

De Geitenhouder

Orgaan van de Nederlandse Organisatie voor de Geitenfokkerij

Secretariaat Ned. Organisatie
Administratie „De Geitenhouder“
S. DE JONG Sz. — DEN HAAG
Altingstraat 189

Redactie
A. BLIKMAN — VELD (G.)
Schaapsdrift-Overbeek 27
Auteursrecht van alle artikelen voorbehouden

Advertentiën
F. v. d. PEYL — KRUIJNINGEN
Markt 19

1955

Op de bestuursvergadering van de Ned. Organisatie van 15 December j.l. viel mij de eer te beurt om tot voorzitter te worden gekozen in de plaats van de heer Ir. Joh. F. B. Tromp.

Verzekerd van de hulp van onze eminente secretaris de heer S. de Jong Sz. en onze medebestuurdersleden, zal ik trachten deze taak zo goed mogelijk te vervullen.

In de eerste plaats wens ik namens de Ned. Organisatie alle geitenfokkers en geitenhouders met hun gezinnen een voorspoedig 1955 toe. Moge het zo zijn, dat 1955 ons een nieuwe opbloei van de geitenfokkerij zal laten zien. Als iedereen daaraan medewerkt, dan kan dat.

Voor het behoud van ons mooie blad „De Geitenhouder“ is het gewenst, dat er meerdere abonnees komen.

Geitenhouders, laten wij in 1955 allen ons best doen en het zal gelukken.

Verder alle medewerkers en Provinciale Bonden en plaatselijke besturen de beste wensen voor 1955.

De voorzitter van de Ned. Organisatie voor de Geitenfokkerij,
Steenwijk, 29 Dec. '54 J. W. WESSELSON

Administratie en Redactie wensen allen een goed 1955 toe. B.

Van de Administratie

**BETALING ABONNEMENTSGELDEN
VOOR 1955**

PAS OP DE KLEINTJES!

Geld besparen is in de eerste plaats die vele kleintjes in de gaten te houden, die samen een heel bedrag vormen. Laat dat bedrag U niet ontglippen.

Hier is nu bijvoorbeeld zo'n kleintje, dat U gemakkelijk kunt besparen. U weet toch, dat uw abonnementsgeld — bij U thuis geïnd — met 30 cent incassokosten per kwitantie moet worden verhoogd.

U kunt dat voorkomen, door uw abonnementsgeld (f 2.— per jaar) vóór 22 Januari 1955 te gireren op gironummer 17.55.29 van de Administrateur van „De Geitenhouder“ te 's-Gravenhage. U bespaart dan 30 cent per abonnement en bovendien helpt U er de administratie mee.

Zij, die na 22 Januari betalen, dienen f 2.30 over te maken, omdat de kwitanties dan reeds met de post meegegeven zijn. Betaalt men voor meer personen, dan moet men duidelijk opgeven voor welke mensen dit is.

Gireer uw abonnementsgeld voor 22 Januari 1955!!

DE ADMINISTRATIE

OFFICIEEL

Mededelingen uit de Bestuursvergadering van de Ned. Organisatie.

Het bestuur van de Nederl. Organisatie voor de Geitenfokkerij vergaderde op Woensdag 15 December j.l. Enige mededelingen van deze vergadering volgen hieronder:

Nieuwe voorzitter. De heer Ir. Joh. Tromp treedt met 31 December 1954 af als voorzitter en in zijn plaats is gekozen de heer J. W. Wesselson uit Steenwijk.

De Geitenhouder. De financiële positie van „De Geitenhouder“ is zorgelijk en alle lezers worden opgewekt om propaganda te maken voor ons blad. De kosten van f 2.— per jaar kunnen toch moeilijk een bezwaar zijn.

Naast de nieuwe rubriek „Uit den Vreemde“ zal getracht worden een maandelijks bericht over de werkzaamheden in die maand op te nemen; terwijl tevens getracht zal worden een „Vragenrubriek“ regelmatig te verzorgen.

Aan de algemene vergadering zal voorgesteld worden om de verslagen van de plaatselijke keuringen te laten vervallen. De plaatsruimte hiervoor kan beter voor artikelen gebruikt worden. Verslagen van kringkeuringen en tentoonstellingen zullen natuurlijk een plaats krijgen in ons blad.

Fotowedstrijd. Iemand heeft f 50.— beschikbaar gesteld voor prijzen voor goede foto's

van geiten enz., gemaakt in 1955. Nadere mededelingen zullen hierover volgen.

Uitbreiding melkcontrole. Het Rijk heeft voor 1955 gelden beschikbaar gesteld voor melkcontrole.

Naast de gewone subsidie van de provinciale bonden zal men dus ook een bedrag tegemoet kunnen zien uit de Rijksbijdrage. Laat men dus de melkcontrole in 1955 zoveel mogelijk bevorderen. Hierover volgen ook nog nadere mededelingen.

Nieuwe filmstrook. Het is de bedoeling in 1955 een nieuwe filmstrook van de geitenfokkerij te maken. Mocht men over goede foto's van geiten beschikken, dan wordt men verzocht deze in te sturen bij de secretaris of bij de redacteur. In de nieuwe filmstrook zullen ook foto's van geiten uit het buitenland opgenomen worden.

Export van geiten. Naast de export van geiten naar Israel heeft men nu ook een kleine export van geiten naar Griekenland en waarschijnlijk liggen er nog wel meer mogelijkheden op dit gebied. Zodra er definitieve berichten zijn, zullen er mededelingen in ons blad gedaan worden.

DE SECRETARIS

Wat staat ons te doen ? in het komende jaar ?

Het jaar 1954 is weer voorbij ; we zijn bezig met de samenstelling van een verslag over de gang van zaken en de werkzaamheden op het gebied van de geitenhouderij, over het afgelopen jaar. In onze gedachten laten we de keuringen nogmaals de revue passeren en komen hierbij verschillende dingen tegen die misschien anders, wellicht beter hadden gekund. We vragen ons af, of we nog middelen hadden kunnen toepassen, om nog meer geitenhouders tot de geregistreerde geitenhouderij aan te trekken. We willen niet gaarne elk jaar weer in het verslag vermelden, dat het aantal geitenhouders, dat aan de geregistreerde geitenhouderij deelneemt, is teruggelopen. Over de oorzaak van deze teruggang willen we het in dit artikel niet hebben, daar dit wel algemeen bekend is.

Gelukkig houden we een vrij groot aantal geitenhouders over, waarop de geitenfokkerij kan bouwen. Dit laatste wordt ook door vele z.g. particuliere bokhouders ingezien, want telken jare krijgen we meer vraag naar een geregistreerde bok. We kunnen op deze manier de geitenhouderij, over het geheel genomen, van veel nut zijn. Van deze zijde bekeken geeft dat reeds enige voldoening, doch we moeten ons hiermede niet tevreden stellen. Wat dit punt aanbelangt, vragen we ons dan af: „Wat staat ons het komende jaar te doen?”

Bij de samenstelling van het jaarverslag, maken we, tussen de regels door, reeds een voorlopig programma voor het komende jaar, dat reeds begonnen is, op.

Naast het registreren van lammeren en het opnemen van geiten in het stamboek, het reserveren van toekomstige dekbokken, denken we vooral aan de te houden keuringen, hetzij provinciale-, kring- of lokale keuringen. Wat bereiken we daarmee? In de eerste plaats dit, dat de geitenhouders met hun geiten bij elkaar komen, om de dieren tegen elkaar in de keuringsring te brengen, wat de animo voor de fokkerij bevordert. De geitenhouders krijgen contact met elkaar, kunnen van gedachten wisselen over hun praktijk-ervaring. Hoe vaak gebeurt het ook niet, dat de deelnemers aan de keuring, verschillende problemen aan de jury voorleggen. Foktechnische problemen, die er ook bij de geitenfokkerij zoveel zijn. Over de voeding van de dieren, de behandeling, de huisvesting, over aan- en verkoop en nog zoveel meer. Hoe dikwijls zien we niet, dat een best dier op de keuring van eigenaar verwisselt. Vooral de beste geiten, die bekrond worden. Hiervoor bestaat reeds veel belangstelling. Dikwijls komt het voor, dat een geitenhouder, die voordien minder gelukkig was met de fokkerij, op de keuring zijn geluk beproeft om door aankoop van een goed dier in een beter soort geit te komen. Verschillende keren is het reeds voorgekomen, dat ook de vrouw des huizes plezier kreeg in de geitenfokkerij, omdat haar man met de geiten succesvol aan een keuring heeft deelgenomen. Ook deze steun zijn we van node.

Maar vooral, en dit is zeer belangrijk, krijgen de geitenhouders zelf een beter inzicht aangaande de geitenfokkerij. Ze zien daar hoe we de geiten graag willen hebben en hoe ze niet moeten zijn. De gebreken, waarop door de jury wordt gewezen, leren ze kennen.

Het is daarom ook van groot belang, dat na de keuring van een rubriek, wanneer de uitslag bekend is, bij een overzicht, ook uitleg wordt gegeven aangaande de rangorde van de dieren. Dit alles kan de geitenfokkerij ten goede komen en is te bereiken door het houden van keuringen.

Ik heb mij echter bij het bovenstaande hoofdzakelijk bepaald bij de geregistreerde geitenhouderij.

Op verschillende lokale keuringen wordt echter ook de gelegenheid geboden in bepaalde rubrieken, met ongeregistreerde geiten deel te nemen. De waarde van deze keuring moet men niet onderschatten.

Er zijn nog vele geitenhouders, die niet aan de geregistreerde geitenhouderij doen. Het is daarom wel gewenst de gelegenheid te scheppen, dat ook zij hun dieren eens op een centrale plaats kunnen tonen. Gelukkig wordt in Groningen door de besturen van verschillende afdelingen deze gelegenheid geboden. Het gevolg is geweest, dat verschillende deelnemers

aan deze keuringen, overgingen tot de geregistreerde geitenhouderij. Zelfs zeer ambitieuze deelnemers zijn daaruit voortgekomen. Deze keuringen geven tevens de gelegenheid een overzicht te krijgen van het aanwezige geitenmateriaal in een bepaalde omgeving. Een bezoek van de inspecteur bij de geitenhouders met de beste geiten heeft veelal tot resultaat, dat ze voor de geregistreerde geitenfokkerij worden gewonnen en de overige, laten we deze de helpende hand bieden door voorlichting, hoe het moet of hoe het niet moet..... Meestal is het onbekendheid aangaande de geregistreerde geitenhouderij, die deze mensen afzijdig houdt.

Drie jaar geleden hebben we in een bepaalde streek in Groningen met een viertal geitenhouders contact opgenomen. Het gevolg is geweest, dat een vereniging is opgericht welke thans 62 leden telt. Een prettige vereniging is het geworden, waarvan de leden met hun geiten aan verschillende keuringen hebben deelgenomen en met succes. Enkele van deze geitenhouders zijn reeds overgegaan tot aankoop van goed fokmateriaal. Het eerstgenoemde viertal neemt de bestuursfuncties waar en werkt hard voor hun afdeling.

Niet altijd bereikt men het gewenste succes.

Er zijn in de loop der naoorlogse jaren vele geitenhouders geweest, die hun dieren van de hand hebben gedaan, doch er zijn nog talloze geitenhouders, die nog tot de geregistreerde geitenhouderij, in verenigingsverband, gebracht kunnen worden.

H. DURANS.

VOOR DE VROUW

ZIEKENVOEDING

Bouillonsoep.

150 gram kalfspoulet, 1½ liter water, 8 gram zout, 40 gram vermicelli of rijst.

Zet het vlees op met koud water en zout. Laat het gedurende 1 uur zachtjes koken. Voeg vermicelli het laatste half uur toe. Rijst kan gelijk worden meegekookt. Verwijder voor het opdoen de poulet.

Balletjes in de soep.

50 gram kalfsgehakt, 3 dobbelsteentjes oud brood, iets zout, nootmuskaat, iets melk.

Week het brood in een weinig melk, maak het goed fijn, voeg zout en nootmuskaat toe. Meng het gehakt hier goed doorheen. Draai van de massa kleine balletjes. Kook deze de laatste 5 minuten met de soep mee.

Gekookt vlees, b.v. kalfsoesters.

Was het vlees en zet het op met zeer weinig kokend water. Kook het heel zachtjes ½ uur met iets zout. Klop een eidooier flink los en voeg heel voorzichtig onder goed roeren de hete bouillon toe. Geef het vlees fijn gesneden met de bouillon.

Eiwit in water.

Op een glas water een tot twee eiwitten. Kook een schaar even in water uit. Knip hiermee het eiwit 10 min., zodat het geen taaie massa meer is. Giet het koude water er bij. Inplaats van met water kan men dit geknipte eiwit mengen met bessensap, citroen- en sinaasappelsap, kersensap, enz. Voeg dan naar smaak suiker toe.

V. C.

Uit den vreemde

Resultaten met de geitenhouderij op het Kleinvee-instituut „Merbitz” in Duitsland.

In „Der Ziegenzüchter” van 30 Maart 1954 komt een verslag voor van de resultaten, die men op dit Instituut, dat in hoofdzaak voor pluimvee ingericht is, behaald heeft met een aantal geiten van verschillende rassen. In de eerste plaats iets over de melkproductie. Deze was in de laatste 4 jaren als volgt:

Jaar	Aantal geiten	Gemidd. kg. melk	kg. vet	pCt. Vet	Hoogste productie kg. melk kg. vet	
1950	19	851	32	3,76	1152	42
1951	16	775	32	4,13	1017	38
1952	16	996	37,5	3,77	1267	46,4
1953	17	1411	57,3	4,06	2327	88,45

De resultaten van 1951 zijn ongunstig beïnvloed door het optreden van mond- en klauwzeer. In de loop van enige jaren is er een grote vooruitgang waar te nemen, die voor het grootste deel te danken is aan een betere voeding en verpleging.

Het hoogste kwam de geit Anette 12755. Dit dier produceerde 2327 kg melk met 3,80 % vet en 88,45 kg vet. (Alle productiecijfers in Duitsland worden per jaar opgegeven, dus niet zoals bij ons per lactatieperiode.) Andere beste productiecijfers zijn: 1405 kg melk met 3,72 % vet en 1451 kg melk met 4,78 % vet.

Zoals boven reeds gezegd is, is de verbetering van de productie voor een groot deel toe te schrijven aan de verbeterde voeding en verpleging.

Over de opfok van de lammeren zou ik eerst iets willen mededelen. Bij de opfok van de lammeren worden alleen sterke levenskrachtige dieren gebruikt. Zwakke dieren worden niet opgefokt. Men streeft er naar om lammeren te krijgen in de maanden Januari en Februari en ze worden in koude stallen opgefokt. In geen geval verwennen. Meestal fokt men de lammeren op in een stal, waar de temperatuur beneden nul is. In 1954 was de temperatuur meestal 3—4 graden onder nul en dit wordt niets geen bezwaar geacht, indien de dieren maar voldoende bewegingsvrijheid hebben.

In de eerste weken spaart men niet op voedsel en men gebruikt het volgende schema:

- 1e tot 8e dag: 4 maal per dag 200 gram volle melk.
- 9e tot 21e dag: 4 maal per dag 400 gram volle melk.

22e tot 40e dag : 2 maal per dag 500 gram ondermelk en 2 maal 500 gram volle melk.

41e tot 60e dag : 3 maal per dag 500 gram ondermelk en 1 maal 500 gram volle melk.

61e tot 90e dag : 3 maal per dag 750 gram ondermelk.

91e tot 100e dag : Overgangstijd op water.

Met dit schema komt men tot 56 liter volle melk en 116,5 liter ondermelk.

Deze hoeveelheden zijn belangrijk groter dan in Nederland aangeraden wordt en ik weet ook niet, of men dit schema zonder meer voor Nederland overnemen mag.

Bij vier maal daags drenken liggen de voedertijden als volgt : 7 uur, 10 uur, 14 uur en 17 uur.

Bij het opfokken wordt geen onderscheid gemaakt tussen boklammeren en geitlammeren.

Bij de lammerenopfok houdt men nog met het volgende rekening :

1. Zoveel mogelijk de geiten laten lammeren in Januari.
2. De lammeren onderbrengen in ruime boxen.
3. Vrij grote hoeveelheden melk geven tot de 12e levensweek.
4. Buitengewone zindelijkheid bij het drenken.
5. De melk wordt altijd lichaamswarm gegeven.
6. Scheiding van bokken en geitjes op een leeftijd van 8 weken.
7. Beweging in de buitenlucht, ook bij ruw weer. De dieren reeds jong harden.
8. De jonge geit laten dekken op een leeftijd van plm. 8—10 maanden.

Bij de voeding van de oudere geiten wordt er steeds op gelet, dat de dieren naar verhouding van hun productie gevoerd worden. De melkproductie moet minstens 5 à 6 maanden op zijn hoogste peil blijven. Drie maal per dag voeren wordt op dit Instituut voor dieren met een hoge productie te weinig geacht. Dieren met hoge producties moet men zeker 4 of 5 maal per dag voeren. Dit kost meer moeite, doch bij deze proeven kwamen de kosten er dubbel en dwars uit.

Als groenvoer verstrekt men lucerne, klavergras en in de herfst bietenblad. Van dit laatste product gaat men tot 7 kg per dag per geit. In de winter geeft men bieten en hooi. Het krachtvoer bestaat uit het volgende mengsel :

45	delen geplette haver,
20	„ maismeel,
10	„ moutkiemen,
15	„ sojaschroot,
5	„ zemelgrint,
5	„ kalk.

Dit mengsel bevat ongeveer 15 % eiwit en heeft een zetmeelwaarde van 62,5.

De drachtige dieren ontvangen een rijkelijke voeding en wel omdat men sterke lammeren wenst en verder acht men het van groot belang, dat de moederdieren zelf een goede reserve hebben. Gedurende de drachtigheid krij-

gen de dieren licht verteerbaar voeder en voor de algemene gezondheid geeft men gedurende de draagperiode 10 cm³ vitamine D₂. Dit wordt in twee keer als injectie gegeven. In het algemeen krijgen de dieren gedurende de dracht een rantsoen, dat voldoende is voor geiten, die 2 à 3 liter melk geven. Op deze manier krijgt men sterke lammeren en melkgeiten, die met een goede reserve de nieuwe lactatieperiode ingaan.

Over het **droogzetten** nog het volgende. Meestal zet men de geiten 6 weken voor de verwachte datum van lammeren droog. Vooral geiten met een hoge productie produceren dan dikwijls nog vrij veel en het geeft wel eens moeite om de dieren droog te krijgen. Gewoonlijk melkt men drie maal per dag, doch in de laatste maand slechts twee maal per dag. Is de tijd van droogstaan gekomen dan wordt er enige dagen eenmaal per dag gemolken, tot slot slaat men één dag over en men melkt de geit dan de daaropvolgende dag zeer schoon uit en verder doet men er niets meer aan. De uier moet men dan echter ook geheel met rust laten.

Als laatste punt wil ik nog **het drenken van de geiten behandelen**. Op het Instituut is men tegenstander van het voeren van slobber aan de melkgeiten. Men geeft het voeder droog en stelt daarnaast de dieren in de gelegenheid steeds water op te nemen. In de wintermaanden wordt dit water iets verwarmd. Men heeft waargenomen, dat vooral op warme dagen de dieren zeer veel drinken.

S. DE JONG Szn.

Fokkerij-problemen

Reeds meermalen heb ik er bij onze lezers de aandacht op gevestigd, dat bij de geitenfokkerij, nog meer dan bij rundveefokkerij, melkproductie nummer één moet zijn. De geit toch is, nog meer dan de koe, uitsluitend melkdier. Deze mening is niet van vandaag of gisteren. De melktypegeit met groot, en vooral soepel klieruier, moet op de voorgrond komen.

Nadrukkelijk meen ik er nogmaals de aandacht op te moeten vestigen, dat deze dingen vooral, van meer belang zijn dan b.v. een allereerste klasse exterieur. Verder heb ik er in ons blad meermalen op gewezen, dat bij de geitenfokkerij **het vetgehalte** van de melk niet zo heel belangrijk is. Velen hechten daar veel te veel waarde aan.

Voor nu binnen niet te lange tijd de jonge fokdieren (bokjes en geitjes) zullen worden aangewezen of uitgezocht, wil ik nog eens nadrukkelijk wijzen op een zeer ruim en soepel klieruier en een goed melktype. Een groot uier is niet voldoende. Het moet zó zijn, dat er na het melken zeer weinig uier overblijft, en dat uier moet dan bovendien nog soepel en zacht, klierachtig aanvoelen. Bovendien is het zeer

wenselijk, dat het met een brede basis aan de buik goed vast aansluit. Het moet later geen hanguijer worden. Deze worden veel gemakkelijker vuil, melken minder goed en dat wijst bovendien op een slappe bouw van de geit.

Als wij een melktype propageren, bedoelen we niet een bijzonder verfijnde geit, maar wel een dier, dat in geen geval grof is; daarnaast met een ruim vierkant kruis, een diepe — vooral naar achteren — gezonken ribbekast en niet te zwaar in de voorhand. Een echte, lieve vriendelijke geit dus met voldoende vaste bouw.

Wat het vetgehalte betreft, moet men heus niet hoger gaan dan 3,50 tot 3,75 % als gemiddelde in de gehele lactatieperiode; iets lager is m.i. nog niet erg. Dat hoge vetgehalte in de melk, is voor onze voeding helemaal niet noodzakelijk en ook niet belangrijk. Bij de fokkerij is het wel degelijk van belang aan dat vetgehalte geen hoge eisen te stellen. Immers, hoe hoger eisen we aan het vetgehalte stellen, hoe kleiner het aantal geiten met een hoge melkproductie in die groep. Een werkelijk hoog vetgehalte, kan wel eens samengaan met een goede melkgift, maar hoe lager we onze eis voor het vetgehalte stellen, hoe groter de keuze voor de hoge melkgift wordt. Ook bij de keuze van onze bokkenmoeders moeten we daar steeds ernstig rekening mee houden. Natuurlijk moeten we sterke bokken kweken, maar even natuurlijk moeten het bokken zijn, die een goede melkproductie bij hun kinderen vererven. Ook voor bokkenmoeders moeten we melktype-geiten hebben. Als we zien wat men in Duitsland op dit gebied heeft gepresteerd, getuige de foto's in „Der Ziegenzüchter”, dan komen we op het punt van uier en melkproductie nog heel wat achteraan. W.S.

Waarop moeten wij bij de beoordeling van de productie van geiten letten?

Bij de rundveefokkerij wordt bij de beoordeling van melkstaten vooral gelet op de totale melk- en vetproductie, het gemiddelde vetgehalte en vaak ook op de gemiddelde dagopbrengst aan melk en vet. Voor de geitenfokkerij zijn de meeste dezer gegevens wel van enige betekenis, maar bij de beoordeling van melkstaten van geiten moeten we vooral aandacht schenken aan de lengte van de melkperiode, m.a.w. hoeveel dagen de geit melk van enige betekenis geeft.

Geiten, die vroeg droog gaan, en b.v. maar 250 à 260 dagen melk geven (of nog kotrer), zijn in zekere zin minderwaardige geiten. De geitenhouder moet melkdieren houden, die lang melk geven en kort droog staan. Dan behoeft moeder maar korte tijd melk te kopen.

Laten we als voorbeeld twee geiten naast elkaar plaatsen. Ze geven beide per jaar even-

veel melk, b.v. 900 liter. Pietje geeft die hoeveelheid in 250 dagen en Klaasje in 310 dagen. De eigenaar van Pietje moet dus 60 dagen langer melk aan de deur kopen van die van Klaasje. Nemen we aan dat er per dag $1\frac{1}{2}$ liter voor het gezin nodig is, dan is dat in 60 dagen 90 liter, tegen een prijs van 23 cent maakt dat f 20.70. Toch wel de moeite waard om er aandacht aan te besteden.

Wanneer we dus de productiewaarde van een geit door de melkcontrole willen leren kennen, moeten we haar dus altijd tot het einde toe laten controleren. Melkstaten van een paar dagen zijn vrijwel waardeloos.

Als we dus een melkgeit willen kopen en uit de melkstaat blijkt dat zij maar 200, 220 dagen of nog iets langer gecontroleerd is, dan doet men zeer verstandig niet meer naar de geit om te kijken. Dit geldt natuurlijk eveneens als we een geitlam of een boklam voor de fokkerij willen aankopen. Koop nooit geiten of lammeren voor de fokkerij waar geen melkstaat van is en evenmin eentje met een kortere periode dan 270 dagen. Liever nog 300 dagen. Lang melkgevende geiten zijn de voordeligste. W.S.

Wat elke maand te doen geeft

Het is midwinter. Met de jaarwisseling heeft Koning Winter zijn intocht gedaan en deze intocht betekent in de eerste plaats, dat de stallings van onze geiten nog eens extra gecontroleerd dient te worden. De koude Oostenwind kan overal door. Zorg dus dat alle kiertjes dicht zijn en dat de stal zoveel mogelijk tochtvrij is. Ook dient men te letten op droge ligging. Wat dikker in het strooisel zal niet onverdienstelijk zijn. Een geit is erg gevoelig voor koude, zorg dus dat U alles gedaan hebt wat mogelijk is de koude in de stal te weren.

Onze geiten zijn nu al weer reeds een paar maanden drachtig. Hier moeten we ook even bij stil staan. De ontwikkelende vrucht begint nu reeds wat van het lichaam te eisen. Het zal nodig zijn nu reeds met de voeding hiermede rekening te houden. Wat extra eiwitrijk krachtvoer in de vorm van wat brokjes is aan te raden. Ook verdient het geven van wat mineralen aanbeveling en men kan aan de vitaminenvoorziening tegemoetkomen door wat rode wortelen of boerenkoolbladeren te geven.

Zorg er vooral voor dat geen bevroren voer wordt gegeven en geef het drinkwater niet al te koud en niet al te veel in één keer.

De klauwverzorging verdient altijd aandacht; zorg er voor dat de hoornranden niet te lang worden.

Tot de volgende maand.

O.

Werft abonnees op „De Geitenhouder”!

Verenigingsnieuws

FRIESLAND

Verslag Provinciale Geitenfokdag te Franeker op 25 September 1954

Uit de grote aangifte voor deze fokdag bleek, dat ook Franeker, minstens evengoed als Sneek, Drachten en Molenend, de geitenhouders met hun dieren wel tot zich kan trekken. Vermeldde de catalogus vorig jaar 180 nummers, dit jaar stonden 241 nummers aangegeven. Het is gebleken, dat het een goed besluit is geweest, om ook in de Noord-Westhoek van de provincie om de 4 jaar de Provinciale fokdag te houden.

Van het gemeentebestuur van Franeker is alle mogelijke medewerking ondervonden. Burgemeester Dijkstra was persoonlijk op het keuringsterrein aanwezig, evenals bij de besprekingen na afloop van de fokdag, waarbij hij namens het gemeentebestuur een fraaie wisselbeker aanbod aan de eigenaar van de kampioengeit, de heer O. Dijkstra te Oosterwolde.

Bij deze prijsuitdeling werden hartelijke woorden gesproken, welke getuigden van een warme belangstelling voor de geitenfokkerij in ons gewest.

Wat de organisatie van de fokdag betreft, heeft het bestuur van de geitenfokvereniging Franeker uitstekend werk geleverd. Door het slechte weer moest de keuring in een garage worden gehouden, waardoor het voor de organisatoren niet gemakkelijk was. Toch had de keuring door een goede regeling een vlot verloop. De ontvangst in Franeker was prima.

De totale indruk van deze keuring was zodanig, dat gerust gezegd kan worden, dat het peil van de geitenfokkerij stijgende is. Dit betreft niet alleen het exterieur van de dieren, doch ook de verschillende melkijsten, in de catalogus vermeld, getuigen hiervan.

Een prachtig vertoon van samengaan van een goed exterieur en een goede productie was er bij de kampioenskeuring. Hier toch kwamen de kampioene Pietje van O. Dijkstra te Oosterwolde, de reserve-kampioene Hiltje VIII van J. v. d. Honing te Donkerbroek en ook Beatrix van S. K. Damstra te Driesum, welke op nummer drie stond, alle drie uit de productieklassen! Wat de hoeveelheid melk betrof, was de minimum-eis 500 kg. Verschillende dieren weten echter dit cijfer in een normale lactatieperiode gemakkelijk te verdubbelen.

De aangifte in de rubriek familiegroepen hadden we graag iets beter gezien. Wel stonden hier twee mooie groepen opgesteld, n.l. de familiegroepen van Beatrix 101-8 van Gaasterland en van Liesje II van de heer H. R. P. de Jong te Ouwsternijega. In deze rubriek hadden we echter ook graag de verschillende bokken met afstammelingen gezien.

Ondanks het feit, dat de aangegeven lammeren in twee rubrieken waren geplaatst, waren deze rubrieken eigenlijk nog te groot. De kwaliteit van de lammeren was in doorsnee goed. De rubrieken waren wel iets onregelmatig. De beide 1a prijzen waren mooi soortige lammeren (lam 470 van A. D. Hoogterp te Lieve Vrouwe Parochie en lam 370 van W. R. Schaap te Tirns).

De 1-jarige melkgeiten, ingeschreven in het Register (niet volbloed) vormden een kleine, maar goede rubriek met 3 beste kopnummers. 1a prijs Sneeuwvitje II van G. Meijer te Harbayum. Mooi type. 1b prijs Ellie van W. Terpstra te Deinum. Goed type, nog even rank.

De 1-jarige volbloed geiten waren een beste klasse met dooreengenomen veel soort, in het onder eind wat afwijkingen in beenwerk en uier. De 1a prijs was voor Marijke II van J. v. d. Honing te Donkerbroek. St 1ke, goed ontwikkelde geit van best type en met goede uier. 1b stond hier Hiltje X van dezelfde eigenaar; ruim gebouwde geit van goed soort met beste uier.

De 2-jarige melkgeiten vormden een goede groep, zonder uitblinkers, maar ook weinig afval. De 1a prijs was Hieke III van Gebr. Pols te Firdgum; Fraaie geit met goede uier; iets hakkig.

De 1b prijs kwam hier heel dicht aan, n.l. Harmke van K. D. Oosterbaan te Oudebildtdijk; ruime geit van goed type.

3-jarige melkgeiten. Zeer goede rubriek met zeer goede dieren aan de kop, soms enkele afwijkingen in de beenstanden. De sterk gebouwde mooi soortige Lorre III van S. Meijer te Franeker stond hier 1a en 1b was Anneke van J. Hiemstra te Lieve Vrouwe Parochie zeer; goed gebouwde geit.

4-jarige en oudere melkgeiten: zeer goede rubriek met een 5-tal typische dieren aan de kop. 1a prijs: Trijntje van M. Meijer te Wijnjeterp; goed soort, best middenstel, diep. 1b prijs: Janny II van S. Smid te Bakkeveen; goed type; fraaie uier; iets los in de schouders.

De dekbokken vormden een prima collectie met aan de kop 2 prachtige bokken. De zeer goed gelijnde, sterke Wietse (standplaats Franeker) stond hier bovenaan (1a), direct gevolgd door Olga's Benno I van Oudehaske; zeer goed ontwikkelde bok van het gewenste type.

De jonge bokken waren over het geheel vrij goed van soort, doch het beenwerk kon wel wat correcter.

De productieklassen was een beste rubriek. Dit blijkt ook wel uit het feit dat de kampioene Pietje van O. Dijkstra en Hiltje VIII van J. v. d. Honing beide uit deze rubriek kwamen.

Bij de collecties, bestaande uit 4, 5 of 6 melkgeiten uit één vereniging stond de vereniging Hemrik met een fraaie collectie bovenaan; direct gevolgd door een zeer mooie groep van Franeker.

Het opstellen van de geiten, welke voldeden aan de eisen voor het keurstamboek en waaraan 10 geiten konden deelnemen, was een waardig slot van deze mooie fokdag.

D. STEENBEEK

GRONINGEN

Kringkeuring te Uithuizen

Op 11 September 1954 hield de „Noorderking“, omvattende de verenigingen Loppersum, Nw. Kerke, Uithuizen, Uithuizemeeden en Usquert, een keuring te Uithuizen. De organisatie van deze keuring was prima verzorgd, het weer was gunstig en de belangstelling bevestigend. Het aangevoerde geitenmateriaal maakte, over het geheel genomen, een goede indruk. De aangifte was goed, n.l. 54 stuks.

In de rubriek „geiten van 3 jaar en ouder“, waren 19 dieren aanwezig. De algemene indruk van deze rubriek was zeer goed. Een vijftal eerste prijzen werden toegekend, alsmede zes tweede en vier derde prijzen. 1a werd behaald door Roza, S 799, eigenaar J. Bolhuis te Oosterwijdwerd; een fraai type geit van sterke bouw en ruim uier. 1b Ada, S 800, van dezelfde eigenaar, eveneens een geit van goed soort, doch heeft door ziekte veel geleden. 1c Corrie, S 216, eigenaar P. Hofman te Usquert, een goed type geit met best beenwerk en fraai uier. 1d Christina, S 989, eigenaar M. Wieringa, Uithuizen, fraaie evenredig gebouwde geit. 1e Carla, S 990, eigenaar F. Visser, Uithuizen, goed type, goed uier en brede voorhand. Tweede prijzen werden toegekend aan de geiten van resp. Wed. R. Langeland, H. Baar, H. Bolt, H. Vast, H. Peters en D. Wieringa, terwijl een derde prijs werd gewonnen door J. Bruin, H. Venema, W. C. van Haren en H. Venema.

De algemene indruk van de tweejarige geiten was goed. 1a werd G. Bolt te Usquert met Siena, no. S 12, een geit van goed soort, best middenstel, fraai uier en goed beenwerk. 1b no. S 20, eigenaar W. Jongs te Wirdum, eveneens een geit van goed type met goed beenwerk doch kon in de schouder nog wat vaster zijn. Tweede prijzen werden behaald door resp. J. Vos, E. P. Mulder en M. Hazenberg.

Derde prijzen door H. M. Hoek, J. Brontsema en P. Hoeksema.

De rubriek eenjarige geiten gaf, over het geheel genomen, een goede indruk met een uitgesproken kopnummer. De eerste prijs werd toegekend aan Antje, no. 5689, eigenaresse Wed. R. Langeland te Uithuizen, een fraaie geit van goed soort, goede ontwikkeling en een ruim en goed gevormd uier. Tweede prijs no. 5673, eigenaar J. Bos Dzn. Derde prijzen voor J. Brontsema en A. Mulder.

Rubriek lammeren geboren vóór 15 April 1954. Algemene indruk goed met een drietal kopnummers. 1a Corrie no. 5727, eigenaar D. Wieringa, Uithuizen, een lam met beste ontwikkeling en goed beenwerk. 1b no. 5696, van E. P. Mulder, Loppersum, een lam van goed type en goed beenwerk. 1c no. 5698, eigenaar A. Mulder, Loppersum, een lam waarvan het zelfde gezegd kan worden, doch iets minder vast in de bovenlijn. Tweede prijzen werden behaald door resp. J. Zigterman en S. Blink, terwijl nog een derde prijs werd toegekend aan een lam van D. Visscher.

Rubriek lammeren, geboren ná 14 April 1954. De algemene indruk van deze rubriek was zeer goed. Een vijftal eerste prijzen werd toegekend. 1a no. 5742, eigenaar H. Boskamp te Loppersum, 1b no. 5752, eigenaar P. Hofman, Usquert, 1c no. 5759, eigenaar K. Tent, Uithuizen, 1d no. 5738, eigenaar J. Bolhuis, Oosterwijtwerd, 1e no. 5718, eigenaar D. Wieringa, Uithuizen. Tweede prijzen werden toegekend aan de lammeren van resp. W. C. van Haren, H. Boskamp, J. Bolhuis. Derde prijzen H. Tempel, J. Westra en E. Dijkstra.

Vervolgens vond een keuring plaats van collecties oudere geiten. De afdeling Uithuizen wist de 1a prijs in de wacht te slepen, met een uniforme collectie fraaie geiten met goede uiers. Usquert kwam op de tweede plaats, met een 1b prijs, een collectie goede dieren, doch het geheel iets minder uniform. Daarop volgde nog een collectie van Uithuizen met 2a, Loppersum met 2b en 3a en Uithuizemeeden 3b. Over het geheel genomen maakten de collecties een gunstige indruk.

Daarna werden de collecties lammeren gekeurd, waarbij de afdeling Usquert de eerste prijs wist te veroveren met een uniforme collectie goedsortige lammeren, Loppersum behaalde een tweede prijs en Uithuizen een derde.

Als kampioene van deze keuring werd aangewezen de geit Rosa, eig. J. Bolhuis te Oosterwijtwerd en reserve kampioene Antje no. 5689 RvJ, eigenaresse Wed. R. Langeland te Uithuizen.

H. DURANS.

OVERIJSSSEL

Geitenkeuringen in Overijssel in 1954

(Vervolg)

IJsselmuiden.

Het was het tweede achtereenvolgende jaar dat de keuring te IJsselmuiden bijna onmogelijk werd gemaakt door het weer. Begrijpelijk is zulks een tegenslag voor de vereniging. We zullen voor een volgend jaar maar hopen, dat dit geen traditie wordt.

Uit een viertal stamboekgeiten kwam Albertha 1464 van G. Brink vooraan. Soortige, diepe geit die zich iets arm liet zien. Twee tweede prijzen werden verdeeld tussen Hendrika 1465, eveneens van G. Brink en Dinie 1463 van B. Brink. De eerste een geit van goed soort met goed uier, die even vlakker kon in haar achterstel. De tweede een goed ontwikkeld typisch dier, doch niet zo soliede in de benen. Een 3e prijs viel ten deel aan Jantje 1467, soortig dier, dat in voorhand vaster kon.

Van een tweetal eenjarigen kwam Wilhelmina 1490 van G. Brink vooraan. Evenredige, gelijnde geit van goed type. Ze werd gevolgd door haar stalgenote Juliana 1491. Eveneens goed van lijn met mooi aangesloten uier, doch iets fijn beenwerk.

Bij de oude melkgeiten werd Hendrika van G. J. Zwep stamboekwaardig bevonden. Iets gerekte, vol-

doend sterke, niet te diepe geit met vlak kruis en mooi uier.

Wijhe.

Dat de aanvoer der geiten in Wijhe, ondanks het regenachtige weer, niet slecht was te noemen, mag toch zeker gezien worden als een teken, dat hier nog wel degelijk leven in deze tak van fokkerij zit.

Begonnen werd met een viertal oude melkgeiten, waaraan twee eerste prijzen werden toegekend en tevens in het stamboek werden opgenomen. Bovenaan kwam een soortige geit met goed uier van H. Morrenhof; hier volgde kort op 884 l.o. van G. J. Kolk, een dier met goede middenhand en uier, doch matig sterke achterbenen. Een tweede prijs was voor een niet te diepe geit van Smallegoor en een derde prijs voor een dier van matig type en niet te best uier. Eigenaar: G. J. Grave.

Van de vijf 1-jarigen, welke gekeurd werden, kwam een geit van H. Krijt, welke ook het rechteroor-nummer kreeg, bovenaan. Soortig dier met wat lichte voorhand en goed uier. Twee 2e prijzen waren voor resp. een geit van J. W. Grootenhuis en G. J. Kolk, beide dieren konden even dieper, waarbij de laatste niet te veel uier had. Verder kregen de dieren van W. Smallegoor en A. Bouwmeester een 3e prijs.

Opmerkelijk was dat er in de rubriek Stamboekgeiten maar 2 aanwezig waren, waarvan Geertje 1454 van G. J. Kolk de kop nam; typische, ruim gebouwde geit, met, jammer genoeg, matig soliede benen. Haar opvolgster Rika 1452 van Elshof kon even dieper in middenhand en wat meer uier hebben; overigens een sterke geit. Verder was een overloper aanwezig, eig. K. Hogeboom, welke een 2e prijs kreeg; stukkige geit, welke wat meer kwaliteit kon vertonen.

Als laatste groep kwamen de lammeren, waarvan bovenaan werd geplaatst een goed typisch dier met goede benen van H. Krijt. Haar opvolgster was niet veel minder van soort, al kon ze even dieper; eig.: Elshof. Ook de andere lammeren mochten zich, hoewel soms iets tenger of smal, gerust ter keuring laten zien, waarbij in het algemeen de goede conditie getuigde van een prima verzorging.

Tenslotte kwam de bok aan de beurt; deze leek vlot goed, zodat hij het rechteroor-nummer ontving. Goed, gezonken vaderdier met niet te correct beenwerk. Het gaf meteen een waardig besluit aan de keuring te Wijhe.

(Wordt vervolgd.)

GELDERLAND

Geitenkeuringen in Gelderland in 1954

(Vervolg)

Ermelo.

Van deze keuring is weinig te zeggen, omdat daarvoor de aanvoer te klein was, n.l. 7 stuks. We kunnen melding maken van 1 beste stamboekgeit van J. Oppenberg uit Putten, werkelijk een prima geit.

We hopen een volgend jaar wat meer dieren aan de lijn te zien staan.

Nunspeet.

Ook hier was de aanvoer te klein om een oordeel te vellen over de aanwezige kwaliteit in deze vereniging. Wat er was mocht zich laten zien. Vooral de stamboekgeit van T. v. d. Berg. Dit was een fraai robuust dier met een beste uier. Ook de oude melkgeiten maakten een goede indruk doch de benen waren niet altijd onberispelijk. Verder zagen we vier knappe lammeren met aan de kop een beste van T. v. d. Berg.

Brummen.

Ook deze vereniging kon lang niet het aantal van vorig jaar bereiken. Wat er was leek niet meer dan vrij goed. Vooral de afwerking liet te wensen over. We hebben hoop dat de goede verenigingsbok nog wel wat zal verbeteren in de komende jaren.

Winterswijk.

Winterswijk handhaaft zich op een vrijwel gelijkblijvend en vrij hoogstaand niveau. De aanvoer was voor deze kleine vereniging bevredigend en de

kwaliteit zeer goed. De lammeren waren goed doch niet te best in de achterbenen. Dit hebben ze echter niet van een vreemde, want de vader heeft het ook. De drie aanwezige stamboekgeiten leken best en ook bij de plaatselijke registergeiten stonden een paar knappe geiten aan de kop, welke vlot in het Prov. register konden worden opgenomen. De eenjarige melkgeiten waren goed, doch ook niet veel meer. De lammeren, zoals reeds gezegd, goed, vooral van soort en ontwikkeling, maar niet onberispelijk van beenwerk. Een wat betere dekbok in deze vereniging is niet misplaatst.

Twello.

Een kleine vereniging met een kleine inzending op de keuring. Wat er was, was goed tot zeer goed. Vooral de beide stamboekgeiten van R. Roerdink en J. Jansen lieten een goede indruk na. Zeer soortig en solied doch niet overzwaar. Ook mochten we graag zien de pl. Registergeit van L. Diestelhof en het geregistreerde lam van Baronesse van Voorst tot Voorst. De laatste was een beste.

In deze kleine vereniging is een kern van goed materiaal overgebleven.

(Wordt vervolgd.)

NOORD-HOLLAND

Rapport Tuberculinatie Geiten 1954 in Noord-Holland

Wederom is door de Gezondheidsdienst voor dieren in Noord-Holland volledige medewerking (geheel belangeloos) verleend bij de tuberculinatie van de geiten onzer leden. Daartoe werd 22 November gestart door de heer Van Eck, vergezeld van de secretaris Pijper. Deze eerste dag werd de Zaanstreek afgewerkt. Hier was de medewerking in het algemeen zeer behoorlijk, hoewel 's morgens veel tijd verloren ging met zoeken. Vanaf Zaandam werden wij vergezeld van iemand, die ter plaatse bekend was, hetgeen aanmerkelijk vlotter werkte.

Die dag werden in totaal 190 dieren ingespoten. De controle vond 3 dagen later plaats, met het volgende resultaat: 6 afwezig, 4 reageerders. Het is natuurlijk jammer, dat iemand met zijn gespoten dier niet ter controle verschijnt.

Bij de 4 reactie-dieren was er een, die vorig jaar ook al reageerde. Op één stal kwamen 2 dieren voor, die reageerden, terwijl in die stal eveneens een ouder dier aanwezig was, dat, hoewel reactie-vrij, toch sterk hoestte. Door de Gezondheidsdienst zullen maatregelen genomen worden, om ook het oudere dier te laten slachten en op t.b.c. te onderzoeken.

Op 23 November werd het Zuidelijk deel der provincie bezocht. Hier werden 111 dieren behandeld. De organisatie van de afdeling Naarden was prima in orde. 51 dieren werden daar in zeer korte tijd ingespoten.

Bij controle bleken in totaal 8 stuks te reageren (onder deze 8 was er één die nu goed was, doch reeds 2 maal gereageerd had en 1 keer gereageerd, blijft gevaarlijk). Hier waren 8 stuks niet voor de tweede maal opgekomen voor controle.

Eén dier was afkomstig van een moeder, welke eveneens gereageerd had op t.b.c. Intussen is het betreffende dier geslacht en bleek inderdaad tuberculeuze aandoeningen in de longen te hebben.

Op 29 November werd de rest van de provincie bezocht en werden toen 55 dieren ingespoten. Hier van reageerden er twee en twee waren niet ter controle verschenen.

Over deze dagen (3 voor inspuiten en 3 voor controle) was het resultaat dus in totaal: ingespoten 356 dieren, gecontroleerd 340, gereageerd 14 stuks, in procenten van de gecontroleerde dieren 4.12 % reactie.

Vorig jaar werden 389 dieren behandeld, waarvan 5 stuks reageerden.

Het is zeer te betreuren, dat inplaats van een stijging van het aantal te behandelen dieren, nu een daling heeft plaats gevonden.

Het % reactiedieren is sterk toegenomen, zo zeer

zelfs, dat wij de wens uitspreken, dat, indien hier toe het volgend jaar wederom de gelegenheid bestaat, een veel groter aantal dieren voor onderzoek worden aangeboden.

Het rundvee is thans nagenoeg vrij van t.b.c., laten wij de klok niet achteruit gaan zetten.

Het gezegde, als zou de geit niet aan t.b.c. kunnen lijden, is nu wel voldoende bewezen onjuist te zijn, en kan dus wel naar het Rijk der Fabelen worden verwezen.

Dat de Gezondheidsdienst voor haar belangeloze medewerking de dank van al onze geitenhouders verdient, behoeft zeker geen betoog.

De Secretaris: W. PIJPER

Alkmaar, December 1954

ZUID-HOLLAND

Voorschoten

Zoals gebruikelijk hield de Voorschotense Geitenfokvereniging op 24 November ook dit jaar haar jaarfeest in hotel De Grote Vink. Dat voor deze avond steeds meer belangstelling is, toonde ons de grote zaal, die geheel was uitverkocht. Na de gebruikelijke opening door de voorzitter, werd het vlotte programma verzorgd door het Theaterbureau Lou Marti te Voorschoten. Na afloop een flinke verloting ter bestrijding onkosten en verbetering der kas, waarna nog een gezellig samenzijn volgde, waarvan druk gebruik werd gemaakt.

A. VAN EGMOND

Voor Bekers, Medailles, Lauwerkransen,
Lauwertakken, Kruisen, Schildjes, enz.

J. C. VERMEULEN — HALFWEG

Mariaalaan 72, Tel. 02907—307

Gevestigd sinds 1921

Iedere geit heeft min of meer behoefte
aan mineralen en is onze

MINERALEN LIKSTEEN

A.B.A.W.

hiervoor de juiste voorziening.

Vele geitenhouders zullen U dit gaarne
bevestigen.

Honderden nabestellingen van de meest
tevreden klanten.

Levering van 5 stuks met een
totaal gewicht van 5 kg. franco
onder rembours van f 3.50.

N.V. RHEDAZA - RHEDEN (Gld.)

Te koop :

TWEE BESTE GEITEN. Onita 770, geb. 1952. Provinciaal. Behaalde een 1e prijs op de centrale keuring te Kerkwijk 1954. Staat onder controle. Gedekt 12-11-'54. En 1524, geb. 1951. Prod. Moeder 31 : 540 kg melk met 4,70 % vet in 256 dagen. Gedekt 15-11-'54. W. W. DE LAAT, Dorpsstraat 82, HURWENEN (Gld.)

De Geitenhouder

Orgaan van de Nederlandse Organisatie voor de Geitenfokkerij

Secretariaat Ned. Organisatie
Administratie „De Geitenhouder“ - Giro 175529
S. DE JONG Sz. — DEN HAAG
Altingstraat 189

Redactie
A. BLIKMAN — VELP (G.)
Schaapsdrift-Overbeek 27
Auteursrecht van alle artikelen voorbehouden

Advertentiën
F. v. d. PEYL — KRUNINGEN
Markt 19

Hoe komt mijn geit ? de winter door ?

Het jaar 1954 zal nog lang bekend blijven als een zeer regenrijk jaar. Deze winter zitten we op vele plaatsen nog met de gevolgen. Als belangrijkste mogen we wel noemen weinig hooi en duur hooi en stro. Het behoeft ons dan ook niet te verwonderen als veel geitenhouders moeilijkheden ondervinden met hun krappe hooivoorraad.

Met klagen komen we er echter niet. Er zal geprobeerd moeten worden er nog het beste van te maken.

Eén van de eerste dingen, die we kunnen doen, is dat we de voorraad eens goed nagaan en proberen deze zo te verdelen, dat we er niet door zijn vóór er weer gras beschikbaar is.

Wanneer weinig hooi beschikbaar is zullen andere voeders de plaats moeten innemen. Voor buikvulling zal stro nodig zijn. Stro heeft echter een veel lagere voederwaarde en het gevolg is dus dat meer krachtvoer (haver en koek of brokjes) gevoerd zal moeten worden. Haverstro is van de verschillende graansoorten de beste en dit verdient dan ook de voorkeur.

Wanneer men het geluk heeft gehad wat goed fris erwtenstro op de kop te tikken wordt het anders, want erwtenstro staat in voederwaarde niet zoveel bij hooi ten achter, al geven wij aan hooi wel de voorkeur. De behoefte aan stro zal in werkelijkheid groter zijn dan wij op het eerste gezicht zouden vermoeden, want de dieren zoeken het beste er uit en gebruiken de rest voor ligstro. De meest waardevolle delen worden zo benut.

$\frac{1}{2}$ kg hooi
 $\frac{1}{2}$ kg keukenafvallen
haverstro naar behoefte
 $2\frac{1}{4}$ ons rundveekoek of brokjes C
3 ons haver

Dit rantsoen is voldoende voor een niet drachtige geit, die slechts 1 liter melk geeft. Meestal is de productie natuurlijk hoger. Voor elke liter die de geit meer geeft, $1\frac{1}{2}$ ons C koek en $2\frac{1}{2}$ ons haver méér voeren. Voor een geit met 3 liter melk komen we dus op de volgende hoeveelheden krachtvoer :

C koek $2\frac{1}{4} + 2 \times 1\frac{1}{2} = 2\frac{1}{4} + 3 = 5\frac{1}{4}$ ons
haver $3 + 2 \times 2\frac{1}{2} = 3 + 5 = 8$ ons

Zoals men ziet komt men tot een tamelijk grote hoeveelheid krachtvoer, wanneer men over weinig ruwvoer beschikt.

Nu zullen we als voorbeeld een rantsoen nemen zonder hooi (al hopen wij, dat dit in werkelijkheid niet veel zal voorkomen).

$\frac{1}{2}$ kg keukenafvallen
2 kg bieten
haverstro naar behoefte
5 ons rundveekoek of brokjes B

Ook dit rantsoen is weer voldoende voor een geit, die 1 liter melk geeft. Voor elke liter, die zij méér geeft moet 2 ons B koek en 2 ons haver bijgevoerd worden.

In het voorgaande hebben wij steeds met volwassen geiten gerekend. Jonge geiten moeten nog groeien en hebben daarvoor ongeveer 1 ons koek extra nodig.

Droogstaande drachtige geiten, die er goed uitzien en na het werpen niet zo heel veel melk geven, voeren we alsof ze 1 liter melk geven. Betreft het echter een beste melkgeit — en die zijn vaak ook wat aan de schrale kant — dan voeren we alsof zij $1\frac{1}{2}$ à 2 liter melk geeft.

Tot slot willen we nog enkele opmerkingen maken. Laten diegenen die nu tobben met onvoldoende hooi, de komende zomer alles in het werk stellen om een volgende winter niet weer met dit probleem te zitten. Let vooral op de soort koek of brokjes of meel, die U gebruikt. Het maakt n.l. nogal verschil. Dit blijkt ook uit de voorbeelden, die hiervoor zijn vermeld.

De verhouding tussen de verschillende voeders, vooral die tussen meel en haver moet men goed in de gaten houden.

Deze winter zal er vaak wat meer krachtvoer gevoerd moeten worden dan normaal. Bedenkt daarbij, dat men bij een goede melkgift de goedkoopste melk heeft en dus niet te krap moet voeren.

Wanneer U moeilijkheden mocht hebben met het voeren of U vertrouwt het gegeven rantsoen niet helemaal, weegt U alles dan eens goed, zet dat op papier met de melkgift van uw geit en stuurt dat naar de secretaris van de provinciale bond. Hij zal U gaarne helpen met het aanbrengen van verbeteringen.

ROL.

Hoeveel kost het opfokken van een lam?

WIE DOET ER MEE?

Als men aan geitenhouders vraagt „Hoeveel kost het opfokken van een lam?” dan krijgt men zeer uiteenlopende antwoorden. Dit behoeft ons geenszins te verwonderen, want de opfok loopt bij verschillende mensen sterk uiteen. Het lijkt mij echter ook voor onze Organisatie wel gewenst om in deze kwestie meer inzicht te krijgen. Dit zou kunnen indien in elke provincie een aantal geitenhouders eens nauwkeurig bijhielden wat hun lam kreeg en wel vanaf de geboorte tot b.v. een leeftijd van 6 maanden.

Wie doet er mee? Geeft U nu reeds op, zodat ik na kan gaan, hoeveel formulieren voor dit doel klaar gemaakt moeten worden. Het zal alles zo eenvoudig mogelijk gehouden worden en wij verwachten een flinke medewerking.

Schrijf dus nog heden een briefkaartje aan de secr. van de Nederl. Organisatie voor de Geitenfokkerij, Altingstraat 189, Den Haag.

S. de J.

Voert U de geiten goed?

Voor een goede gezondheid en een goede melkproductie is het nodig dat men de geiten doelmatig voert. Nog te vaak komt het voor, dat de productie onvoldoende is, omdat het rantsoen niet juist is. Hebt U het rantsoen van uw geiten wel eens gecontroleerd? Was dit in overeenstemming met de normen, die hiervoor aan de hand van tal van voederproeven opgesteld zijn? Iedere geitenhouder kan dit zelf nagaan aan de hand van het boekje over voeding van de geiten.

Het vraagt echter enige moeite en routine om dit te berekenen. De Nederl. Organisatie wil U hier echter bij van dienst zijn. Geeft U maar op, wat U voert, dan zullen wij de zaak controleren.

Voor een goede berekening hebben wij de volgende gegevens nodig:

1. Leeftijd van de geit.
2. Gewicht van het dier.
3. Dagelijkse melkproductie, zo mogelijk met opgave van het vetgehalte.
4. Gebruikte hoeveelheden voeder in grammen. Niet schatten, doch nawegen.

Voert U koek of brokjes of gemengd meel, dan ook opgeven welk mengsel U voert. Zo veel mogelijk ook opgeven welke kwaliteit hooi of stro U verstrekt. Hoe vollediger des te beter.

Maak van deze gelegenheid gebruik! Op-gave zenden aan de secretaris van de Nederl. Organisatie voor de Geitenfokkerij, Altingstraat 189, Den Haag.

VOOR DE VROUW

Zuurkool.

$\frac{3}{4}$ à 1 kg zuurkool, 300 gram spek, 1 dl water of zuurkoolnat, 1 grote ui.

Snij de zuurkool enige malen door, was ze alleen als 't om de kim nodig is. Snipper de ui onder in de pan zeer fijn. Leg hierop de zuurkool en het spek. Laat ze koken tot ze gaar en droog is. De kool mag nog knappend zijn. Schudt af en toe de kool om, om aanbranden te voorkomen. Geef het spek er in plakjes gesneden bij.

De toegevoegde ui neemt het te zure van de zuurkool weg (aan 't eind van de winter is de kool vaak erg zuur). De ui wordt niet geproefd. Hij maakt alleen de koolsmaak lekkerder.

Uiensaus.

1 grote ui, 30 gram boter of margarine, 4 dl bouillon van 2 blokjes, 30 gram bloem, een scheutje gekookte melk, peper.

Maak de ui schoon, snijd ze klein en smoor ze in de boter $\pm$ 5 min. Voeg de bouillon toe, kook de uien hierin gaar. Bindt het vocht met aangemengde bloem. Laat de saus even doorkoken en maak ze af met melk en peper.

Zoute pinda's.

150 gram pinda's, 25 gram boter, margarine, olie of frituurvet.

Pel de pinda's. Laat in de koekenpan de boter, olie of 't vet heet worden tot er juist damp af komt. Voeg de noten toe en bak ze al roerende heel licht bruin. Haal de gebakken noten uit de pan, laat ze uitlekken op een bruin papier en bestrooi ze met tafelsout.

Op dezelfde wijze kunnen cornflakes gebakken worden.

V. C.

Maten van bokken

Om enig inzicht te krijgen in de maten van de bokkenstapel in onze provincie, werden bij de bokkeninspecties in 1954 verschillende onderdelen van de bokken gemeten.

De volgende maten werden hierbij genomen: Schofthoogte (S.H.)

Romplengte (R.L.) gemeten vanaf de voorkant van het schouderblad tot de achterkant van het zitbeen

Kruisbreedte (K.B.)

Borstbreedte (B.B.)

Borstomvang (B.O.), gemeten achter de voorbenen.

Pijpomvang (P.O.), gemeten aan één der voorpoten.

De bokkeninspecties werden gehouden in de maand April en over het algemeen verkeerden de dieren in een goede voedingstoestand. Vooral bij de borstomvang kan de conditie van het dier een rol spelen, terwijl in mindere mate ook de andere onderdelen er door worden beïnvloed.

In totaal werden 21 bokken gemeten, waarbij de volgende gemiddelde cijfers werden gevonden :

	S.H.	R.L.	K.B.	B.B.	B.O.	P.O.	Aant.
1-j. bokken	61,6	64,5	15,6	14,1	71,8	8	8
2-j. bokken	71,5	66,5	17,8	16,3	80,0	9	2
3-j. bokken	74,8	75,2	17,6	15,8	86,4	9	5
4-j. e.o. bokken	73,7	80,0	19,2	17,9	91,8	9,3	6

De Toggenburger bokken schijnen kleiner te zijn dan hun witte collega's in Nederland. De heer Dommerhold schreef n.l. in zijn boek „Het boek van de Geit” dat bokken een gemiddelde schofthoogte hebben van 90 cm. De Toggenburgers halen gemiddeld nog geen 75 ; de grootste had een schofthoogte van 80,5 cm.

De heer Dommerhold schreef verder, dat de lengte iets groter dient te zijn dan de hoogte en dat de borstomvang nog iets groter is dan de lengte, terwijl de borst- en kruisbreedte tamelijk wel gelijk zijn.

Dit gaat in grote lijnen ook op voor onze bokken, hoewel de borstbreedte telkens wat kleiner is dan de kruisbreedte. We krijgen bij de keuring ook telkens weer de indruk dat de Toggenburgers in verhouding wat breder kruis hebben dan de witte bokken.

Het aantal gemeten bokken is echter wat klein, zodat het gevaarlijk is om bepaalde conclusies uit de gevonden cijfers te trekken. Bezien we deze cijfers echter nader, dan wordt de indruk verkregen dat de schofthoogte na 2 jaar bijna op hetzelfde peil is als van de oudere dieren. De romplengte daarentegen neemt na het 3e levensjaar nog toe.

De kruisbreedte schijnt zich sneller te ontwikkelen dan de borstbreedte. Dit verschijnsel is wel te verklaren, aangezien bij jonge dieren de voorhand veelal wat lichter is dan het achterstel.

De borstomvang neemt vrij regelmatig toe, terwijl de dikte van het been na 2 jaar slechts weinig meer toeneemt.

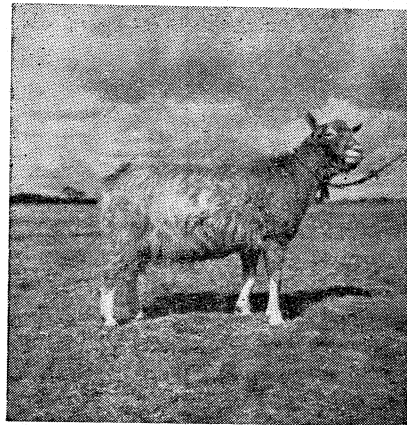
Verder bleek het dat de onderlinge verschillen tussen de dieren vrij groot waren, terwijl ook de verhoudingen tussen de maten nogal uiteen liepen.

Bij de 1-jarige dieren werd 1 dier gemeten met een schofthoogte van 65 en een romplengte van 66 cm, terwijl een ander dier een schofthoogte had van 62,5 cm bij een romplengte van 72 cm. De andere maten van deze dieren lagen practisch gelijk.

In de oudste groep varieerde de schofthoogte van 70 tot 78 cm ; de romplengte van 70 tot 91 cm. Twee dieren uit deze groep met beide een schofthoogte van 73 cm, hadden een romplengte van resp. 83 en 75,5 cm.

Bij dezelfde schofthoogte dus een verschil in lengte van 7,5 cm. Ook aan het type van het dier is deze meerdere lengte te zien.

De vraag, welk type we moeten prefereren, de meer gedrongen, dan wel de iets meer gerekte bouw is moeilijk te beantwoorden. We zullen natuurlijk in geen van beide richtlijnen moeten overdrijven. Mijn persoonlijke mening is dat een bok niet zo gauw te lang is, als de lengte gepaard gaat met een flinke diepte. Het

Karst 206 S op 5-jarige leeftijd

geheel geeft dan ruimte in het middenstuk, wat we zo gaarne bij onze dieren zien.

Van de bok Karst 206 S, die als zeer typisch is omschreven, geven we hierbij de maten :

S.H.	R.L.	K.B.	B.B.	B.O.	P.O.
73	83	20,5	19,5	95	9,5

Assen

H. BRINK

Uit den vreemde

EEN GEITENHOUDERIJ IN LONDON

Een honderd jaar geleden kwam een Fransman op het idee om geitenmelk in London te gaan verkopen. Hij deed dat niet op de gewone manier, maar dreef elke dag zijn 6 geiten door een deel van het London van die dagen. Hij speelde daarbij op een fluit om zijn klanten te laten weten, dat hij er aan kwam. Op zijn bevel hielden de geiten stil, als er een klant melk wilde hebben. Die werd voor zijn of haar ogen gemolken. De kinderen uit de buurt voerden intussen de geiten met broodkorsten.

Het was een vreemde optocht en maar weinig bewoners van de grote stad wisten van haar bestaan ; gek werd het echter ook weer niet gevonden. Men dronk in die dagen ook ezinnenmelk, die voor erg gezond doorging.

Hoewel weinig mensen in de stad zelf van de zaak afwisten, duurde het niet zo heel lang of aan de andere kant van het kanaal, waar de man vandaan kwam, hoorde men van de goede zaken, die hij deed. Hij verdiende met zijn 6 geiten het voor die tijd lang niet onaardige bedrag van 18 shilling per dag. Dat was meer dan hij ooit op een klein boerenbedrijf in zijn eigen land had kunnen verdienen. Het duurde dan ook niet lang, of er kwamen concurrenten opdagen, drie in getal, ergens uit het Zuiden van Frankrijk. Die waren niet erg slim en hadden ook niet veel consideratie met hun landgenoten. Want inplaats van elders in het grote London een „wijk” te beginnen, gingen zij hem in zijn eigen gebied beconcurreren. Het gevolg was natuurlijk overproductie en slechte prijzen. De eerste man echter zag kans

de strijd te winnen en de andere drie keerden uiteindelijk naar hun geboorteland terug.

Intussen had een ondernemende Engelsman vlak bij de stad een perceel grond van 40 ha gehuurd met de bedoeling daar een geitenhouderij te vestigen. Het ging er nogal luxe toe, wat de inrichting van de gebouwen betreft en er werden niet minder dan ruim 100 geiten aangeschaft. De meeste kwamen uit Ierland en het was over het algemeen niet veel moois, slechte geefsters. De totale productie bedroeg een 50 liter per dag, die vlot van de hand ging. Door selectie en goede fokmethoden hoopte men een grotere productie te krijgen, terwijl meer geiten zouden worden aangeschaft. Wat er uiteindelijk van de boerderij terecht is gekomen, is helaas onbekend, evenals men niets meer weet van de lotgevallen van de Franse geitenboer. De geschiedenis herhaalt zich echter min of meer in de U.S.A., waar de geitenhouderij in het groot de laatste tijd meer en meer populair wordt. Maar dat is een ander verhaal.

(C. E. Fussell: Goats Milk for Londoners in Agriculture, Dec. 1954)

Wat elke maand te doen geeft

Het is al weer Februari en de tijd dat de geiten moeten lammeren nadert snel.

Wat staat ons te doen? In de eerste plaats is het van grote betekenis, dat de dieren tijdig worden drooggezet. Men moet rekenen op een droogstand van minstens 6 weken. U weet de tijd, wanneer uw geit moet lammeren, dus zult U zich moeten afvragen of de tijd van droogzetten voor de deur staat of misschien al is verstreken.

Het droogzetten kan als volgt gebeuren: Men melkt eerst enige dagen 1 maal daags, voert in die dagen niet te zwaar met eiwitrijk voer en daarna laat men de geit staan. Men moet wel de uier controleren maar niet om de twee dagen melken. De uier droogt dan verreweg in de meeste gevallen normaal op.

In de droogstand moet het dier wat krachtiger worden gevoerd. Men geeft wat minder wortel- en knolgewassen (vooral aardappelen en aardappelschillen niet te veel geven) en wat meer eiwitrijk krachtvoer in de vorm van rundveebrokjes of meel. In deze tijd moet het dier op krachten komen en daarnaast heeft zij te zorgen voor de in haar lichaam zich ontwikkelende lammeren. Een goede evenwichtige voeding komt overigens de melkproductie na het lammeren ten goede. Ook mag men rekenen op krachtiger en vitaler lammeren.

Men geeft aan de drachtige dieren het beste voer wat wij hebben. Heeft men niet de beschikking over wortelen, boerenkool, snijrogge of ander groenvoer, dan is het aan te raden extra aandacht te schenken aan de vitaminen-

voorziening. Men kan dit doen door per geit per dag 1 theelepel dohyfralolie te verstrekken, te geven door het drinkwater of over het meel. Dit product kunt U in een drogisterij of bij uw mengvoederleverancier krijgen. Gebruik geen ruwe levertraan.

Verder raden wij U aan, zo U dat nog niet heeft, een mineralenliksteen in het hok te hangen.

Schenk vooral **extra zorg** aan de geitjes die voor de eerste keer moeten lammeren. Men komt nog zo vaak wat verkommerde eenjarige melkgeitjes tegen. Men moet niet vergeten, dat deze dieren zelf nog moeten groeien en daarnaast de zorg hebben te dragen voor één of twee groeiende lammeren in haar lichaam.

Zo mogelijk laat men drachtige geiten los in het hok. Bewegingsvrijheid bevordert een meer normale en vlotte geboorte en geeft vaak vitale en krachtige lammeren.

Volgende maand iets over „rond de geboorte”.
O.

De Geit

Wanneer men alom eens zijn oor
Terloops te luist'ren legt,
Dan wordt er — dat staat voor mij vast —
Te dikwijls nog gezegd:
„Ik heb de geit maar opgeruimd,
Ze heeft me zorg gegeven”.
Of: „De plaatselijke vereniging
Is bij ons opgeheven”.
De animo voor geiten zit
Er niet zo diep meer in.
Toch is dit jammer, want het heeft
Beslist wel enig zin.
Ik wil nu niet gaan wijzen op
Het nut van deze dieren,
Hoewel dit toch een factor is,
Dat 'n goede geit kan sieren.
Maar ga nu eens de oudheid na,
Dan was toch steeds de geit
Het oudste huisdier, dat de mens
Ook steeds heeft begeleid.
Bij d' oude Indiërs, de Pers,
d' Assyriërs en Meden
Schrijft men van geiten, die der mens'
Gezellen waren in 't verleden.
In Babylonië, China,
Klein Azië waren geiten,
Langharige; men schoor ze daar
Voor weefsels en tapijten.
Reeds 3600 jaar voordat
Onz' jaartelling was begonnen,
Trokken Egyptenaren op
Tegen Bedouinse colonnen.
De troepen waren all' voorzien
Van voorvaderen en... geiten,
Het is wel 'n hele tijd geleën,
Maar toch, het zijn de feiten.
Zelfs in de Bijbel wordt er vaak
Over de geit gesproken.
Het dak der ark was aan het haar
Der Angorageit ontloken.

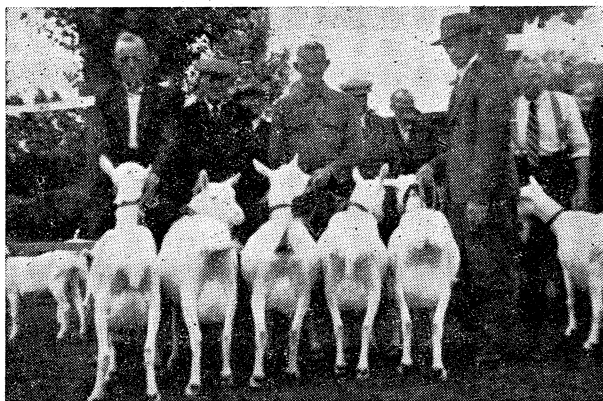
Ook in Europa vindt men al,
 Reeds in de vroegste tijden,
 De turf- of palenwoninggeit,
 Die mensen deed verblijden.
 Als nakroost van 't genoemde dier
 Wordt d' Alpengeit genoemd,
 Daarna kwam hier de Keltengeit,
 Reeds als melkrijk geroemd.
 Vervolgens kwamen de Germanen
 Met 'n klein en sabelhoornig dier.
 En zo van lieverlee kreeg men
 De geit, als zij bekend is, hier.
 Of mensen kwamen, mensen gingen,
 Het ene ras volgde 't and're op;
 De geitenhouderij bleef bloeien,
 De geit bleef immer aan de top.
 Moet men zich dan niet eerst bezinnen
 Voordat men aan zo'n nuttig beest
 Dat eeuwenlang de hele mensheid
 Tot steun en stutse is geweest;
 Ontslag geeft en haar trouwe diensten
 Met ondank slechts hiervoor beloont.
 Is dat uw dank voor al het vele,
 Gegeven sinds de mens hier woont?
 Nu weet ik wel, wij leven anders,
 Modernisatie is de leus;
 Doch als U zuiver uit gaat pluizen,
 Dan komt U zeker tot de keus:
 Een ereplaatsje blijf ik geven
 Aan dit zo trouwe dier, want zij
 Heeft 'r nut reeds eeuwen lang bewezen;
 Ik sta er op; zij blijft bij mij!!

W. JAGT

Waarom stamboekgeiten?

Er zijn nog heel wat mensen, die de gedachte opperen: „waarom nu juist stamboek- of geregistreerde geiten?” Ze zeggen, wat doet het er toe, als het maar een geit is en deze maar melk geeft; of het een goede melkgeit is, daaraan wordt weinig aandacht besteed. Zonder horens, daar wordt nog wel wat om gedaan, want de bok, die we verleden jaar hadden, fokte veel horens en is daarom ook opgeruimd. Daar is nog al wat om geploeterd en dat is terecht, en ook geen reclame voor de vereniging. En dan wordt gezegd: „Als mijn geit in het stamboek is opgenomen, geeft zij dan meer melk?” Dat gaat altijd niet op. Maar we trachten daar, door goed fokmateriaal aan te houden, verbetering in te brengen en de geitenhouderij op te voeren. Ook is het vaak moeilijk om mensen op de vergadering te krijgen; we hebben er wel eens een filmpje bij gehad, doch steeds valt het aantal bezoekers af. In verband met de bovenstaande feiten is het moeilijk om de vereniging in stand te houden. Maar gelukkig zijn er ook nog, die een warm hart voor de fokkerij hebben en altijd op de vergaderingen en keuringen aanwezig zijn. Het zijn toch altijd mooie middagen op de keuringen en tentoonstellingen, daarom gaan we moedig voorwaarts, het nieuwe jaar weer in.

J. MANSENS

Eerste prijswinsters keuring Uithuizen, Groningen

Vragenrubriek

Vraag: Mijn geit heeft bij de melkcontrole gemiddeld boven de 5.00 % vet. Hoe is het te verklaren, dat er dan ineens een controle tussendoor komt met 3,75 % vet?

v. I., A'dijk.

Antwoord: Bij elk melkgevend dier schommelt het vetgehalte, zowel bij koeien als bij geiten, tussen bepaalde grenzen. Echter is bij dagelijkse melkcontrole (bij koeien) gebleken, dat practisch elk dier wel uitschieters heeft, zowel naar boven als naar beneden. In uw geval is toevallig gemonsterd op zo'n „piek”-dag. De oorzaken van zulke pieken kunnen zeer verschillend zijn, zoals plotseling ander voer, weersomstandigheden, ritsheid, enzovoorts. Vaak zijn de oorzaken niet aan te geven.

H.

Vraag: Gaarne zou ik eens een bespreking zien van inteelt. Is dit aan te bevelen bij geiten?

J. te R'dam.

Antwoord: Over inteelt is de laatste tientallen jaren, maar ook reeds veel eerder, zeer veel geschreven en gesproken. Voorheen, en ook wel tegenwoordig nog, is misschien wel eens te weinig ingezien welke mogelijkheden inteelt soms kan geven. Uit andere fokkerijen (rundvee en paarden) zijn echter voorbeelden in overvloed te vinden, waaruit blijkt, dat hiermede vaak zeer goede resultaten zijn te bereiken. Ik wijs U slechts op 't feit, dat de thans aanwezige zwartbonte stieren voor een zeer groot gedeelte afstammen in manlijke lijn van één zeer goed fokkend vaderdier (Adema 197). Bij de Groninger paarden speelt een zelfde rol de hengst Gambo. In 't kort kunnen we hier echter het volgende omtrent inteelt opmerken: Inteelt op goede, goedfokkende dieren (zowel manlijke als vrouwelijke) heeft veelal tot resultaat goedfokkende nakomelingen. Wanneer het dier, waarvan men uitgaat, één (of meer) minder goede eigenschappen vererft, dan is de kans op uitvallers echter groter, dan bij een normale fokkerij. Zijn de dieren echter minder goed fokkend, of zelfs matig tot slecht fokkend, dan is het over 't algemeen beslist af te raden om inteelt toe te passen.

H.

Fokkerij problemen

In het artikel over bovenstaand onderwerp in het Januarinumnummer, van de hand van W. S. is door de schuld van de redacteur een zin weggelaten. De eerste aanhef van dit artikel luidde als volgt:

„Reeds meermalen heb ik er bij onze lezers de aandacht op gevestigd, dat bij de geitenfokkerij, nog meer dan bij de rundveefokkerij, melkproductie nummer één moet zijn. De geit toch is, nog meer dan de koe, uitsluitend melkdier. Deze mening is niet van vandaag of gisteren. Reeds op de Nationale Tentoonstelling in den Bosch, is het bij het aanwijzen van de kampioengeit op de voorgrond getreden, dat m.i. een werkelijk melktype geit met groot, en vooral soepel klieruier, steeds op de voorgrond moet komen”.

Het vet gedrukte is de weggelaten zin. Voor het verdere vervolg verwijzen wij naar het Januarinumnummer. RED.

Verenigingsnieuws

DRENTE

Verslag van de gehouden bokkeninspectie in 1954

Hieronder ziet U de uitslag van de in April 1954 gehouden bokkeninspectie. Voor het berekenen van het eindcijfer worden de gegeven cijfers als volgt vermenigvuldigd:

Voedingstoestand	4 x
Klauwverzorging	3 x
Huid- en haarverzorging	2 x
Huisvesting	1 x

De voedingstoestand heeft dus de grootste invloed, daarna de klauwverzorging, terwijl de huisvesting de kleinste invloed heeft op de bepaling van het eindcijfer.

Aan de hand van de gegeven cijfers is de volgende ranglijst samengesteld:

Rangno.	Bokhouder v. d. cfd.	Voedingstoestand	Klauwverzorging	Huid- en haarverzorging	Huisvesting	Totaal punten
1, 2, 3	(Eelde (Appeldoorn)	9	9	9	9	90
	(Een	9	9	9	9	90
	(Peize	9	9	9	9	90
4, 5	(Norg	9	9	9	8	89
	(Nieuw Buinen	9	9	9	8	89
6	Bronneger	9	9	8	9	88
7	Eexterveen	8	9	9	9	86
8	Gasselternijveen	8	8	9	9	83
9, 10	(Gieten	8	9	6	9	80
	(Kloosterveen	8	9	6	9	80
11	Havelterberg	8	7	9	8	79
12, 13	(Hoogersmilde	9	6	6	8	74
	(Roden	8	5	9	9	74
14, 15	(Dalen	7	8	7	7	73
	(Zuidwolde	8	6	8	7	73
16	Emmercompascuum	8	5	8	8	71
17	Assen	6	9	5	9	70
18	Schoonoord	7	5	9	8	69
19, 20	(Emmen	7	5	8	8	67
	(Gieterveen	6	6	9	7	67
21	Nieuw Dordrecht	7	5	6	9	64
22	Vledder	7	5	7	6	63
23	Beilen	6	6	5	9	61
24	Eelde (Wieringa)	6	6	6	6	60
25, 26	(Odoorn	6	5	7	6	59
	(Uffelte	7	5	5	6	59
27, 28	(Bovensmilde	7	5	5	4	57
	(1e Exloërmond	6	5	7	4	57

In de afd. Nieuw-Amsterdam stond geen bok wegens sterfte, terwijl afd. Gasselte zelf geen bok houdt, doch de geiten in Gieten laat dekken.

Over het algemeen kunnen we over de verzorging van de bokken tevreden zijn. Er komt een steeds groter aantal bokhouders waar de verzorging best is. Dit jaar zijn er 10, die 80 of meer punten behaalden.

De voedingstoestand is over het algemeen goed te noemen, er wordt niet verlangd, dat de bok vet is, doch hij dient in een behoorlijke conditie te verkeren.

De klauwverzorging laat in verschillende plaatsen te wensen over. Er zijn bokken, waarvan nooit eens de klauwen worden bijgesneden.

Er werd dit jaar bij verschillende bokken luis geconstateerd. Voorzover mogelijk zijn de bokhouders er op gewezen om de bok met D.D.T.-poeder te behandelen.

Behalve enkele uitzonderingen is de huisvesting bijna overal goed.

De Inspecteur: H. BRINK.

OVERIJSEL

Geitenkeuringen in Overijssel in 1954

(Vervolg)

Nijverdal.

Nijverdal blijft haar naam eer aandoen door een wat kleine, doch actieve groep liefhebbers, die beschikken over een goede groep geiten, waaronder enkele beste exemplaren. Het is de strijd tussen deze laatste, welke elk jaar weer de spanning er in houdt.

Uit een drietal éénjarigen ging 970 l.o. van H. Slooyer aan de kop. Ze is een dochter van de geïmporteerde Jo B 413. In soort doet ze niet voor haar moeder onder en wat dit betreft kan ze gerust best worden genoemd. Of ze echter ook een leeftijdsduur kan opbrengen als deze laatste, daar zijn we helaas geenszins zeker van. Daarvoor moest ze o.i. als geheel, doch met name wat betreft de plaatsing van het uier, wel wat solieder zijn; we hadden haar toch nog graag voor het stamboek. Een tweede prijs kreeg 1000 l.o., eig. J. Hammers. Goed gelijnde geit, met goed uier, die in middenhand nog even moet zakken. Ze werd ook in het stamboek opgenomen. Een derde prijs werd toegekend aan de geit van Scherphof. Voldoend type, eveneens niet te diep, met wat hanguijer.

Uit de klasse oude melkgeiten werd Truus 1493 in het stamboek opgenomen. Hadden we ook graag even dieper gezien en iets ruimer in uier, doch ze bezit overigens voldoende type.

De overloper 956 l.o. van H. Jansen gaven we graag een 1e prijs. Ze is van best soort. Schouderligging kon misschien even beter.

Bij de lammeren ging 974 van J. Hammers met een 1a prijs voorop. Ze moest de eer echter delen met 1 l.o. van G. W. Vos. Beide knap soortige lammeren. Ook de met een 2e prijs bekroonde 980 l.o. van Joh. Hammers voldeed nog vlot goed.

Een vijftal stamboekers vormden een wel zeer waardig besluit. 1a werd Dora 2—1412 van H. Jansen. Best ontwikkelde, zeer typische geit, die zich uitstekend houdt. 1b B 413 van H. Slooyer, bezit nog even meer massa en moet, hoewel ze thans met name in de koten wat begint te slijten, wat betreft levensduur, wel als een unicum worden beschouwd. Een tweelingzuster van de 1a-prijswinnares, n.l. Martha 1438 van H. Weijn werd 2a. Is in ontwikkeling, hoewel nog vlot voldoende, met genoemde familie niet geheel meegekomen. In kwaliteit doet ze er weinig of niet voor onder. 2b werd Riek II 1439 van Joh. Hammers. Goed typisch dier, dat in uier even solieder kon. Een 3e prijs werd tenslotte toegekend aan Riek 1411 van J. Hammers. Ze werd keurig voorgebracht. Kon even dieper en ook wat correcter in uier.

Zwolle.

Een beste keuring, die op hoog peil stond. Dat kan gezegd worden van Zwolle. Inzenders, belangstellenden en keurmeesters hebben genoten. De eerste rubriek die gekeurd werd, die van de oude melk-

geiten nog niet ingeschreven, meestal de minste klesse, zette direct goed in met aan de kop de best ontwikkelde 2-jarige Olga van J. Bastiaan. Op haar volgde Aapje van G. J. Weeghel. Diep met breed, doch iets hellend kruis. Beide werden aangewezen voor het stamboek. Twee goede tweede prijzen voor resp. G. J. van Weeghel en Treep. Tot slot 2 derde voor Volkers en Zonneberg.

De éénlamsgeiten waren uniform, zonder opvallende kopnummers. Er werden 2 eerste prijzen toegekend, n.l. 1a aan de typische, niet te gezonken Jeltje 2 van Reitsma en de soortige, iets gerekte, Greetje 2 van dezelfde eigenaar. 2a voor de best ontwikkelde Bertha van G. Bouwhuis. Mooi uier, gang achter kon beter. 2b voor de wat overbouwde éénjarige van Bastiaan. De drie dieren die hierna kwamen waren wel voldoende soortig, doch iets weinig stuk.

Een goed drietal overlopers werden getoond. Twee eerste prijzen voor resp. Bastiaan en Zwakenberg. Een tweede voor W. van Tongeren. De laatste laat het iets zitten in de bovenbouw.

Het aantal lammeren was voor deze afdeling wat aan de lage kant. Ze vormden evenwel een aardig groepje, waaraan de keurmeesters, o.i. zeer terecht, drie eerste prijzen toekenden. Eigenaren waren de drie bekendste fokkers, n.l. resp. Bastiaan, Reitsma en Stel. Ook de 2e prijswinster, eigendom van Brouwer, was weinig minder. De 3e prijs was voor een iets ruwharig, doch soortig lam van Bouwhuis.

De plaatsing van de stamboekgeiten was niet zo gemakkelijk, hoewel iedereen graag genoeg nam met de uitspraak van de jury, waarbij Martha 1399 van J. Bastiaan aan de kop werd geplaatst. Fraai gelijnd en zeer veel adel. 1b Gretha 1433 van H. Reitsma. Doet maar weinig onder voor de 1a, maar is even minder massaal. 1c voor de veel soort vertonende Gerrie 1347 van J. Bastiaan. Kon in bovenbouw iets regelmatiger. 1d voor Jeltje 1432 van H. Reitsma. Zeer goed type met iets lichte voorhand. 2a Jansje 1400 van J. Bastiaan. Beste oudere melkgeit, die zich minder goed liet zien vanwege kreupelheid. 2b voor de bekende Truus 1270 van C. Stel. Hoewel ze uiteraard wat begint te slijten, mogen we deze 7-jarige nog graag zien. 2c voor de even minder stuklige Jennigje 1386 van Bouwhuis. Tot slot drie derde prijzen voor Fennie 1435, Jennie 1434 en Mina 1461, allen eigendom van E. Spijkerman. Goedsoortige, niet te massale dieren.

Dat de heer Zwakenberg, op wiens erf ook de keuring werd gehouden, een prima bokhouder is, bleek toen de 3-jarige Sjoerd 214 werd gedemonstreerd. Zelden zagen we een bok in zo'n beste conditie en zo goed verzorgd. Hagelwit en volkomen reukloos. Bovendien een vaderdier met buitengewoon mooie verhoudingen en extra solied beenwerk. Ook de jonge bok, zoon van de vorige en gefokt uit de 1a van de stamboekgeiten, lijkt een zeer goede jonge bok te worden als de bovenlijn nog even strakker wordt.

(Wordt vervolgd.)

GELDERLAND

Geitenkeuringen in Gelderland in 1954

(Vervolg)

Wilp.

De keuring te Wilp was dit jaar een bijzondere, n.l. het was de 40ste keer dat deze vereniging een keuring organiseerde. Het was dus een hoogtijdag. Dit kwam ook op verschillende manieren tot uitdrukking. In de eerste plaats door de grote belangstelling en ten tweede door de grote aanvoer van dieren, n.l. 38 stuks.

Onder dit aantal stonden zeer goede. Vooral zagen we graag de 1a van de stamboekgeiten, in eigendom van J. A. Pasman. Een zeer soortige en forse geit.

Bij de pl. Registergeiten stond een geit van H. J. Kelderman aan de kop, welke in het stamboek werd opgenomen.

Ook zagen we graag de 1e prijs van de oude niet-geregistreerde dieren, de geit van J. M. Tjhuis uit Klarenbeek.

De éénjarige melkgeiten waren wat gewoon, ter-

wijl de geregistreerde lammeren weer zeer goed waren. Ook de ongeregistreerde lammeren waren vrij goed. In beide groepen stond een lam van M. Bonhof aan de kop.

Het was een knappe keuring.

Voor de aanvang werd de vereniging en speciaal de voorzitter gecompimenteerd door de burgemeester, Ir. Hoogland, de heer Van Zorge en de Bondssecretaris.

Rossum.

De aanvoer niet groot, doch ook niet minder dan in 1953. Zeer goede dieren waarvan er 2 ingeschreven werden in het Prov. Stamboek en 4 in het Pl. Register. Bij de stamboekgeiten stond aan de kop een geit van A. Boom, bij de registergeiten was A. W. den Otter bovenaan, bij de éénjarigen wederom A. Boom en bij de lammeren nog eens A. W. den Otter. Het blijkt wel dat deze twee fokkers heel wat te bestellen hebben.

Hurwenen.

Ook Hurwenen had dit jaar wederom z'n best gedaan. Het was een pracht keuring met best materiaal. Vooral bij de stamboekgeiten maakte 758 S van A. van Zuilekom een beste indruk. Ook de twee kopnummers van de Pl. Registergeiten leken zeer goed en werden in het Prov. Reg. ingeschreven. Dat de oude melkgeiten en de éénjarige goed waren, moge blijken uit het feit, dat alle 6 stuks in het Pl. Register konden worden geplaatst. Het aantal lammeren was niet groot en ook menen wij dat de lammeren zich goed moeten houden, willen ze zo goed worden als de moeders.

(Wordt vervolgd.)

ZUID-HOLLAND

Geitenkeuringen in Zuid-Holland

Woerden.

Aanvoer 13 stuks. Een beste geit was Bep 661 van A. G. C. Helmond. De bok Kees 12 werd netjes voorgebracht, is klein van stuk maar heeft goede verhoudingen.

Reeuwijk.

Dit jaar op een andere plaats en daardoor aanmerkelijk grotere deelname. Aanwezig 25 stuks. A. 't Lam kwam met een zeer fraai lam aan de kop. De 5 éénjarige geiten waren vrij goed; het beenwerk liet wel wat te wensen over.

De oudere geiten vormden een beste collectie. 1a werd Janny van P. Verwaal en 1b Willy van J. Stoppelenburg.

Voor de „Goveka” te Gouda werden 9 dieren uitgezocht.

E. J. BATS

Hardinxveld.

Zaterdag 28 Augustus was het des morgens prachig weer, doch des namiddags toen de keuring in Hardinxveld zou beginnen, was het weer helemaal mis. Onweer en regen maakten, dat deze uitstekend georganiseerde keuring, niet geheel aan de verwachtingen voldeed.

Hardinxveld liet een beste collectie jonge bokken zien en deze zullen hun plaats wel vinden in de provincie. De dieren waren goed opgefokt en het beenwerk was bij de meeste behoorlijk goed.

Er waren twee aardige collecties lammeren en 1e prijsjes werden toegekend aan de dieren van L. den Boer en Van der Walle. Dit leek niet slecht.

Een goede collectie vormden ook de twee- en driejarige dieren. Aan de kop kwam de K.S.-geit Dirkje 2 van G. J. Rietveld. Mooi type geit met extra uier. Op de tweede plaats kwam een goedsoortige melkgeit van H. J. Rietveld. Bij de oudere melkgeiten kwam Marrie van P. van Houwelingen aan de kop. Geit van goed soort, die iets sterker in de rug kon zijn. Dirkje van Rietveld behaalde de kampioensprijs en Marrie van Van Houwelingen kreeg het reserve-kampioenschap.

Gorinchem.

Dit was een mooie keuring. Vrij veel geiten, goede kwaliteit en flinke belangstelling.

Van de geitlammeren werden de dieren van C. de Hoop en E. J. de Jong het hoogste geplaatst. Correcte lammeren.

De eenjarige geiten vormden een goede klasse. De volgorde werd: 1. Joke van E. J. de Jong. Goed type met niet te sterke middenhand, zeer goed uier. 2. Bobbie van J. Kamp. Iets fijner met sterke rug en goed kruis. 3. Anja 2 van J. M. Osta. Melktype, iets scherp voor en in de rug.

De tweejarige geiten waren gewoon met best kopnummer, n.l. Coha van C. v. d. Stelt. Niet te grote geit, doch van goed exterieur. Vooral het achterstel is fraai.

Bertha van J. Kamp kwam bovenaan bij de driejarige dieren. Goed soort, doch wat slijtage.

Oudere geiten. Gewone klasse met twee goede gebruiksgoeden van Wed. Verduin aan de spits.

Gorinchem was goed.

Ter Aar.

Zoals gewoonlijk was Ter Aar de hekkensluis van de geitenkeuringen in Zuid-Holland. Men gebruikt wel eens de uitdrukking „Lest best”, doch dit kon van deze geitenkeuring niet gezegd worden. Er was een behoorlijk aantal geiten aanwezig, doch de kwaliteit was nog maar gewoontjes. Bij de lammeren waren twee goede dieren en wel de lammeren van J. de Bruin en C. Mertens. Bij een goede verzorging kunnen hier twee goede geiten uit groeien.

Van de éénjarige geiten werden er twee ingeschreven en wel allebei van M. v. d. Jagt. Gewone gebruiksdieren.

De oudere geiten waren aardig, doch met veel verschil in type. Het hoogst gewaardeerd werden de dieren van J. de Bruin en M. van Tol.

De afdelingsbok „Harry” is prima en zou op iedere tentoonstelling een goed figuur slaan.

S. DE JONG Szn.

Kringkeuring van de Kring IJsselmonde te Zwijndrecht

Wij zijn altijd een voorstander geweest van het houden van kringkeuringen en hebben dit, waar nodig, gestimuleerd. Wanneer echter, zoals op IJssel-

monde, pas kort tevoren een landbouwentoonstelling is gehouden (Dordrecht), waar de geiten in groten getale zijn opgekomen, dan achten wij een kringkeuring vlak hierop overbodig. De feiten bewijzen dit dan ook. In Dordrecht een mooi aantal geiten met veel belangstelling op een schitterend terrein; in Zwijndrecht een pover groepje (20 stuks) op een ongezeilde binnenplaats, terwijl twee dagen van tevoren nog niet vaststaat, of de keuring wel of niet doorgaat. Verscheidene eigenaren hebben zelf verstek laten gaan en behalve een groot aantal klein grut is er geen belangstelling. Wij zullen de laatste zijn om bij de initiatiefnemers hun enthousiasme te drukken, maar hier zien wij toch werkelijk het belang niet. Dezelfde ervaring is hier trouwens al eerder opgedaan.

Er waren twee goede bokken aanwezig, n.l. Leen 4 (2 jaar) van de afdeling Zwijndrecht, een beste diepe bok, die even sterker in de benen kon zijn en Maarten 3 (1 jaar) van de afdeling Ridderkerk, een typische iets grote bok met een bemerking op de koten.

Bij de eenjarigen zagen we het liefst Marie 1085 S van A. de Boer te Zwijndrecht, een goed ontwikkelde geit met mooi uier en een klein knikje in de rug. Ook Fien 1033 van H. v. d. Poel te Ridderkerk zagen we graag; wat lichter dan de vorige, maar zeker niet minder correct. Beide kregen een eerste prijs.

Een eerste prijs bij de tweejarige kreeg Fien 1134 van H. v. d. Poel te Ridderkerk, een correcte typische geit met goed aangesloten uier. Zij verwierf ook het reservekampioenschap.

Tommy 168 R, acht jaar oud, van J. Barendse te Zwijndrecht, liet zich bij de oudere nog zien als een tweejarige. Deze houdt zich best; van slijtage nog geen spoor en van best type. Het kampioenschap kon haar niet ontgaan.

Het vijftal aangevoerde lammeren was vrij goed. Een eerste prijs kreeg het lam van J. A. Kranendonk te Ridderkerk.

E. J. BATS

KALKOENKUIKENS

FOKBEDRIJF „HEEMSTEDÉ” - Torenweg 15 - BURGH-HAAMSTEDÉ

f 1.50 per stuk. Verpakking gratis
Franco bij 50 stuks of meer
Vanaf April

Voor Bekers, Medailles, Lauwerkransen,
Lauwertakken, Kruisen, Schildjes, enz.

J. C. VERMEULEN — HALFWEG

Mariaalaan 72, Tel. 02907—307

Gevestigd sinds 1921

Te koop:

BESTE GEIT, TRIX 247 F, geb. 1953, gedeckt 14-10-'54. En de BOK NICO H 919, geb. 17-2-'53. J. PRANGER, Middenduinerweg 87, SANTPOORT (N.-H.)

Te koop:

EEN GEIT, lamt voor de tweede keer, is 22 December bij de bok geweest. De moeder No. 58 is onder controle geweest; gaf 918 kg melk met 6,12 % vet in 307-dagen. De prijs is f 75.-. H. J. DREEIJERS, Kreilstraat 15, WINTERSWIJK.

Iedere geit heeft min of meer behoefte aan mineralen en is onze

MINERALEN LIKSTEEN

A.B.A.W.

hiervoor de juiste voorziening.

Vele geitenhouders zullen U dit gaarne bevestigen.

Honderden nabestellingen van de meest tevreden klanten.

Levering van 5 stuks met een totaal gewicht van 5 kg. franco onder rembours van f 3.50.

N.V. RHEDAZA - RHEDEN (Gld.)

Te koop gevraagd:

EEN STAMBOEKGEIT, drachtig, met melklijst, wit ongehoornd. A. J. VERBOOM, Molenvweg B 136, RENESSE.

De Geitenhouder

Orgaan van de Nederlandse Organisatie voor de Geitenfokkerij

Secretariaat Ned. Organisatie
Administratie „De Geitenhouder” - Giro 175529
S. DE JONG Sz. — DEN HAAG
Altijstraat 189

Redactie
A. BLIKMAN — VELD (G.)
Schaapsdrift-Overbeek 27
Auteursrecht van alle artikelen voorbehouden

Advertentiën
F. v. d. PEYL — KRUININGEN
Markt 19

OFFICIEEL

NEDERLANDSE ORGANISATIE VOOR DE GEITENFOKKERIJ

ALGEMENE VERGADERING

op Zaterdag 2 April 1955, des namid-
dags 13 uur in Hotel „Noord-Brabant”
te Utrecht

Agenda:

1. Opening.
2. Notulen. (Zie „De Geitenhouder” van September 1954).
3. Ingekomen stukken en mededelingen.
4. Jaarverslag over 1954.
5. Rekening en verantwoording van de Nederl. Organisatie over 1954.
6. Rekening en verantwoording van „De Geitenhouder” over 1954.
7. Financieel rapport van dhr. W. J. de Jong.
8. Begroting van de Nederl. Organisatie voor 1955.
9. Voorstel van het bestuur om de contributie per lid te verhogen van 4 cent op 7 cent. Met de afdracht voor het tentoonstellingsfonds wordt dit dus 10 cent per aangesloten lid.
10. Begroting van „De Geitenhouder” voor 1955.
11. Bespreking van „De Geitenhouder”. Het bestuur stelt voor om de verslagen van de plaatselijke keuringen te laten vervallen. De verslagen van kringkeuringen en tentoonstellingen zullen wel opgenomen worden.
12. Bestuursverkiezing. Aftr. dhr. W. J. de Jong, Koog aan de Zaan en bedankt heeft dhr. P. Swijghuizen, Roodeschool. Candidaten zullen nader bekend gemaakt worden.
13. Bespreking export van geiten. Het bestuur stelt voor om in de toekomst aan eventuele kopers f 1.— per afstammingsbewijs in rekening te brengen.
14. Subsidieregeling voor melkcontrole in '55.
15. Voorstellen van de Prov. Bond in Noord-Holland:

- a. Uitbreiding van het bestuur met 2 of 3 personen.
- b. De voorzitter herkiesbaar te stellen.
16. Voorstel van het bestuur om een nieuwe filmstrook te laten maken.
17. Inleiding van de weledelgestr. Heer Dr. W. B. v. d. Burg, Directeur van de Gezondheidsdienst in Gelderland of van één zijner medewerkers over: „De k.i. bij geiten in Gelderland”.
18. Rondvraag.
19. Sluiting.

Namens het bestuur:

De voorz. J. W. WESSELS.

De secr. S. DE JONG Szn.

De eerste levensdagen van onze lammeren

Behandeling, voeding enz. gedurende de eerste levensdagen van het lam, dat we van plan zijn aan te fokken, zijn zeer belangrijk.

Het eerste wat we voor het pasgeboren wientje moeten doen, is wel: haar lichaam met een doek of een bosje zindelijk stro goed droog te wrijven. Misschien zult ge zeggen: dat is wel wat overdreven luxe, want als we het laten liggen, droogt het vanzelf op en dat is veel gemakkelijker. Inderdaad is dat het geval, doch als we dat niet doen, vormt zich een vrij dichte korst rond het lichaampje, mede door het aaneen plakken van de haren. Dit is om twee redenen ongewenst. Vooreerst wordt door het verdampen van het vocht uit de slijm, warmte aan het lichaampje onttrokken, hetgeen verlies van levenskracht betekent in dit nog ietwat wankel leven. De aaneengeplakte haren maken bovendien dat huidwerking en dus ademhaling belemmerd worden.

Het spreekt verder vanzelf, dat we voor een bed van ruim, schoon, droog stro zorgen op een behoorlijk warme plaats, vooral gedurende de eerste dagen.

Daarnaast is het voor de gezondheid van het lam van veel belang, haar zo spoedig mogelijk na de geboorte een weinig van de eerste biest te geven; zó warm uit de uier van haar

moeder. Zodra we haar daar van ingeven, begint het maagje te werken, scheidt spijsverteringsvocht af en dit laatste zorgt er voor, wanneer het diertje eventueel smetstof binnen heeft gekregen, dat deze onwerkzaam wordt gemaakt.

De eerste biest (dat geldt ook voor de andere zoogdieren) bezit nog andere, voor de gezondheid van het jonge diertje zeer bijzondere eigenschappen, die men in gewone melk niet vindt.

1. Deze biest bevat n.l. stoffen, die afvoerende werken en daardoor het lam spoediger van het z.g. darmpek — de eerste zeer taaie mest — bevrijdt. Hoe spoediger deze taaie massa uit de darmen verwijderd wordt, hoe beter het is.

2. De eerste biest is buitengewoon rijk aan zeer licht verteerbare eiwitstoffen. Het gehalte aan eiwit in geitenbiest bedraagt ongeveer 9 à 10 %, terwijl in gewone geitenmelk dit zoals ge weet van 3 tot 4 % schommelt, gemiddeld ongeveer 3,5 % en dus in biest ongeveer 3 maal zoveel. De eiwitstoffen in biest hebben bovendien een zeer hoge biologische — voor de voeding extra hoge — waarde.

3. Wellicht nog belangrijker is de beschermende werking op de gezondheid, die van de eerste biest in het algemeen uitgaat. Er komen n.l. stoffen in voor, die de jonge dieren een bescherming geven tegen de gevolgen van besmetting met allerlei bacteriën. Speciaal de eerste biest, die we dus kort na het lammen uitmelken, is rijk aan deze stoffen en de werkingen daarvan.

Na elke volgende keer melken komt de samenstelling van de biest dicht bij die van normale melk. Siegfried b.v. vond in een monster van de eerste dag 8,4 % eiwit, in die van de tweede dag 5,14 % en de derde dag nog 4,46 %; na de 3e dag is het gehalte vaak al weer ongeveer normaal. Het is voor de geitenhouder van belang, dat hij deze bijzonderheden kent, omdat zij hem de weg wijzen, hoe hij moet handelen. We moeten n.l. het geitenlam, elke keer als we hebben gemolken, direct van deze pas gemolken melk geven. Vooreerst omdat ze dan nog natuurlijk lichaamswarm is, maar vooral ook omdat het lam voedsel krijgt dat geleidelijk — en dus niet plotseling — van samenstelling verandert. Men zou b.v. kunnen denken (en dat is in de praktijk ook al meermaals voorgekomen): wanneer die eerste biest een zó prima voedsel is, bewaren we daarvan voor de volgende dagen ook wat. En dát juist zou een grote fout zijn. Niet alleen omdat er enig gevaar zou zijn dat deze biest zou bederven, maar vooral omdat men dan op een moment (als de biest op was) melk zou moeten geven van een geheel andere samenstelling en dus de voeding in de war zou kunnen sturen. Moeder natuur wijst hier de weg die we moeten bewandelen.

Zo spoedig mogelijk na de geboorte geven we dus van de eerste biest. Dit mag echter

niet veel zijn. De eerste dag b.v. per keer een maatje (dl). Wordt het lam 's morgens geboren, dan geven we dus b.v. 3 maal een deciliter; al naar de grootte en zwaarte van het lam iets meer of minder. De volgende dag een wat grotere hoeveelheid, zodat we na een week ongeveer op een liter per dag of iets meer, zijn gekomen. Het is altijd véél beter, iets te weinig dan iets te veel te geven. Het lam moet ook het laatste beetje melk nog met graagte uitdrinken en daarbij doen alsof ze nog veel honger heeft. Wanneer ze af en toe met drinken even wachten, is dit als een bewijs dat ze te veel krijgen.

Een lam, dat verkocht is geven we, zo enigszins mogelijk, de eerste 3 à 4 dagen biest en melk van de eigen moeder. Daarna kan het desgewenst ook melk van andere geiten, of zo nodig verse koemelk krijgen, mits die melk niet van een geit of koe afkomstig is, die **oudmelks** is, dus in de laatste maanden van de lactatieperiode.

Zeër belangrijk is verder: **uiterste zindelijkheid**. Het drinkgerei moet elke keer na het drinken direct worden schoongemaakt en éénmaal per dag zéker met kokend water. Bedorven melkresten geven heel gemakkelijk aanleiding tot diarrhee en als ze dat eenmaal hebben, duurt het enige dagen voordat het weer beter is. In zo'n geval is het 't beste het diertje enige keren niets anders te geven dan **gekookt zuiver lauwwarm water**. Dat zal de diarrhee door het wégspoelen der ongerechtigheden, spoedig doen genezen. Is de diarrhee over, dan kan men weer geleidelijk met melk beginnen, maar vooral vers en nooit koud.

W. S.

VOOR DE VROUW

Stamppot van zoute vis.

300 gram ongeweeke of 600 gram geweekte zoute vis, 2 kg aardappelen, 1½ kg winterwortelen, 2 dl water, 2 dl gekookte melk, peterselie, 100 gram boter of margarine.

Week de ongeweeke vis 24 uur in ruim water. Ververs dit enige malen. Zet de geweekte vis op met het kokende water en kook ze een ½ uur voor. Schil de aardappelen. Boen de wortelen schoon en schil ze dun en snijd ze klein. Voeg aardappelen en wortelen aan de vis toe. Breng de massa weer vlug aan de kook en laat deze koken totdat alles gaar is, ± ½ uur. Neem de vis uit de pan en ont-doe ze van de graat. Stamp de aardappelen en wortelen fijn en meng ze dooreen. Roer de boter, de melk en de vis door de stamppot. Snij de peterselie fijn en voeg ze toe. Doe de stamppot onmiddellijk op.

Schuimige sinaasappelvla.

4 eieren, 100 gram basterdsuiker, sap van 3 sinaasappelen, sap van 1 citroen, geraspte sinaasappelschil.

Scheidt de eieren. Klop het eiwit stijf. Verdun het sap met het water. Roer de dooiers met de suiker uit. Voeg onder voortdurend roeren het vocht en de geraspte sinaasappelschil toe. Verwarm de massa al roerende tot ze gebonden is en schep ze daarna door het eiwit. Verwarm de vla onder voorzichtig omscheppen tot ze puft.

Deze vla is gezond door het vele vruchtsap en ook licht verteerbaar. Daarom is ze zeer geschikt voor een zieke. V. C.

Uit den vreemde

IMPORT VAN MELKGEITEN IN AMERIKA

In Zwitserland heeft, meer dan in enig ander land van Europa, de geitenhouderij met betrekking tot de melkwinning, zich tot grote hoogten opgewerkt. Uit de gewone kudden der alpengeiten, die op de Alpenweiden zich best ontwikkelden, hadden Zwitserse fokkers van de verschillende kantons bepaalde typische geiten geselecteerd en in hun geïsoleerde dalen hiermee geduldig doorgefokt om het ideaal te verkrijgen, die zij altijd voor ogen hadden gehad.

Toen de eerste „geitenpionier” uit de Verenigde Staten Zwitserland bezocht, vond hij zeer vele rassen, alle in een tamelijk goed stadium van ontwikkeling. Na een uitgebreid onderzoek kwam hij tot de conclusie, dat twee rassen de grootste mogelijkheden boden voor de opbouw van de geitenstapel in Amerika. Eén van hen was de Saanengeit, afkomstig uit de dalen van de Saanen en Simmen, in één van de Noordelijke kantons. Dit type was geselecteerd wegens de volgende eigenschappen: stevige bouw, grote melkopbrengst, hoornloosheid en een zuiver witte kleur. Het andere ras dat bewondering opwekte, was de Toggenburger, die in het Toggenburgerdal gefokt en geselecteerd werd om precies dezelfde redenen als de Saanengeit, de kleur uitgezonderd. De Toggenburger is bruin met karakteristieke witte vlekken.

Als resultaat van deze onderzoeken, arriveerde in 1904 de eerste import van Zwitserse geiten in de Verenigde Staten, 10 Saanen en 16 Toggenburgers. In de volgende 2 jaar werden 39 Saanen en 141 Toggenburgers geïmporteerd. Hierna vond, wegens het uitbreken van mond- en klauwzeer in Europa, geen verdere invoer plaats.

De geïmporteerde geiten werden over de Verenigde Staten verspreid en wonnen door hun bouw en de grote melkopbrengst, de gunst der bewoners. Kudden melkgeiten, gevormd uit zuiver Zwitserse en kruisingen tussen de inheemse geiten en Zwitserse bokken, kwamen in vele delen van het land voor, hoewel spoedig bleek, dat de Westelijke Staten en met name Californië op dit gebied de toon aangaf. Bij de verspreiding van de Zwitserse im-

port gingen verscheidene naar Californië, zodat reeds in 1908 in deze staat een aanzienlijk aantal zuiver gefokte dieren waren en een groep bokken, die geschiedenis gemaakt hebben als de stichters van grote, waardevolle kudden. Als voornaamste kunnen we noemen: Willem Tell 172, Kroonprins van Sceni 140, Kapitein 281 en Prins Bismarck 159, allen Toggenburgers en Andreas Hofer 177, een Saanen bok.

Dat in Californië de geitenfokkerij een dusdanige grote omvang heeft aangenomen, is te danken aan verschillende omstandigheden. Het droge, gelijkmatige klimaat, en de overvloed van voedsel, zowel wild als verbouwd, boden gunstige omstandigheden, die voor het houden en ontwikkelen der melkgeiten bijna ideaal genoemd kunnen worden. Bovendien is de bevolking door het verspreid wonen, dikwijls aangewezen op economische onafhankelijkheid door het onderhouden van een tuin en het houden van kippen en geiten. Ook waren hier vele „inheemse” Mexicaanse geiten, die, ofschoon er niet te veel zorg aan besteed werd, toch altijd nog een beter type vertoonden dan die in de andere staten. Deze konden langzamerhand door het gebruik maken van Zwitserse bokken op een hoger niveau gebracht worden. Volgens een lid van het „Mexican State Department of Agriculture” is de mogelijkheid niet uitgesloten, dat de „inheemse” geiten van dezelfde origine zijn als de later uit Zwitserland ingevoerde dieren. Dit kan wellicht de reden zijn, dat de kruising met Zwitserse bokken, zowel wat type als productiviteit betreft, een dusdanig succes heeft gehad.

In 1909 vroeg een nieuw ras de aandacht. Een zekere Dr. Gregg uit San Diego voerde uit Engeland drie Anglo Nubische dieren in: een bok (Holly Lodge Shingle) en 2 geiten.

In 1913 werd hieraan nog een geit en een bok toegevoegd. De gehele Anglo Nubische geitenstapel, die in 1920 meer dan 1000 geregistreerde dieren telde, is afkomstig van de bovengenoemde 5 dieren.

In 1913 konden eindelijk weer 2 Saanen dieren ingevoerd worden, die hun weg naar Californië vonden. Dit paar, Alta Franz en Alta Jaure hebben grote invloed op de groei en verbreiding van de geitenstapel uitgeoefend.

In 1905 werd het z.g. American Milk Goat Record Association opgericht, welke in 1920 reeds meer dan 8000 geregistreerde dieren telde. Door zeer zorgvuldige opfok vertonen geen der Zwitserse rassen degeneratie verschijnen door inteelt.

De Anglo Nubische geiten werden oorspronkelijk in hetzelfde Stamboek ingeschreven, doch in 1916 werd de Internationale Vereniging voor Nubische geitenhouders opgericht. Deze vereniging telde in 1920 tegen de 2000 geregistreerde dieren.

De vraag naar geitenmelk voor kinderen heeft er toe geleid, dat in 1915 een proef genomen is met het condenseren van geitenmelk.

Dit heeft een groot succes gehad, zodat een grote kudde geiten bijeengebracht is voor dit doel te King City in Californië.

Ook op de tentoonstellingen blijkt meer en meer dat de belangstelling voor de geit toeneemt, zodat deze dieren graag geziene gasten op zulke dagen zijn. De vorderingen die in een dergelijke korte tijd gemaakt zijn, rechtvaardigen de gedachte, dat de geit ook in Amerika zijn vaste plaats heeft veroverd.

W. JAGT

(Overgenomen uit: „Modern Milk Goats” door Irmagarde Richards)

Wat elke maand te doen geeft

Het is Maart en in deze maand komen de meeste lammeren ter wereld. De naderende geboorte wordt aangekondigd door sterke zwelling van de uier, het wegvallen van de banden (omgeving van de staartwortel) en tenslotte het opkomen van de weeën.

Er moet in de eerste plaats gezorgd worden voor een schone frisse ligplaats waar de geboorte kan plaats vinden. Zorg voor voldoende kortgesneden stro in de stal.

Als het niet strikt noodzakelijk is, moet men de geit voor het lammeren niet uitmelken, of de spanning op de uier moet zo groot zijn dat het zeer hinderlijk voor het dier wordt; dan is wat uitmelken toegestaan. De spanning op de uier heeft invloed op de kracht der weeën; gaat men veel uitmelken, dan kan dit een minder vlotte geboorte tot gevolg hebben.

Men moet bij de geboorte de natuur volkomen zijn gang laten gaan. Verreweg in de meeste gevallen is geen mensenhulp nodig. De weeën en het afdrijven van de waterblaas zorgen voor verruiming van de benige geboorteweg. Nooit deze blaas stuk knippen voordat hij is afgedreven.

Er kunnen zeker enkele uren van voorbereiding verstrijken vóór dat de geboorte plaats vindt. Het is dus noodzakelijk dat men het dier z'n eigen gang laat gaan, ook wanneer de pootjes te zien zijn. Men moet, als alles normaal is, niet trekken; men zou meer bederven dan goed maken. Voor stikken van de lammeren behoeft U niet bang te zijn, want zolang het lam nog met de navelstreng aan de moeder verbonden is, haalt het geen adem.

Meestal zijn de mensen bang dat het niet goed gaat en wil men helpen. Pas, als blijkt dat er iets abnormaals aan de hand is, kan men oriënterend te werk gaan. Komt b.v. het lam achterwaarts, dan is een snellere verlossing meestal nodig omdat de navelstreng vaak dan alreeds in de moeder scheurt en de kans op verstikking wel aanwezig is. Bij een dergelijke geboorte kan dus enige hulp nodig zijn; doe het echter met verstand en kalm aan. Alleen trekken wanneer een wee komt en zolang

deze duurt. Nooit rukken, en iets naar beneden trekken.

Bij normale geboorte doch wat grote lammeren kan het soms wenselijk zijn even te helpen. Soms kan een kwartslag draaien van het lam aanbeveling verdienen.

Bij abnormale afwijkingen is het wenselijk een veearts te roepen. Men moet goed met verloskunde op de hoogte zijn wil men abnormiteiten naar behoren verhelpen.

Na de geboorte de lammeren met een schone doek droogwrijven. Komt de ademhaling niet snel genoeg in werking, dan wat koud water over de kop en borst gieten. Zorg dan ook voor verwijdering van slijm uit mond en neus.

De navelstreng kan op afstand van ongeveer 1½ cm vanaf de buikwand worden afgebonden met een uitgekookt schoon linnen bandje. Daarna kan men het uiteinde van de navel aanstippen met zuivere houtteer of creoline.

Zorg verder voor een droge, schone en tochtvrije stalruimte voor de lammeren en geef ze zo spoedig mogelijk enige biest. Verder moeten de lammeren de eerste tijd minstens 4 à 5 maal worden gedrenkt met melk van de moeder en steeds moet de melk lauw worden gegeven.

Na de geboorte moet men het moederdier eerst rust gunnen. In een wat koude stal verdient een dekje aanbeveling. Vuil ligstro zo spoedig mogelijk vervangen door schoon. Met de voeding kalm aan beginnen. Heeft men biest over, dan mag men deze gerust aan het moederdier geven. Dit is wel goed. Verder de eerste paar dagen weinig bieten en/of aardappelen, maar volop hooi. Zorg dat U het dier niet overvoert, maar begin kalm aan.

Volgende maand iets over de voeding van lammeren en nieuwmelkte geiten. O.

Ons zorgenkind

«De Geitenhouder»

Telkenjare horen wij dezelfde klacht en ook nu weer bij de intrede van het nieuwe jaar. Kunnen wij door dit telkens weer te schrijven wel veel bereiken? Zij, die onze klachten horen zijn meestal lange jaren trouwe lezers, maar dan hebben we toch ook genoeg gedaan. Propaganda is misschien goed voor hen die zich in zorgen zetten en er over schrijven, dat toch ook het kind eindelijk eens door 't lijden moet. Maar dan blijven er maar heel weinig ziekenverzorgers over, dan moet er iets anders gebeuren, maar wat?

Nu heb ik daar zelf een denkbeeld over en het is niet alleen een denkbeeld, maar ik heb naar ik meen er ook al eens een niet slechte proef mee genomen. Maar om deze proef uit te voeren moet ik eerst bij de geldman zijn en dit is misschien nog niet direct een zorgenkind, maar toch kan hij meestal ook niet zo hoog springen en toch zal dit een offer moe-

ten worden. Want wat ik bedoel dat is propaganda naar buiten, en die zou ik dan willen houden op alle plaatselijke keuringen; neem bijv. onze provincie, daar zijn in deze afgelopen zomer 25 à 30 keuringen gehouden en nu zou ik op elke keuring één uit het Provinciaal Bestuur willen aanwijzen die zorgt dat er op elke keuring ons blad wordt uitgegeven aan belangstellenden, daarbij er voor zorgende dat er dan ook vaste lezers komen en nu behoeft men daar zelf nog niet de gehele tijd achteraan te lopen. Ik heb op een Kringkeuring er een proef mee genomen. Ik had door bemiddeling van onze Provinciale Secretaris enige nummers ontvangen en had deze op een tafeltje uitgesteld; daarbij had ik een lijst gelegd met een intekenlijst waarbij ik bovenaan de kop een aanbeveling geschreven had van ons blad en aan het einde der keuring stonden er 8 namen op de lijst.

Nu zullen wij, als wij het deze zomer eens landelijk gaan beproeven, zeker elke keer geen grote oogst behalen op een keuring, maar als wij allen samen ons ontfermen over dit „zorgenkind“, dan zal het zeker groot en sterk worden.

Oudebildtdijk

A. D. KUIKEN

Vragenrubriek

Vraag: Ik geef een maand voor het lammeren de geit meer krachtvoer boven haar gewone rantsoen, maar heb dan wel eens last gehad, dat de geit een te groot uier kreeg voor het lammeren.

v. S. te A'dijk.

Antwoord: Het is natuurlijk goed om de geiten ook tijdens de droogstand goed te voeren, dit komt ten goede aan het lam en ook is het goed voor de volgende melktijd. Wanneer U echter last krijgt met te grote uiers en daar niet op gesteld bent, dan is het wellicht zaak om in zo'n geval iets minder hard te voeren of iets later met bijvoeding van krachtvoer te beginnen. Ook kan het misschien gedeeltelijk verholpen worden, door de geit een iets kortere droogstand te geven, dus bijvoorbeeld nog een week langer door te melken. Een gemiddelde droogstand bedraagt ongeveer 6 weken voor geiten.

P. H. S.

Vraag: Ik had dit voorjaar een éénjarige geit, die niet gedekt was, doch in Maart wel een aardig uier kreeg. Zij heeft natuurlijk niet gelamd, doch ik ben wel gaan melken. Bij de eerste controle gaf zij ruim 1 kg melk met 3,75 % vet. Hoe is dit te verklaren?

v. I. te A'dijk.

Antwoord: Het is niet zo gemakkelijk om hiervoor een verklaring te vinden. De melkvorming staat onder invloed van hormonen, maar daar weten we nog lang niet alles van. Wel weten we, dat uierontwikkeling en soms zelfs ook melkafscheiding plaats vindt bij kwenen. Nu zijn kwenen bij geiten vrij veel voorkomend. Soms zijn ze heel duidelijk te on-

derscheiden van normale geiten, maar dat is lang niet altijd het geval, omdat er veel overgangen tussen normaal en kween zijn. Meestal echter zijn deze slecht te onderscheiden kwenen ook onvruchtbaar. Het zou interessant zijn van U nog eens te vernemen of deze geit ook nog dragend is geworden in haar tweede levensjaar. Is dat wel het geval, dan moet de verklaring in een andere richting gezocht worden.

P. H. S.

Vraag: Dit jaar had ik een jonge bok opgefokt en deze bok dekte wel, doch bevruchte niet. De dierenarts gaf als oorzaak van de onvruchtbaarheid op: verstopte zaadkanalen en een verharding in één der ballen. Is dit verschijnsel erfelijk?

Antwoord: Onvruchtbaarheid bij bokken komt vaak voor en in zeer veel gevallen is het, zoals bovenstaand, een gevolg van verharding in de bal en/of bijbal, waarbij de afvoerende zaadbuisjes van de ballen afgesloten zijn. De deklust is hierbij vaak sterker dan normaal. In het begin van de afwijking is dit moeilijk te constateren (alleen met de microscop), later zijn de afwijkingen wel te voelen. De ziekte kan op alle leeftijden optreden, bij jonge en bij oudere bokken, die vaak reeds één of meer seizoenen met succes gedekt hebben. Een besmetting door bacteriën en dergelijke is nooit geconstateerd, maar wel blijkt inderdaad de erfelijkheid een zeer grote rol te spelen. Inteelt op dieren, die deze kwaal hadden, of die nakomelingen gegeven hebben met deze kwaal is dus niet gewenst.

P. H. S.

Vraag: Regelmatig bezoek ik geitenhouders en dan valt het me op, dat men vaak last heeft van diarree bij de geiten. Wat kan hiervan de oorzaak zijn?

J. te R'dam.

Antwoord: Diarree kan een gevolg zijn van vele en heel verschillende oorzaken. Vaak is het een gevolg van een te snelle overgang van droogvoeder op groenvoer in het voorjaar; veelal ook het geven van te koud, bevroren, rottend, bedorven of schimmelig voer. Ook te grote hoeveelheden van een bepaald soort voer, wat overigens goed is, b.v. aardappelschillen, kan de oorzaak zijn van bovenstaande moeilijkheden. Leverbotten en darmwormen kunnen soms de aanleiding zijn. Soms is er een besmetting door bacteriën in het spel, dit komt meer voor bij lammeren dan bij volwassen geiten.

P. H. S.

Verenigingsnieuws

NOORD-HOLLAND

Iets over de bloedlijnen van de N.H. bokkenstapel

Daarvoor ben ik uitgegaan van de bokken, die gedurende de laatste 3 jaren zijn ingeschreven in het Stamboek. Mooier zou het geweest zijn, dit overzicht te betrekken op het aanwezige materiaal. Echter hapert er wel eens iets aan de vlotheid van de mededeelzaamheid van de afdelingssecretarissen tegenover de algemene secretaris, iets, wat dan

Dit uitgangsmateriaal hebben wij uitgezocht en ingedeeld naar de afstamming langs zuiver mannelijke kant. Dat wil dus zeggen, dat we telkens van de aanwezige bokken de vader hebben opgezocht, daarvan weer de vader enz., zodat uiteindelijk onderstaande lijnen ontstonden.

	(1) Jacobus H 798	{ Lex H 861 — Nan H 920 Markies H 873 — Neva H 931 Monarch H 902 — Okkel H 948
	(2) Jager H 814	{ Model H 904 { Olof H 938 { Oom H 939 { Oberon H 940 Nadson H 922 { Omar H 944 — Pieter H 956
Frits H 691	(3) Kras H 837	— Iuitenant H 866 — Maximiliaan H 90 — Nurmi H 924
	(4) Kuil H 840	{ Maarten H 870 — Otto H 941 Opinie H 943 Okke H 946 Ode H 947 Potter H 957 Poes H 963 Nadir H 921 Odeon H 944 Overall H 945 Odeur H 955 Prima H 958
	(5) Knul H 841	{

menging van deze lijnen ontstaan, waardoor onderstaande, theoretische scheiding niet geheel zuiver is.

Momenteel is van het meeste belang, de nafok van Frits H 641, wel speciaal via zijn zonen Kull en Knul, die beide in belangrijke fokgebieden van N.H. hun werk hebben verricht of dit nog doen. Ook Jager moeten we dan weer met diens zoon Model apart nemen.

Een andere tak, die wij nog speciaal willen noemen, is die via Booy, enz., die vooral door toedoen van Mirakel weer nieuw leven heeft gekregen.

De zijtak via Bob, David etc. heeft weinig meer te betekenen.

Hubertus H 723 — Idus H 791 — Jinior H 811 — Mirakel H 877 } Opus H 949
Olympus H 950 — Pagaa H 96
Overschotje H 952

Atlas L

Hannes H 456 — Bob H 510 — David H 559 — Inspecteur H 788 — Nestor H 935

Carnera H 426 — Leonard H 452 — Dirk III H 96 — Adam S 45 H 98 } Nathan H 927 — Pinda H 965
Nauman H 928

Mindo G 320

Ook de beide volgende takken stammen uit het Gelderse (en zijn misschien daar wel samen te brengen, wat ik niet meer heb nagegaan).

		Oogappel H 942
Lubbert G 928 — Meibloem H 897	}	Oscar H 953
		Opponent H 954
		Panter H 964
Drikusman G 704 — Hendrikus G 867	}	Normandie H 934
— Jonker H 823 — Modderman H 878		Pedro H 960
		Pierre H 962

En dan tenslotte nog een zeer oude import uit Zuid-Holland, teruggaande op een bok, die in zijn tijd veel furore heeft gemaakt, doch waarvan zeer weinig meer is overgebleven, de lijn van Hugo R, slechts één verre nakomeling werd van hem in de afgelopen drie jaren ingeschreven:

Hugo R — H 306 — Goliath H 419 — Gerrit H 429 —
Frits H 483 — Cornelis H 534 — Hercules H 724 —
Jaap H 799 — Mol H 875 — Nicolaas H 922

Ir. H. EIKELBOOM.

H 877 { Opus H 949
Olympus H 950 — Pagaa H 96
Overschotje H 952

98 { Nico H 919
Napoleon H 925
Nassan H 926
Nathan H 927 — Pinda H 965
Nauman H 928
Negus H 929
Nelson H 930
Nardus H 933

Kring Zaanstreek

De melkcontrole in de Kring Zaanstreek over de lactatieperiode 1954 is weer ten einde. Dit was de zevende die in gemeenschappelijke samenwerking is uitgevoerd. Aan complete melklijsten (veertiendaagse) werden dit jaar 15 stuks afgewerkt en drie zijn na korte controle gestaakt.

Het gemiddelde resultaat is als volgt:
 1 jar. (5 st.) 559 kg, 3,54 % in 273 dagen;
 2 jar. (5 st.) 637 kg, 3,77 % in 266 dagen;
 3 j. en ouder (5 st.) 870 kg, 3,97 % in 277 dagen.
 Het gemiddelde over alle leeftijden: 681 kg, 3,84 % in 272 dagen.

Het jaar er voor zag er als volgt uit:

1 jar. 534 kg, 3,90 % in 281 dagen;
2 jar. 680 kg, 3,97 % in 282 dagen;
3 j. en ouder 862 kg, 3,90 % in 284 dagen;
over alle leeftijden 676 kg. 3,88 % in 282 d

Zoals U uit bovenstaande ziet, zijn de verschillen over deze 2 jaren niet groot.

Vijf deelnemers ontvingen een medaille voor de navolgende prestaties van geiten: 1e pr. J. Speelman, Zaandijk met Cornelia H 1607 (6 j.), 1103 kg, 3,73 % in 280 d.; 2e pr. T. de Vries, Westzaan met

Nelly 160 F (2 j.) 871 kg, 3,86 % in 251 d.; 3e pr. J. Speelman, Zaandijk met Nel 234 F (1 j.) 846 kg, 3,53 % in 318 d.; 4e pr. D. Vierbergen, Krommeniedijk met Willy 170 F (3 j.), 876 kg, 4,44 % in 278 d.; 5e pr. W. Valstar, Assendelft met Alie 849 F (7 j.), 874 kg, 4,19 % in 280 d.

De wisselbeker voor de kampioensprijs kwam dit jaar in bezit van J. Speelman, die hiermede voor het eerst zijn naam in de fraaie beker gegraveerd zag.

Thans is al weer de nieuwe controle aan de gang, vier dieren worden al reeds gecontroleerd en verwacht wordt dat de deelname in 1955 belangrijk groter zal worden.

Op de laatst gehouden kringvergadering van 25 Februari deed een ingekomen stuk van de afdeling Krommeniedijk mededeling, dat de afdeling Krommenie weer zou willen toetreden tot de kring. Met algemene stemmen is dit aanvaard. Een woord van hulde aan de afdeling Krommeniedijk voor haar bemiddeling en dat de algehele samenwerking in de kring weer zo moge worden als voorheen is niet alleen de wens van ondergetekende, maar van alle afdelingen in de kring.

1 Maart 1955

W. J. DE JONG

ZUID-HOLLAND

Geitenfokdag te Hei- en Boeicop, georganiseerd door de Kring van geitenfokverenigingen „Vijfherenlanden en Alblasserwaard Oost“

Wanneer het aantal toeschouwers en hun enthousiasme, het aantal geiten en hun kwaliteit op de geitenfokdag te Hei- en Boeicop, gehouden op Zaterdag 21 Augustus, maatgevend waren voor de algemene toestand in de geitenfokkerij, dan stond het er hiermede best voor.

Wij weten, dat het in het algemeen anders is, maar een fokdag als deze geeft ook aan juryleden (voorlichters) weer eens de kracht, die zij nodig hebben om enthousiasme ergens anders uit te kunnen blijven dragen.

Dankbaar waren wij, dat de weersomstandigheden meewerkten. Al scheen de zon niet, we waren, gezien de ervaringen van de laatste maanden, weken en dagen, al erg blij dat het droog en niet koud was.

De organisatie was zoals we dat van deze kring gewend zijn, weer uitstekend en de keuringen van de verschillende klassen konden dan ook vlot achter elkaar worden afgewerkt.

Aangevoerd waren ruim 80 dieren, waarvan de kwaliteit gemiddeld op een hoog peil stond.

De eenjarige, 17 in totaal, vormden een goede klasse. Aan de kop kwam hier Noortje 1238 S van van G. van Ieperen te Achterdijk, een beste typische geit met goed gevormd aangesloten uier, die in de rug even sterker kon zijn.

Bij de 14 tweejarige, kwam C. v. d. Stelt te Gorinchem met Coba 964 S bovenaan. Deze geit zagen we zeer graag, best type, opvallend goed kruis en goed aangesloten uier. Zij verwierf dan ook later het reservekampioenschap.

De driejarige (9 stuks) waren ook goed, al zagen we hier niet zo'n goede kop als in de vorige klasse. Een eerste prijs kreeg hier Baske 1007 KS van mej. W. J. van Ieperen te Achterdijk, een sterke geit met weinig fouten, die echter iets edeler kon zijn.

Vierjarige geiten waren er weinig en ook in kwaliteit vielen deze niet geheel mee. Een eerste prijs werd hier dan ook ingehouden.

Geheel anders was het gesteld bij de vijfjarige en oudere. Hier een aantal prima dieren, waarvan we speciaal willen noemen de bekende 7-jarige Joke 493 S van T. Versloot te Leerdam, een buitengewoon fraaie geit met zeer goede verhoudingen en prima uier. Dat deze geit voor de zesde maal op deze kringkeuring het kampioenschap behaalde, bewijst voldoende wat voor kwaliteit ze bezit. Haar eigenaar willen we ook op deze plaats nogmaals van harte gelukwensen met dit grote succes. Kootje 242 R van H. Boote te Achterdijk zouden we tekort

doen, wanneer we deze nog niet even noemden. Met haar 11 jaren stond ze er nog voor alsof ze er 7 jonger was en ze volgde dan ook direct op Joke in deze beste klasse.

Lammeren waren er vele en naast beste zagen we hier nog wel een wat groot onderkind. Zoals meestal zat de grootste kwaal in de benen. Een eerste prijs kregen de lammeren van mej. G. Vink te Lexmond, A. Donker te Nieuwland en mej. De Jong te Hei- en Boeicop.

Het mannelijk gedeelte, natuurlijk ver in de minderheid, kon echter, vooral wat betreft de jeugd en kwaliteit, wedijveren met de dames. We zagen vier beste boklammeren, waarvan wel speciaal genoemd mogen worden 70 R.v.J. van C. de Hoop te Gorinchem en 63 R.v.J. van J. M. Osta te Gorinchem. Zij kregen beide een eerste prijs.

De ene aanwezige eenjarige bok was van matige kwaliteit, maar bij de oudere waren weer twee beste dieren aanwezig. 1a en kampioen werd Kees I 1299 S, gestationneerd in Arkel; 1b werd Lucifer 1338 S, gestationneerd te Achterdijk.

T. Versloot kreeg in de klasse moeder met twee afstammelingen onbetwist de eerste prijs met de reeds eerder genoemde kampioengeit. Een mooi uniform groepje, deze moeder met haar beide dochters.

In de productieklassen konden twee eerste prijzen gegeven worden, n.l. 1a aan C. de Hoop te Gorinchem met Geertje, prod. als 1-jarige 948 kg melk met 4,28 % vet in 341 dagen; 1b aan mej. W. J. van Ieperen te Achterdijk met Baske 1007 KS, prod. als 2-jarige 954 kg melk met 4,03 % vet in 330 dagen.

Tenslotte werden vier verenigingsgroepen van 5 of meer geiten uit één vereniging opgesteld. In volgorde kregen hier een prijs Gorinchem, Leerdam en Achterdijk; alle drie mooie uniforme groepen melkgeiten.

Na afloop van de keuring kwam voor de inzenders nog een belangrijk ogenblik, n.l. het in ontvangst nemen van de prijzen. Voor elke ingezonden geit was een prijsje beschikbaar, waarbij het vele aanwezige glaswerk verried, dat de stad der glasblazerijen, Leerdam, in de nabijheid ligt. Daarnaast zagen we een wisselbeker, medailles, krentenbroden, enz. enz. De organisatoren hebben veel werk moeten verzetten, maar het is met volledig succes bekroond. Het was een mooie middag.

E. J. BATS

GELDERLAND

Geitenkeuringen in Gelderland in 1954
(Vervolg)

Waardenburg.

Eveneens een knappe keuring, met als gewoonlijk best materiaal. De aanvoer is in Waardenburg wel eens groter geweest. Aan de kop van de stamboekgeiten stond 735 S van J. Noordanus te Neerijnen. Een fraai dier. Ook de tweede prijs van A. de Waal mocht er zijn.

Ook de klasse registergeiten was best, wat bleek uit het feit dat 3 van de 7 in het Stamboek werden geplaatst.

Ook de oude melkgeiten en de eenjarigen waren best. In deze twee klassen stonden 7 dieren, waarvan 1 in het Stamboek werd gezet en de overige 6 in het Pl. Register.

Ook de lammeren geven hoop voor de toekomst. Vooral het lam 1683 R.v.J. van J. Leeuwis maakte een beste indruk.

Nieuwvaal.

Een keuring van kleinere omvang, n.l. 14 stuks en ook niet zo uitgesproken best, alhoewel nog wel van goed kan worden gesproken.

Stamboekgeiten waren niet aanwezig, dus werd begonnen met het keuren van registerdieren. Dit was een vrij goede groep met een knap kopnummer van G. van Pouderooyen.

Bij de eenjarige melkgeiten stond nog een knappe geit aan de kop van A. Ekelmans.

Er waren maar 2 lammeren, waarvan 1 goed en 1 matig.

Gameren.

Ook hier was het aantal wat klein. Wel stonden er enkele goede dieren, waarvan wij melding willen maken. In de eerste plaas 638 S van W. van Steenberg, 807 R van B. van Brakel, de eenjarige melkgeit van M. van Steenberg en het lam 1666 RvJ van W. van Steenberg.

De Van Steenbergens geven in deze vereniging wel de toon aan.

Bruchem.

Als gewoonlijk werd op 3 plaatsen gekeurd, n.l. te Delwijnen (7 stuks), Kerkwijk (6 stuks) en Bruchem (28 stuks). Een redelijke aanvoer met beste kwaliteitsdieren.

Er waren 10 stamboekgeiten. Alle van best soort en goede ontwikkeling. Eerste prijzen kregen 746 S van K. G. van Leeuwen, 731 S van J. Baron, 356 S van A. van Suydam en 734 S van Z. Koemans.

Bij de Registerdieren kregen een eerste prijs 773 R van K. G. van Leeuwen, 747 R van M. A. de Weerd en 777 R van Z. Koemans. De eerste en de laatste van deze 3 werden in het Stamboek opgenomen.

De oude ongeregistreerde dieren waren niet meer dan goed. Een uitzondering maakte de geit van W. J. Vos, welke in het Prov. Stamboek werd opgenomen.

Het aantal éénjarige melkgeiten was maar klein en niet meer dan vrij goed.

De lammeren daarentegen maakten een goede indruk. Vooral 1666 RvJ was A. van Santen en 1643 van Z. Koemans.

Hiermede werd de rij der plaatselijke keuringen in Gelderland gesloten.

Resumerend kunnen we zeggen, dat in het algemeen de aanvoer iets minder was dan vorig jaar maar dat de kwaliteit zich goed heeft weten te handhaven. Vooral hebben we hier en daar goed jong materiaal gezien, wat ons goede hoop voor de toekomst geeft.

H. J. OORTGIESEN

OVERIJSEL

Geitenkeuringen in Overijssel in 1954

(Vervolg)

Kalenberg.

Ook de vereniging te Kalenberg hield deze zomer wederom haar geitenkeuring. Al kan ze, als het gaat om kwaliteit, nu niet direct bogen op het allerbeste, in de klasse oude melkgeiten, waarmee begonnen werd, bleken enkele goede gebruiksdieren aanwezig te zijn. Een geit van J. Muis Hzn., werd 1a geplaatst; typisch dier met heel goede middenhand. Haar opvolgster was een goed gelijnde geit met best uier, eig. J. Hulzinga Jzn., terwijl ook nog een 1e prijs werd toegekend aan een geit van H. ten Klooster, eveneens van goed soort met wat matig uier. Deze dieren werden vlot in het Stamboek opgenomen. De 2a prijs was voor een dier van A. Huisman, soortige geit met matige benen, terwijl de 2b van J. Hulzinga Azn. wat lang was in achterhand met goede middenhand en matig uier bezat. De 2c prijswinnares was wat ondiep met niet te beste stap, eig. K. Schaap. Verder werden in deze nogal grote rubriek nog 2 derde, 2 vierde prijzen en een eervolle vermelding uitgereikt. In het algemeen kan men nog opmerken dat we vooral bij de oudere geiten vaak graag iets meer stuk en correcter beenwerk hadden gezien.

Verder werden nog 2 eerste prijzen toegekend aan een 1-jarige geit van J. Huisman, mooi type

geit, welke het wat in correctheid van benen liet zitten, en aan een overloper van H. Schaap, welke naar leeftijd iets meer ontwikkeld kon zijn, doch vast gebouwd met matige stand in benen.

Van de twee lammeren, welke aanwezig waren, kreeg een oud lam van G. Dolstra de 1a prijs, goed ontwikkeld, kon even dieper met heel goede voorhand. Haar opvolgster, een lam van H. ten Klooster, dat veel jonger was, had iets harige dijen, overigens was het type van dit lam heel goed.

In z'n geheel mag de vereniging Kalenberg terugzien op een goede keuring en daar ze dit jaar gebruik kan maken van een goede bok, mogen we hopen en verwachten, dat door goede selectie en fokkersinzicht in de komende jaren deze vereniging op nog hoger peil komt.

(Wordt vervolgd.)

ADVERTENTIES

Iedere geit heeft min of meer behoefte aan mineralen en is onze

MINERALEN LIKSTEEN

A.B.A.W.

hiervoor de juiste voorziening.

Vele geitenhouders zullen U dit gaarne bevestigen.

Honderden nabestellingen van de meest tevreden klanten.

Levering van 5 stuks met een totaal gewicht van 5 kg. franco onder rembours van f 3.50.

N.V. RHEDAZA - RHEDEN (Gld.)

Voor Bekers, Medailles, Lauwerkransen, Lauwertakken, Kruisen, Schildjes, enz.

J. C. VERMEULEN — HALFWEG

Marialaan 72, Tel. 02907—307

Gevestigd sinds 1921

Te koop van de Afd. Laren-Blaricum-Huizen OBERON H 940. Dekt en bevrucht uitstekend. M. F 942; gaf als 2-j. 789 kg melk met 4.35 % vet; als 5-j. 1151 kg melk met 4.11 % vet. V. H 904. V.V. H 814, de bekende Jager. Te bevragen bij B. DEKKER, Franse Pad 43, BLARICUM.

KALKOENKUIKENS

FOKBEDRIJF „HAAMSTEDE” - Torenweg 15 - BURGH-HAAMSTEDE

f 1.50 per stuk. Verpakking gratis
Franco bij 50 stuks of meer
Vanaf April

De Geitenhouder

Orgaan van de Nederlandse Organisatie voor de Geitenfokkerij

Secretariaat Ned. Organisatie
Administratie „De Geitenhouder” - Giro 175529
S. DE JONG Sz. — DEN HAAG
Altlingstraat 189

Redactie
A. BLIKMAN — VELD (G.)
Schaapsdrieff-Overbeek 27
Auteursrecht van alle artikelen voorbehouden

Advertentiën
F. v. d. PEYL — KRUININGEN
Markt 19

OFFICIEEL

JAARVERSLAG

VAN DE NEDERL. ORGANISATIE
VOOR DE GEITENFOKKERIJ
OVER 1954

Evenals voorgaande jaren liep in 1954 het aantal geitenhouders en geiten terug. Mijn voorganger schreef in zijn verslag over 1953: „Wat bezielt toch de mensen, dat ze hun geit opruimen?” en deze vraag zou opnieuw gesteld kunnen worden. Er zijn verschillende oorzaken van de vermindering aan te wijzen, doch aan de andere kant zou uitbreiding van de geitenstapel in verband met de gestegen melkprijs zeker op zijn plaats zijn. Meer vraag naar lammeren en geiten wijst enigszins in deze richting. Mogelijk keert in 1955 het getij.

In tabel I is het aantal leden en het aantal geiten weergegeven.

TABEL I.

Provincie	Toestand op 1 Jan. 1954			Toestand op 1 Jan. 1955		
	Aantal afd.	Aantal leden	Aantal geiten	Aantal afd.	Aantal leden	Aantal geiten
Groningen	16	567	607	16	523	— 8 % 653
Friesland	27	1298	1930	28	1350	+ 4 % 1880
Drente	29	920	—	25	741	— 19 % 1050
Overijssel	15	478	644	14	413	— 14 % 578
Gelderland	21	1101	1860	20	919	— 16 % 1500
Utrecht	14	409	530	14	425	+ 4 % 649
Nrd.-Holland	33	754	1100	34	705	— 7 % 996
Zuid-Holland	53	1543	2419	53	1462	— 5 % 2270
Zeeland	28	634	805	28	539	— 13 % 774
Nrd.-Brabant	17	435	670	15	359	— 18 % 602
Limburg	14	295	415	14	251	— 15 % 373
	267	8434		261	7687	— 9 % 11325

Verheugend is het, dat naast de vermindering in de meeste provincies, Friesland en Utrecht enige vooruitgang te zien geven.

Op de vragenlijst was deze keer ook een schatting gevraagd van het aantal geiten buiten de organisatie. Enige secretarissen waagden zich niet aan de beantwoording, doch voor 7 provincies wordt dit aantal geschat op 10700. Dit aantal is bijna gelijk aan het aantal dieren

dat door de leden van onze organisatie gehouden wordt. Hieruit is de conclusie te trekken, dat er voor vele verenigingen nog een groot terrein voor propaganda braak ligt.

Keuringen en inschrijvingen.

Verheugend is het te vermelden, dat bijna alle bonden op de vragenlijst aangaven dat er meer belangstelling voor de keuringen bestond en dat er meer dieren ingeschreven werden. Tabel II geeft hier de cijfers voor:

TABEL II.

Provincie	Aantal keuringen	Dieren aange- voerd op de keuringen	Ingeschreven geiten
Groningen	6	124	39
Friesland	25	780	243
Drente	21	341	67
Overijssel	12	209	35
Gelderland	18	505	25
Utrecht	10	181	13
Noord-Holland	...	...	130
Zuid-Holland	46	935	193
Zeeland	...	333	26
Noord-Brabant	11	200	39
Limburg	4	61	17

827

In 1953 werden er 722 geiten opgenomen in de prov. stamboeken en in 1954 is dit aantal ruim honderd meer. Enige vooruitgang is er dus te bespeuren.

Melkcontrole.

Eén van de belangrijkste middelen om te komen tot verbetering van de geitenstapel is de melkcontrole. In 1954 was hiervoor meer belangstelling.

De uitkomsten over 1954-'55 zijn natuurlijk nog niet binnen. De resultaten van 1953-'54 zijn uitvoerig in „De Geitenhouder” opgenomen, zodat ik daarmee zou kunnen volstaan. In dit verslag wil ik echter de gemiddelde productiecijfers vermelden en deze waren: gemiddeld 739 kg melk met 3,80 % vet in 285 dagen.

Aan de top kwam Corrie 157 S van Fr. Kerstens, Oud-Gastel (N.-Br.) Dit dier produceerde als 5-jar. 1576 kg melk met 4,05 % vet in 294 dagen.

Van een tweetal dieren kwam de melklijst na de publicatie binnen en deze zijn nog wel een bijzondere vermelding waard, n.l.:

Eusje 612 R van G. J. v. d. Voort, Katwijk aan Zee. Deze gaf als 5-jar. 1476 kg melk met 5,34 % vet in 399 dagen.

Geertje 4 425 KS van C. de Hoop, Gorinchem. Deze gaf als 4-jar. 1413 kg melk met 3,56 % vet in 281 dagen.

Het is de bedoeling om in het vervolg elk jaar een overzicht te publiceren.

Voor 1955 zal waarschijnlijk extra geld beschikbaar komen voor de melkcontrole en de geitenhouders wordt aangeraden om zoveel mogelijk geiten van goed exterieur te laten controleren.

Bokhouderij.

Op dit terrein kan nog wel iets verbeterd worden, want er zijn nog Bonden waar enkele bokken ter dekking staan, afstammend van ongecontroleerde moeders. Deze moeten zo spoedig mogelijk worden vervangen en daarom is uitbreiding van de melkcontrole zo dringend noodzakelijk.

De vruchtbaarheid zowel van de jonge als van de oudere bokken was in 1954 gunstig.

In Apeldoorn werd dit jaar een proef genomen met k.i. bij geiten en de resultaten hiervan waren gunstig. Op de vergadering zullen hierover nadere gegevens bekend gemaakt worden.

Export van geiten.

Nog nimmer zijn er zoveel geiten in één jaar uitgevoerd als in 1954. In de zomer kwam contact tot stand met een exporteur en deze wilde een aantal dieren exporteren naar Israël. Eerst is geprobeerd de geiten via de bonden bij elkaar te krijgen, doch dit liep niet best, hetgeen waarschijnlijk zat in de lage prijzen en de leveringsvoorwaarden. De exporteur heeft toen zijn toevlucht genomen tot geitenhandelaars en in totaal zijn er plm. 1700—1800 opgekocht. Bij keuring vielen er echter vrij veel af en wel om de volgende redenen: onvoldoende ontwikkeling, onvoldoend zuiver wit hoofd, scheve bek, varkensbek, afwijken-de geslachtsorganen, enz. In totaal zijn er 1335 jonge geiten aan Israël geleverd. Het vervoer had in hoofdzaak plaats met vliegtuigen; terwijl één zending van ca. 500 dieren met de boot vertrokken is. Bij het vertrek van de eerste zending per vliegtuig was er veel officiële belangstelling en tal van foto's in de dag- en vakbladen hebben ervoor gezorgd, dat men in Nederland op de hoogte kwam van deze uitvoer.

Naar Israël gingen uitsluitend witte geiten en in hoofdzaak ongeregistreerde dieren. Alleen in Zuid-Holland bestond ongeveer een derde gedeelte uit gemerkte geiten en liep de verkoop geheel over de Bond.

In December gingen er 27 melkgeiten van 2—3 jaar oud en 2 jonge bokken naar Griekenland. Hierbij waren 4 dieren van het Toggenburgerras. De overige waren wit en ongehoord. Deze dieren waren gedeeltelijk geregistreerd.

De keuring voor export van deze dieren gebeurde door dhr. Nieuwenhuis uit Zwolle en hem komt hiervoor een woord van dank toe.

Onwillekeurig zal men zich afvragen: „Zitten er mogelijkheden in deze export en hoe kunnen wij dit in de toekomst organiseren?” De eerste vraag is moeilijk te beantwoorden doch m.i. liggen er zeker in sommige landen mogelijkheden. Wat het laatste punt betreft, moeten wij er m.i. in de toekomst naar streven alle aankopen via de Bonden te verzorgen.

Het t.b.c. onderzoek van geiten.

Het t.b.c. onderzoek bij geiten komt in de meeste provincies moeilijk op gang. Wel laat men hier en daar in een afdeling eens een aantal dieren onderzoeken, doch er is nog geen vaste lijn.

Een woord van lof komt toe aan de Bond in Noord-Holland. Met behulp van de Gezondheidsdienst werd de zaak provinciaal aangepakt. Van de 340 gecontroleerde dieren reageerden er 14. Dit is een vrij hoog percentage en men zal in de andere provincies verstandig doen om dit onderzoek ook ter hand te nemen. „De Geitenhouder”.

Bij het aanbieden van de kwitanties in Januari kwam er een groot aantal bedankjes binnen en dit werd niet goed gemaakt door abonne's die zich in de loop van het jaar opgaven.

Bij overname van de administratie is aan alle prov. secretarissen opgegeven hoeveel abonne's er in elke gemeente waren, met het verzoek propaganda te maken. Dit heeft geen resultaat opgeleverd. Verder is, voor zover dat mogelijk was, in catalogi van fokdagen en tentoonstellingen nagegaan welke inzenders nog geen lezers van het blad waren. Vaak bleek dat vele fokkers ons blad nog niet lazen. Op de tentoonstelling of fokdag werd dan propaganda gemaakt, met zeer verschillend resultaat.

In het bijzonder wil ik nog de actie van de bond in Drente noemen. Aan de inzenders van de fokdag te Assen, die nog geen abonne waren, werd een circulaire gestuurd waarin men opgewekt werd abonne te worden. Dit is goed gelopen en kan ter navolging worden aanbevolen.

Tabel III geeft het verloop van de abonne's weer.

TABEL III.

Provincie	Abonnees		Verandering	Aantal abonnees p. 100 leden
	1-1-54	1-1-55		
Groningen	89	78	— 9	14,9
Friesland	145	141	— 4	10,4
Drente	134	121	— 13	16,3
Overijssel	123	111	— 12	26,8
Gelderland	178	156	— 22	17,0
Utrecht	132	120	— 11	28,2
Noord-Holland	227	218	— 9	30,9
Zuid-Holland	300	353	+ 53	24,1
Zeeland	113	104	— 9	18,9
Noord-Brabant	63	63	—	17,6
Limburg	55	44	— 11	17,5
	1556	1509	— 47	

Dank zij een vooruitgang in Zuid-Holland is de vermindering niet groot, doch in sommige provincies is het aantal abonné's gering, ook procentsgewijze. Wat dat betreft kan men een voorbeeld nemen aan Utrecht, waar de Bond o.a. een collectief abonnement heeft. Mogen wij een beroep op allen doen om voor ons blad propaganda te maken? Het is de moeite waard, want ook in 1954 heeft „De Geitenhouder” veel lezenswaardige artikelen gebracht. In het bijzonder kan genoemd worden de rubriek „Uit den vreemde”, waaruit we konden lezen hoe in andere landen de geitenhouderij beoefend werd. Vaak was hier wat uit te leren.

Minder prettig was het dat in sommige nummers een derde van de inhoud in beslag genomen werd door verslagen van plaatselijke keuringen. Deze behoren m.i. meer thuis in de plaatselijke bladen en het bestuur stelt voor deze niet meer op te nemen.

Vermeld kan ook nog worden dat het contact met buitenlandse organisaties op het gebied van de geitenfokkerij uitgebreid is. Ruilnummers van ons blad gaan thans naar West-Duitsland, Denemarken, Noorwegen. Engeland, Zwitserland en België. Zij die belang stellen in deze bladen, kunnen ze in bruikleen ontvangen.

Bestuur.

In het bestuur kwam dit jaar een grote verandering en wel in de eerste plaats door het aftreden van de secretaris, dhr. W. Sietema uit Grouw. Twee en twintig jaar heeft hij op uitnemende wijze de belangen van de organisatie gediend en wij zijn hem veel dank verschuldigd en deze werd tot uiting gebracht op de algemene vergadering.

De voorzitter, dhr. Tromp was niet herkiesbaar als bestuurslid en in zijn plaats is dhr. J. A. Verboom uit Renesse gekozen. Ook dhr. Tromp zeggen wij dank voor hetgeen hij voor de Nederl. Organisatie gedaan heeft.

Dhr. Swijghuizen uit Roodeschool heeft bedankt en in deze vacature moet nog voorzien worden.

Het bestuur bestond op 1 Januari 1955 uit de volgende personen:

J. W. Wesselson, Steenwijk, voorzitter.

W. J. de Jong, Koog aan de Zaan.

J. A. Verboom, Renesse.

S. de Jong Szn., Den Haag, secr.-penningm.

Verder maakte dhr. Blickman als redacteur de bestuursvergaderingen mee en dhr. Ir. H. Verschuyt, Inspecteur van het Veeeteeltwezen, als adviserend bestuurslid.

Wij zeggen deze personen ook dank voor de waardevolle adviezen die zij mochten geven.

Vergaderingen.

Het bestuur kwam drie maal in vergadering bijeen, terwijl één algemene vergadering gehouden werd. Deze laatste was goed bezocht.

Diversen.

De verkoop van boekjes en formulieren liep in 1954 goed en gelukkig ruimt de grote voorraad boekjes iets.

Bij „De Geitenhouder” schreef ik reeds iets over het contact met het buitenland en dit hoop ik in 1955 te verstevigen. Aan een uitnodiging om de Nationale tentoonstelling in Zwitserland te bezoeken, kon door drukke werkzaamheden jammer genoeg geen gevolg gegeven worden.

De op de algemene vergadering gevraagde radiorede is in November gehouden.

In het bovenstaande geloof ik het belangrijkste uit onze organisatie in 1954 vermeld te hebben en ik wil besluiten met de wens uit te spreken, dat de Nederl. Organisatie ook in de toekomst een steun moge zijn voor de geitenhouders in ons land.

De secr., S. DE JONG Szn.
's-Gravenhage, 9 Maart 1955.

Carpe Diem

In dit nummer wil ik, als oud-voorzitter van de Nederlandse organisatie, een ietwat uitzonderlijke bijdrage leveren. Daar ik indertijd de H.B.S. bezocht, leerde ik geen Latijn, reden waarom ik de betekenis van het Carpe Diem heb moeten opzoeken. Deze beide woorden zijn dan het begin van het gezegde: „Carpe diem quam minimum credula postero”, hetgeen dan weer wil zeggen: geniet de dag, zo min mogelijk gedachtig aan de volgende.

En, hoe kom ik er nu toe, om dit opschrift te kiezen?

De volgende gedachten werden door mij neergeschreven, in de nacht van 31 Januari op 1 Februari j.l., toen ik, na een rust-slaapkuur, als gevolg van een zenuwdepressie, de verloren levenslust en levensmoed weer had teruggekregen.

Mogelijk, dat de volgende regels sommigen, die om welke reden dan ook terneergedrukt zijn, als gevolg van overspanning of een of andere vorm van levensmoeheid, gunstig mogen beïnvloeden.

Onder bovengenoemde omstandigheden is men bang de nieuwe dag te beginnen. De depressie, welke men ondergaat brengt dit met zich mee, en toch hoe moet men de gewaarwording onder woorden brengen, wanneer men, door de goede zorgen van de H.H. Doc-toren, Eerwaarde Zusters en zorgvolle verpleegsters, weer tot het normale leven terugkeert?

Bij mij was dit, op kamer 10, op „de Rode Gang”, in het St. Laurens Ziekenhuis te Breda, met uitzicht op de Kerkhofweg. In de vroege morgen had ik de Winterkoning reeds waargenomen en 's nachts begon ik na te denken, en schreef, voor zover dit mij reeds „af” ging, het volgende neer.

Als de avond valt, volgt daar dan weer morgen op?

Behind the clouds the sun is shining, ofwel: achter de wolken schijnt de zon.

Na regen komt zonneschijn.

Al wordt het donker rondom ons heen, denkt niet, dat God ons verlaten heeft.

Moet de graanvrucht eerst niet sterven, vóórdát deze nieuwe vruchten kan voortbrengen?

Tot slot kwam mij in het geheugen, het gedicht van de Priester-dichter, Guido Gezelle:

Mij spreekt de blomme een tale,

Mij is het kruid beleefd.

Mij groet het altemale,

Dat God geschapen heeft.

Wat is er dan uiteindelijk, naast alle ellende en minder prettige voorvallen, toch veel moois in het leven, als men het maar wil zien, en ik dacht aan stralende kinderen en schitterende bloemen.

Misschien, dat iemand, die deze toestand nooit heeft meegemaakt, met deze regels glimlacht, tòch heb ik ze neer durven schrijven, daar ik reeds eerder dezelfde ervaring heb opgedaan.

Als de nood het hoogst is, is de redding nabij.

Maakt zèlf van het leven, wat er van te maken valt. Ge moet de moeilijkheden, die het leven geeft, uiteindelijk tòch zelf oplossen, want ook na zo'n rust-slaapkuur is aan de feiten en toestanden op zichzelf niets gewijzigd, alleen krijgt men door de vorderingen van de wetenschap, de moed, het vertrouwen en de levenslust weer terug, om de feiten te zien, zoals ze in werkelijkheid zijn, en men leeft weer verder.

Misschien is het wat ver gezocht, hieraan tòch nog iets vast te knopen aangaande de geitenfokkerij. En tòch. ik zou degenen, die menen, dat wanneer het niet al te voorspoedig gaat, dit de voortekenen zouden zijn van een naderend einde, willen aanraden het voorgaande nog eens aandachtig door te nemen en te onthouden: „Moed verloren, is al verloren”.

Ir. JOH. F. B. TROMP.

Breda, Februari 1955.

VOOR DE VROUW

Kaassoesjes.

1 dl water, 1 gr. zout, 40 gr. boter of margarine, 50 gr. bloem, 2 eieren, 50 gr. geraspte oude kaas, peper, zout, frituurvet.

Breng het water met zout en boter aan de kook. Voeg ineens alle bloem toe en roer zolang tot er een gladde samenhangende bal is verkregen, die van de rand van de pan los laat. Neem de pan van het vuur. Roer de eieren één voor één door het deeg. Roer goed, zodat er een gelijkmatige massa is verkregen. Blijf hierin nog even doorroeren. Vermeng het

deeg met de geraspte kaas en maak het af met peper, en zonodig zout. Dompel een theelepeltje even in heet frituurvet en vorm hiermee van het deeg kleine balletjes. Laat deze balletjes in heet frituurvet, waar nauwelijks damp afkomt, uitrijzen en gaar worden, 3 à 4 minuten. Laat ze goed uitlekken op grauw papier en dien ze warm op.

Griesmeelkransjes.

$\frac{1}{2}$ l. melk, 135 gram griesmeel, $\frac{1}{4}$ stokje vanille of $\frac{1}{2}$ citroenschil, 75 gram suiker, 60 gram boter, 5 eidooiers.

Maak op de gewone wijze de griesmeelpap klaar. Voeg de boter toe. Roer van 't vuur af er één voor één de eidooiers door. Spreid het deeg op een met boter besmeerd vetvrij papier tot $\frac{1}{2}$ cm dikte uit. Steek er met een met boter besmeerde ring cirkels van. Maak in het midden van de cirkel een rond gat (met een appelboor b.v.) Neem de kransjes met een dun mes van het papier af. Bak ze in frituurvet, waarvan een blauwe damp afkomt, bruin. Laat ze op een grauw papier flink uitdruipen. Bestrooi ze met poedersuiker. Garneer de kransjes met een Frans vruchtje of wat marmelade.

Gebruik de eiwitten voor **Haagse bluf**.

Doe de eiwitten in een kom en klop ze stijf met 100 gram suiker en 4 dl bessen- of rabarbersap. Geef de vla met biskwies. V. C.

Uit den vreemde

DE GEITENHOUDERIJ IN ZWITSERLAND

In 1946 waren er in Zwitserland 207500 geiten en in 1951 147000. Latere gegevens zijn helaas niet beschikbaar. De Saanengeit is het belangrijkste, daarnaast komen Toggenburgers, Appenzeller en nog enkele rassen van plaatselijke betekenis voor.

Sinds 1900 zijn uit Zwitserland 41267 geiten uitgevoerd, waarvan 24040 stuks naar Duitsland zijn gegaan. De grootste export vond in 1916 plaats met 7394 stuks, daarna werd het veel minder: 405 in 1946; 749 in 1951; 32 in 1952 en 79 in 1953.

De geiten zijn in de bergen van veel belang, omdat zij — net als de schapen — voor koeien ontoegankelijke weiden kunnen bereiken. Dat het aantal geiten terugloopt, komt omdat veel geitenhouders nog geen idee hebben van verhoging van de melkproductie. Daardoor komen de lasten (vooral die van de herders) te hoog in verhouding tot de opbrengst. Aangezien de geiten bij goede selectie zeker hogere producties kunnen geven, moet het mogelijk zijn de geitenhouderij weer uit te breiden.

De Saanengeit is sterk, gehard, groeit voorspoedig op en geeft gemiddeld in 300 dagen 800 kg melk. Daarbij moet men wel bedenken, dat de dieren op vrij extensieve en natuurlijke manier worden gehouden.

De Toggenburger is speciaal geschikt voor export naar landen met een warm klimaat, omdat dit ras een gekleurde huid heeft, die beter tegen de zon kan dan die van de Saanen. De gemiddelde productie is 350 tot 750 kg met een vetgehalte van om de 3.47 %. De Appenzeller is wat kleiner en heeft een beste uier. De productie is 700 tot 900 kg. Dan heeft men nog enkele plaatselijke rassen, speciaal aangepast aan de bergachtige omgeving. Dergelijke dieren komen iedere avond uit de bergen naar huis; zij hebben dan vaak 2000 meter geklommen en een totale afstand over de weg afgelegd van 4 km. De gemiddelde productie is ongeveer 525 kg.

In 1948 is in Chameau een proefstation geopend, waar men zich bezighoudt met de vererving van bepaalde uivorming, het vetgehalte, invloed van de omgeving, huisvesting en met kruisingsproeven. Alle dieren worden vanaf de geboorte regelmatig gewogen en gemeten. Zo lopen er momenteel proeven over open loopstallen, waarbij o.m. de ontwikkeling van productie, lichaamsgewicht, voederconsumptie e.d. worden nagegaan.

Züchtungskunde, Jan. 1955.

Waar blijven de jonge lammeren?

Wanneer dit artikelje gelezen wordt zijn er reeds vele jonge lammeren geboren en de vobloed lammetjes dienen dan ook spoedig geknipt te worden. De besturen van de plaatselijke afdelingen kunnen nu goed werk doen door er voor te zorgen, dat geen enkel vobloed lam verloren gaat. Dit immers is de grondslag voor de stamboekfokkerij. Wanneer een geitenhouder het jonge lam zelf niet nodig heeft, laat hem dan toch vooral het jonge lam eerst laten inschrijven, zodat dit lam voor de stamboekfokkerij behouden blijft. Verkoop zo'n gemerkt lam als het enigszins mogelijk is aan een liefhebber, waar de kans bestaat dat dit lammetje weer in de stamboekfokkerij terecht komt. Een geitenhouder welke maar zéér weinig ambitie toont is eigenlijk geen goed lam waard, te meer daar er nog vele liefhebbers tevergeefs naar een goed lam uitzien. Weest er daarom zuinig op en laat alle, er voor in aanmerking komende, lammeren registreren. Waar blijven de lammeren na registratie?

Onderstaand staatje geeft een overzicht per afdeling in Noord-Brabant van de gemerkte lammeren en het aantal welke nadien voor het stamboek werden aangeboden.

Afdeling	Gemerktelammeren 1952	Nadien ingeschreven	Gemerktelammeren 1953	Nadien ingeschreven	Gemerktelammeren 1954
Andel	10	4	8	1	10
Rijen	—	—	—	—	5
Helmond	4	3	5	1	6
Dorst	1	1	1	1	4

Valkenswaard	5	1	14	3	9
Vught	5	2	3	—	5
Alem	3	3	8	1	6
Hoeven	1	1	—	—	1
Kruisland	7	2	4	1	4
Oud-Gastel	5	3	12	5	15
Prinsenbeek	3	2	2	2	3
Totaal	44	22	57	15	68

Hieruit blijkt wel, dat de registratie der lammeren alle jaren toeneemt, doch het aantal dat voor het stamboek aangeboden wordt loopt steeds terug. Ook het aantal in 1954 geregistreerd, is zeer zeker bevredigend en laten we hopen, dat hiervan in de loop van de zomer een groot percentage voor inspectie wordt aangeboden. Van één afdeling heb ik echter reeds vernomen, dat er 8 van de 10 zijn verkocht naar Israël. Hiervan blijft dus al niet veel over. Zijn wij in Nederland wel zó ver gevorderd om van het weinige geregistreerde materiaal dat we hebben nu te exporteren? Liever zag ik, dat wanneer iemand een gemerkt lam te véél heeft, dit aan een vriend of buurman verkocht. Hiervoor is zeer zeker nog belangstelling. De plaatselijke vereniging komt hierdoor sterker, door export, zwakker te staan. Elke geit of lam, dat verkocht wordt, brengt voor de overblijvenden hogere kosten, vooral voor het houden van een dekbok. Door dit euvel zijn al verschillende kleinere verenigingen geliquideerd.

P. B.

Een stem van een Lezeres

Ten eerste dit. De ondergetekende dankt haar bestuur voor de gelegenheid geboden tot het bijwonen van de vergadering in Rotterdam van de Prov. Bond. Maar één ding is jammer, dat we er waren met 5 vrouwen; dat kan toch wel anders, zou ik denken. Want, dames, wij hebben toch ook ons voordeel van onze geiten. Zijn ze voor ons niet zo veel als een grote meewerkende zoon of dochter? Helpt hij niet mee om ons huishouden te verlichten? Waarom, dames, kunnen wij dan niet meer belangstelling en dankbaarheid geven jegens onze mannen en dieren; vooral de mannen doen hun uiterste best. Laten wij dan van onze kant ook meehelpen; wordt zelf lid en ga mee naar vergaderingen. Ik heb zelf een Zaterdagmiddag een prettige middag gehad en leerzaam. Ik heb van verschillende kanten al eens vernomen waarom zo weinig vrouwen komen. Hier is 'het antwoord van een dame die ik vroeg, waarom niet met haar man te strijden voor onze geitenhouderij. Toen kwam het hoge woord er uit: „Ik schaam me er voor". Maar ze schaamt zich niet de melk te gebruiken. Kom, dames, wij zijn toch niet zoals deze vrouw. Kom er eerlijk en recht voor op. Zij is toch onze beste hulp. En bezwaren om een vergadering bij te wonen zijn er, maar met een beetje goede wil zijn die uit de weg te ruimen en als U er allen eenmaal geweest bent, dan verlangt U beslist weer naar een volgende.

Dus, dames, laten we hopen in goede gezondheid volgend jaar gelijk te staan met de mannen die daar vertegenwoordigd zullen zijn. Maar ook uw eigen afdeling, waar uw man lid is, vraagt uw aandacht.

H.I. Ambacht

J. BARENDSE-PRINS.

Ond. rijweg 147

Wat elke maand te doen geeft

April is de maand waarin veel geiten in volle productie komen en waarin een groot aantal lammeren de eerste levensweken beleven. Uit de aard der zaak is het belangrijk even bij de voeding en oppas van deze dieren stil te staan.

Het blijkt ons vaak, dat de geitenhouders de nieuwmelkte geiten onjuist voeren. De voedermiddelen die als regel aanwezig zijn, zijn hooi, bieten of wortelen, aardappelschillen, aardappelen en verder wat keukenafval (oud brood e.d.). Dit rijtje voedermiddelen is, behalve het hooi, in doorsnee arm aan eiwit en daarom is het nodig, dat een goede melkgeit daarnaast een eiwitaanvulling krijgt. Dit kan men niet doen door wat haver of een ander graanproduct te verstrekken, want de granen zijn ook arm aan eiwit. Er moet dus iets anders worden gegeven en dit zal wat eiwitrijk koeienmeel of brokjes moeten zijn met een verteerbaar ruw eiwitgehalte van $\pm 23\%$. Gebruikt men dit als krachtvoer, dan kan men zonder zorgen daarnaast de genoemde voedermiddelen verstrekken. Breng echter zoveel mogelijk variatie in het rantsoen. Het is beter van alles wat te geven dan van een bepaald voedermiddel veel. Alleen hooi is een voedermiddel waarvan men nooit teveel geeft. Wel moet men er aan denken dat het hooi vooral stofvrij moet zijn. In deze tijd van het jaar moet hierop extra gelet worden. Ook de wortel- en knolgewassen moeten vrij zijn van zand.

Het verdient aanbeveling elke melkgeit wat mineralen te verstrekken. Met de melk worden veel mineralen aan het lichaam onttrokken en deze onttrekking moeten wij aanvullen. Men kan hiervoor de gewone rundveemineralen gebruiken en men geeft daarvan een kleine halve eetlepel per dier per dag. Zorg verder voor een goede huid- en klauwverzorging, want deze dingen zijn evenzeer noodzakelijk dan goed

Zodra er vers gras beschikbaar is, moet men dit geven. De krachtvoertoediening kan dan wat gewijzigd worden door het eiwitrijke meel of brokjes geheel of gedeeltelijk te vervangen door wat havermeel. Naast dit havermeel is een toediening van enig maisglutenvoermeel zeer op zijn plaats. Is er nog meer gras op beschikbare schaal, dan vervangt men het eiwitrijke krachtvoer gedeeltelijk; is er volop gras, dan geheel.

De jonge lammeren moeten we zoveel mo-

gelijk wat beweging geven. Dit is noodzakelijk voor de sterkte van de ledematen. Let er vooral op dat de dieren niet te vet worden door een te grote hoeveelheid volle melk. De hoeveelheid melk moet men regelen naar de graagte van het lam. Ook de laatste melk uit het pannetje moet met graagte worden opgedronken. Men moet verder als regel houden het 3 maal daags drenken. Telkens na het drenken geve men een handje vol fijn goed hooi. Aardappelen of aardappelschillen zijn voor jonge lammeren niet goed. Iets oud brood, een handje vol haver en wat afval van bladgroenten is wel op z'n plaats. Denk ook vooral bij de lammeren aan het verstrekken van iets mineralen. Vooral hebben jonge lammeren een grote kalkbehoefte. Engelse ziekte komt nogal eens vaak voor en kan op deze manier worden voorkomen. Ook is een klein theelepeltje dohyphralolie per dier per dag aan te raden. Zorg verder voor licht en lucht in de stal en let er op, wanneer de dieren straks naar buiten gaan, dat ze niet nat worden. O.

Vragenrubriek

Vraag: Enige jaren geleden kocht ik een drachtig geitenlam, doch hoe dichters zij bij de tijd van het lammeren kwam, des te meer gingen de tekenen weg en op de datum van het lammeren gebeurde er niets. Ik heb dit dier nog een jaar gehouden en na bronstigheid in de herfst opnieuw laten dekken, doch zij heeft nooit gelammerd. Hoe is dit te verklaren?

Antwoord: Dat een geit na gedekt te zijn geen lammeren krijgt, is natuurlijk niets bijzonders. Dat bewijst in de regel alleen maar, dat het dier niet drachtig is geworden. Het feit, dat na de dekking de bronstverschijnselen uitblijven, is namelijk géén afdoende bewijs, dat het dier inderdaad heeft opgenomen. Men kent dit verschijnsel ook bij alle andere diersoorten wel.

Iets moeilijker is het om een verklaring te geven voor het eerste deel van de bovenstaande vraag op grond van de vrij vage gegevens, die de vragensteller ons ter beschikking heeft gesteld. Ik vermoed, dat hij onder „de tekenen” van drachtigheid verstaat, dat de uier enige verdere ontwikkeling ging vertonen. Dit nu kan een gevolg zijn van door de eierstokken gevormde hormonen, die ook gevormd worden zonder dat van drachtigheid sprake hoeft te zijn. Een andere mogelijkheid is, dat het dier wel drachtig is geweest, maar dat de vrucht is verworpen (in een vroeg stadium) zonder dat de eigenaar dit heeft gemerkt. Dit zou dan de oorzaak van een baarmoederontsteking kunnen zijn, die dan tevens de verklaring zou kunnen geven voor het gult blijven na de tweede dekking. Of dit inderdaad de mogelijke verklaring kan zijn, hangt grotendeels af van het moment waarop de vragensteller ontdekte dat „de tekenen” geleidelijk gingen verdwijnen.

DE GROOT

In Memoriam
C. T. DE BRUIJN

Op 7 Maart j.l. trof ons het droeve bericht dat de heer C. T. de Bruijn was overleden. Hij was een van de oprichters van de Geitenfokvereniging „De Eensgezindheid” te Ter Aar. Vanaf de oprichting tot 1951 heeft hij als voorzitter op de bres gestaan. Sinds 1951 tot heden was hij ere-voorzitter. Ondanks zijn 86 jaren was hij nog helder van geest, zijn adviezen werden op hoge prijs gesteld, en zullen op ons een dankbare herinnering nalaten.

Dat hij ruste in vrede!

A. J. Hoogervorst, secr.

Verenigingsnieuws

NOORD-BRABANT

Bokken-opfok - Bokken-ruil - Bokken-inspecties

De bokkenopfok in Noord-Brabant loopt steeds via de Provinciale Bond. Hiervoor worden de beste geiten naar exterieur en productie uitgezocht, waarvan de eigenaren verzocht worden hiervan een boklam aan te houden. De Bond koopt deze bokjes op voor f 10.— per lam, terwijl de fokker de voorkeur krijgt om dit lam verder op te fokken. Voor de opfok ontvangt hij dan verder f 3.— per kg groei en het lam wordt afgeleverd begin September op de Bondsokdag. Deze kosten worden voor de Prov. Bond vrij hoog. In 1954 werd gemiddeld ruim f 100.— voor elk jong bokje op ongeveer ½-jarige leeftijd betaald. Vanaf de Bondsokdag gaat de jonge bok dan naar de afdeling waar hij ter dekking komt te staan en komt dan verder voor kosten van die afdeling.

In begin Maart worden de bokken van afdeling verwisseld, de vervoerkosten worden door de Bond betaald, doch het onderhoud van de bok is dus voor een vol jaar voor rekening van de afdeling. Kort vóór de omruiling der bokken, houdt de fokcommissie een rondgang en gaat alle bokken controleren en beoordelen.

Voor onderhoud en verzorging wordt een premie toegekend, welke rechtstreeks aan de bokkenhouder moet worden uitgekeerd.

Verzorging en onderhoud laat echter in sommige afdelingen veel te wensen over. Het is jammer, maar waar. Bij de laatst gehouden inspectie kwamen we enkele bokken tegen, welke er uitzagen of ze de gehele winter eten noch drinken hadden gehad. Broodmager met onverzorgd uiterlijk en onverzorgde klauwen. Beseffen deze afdelingen niet, dat het hun plicht is de hun toegewezen bok goed te onderhouden? Heeft men dan totaal geen liefhebberij en ambitie om zo'n dier een redelijke verzorging te geven? Hoe kan men het van zichzelf verkrijgen een dier te houden, als men het verwaarloost? Zijn de kosten en moeite die uw Bond in deze doet, om uw vereniging een dekbok te bezorgen, die aan hoge eisen voldoet, om U en uwe leden aan beste melkgeiten te helpen, hiermede beloond?

Wat zou U zeggen wanneer bij de bokkenruil U zo'n afgetakelde bok kreeg toegewezen, als U zelf een goed onderhouden bok had afgeleverd?

Gelukkig zijn het maar enkele, die het zó doen,

maar vooral deze zou ik willen vragen in de toekomst hierin verandering te brengen in belang van Uzelf, uw Bond en de afdeling welke, ná U, de bok ter dekking krijgt.

P. B.

ZUID-HOLLAND

Algemene Vergadering van de Prov. Bond van Geitenfokverenigingen in Zuid-Holland op Zaterdag 12 Maart in Rotterdam

De heer Van Hoogdalem gehuldigd
(25 jaar secretaris)

De Z.-H. Bond van Geitenfokverenigingen kan op een uitstekend geslaagde jaarvergadering terugzien. Er was een goede opkomst, plm. 100 personen, vertegenwoordigende 40 afdelingen en de stemming op de vergadering was best.

Bijzonder welkom werden een aantal dames geheten en de vergadering nam ook het besluit om in de toekomst één of meer dames in het bestuur op te nemen.

Uit het jaarverslag van de secretaris bleek, dat het ledenaantal nog iets teruggelopen was, doch dat er verder meer belangstelling was voor de keuringen, lezingen, enz., zodat de toekomst voor de geitenfokkerij zeker niet donker tegemoet gezien werd.

Uitvoerig werd ook nog ingegaan op de export van geiten. Deze export liep in Zuid-Holland via de Bond en geschiedde over het algemeen tot tevredenheid. Het wachten is nu, of er in 1955 weer export plaats zal hebben. Berichten zijn hier nog niet over binnen gekomen.

Vermeld kan nog worden dat de rekening en verantwoording en de begroting zonder discussie aangenomen werd. Men bleek met het bestuursbeleid algemeen accoord te kunnen gaan.

De heer Van Wijhe, dierenarts van de Gezondheidsdienst, hield een lezing over „T.b.c.-bestrijding bij geiten”. Spreker behandelde in de eerste plaats de t.b.c. als zodanig, het voorkomen van t.b.c. bij geiten en het onderzoek, zoals dit b.v. in Noord-Holland gebeurt en gaf wegen aan, hoe men de zaak in Zuid-Holland aan zou kunnen pakken. Uit de vergadering bleek wel, dat er in sommige afdelingen belangstelling voor dit onderzoek bestaat en aangenomen kan worden, dat men deze zaak in verschillende afdelingen in de zomer van 1955 aan zal pakken.

Hierna volgde de huldiging van de secretaris, de heer H. van Hoogdalem, die 25 jaar met grote actuaressse het secretariaat van de Bond verzorgd heeft. De voorzitter dankte hem voor al het werk, dat hij voor de Bond gedaan heeft en bood hem namens de afdeling een schrijfmachine aan, terwijl aan mevr. Van Hoogdalem een bloemstuk uitgereikt werd.

De heer Verhoeven dankte de heer Van Hoogdalem voor de prettige samenwerking en hoopte, dat hij nog vele jaren het secretariaat van de Bond verzorgen mocht.

De secretaris van de Nederl. Organisatie wenste in de eerste plaats de Bond geluk met zo'n secretaris en hij hoopte, dat hij nog vele jaren met de heer Van Hoogdalem zou mogen samenwerken.

De heer Van Hoogdalem dankte voor de geschenken en de vriendelijke woorden, die tot hem gericht zijn en hij deed een beroep op de Z.-H. geitenhouders om in de toekomst zoveel mogelijk samen te werken, want er ligt nog een groot terrein braak voor de Bond.

Hierna volgde sluiting en de Z.-H. Bond kan met genoegen op deze beste vergadering terugzien.

S. DE JONG Szn.

OVERIJSSSEL

Geitenkeuringen in Overijssel in 1954

(Vervolg)

Westenholte.

De aanvoer in Westenholte ging onze verwachtingen te boven. Ook de gemiddelde kwaliteit viel

mee, en mocht zich laten zien.

Begonnen werd met de oude melkgeiten. Hier-
van werden de twee eerste prijs winnaressen in het
Stamboek opgenomen. Dit waren Marie 1499 van
E. Ramaker, goed ontwikkelde, diepe geit, die even
solieder kon in de voorhand. Verder Janna 1498
van H. Dolfsma, goedsoortige, plat type, geit, wel-
ke we graag nog even groter zagen. No. 6 van J.
Bendijk kreeg een tweede prijs. Ook nog voldoende
typisch, doch niet te solied in voorhand en achter-
benen. Een iets ranke geit met eveneens matige
achterbenen, en niet te ruim uier, doch overigens
toch nog van voldoende soort, kreeg een 3e prijs;
eigenaar G. Nijboer.

De klasse eenjarigen kon ons als geheel mis-
schien, althans ten opzichte van het overige, het
minst bekoren. Een geit van voldoende type, die even
sterker kon, kreeg een 1e prijs. Eigenaar G. Linde-
boom. Een tweede en derde prijs werd resp. toe-
gekend aan de dieren van G. Langevoort en B.
Schilder. Beide konden voor type nog voldoende
halen, doch eerstgenoemde was langharig, terwijl
no. 8 iets te kort schiet in geslotenheid en uier-
ontwikkeling.

Met de wetenschap voor ogen, dat in het land
der blinden Eén oog koning is, konden we niet na-
laten een lam van E. Ramaker een eerste prijs mee
te geven. Best behangen, mooi typisch lam.

De rubriek stamboekgeiten vormde een vlot goede
klasse met zelfs een beste kop in de 1a prijs-
winnares Henny 1417 van J. Stoel. Beste, typische,
diepe, voldoende gesloten geit met mooi uier. Ze
ging de eer overigens delen met de iets kleinere,
doch gesloten Dina 1469 van G. Lindeboom. Bezit
ook mooi uier. De tweede prijzen waren voor Betsie
1455 van J. Stoel en Jansje 1460 van G. Nijboer.
Eerstgenoemde een mooi typische, iets lichte geit,
die even meer gesloten kon in uier. De tweede een
goedsoortig, gesloten, iets gerekt dier, maar in
achterbenen iets koehakkig.

Steenwijkerwold.

Bij de Toggenburgers in Steenwijkerwold werd
de keuring begonnen met de plaatsing van enkele
gehoorde dieren. Ze werden aangevoerd door een
mooi typische geit met mooie kleur. Eigenaar A. de
Groot. Een voldoende typische geit van K. Schurer
werd tweede. Hier hadden we juist de kleur graag
even mooier gezien. Een niet te groot dier, van
dezelfde eigenaar, kreeg ervoor.

De oude melkgeit van H. van Sleen werd een eer-
ste prijs meegegeven en stamboekwaardig bevon-
den. Voldoend soortige, niet te zwaar ontwikkelde
geit, die in haar voorhand nog even vaster kon.

Bij de eenlams werd aan een sterke, typische,
jonge melkgeit van H. Bijker graag een eerste prijs
togekend en vlot in het stamboek ingeschreven. De
tweede prijs werd toegekend aan een dier van Van
Sleen. Voldoend type, doch iets weinig uier en kon
even mooier in haar.

Bij de stamboekers kwam Janny 147 van H. de
Wit zeer vlot vooraan. Sterke, beste, typische geit
met mooi uier. Beharing kon even mooier. De
tweede prijzen werden verdeeld tussen Tonia 138
van A. de Groot en Annie 145 van H. de Wit. De
eerste een diepe, goed typische geit, die iets begint
te slijten in uier en benen. Ook de tweede was van
voldoend type, maar kon in z'n geheel, doch met
name in het uier, even ruimer. Een derde prijs kreeg
Grietje 140 van H. van Sleen. Voldoende ontwikke-
ling, doch wat weinig uier en niet te sterk in voor-
hand.

ADVERTENTIES

Te koop :

**DE PRIMA TWEEJARIGE DEKBOK G
962**, wegens bloedversing. J. A. PAMAN,
Geitenfokvereniging te WILP.

Iedere geit heeft min of meer behoefte
aan mineralen en is onze

MINERALEN LIKSTEEN

A.B.A.W.

hiervoor de juiste voorziening.

Vele geitenhouders zullen U dit gaarne
bevestigen.

Honderden nabestellingen van de meest
tevreden klanten.

Levering van 5 stuks met een
totaal gewicht van 5 kg. franco
onder rembours van f 3.50.

N.V. RHEDAZA - RHEDEN (Gld.)

Voor Bakers, Medailles, Lauwerkransen,
Lauwertakken, Kruisen, Schildjes, enz.

J. C. VERMEULEN — HALFWEG

Marialaan 72, Tel. 02907—307

Gevestigd sinds 1921

Te koop :

BOKLAMMEREN. Twee bokjes geb. 23-3-
'55, M. Nelly F 160, gaf in 1954 als 2-jarige
871 kg melk met 3.86 % vet in 251 dagen. Een
bokje geb. 24-3-'55. M. Annie 994 F, gaf in
1952 1293 kg melk met 4.13 % vet in 281 da-
gen. T. DE VRIES, Weiver 52, WESTZAAN

Te koop gevraagd :

EEN BESTE STAMBOEKGEIT, liefst drach-
tig, met melklijst en vetgehalte. Wit, onge-
hoord. H. M. DE JONGE, Hengeloschestraat
298, ENSCHEDE.

Te koop gevraagd :

**ENIGE DONKER GLADHARIGE TOG-
GENBURGER STAMBOEKGEITEN**, liefst
Keurstamboek, met prima papieren en produc-
tie. Brieven met uitvoerige omschrijving aan :
LUKAS WAGT, Drentse weg 181, APPEL-
SCHA, Voorzitter der fokvereniging „De
Toekomst”, Hoogersmilde.

Voor al Uw

Verenigings-drukwerk

Drukkerij

F. v. d. Peyl — Kruiningen

De Geitenhouder

Orgaan van de Nederlandse Organisatie voor de Geitenfokkerij

Secretariaat Ned. Organisatie
Administratie „De Geitenhouder” - Giro 175529
S. DE JONG Sz. — DEN HAAG
Altingstraat 189

Redactie
A. BLIKMAN — VELD (G.)
Schaapsdrift-Overbeek 27
Auteursrecht van alle artikelen voorbehouden

Advertentiën
F. v. d. PEYL — KRUIJNINGEN
Markt 19

De Geit in de Bijbel

We zullen ons maar niet verdiepen in de vraag welk huisdier de mens reeds het langst vergezelt op zijn pelgrimstocht door dit aardse tranendal, vast staat wel, dat de geit één der oudste is. Zowel Babilonië als Egypte hebben de geit als huisdier gekend. Ook de Grieken en de Romeinen hebben haar nuttige eigenschappen gekend, geroemd en benut.

Die in de Bijbel geen vreemdeling is, weet, dat ook de Bijbel op tal van plaatsen spreekt over de geit en over de rol die zij in de samenleving van het Oosten vervulde. Er valt uit dit Boek dus voor een geitenhouder nog wel iets te leren en de volgende regelen willen dienen om bij deze studie de helpende hand te bieden.

Naar een volledige beschrijving van de geit die onder Israël gehouden werd zullen we tevergeefs zoeken. Toch zijn we in staat ons van dit dier en haar uiterlijk wel enigszins een voorstelling te maken, terwijl het weinig moeite kost om uit te maken welk nuttig gebruik van dit dier in die ver verleden tijden werd gemaakt.

Ze leefden vaak als wilde geiten in kudden op de bergen, maar ook de door de mens gehouden geiten werden onder Israël voornamelijk gevonden in de bergrijke streken.

Deze geiten, de wilde zowel als de tamme, hadden lang zwart haar. Het lied van de bruidegom op de schoonheid van de bruid vangt in het Hooglied als volgt aan (Hooglied 4 vers 1):

Zie gij zijt schoon, mijn liefste,
O, gij zijt schoon;
Uw ogen zijn als duiven,
Door uw sluier heen,
Uw haar is als een kudde geiten,
Die neergolven van Gileads gebergte.

De golvende zwarte haren van de bruid, zijn voor de dichter als de langs de bergflanken neergolvende geitenkudden, met diep zwart en lang haar, golvend op de cadans van de stap van de kudde.

Zo lief is hem dit beeld, dat hij in Hooglied 5 vers 5, het nogmaals herhaalt en zegt:

Wend uw ogen van mij af,
Want in verwarring brengen zij mij
Uw haar is als een kudde geiten,
Die neergolven van Gilead.

Wanneer Michal, de vrouw van David, zijn vlucht voor haar vader Koning Saul verbergen wil, legt zij een pop in Davids bed en aan het hoofdeinde een net van geitenhaar (1 Samuël 19 de verzen 13—16). Ik vermoed dat de krullebol van David pek-zwart is geweest, anders had de camouflage geen zin.

Toch zijn er aanwijzingen, dat behalve zwartharige geiten ook andere geiten voorkwamen. In Genesis 30:25—43 komt Jacob met zijn oom Laban tot een accoord over zijn loon voor twintigjarige dienst. Hij bedingt daarbij, dat alle gevlekte, gespikkelde en gestreepte geiten en alle zwarte schapen uit de kudden voor hem zullen worden afgezonderd als zijn loon.

Als man van het vak weet hij wat hem te doen staat om te zorgen, dat op het moment van de verdeling het grootste deel voor hem is. Weloverwogen fokt hij in enkele jaren het grootste deel der zwarte geiten er uit door alleen de gestreepte, gespikkelde en gevlekte bokken tijdens de bronst tot de kudden toe te laten.

De oren van deze geiten zijn vermoedelijk lang geweest en moeten vrijwel slap langs de kop hebben neergehangen. Gelukkig de herder die bij zijn strijd tegen het roofgedierte dat de kudden belaagde het geluk mocht hebben een lapje van een oor te redden uit de muil van de leeuw om het zijn meester nog als bewijsstuk te kunnen tonen (Amos 3 vers 12).

Van het haar der geiten werden kleden geweven waarmee de tenten werden bekleed en gedekt.

In Hooglied 1 vers 5 stelt de bruid zichzelf voor met de woorden:

Donker van huid ben ik, doch bekoorlijk,
dochter van Jeruzalem,
Als de tenten van Kedar,
de gordijnen van Salomo.

De tenten van de herdersnomaden van Kedar, zowel als de gordijnen in de paleizen van Salomo waren vervaardigd van het zwarte geitenhaar.

Als in de woestijn op Gods bevel de tabernakel moet worden gebouwd, zoals U wellicht weet, de verplaatsbare tempel Gods op de reis door de woestijn, dan is het ook daar weer het geitenhaar, dat in grote zwarte kleden de tabernakel van voor tot achter dekt (Exodus 35).

Iedere man, die blauw-purper, rood-purper, scharlaken, fijn linnen, geitenhaar, roodgeverfde ramsvellen en tachasvellen in zijn bezit had, bracht dit. Alle kunstvaardige vrouwen, wier hart haar daartoe dreef, sponnen geitenhaar.

Voor het vervoeren en bewaren van water en wijn was de soepele geitenhuid bij uitstek geschikt.

Nieuwe of jonge wijn deed men in nieuwe lederen zakken gemaakt van geitenhuid, voor jonge wijn een oude zak gebruiken was een dwaasheid die men niet deed in Israël (Matth. 5 de verzen 37—39).

Dat van dit nuttige huisdier vooral de melk in hoge ere was, daaraan bestaat geen twijfel.

De raadgeving van Spreuken 27 verzen 23—27 heeft voor onze dag nog niets aan kracht verloren:

Let wel op de staat van Uw kleinvee, en zet uw hart op de kudden, want een schat duurt niet eeuwig; blijft soms een kroon van geslacht tot geslacht?

Als het gras verdwenen is en het etgroen zich vertoont en de kruiden der bergen zijn ingezameld, dan hebt gij schapen voor uw kleding, en bokken tot koop prijs voor een akker, voldoende geitenmelk voor Uw voeding, tot voeding voor Uw huis en levensonderhoud voor Uw dienstmaagden.

Die eerste drie regels zou ik wel op elke geitenstal willen doen schilderen om ze bij elke geitenhouder er in te hameren.

Waardeer Uw bezit, besteedt er zorg aan, want een schat duurt niet eeuwig.

Het geitenvlees en vooral het vlees van jonge bokjes gold in Israël voor een lekkernij. We denken maar weer aan Izaäk, wiens gemelte met een smakelijk klaargemaakt geitenbokje moest worden gestreeld om hem in de rechte stemming te brengen voor het schenken van zijn zegen (Genesis 27).

Als offerdier was de jonge mannelijke geit zeker zo hoog aangeslagen dan een dito lam van schapen. Als geschenk had het een hoge waarde en kon men het zelfs een jonge vrouw, naar wier gunst men dong, aanbieden zonder haar te beledigen.

Wanneer Simson na het verscheuren van de leeuw, zich in de dagen van de tarweoogst op weg begeeft om zijn schoonvader ter verantwoording te roepen, poogt hij deze en diens dochter eerst gunstig voor hem te stemmen door middel van een geitenbokje (Richteren 15:1). Veel hielp het niet. Hij kreeg de kous op de kop.

Op het aantal geiten dat vaak gehouden werd krijgen we weer een aardige kijk uit het verhaal van Nabal, de boer uit Karmel, waarvan gezegd wordt dat hij zeer rijk was: hij bezat b.v. 3000 schapen en 1000 geiten (1 Samuël 25 vers 2). Een nul er af zou bij ons nog een rijkdom zijn. Wat hij aan rijkdom bezat kwam hij echter aan verstand te kort, daar was zelfs geen nul meer af te trekken. Men leze dit verhaal eens na.

Het zou natuurlijk mogelijk zijn dit relaas nog langer uit te spinnen, maar het lijkt mij wel voldoende om U te hebben laten zien dat het houden van geiten tot nut van de mens en zijn gezin reeds zeer oud is.

Let wel op de staat van Uw kleinvee, en zet uw hart op de kudden, want een schat duurt niet eeuwig!

H. VAN HOOGDALEM Hzn.

Gorinchem, 2 Mei 1955

Aankoop van fokmateriaal uit Parijs

In het oude boek „Magazijn van den Vaderlandschen Landbouw” (uitg. Loosjes, Haarlem, 1807) vonden wij een bericht dat voor vele lezers (lezeressen) van „De Geitenhouder” stellig interessant zal zijn.

Hieronder volgt een gedeelte van dat stuk: „De Commissie van Directie van het Haag-sche Departement der Nationale Huishoudelijke Maatschappij, bij besluit der groote Vergadering van 24 Mei 1804 op derzelver voordragt geauthoriseerd zijnde, om een Angoraschen Bok en Geit, welke het Kemelshaar voor de Fabrieken opleveren, uit het Institut van Rambouillet, boven Parijs gelegen, aan te kopen en herwaarts te doen overvoeren; ten einde een proef te nemen, of — de Inlandsche Bokken en Geiten het Haar van die Angora door vermenging zouden kunnen verkrijgen: — heeft, na velerhande herhaalde vruchteloze pogingen, eindelijk in haar oogmerk kunnen slagen, en zodanigen Bok en Geit van het beste Ras voor het Departement dadelijk aangekocht, welke behouden zijn getransporteerd, en zich, volgens vergunning van de Administratie der Domeinen, bevinden in de Koekamp alhier, bij het huis van de Boswachter, alwaar hun een afgerasterd grasperk en goede hokken bezorgd zijn.

Over de echtheid van het ras is men in staat geweest te oordelen, omdat men dezelfde heeft vergeleken met een oorspronkelijke Bokkenvacht, uit Angora zelfe gekomen, en geen onderscheid in het haar heeft ontdekt.....”

In dit bericht wordt verder nog de naam genoemd van de man door wiens bemiddeling deze aankoop kon plaats vinden. Het stuk is indertijd gepubliceerd door de Secretaris van de genoemde commissie, de heer Jan Kops.

Wellicht verbaast U zich over het feit, dat reeds 150 jaar geleden „Haagse heren” zich interesseerden voor de verbetering van de geitenfokkerij in Nederland.

Uit dit stuk blijkt wel, dat men niet tegen moeilijkheden opzag en wel iets bijzonders durfde ondernemen als men meende wat goeds te kunnen bereiken.

Als in de tegenwoordige Nederlandse Organisatie voor de Geitenfokkerij dezelfde ondernemingsgeest wordt gevonden die de Haagse heren van 150 jaar geleden toonden te bezitten, zal deze organisatie zeker nog veel voor de geitenhouderij kunnen doen.

A. VERBURG

VOOR DE VROUW

Citroen limonade of sinaasappel limonade, voor direct gebruik (8 kleine glazen).

4 citroenen, $2\frac{1}{2}$ dl water (of 5 sinaasappelen, 1 citroen, 1 dl water), 50 gram suikerklontjes, 100 gram suiker, 1 l water of spuitwater.

Borstel de vruchten af, rasp de schil van de vruchten met de suikerklontjes. Los de klontjes en de suiker in het kokende water op. Laat het water afkoelen. Voeg het vruchtensap toe en verdun de siroop vlak voor het gebruik met water of spuitwater.

Sinaasappeljam (binnen 4 weken gebruiken).

1 kg kleine sinaasappelen (± 8 stuks), 1 citroen, $3\frac{1}{2}$ dl water, $\frac{1}{2}$ kg suiker, 4 jampotjes, 4 dekseltjes of cellophaanpapier met elastiekjes.

Boen de vruchten schoon. Snijd ze in plakken, snijd deze weer in kleine stukjes en breng ze met het water aan de kook. Laat de massa zachtjes koken tot de schillen zacht zijn, ± 1 uur. Voeg de suiker toe, breng dan de massa aan de kook en neem de pitten die bovenop drijven er uit. Doe de jam in schone potjes over en sluit ze af.

Abrikozenjam (binnen 4 weken gebruiken).

150 gram abrikozen, 250 gram suiker, 6 dl water, 2 jampotjes, 2 dekseltjes of cellophaanpapier en 2 elastiekjes.

Was de vruchten. Laat ze 12 à 24 uur weken met het water en kook ze er in gaar, 20 à 30 minuten. Voeg de suiker toe en breng de massa aan de kook. Keur de jam op dikte door een druppel koud te laten worden. De druppel moet dan bijna niet vloeien. Doe ze over in schone potjes en sluit ze.

V. C.

Hoe krijgen wij bij de jeugd meer belangstelling voor de Geitenhouderij?

Vaak hoort men geitenhouders de opmerking maken „De jeugd heeft geen belangstelling meer voor de geitenhouderij”. Dit is over het algemeen misschien wel juist.

Het is niet alleen in ons land waar men met dit probleem zit, doch b.v. ook in Zwitserland. Het Zwitserse blad op het gebied van de geitenfokkerij heeft daarom in 1954 een prijsvraag uitgeschreven om na te gaan, wat de oorzaken van deze verminderde belangstelling waren en hoe de belangstelling opgewekt kan worden.

Een tiental antwoorden zijn binnen gekomen en alle inzenders zijn het er over eens, dat van groot belang is dat de kinderen reeds jong bij de geitenhouderij betrokken worden. Er wordt b.v. opgewekt om de kinderen, natuurlijk onder toezicht van de ouderen, zelf een lammetje op te laten fokken. Dit moet natuurlijk met beleid gebeuren en dan zal blijken, dat de kinderen en de jonge geitjes goede vriendjes en spelkameraadjes worden. Aan zo'n diertje hebben de kinderen dan meer dan aan het mooiste speelgoed.

Men moet de kinderen ook de gelegenheid geven om met hun lam naar de keuring te gaan en voor die tijd de kinderen vast eens goed met hun geitje te laten lopen, zodat dit op de keuring niet te veel moeilijkheden geeft. Het voorbrengen op de keuring zal meestal het beste door oudere kunnen gebeuren. Een enkele maal lukt het, dat een kind dit goed doet, doch meestal gaat het wat onbeholpen. Dit is echter gemakkelijk genoeg te leren, als vader maar het goede voorbeeld geeft.

Men zou ook kunnen denken aan een wedstrijd in het opfokken van lammeren. In sommige provincies doet men dit bij boerenkinderen met kalveren en zelden hebben de kinderen zoveel belangstelling aan de dag gelegd voor deze dieren, als bij zo'n wedstrijd.

Is er een vergadering met een spreker, die ook lichtbeelden of een film over de geitenfokkerij laat zien, neem dan ook de kinderen mee. De belangstelling voor de geiten wordt zeker opgewekt.

Een van de Zwitserse inzenders geeft ook aan, dat het gewenst is, om de kinderen als zij 8—10 jaar zijn, ook het melken te leren en ze b.v. te belonen als de geiten een flinke hoeveelheid melk produceren.

Dit betreft allemaal meer de jonge kinderen, doch hoe gaat het met de oudere jeugd van 14—20 jaar? Er is thans zoveel dat de belangstelling vraagt, ik denk aan sport, cursussen, radio, verenigingsleven, enz. en dan komen de geiten al heel gemakkelijk achteraan. Dit zal echter ook voor een groot deel van de ouders afhangen. Indien deze op de goede manier proberen de belangstelling voor de geiten gaande te houden, dan zal dit ook vaak gelukken.

Nog groter zijn de moeilijkheden bij de jonge mensen, die trouwen.

De moderne woningbouw sluit het houden van geiten vaak uit en dit is wel zeer te betreuren. Moeten de geitenhouders ver van huis op een volkstuinje een geit gaan houden, dan geeft dit natuurlijk nogal enige moeilijkheden.

Kunnen wij echter ook deze mensen overtuigen van de grote waarde van een goede geit, dan moet het mogelijk zijn hiervoor meer belangstelling te krijgen.

Het lijkt mij echter wel de moeite waard, om zonder nu direct een prijsvraag uit te schrijven, ook de meningen van onze lezers en lezeressen over dit punt eens te vernemen.

S. DE JONG Szn.

Wat elke maand te doen geeft

Het zijn voor deze maand maar een paar eenvoudige punten waarvoor ik uw aandacht wil vragen, en dat is in de eerste plaats de schoonmaak en in de tweede plaats de hooiwinning.

De schoonmaak hoort bij de Meimaand. Dat kan men allereerst ervaren en meemaken. Ik wil het echter niet hebben over de schoonmaak van het woonhuis, hoe belangrijk deze ook is, maar over een extra beurt van de geitenstal.

Ook de geitenstal heeft eenmaal in het jaar wel zo'n extra beurt nodig. Hier wordt dan onder verstaan het vrij maken van stof en spinnewebben, het afwassen van de wanden, het schrobben van de vloer en het goed reinigen van de voerbak.

Om eenvoudig en toch ontsmettend te werken, verdient het aanbeveling, de vloer met kokend water te behandelen. Ook is deze behandeling voor de onderste delen van de zijwanden aan te raden. Nadat deze eerste noodzakelijke handelingen hebben plaats gehad, kan men overgaan tot het witten van de zijwanden. Deze witte kleur geeft in de eerste plaats een heldere indruk van de stal en werkt in de tweede plaats warmtewerend in de zomer.

Ook verdient het aanbeveling eens na te gaan of de stal ook nodige reparaties behoeft, of misschien verbeteringen. Vooral dient aandacht geschonken te worden aan de licht- en luchtvoorziening. Licht en lucht zijn praktisch voor ieder levend wezen eerste levensbehoeften. Een frisse, schone, luchtige stal komt de gezondheid van onze dieren ten goede. Ik neem aan dat iedere geitenhouder zich hiervan bewust is.

Ten aanzien van de hooiwinning zou ik het volgende op willen merken: Hooi moet de hoofdschotel van het wintervoer vormen. Heeft men de beschikking over voldoende goed hooi, dan is men al een behoorlijk eind op streek.

Het is dus noodzakelijk aan de winning van dit product de nodige, aandacht te schenken. In de eerste plaats moet die aandacht dan wel gericht zijn op de kwaliteit. Een eerste vereiste hiervoor is het maaien van het gras in een niet te oud stadium. Het beste is, reeds te maaien wanneer het gras nog net niet in bloei

staat. Het gras is dan nog mals en men kan practisch verzekerd zijn — slechte weersomstandigheden buiten beschouwing gelaten — van een goede kwaliteit hooi. Het is zeer goed mogelijk, wanneer men beschikt over een perceeltje goed grasland, dit alreeds in de maand Mei te hooien. Men zal dan ongetwijfeld iets minder kwantiteit krijgen, maar de kwaliteit is zoveel te beter.

Het is dan beter om in de loop van de zomer nog een paar maal te hooien.

Bij gunstig weer moet men niet al te veel in het hooi gaan werken. Door veel schudden en keren verliest het te veel aan fijne delen, die juist een hoge voederwaarde hebben.

Bij wisselvallig weer verdient het aanbeveling het gras op een paar ruiters te plaatsen.

Ik zou U willen aanraden om bij een of andere naburige boer, die in het bezit is van ruiters, deze eens even te gaan bekijken en hem te vragen hoe hier mee te werken.

Ik hoop, dat U met dit korte artikeltje, wat zeker onvolledig is, toch uw winst kunt doen.

Tot de volgende maand.

O.

Uit den vreemde

HET ELITEBOEK VOOR MELKGEITEN IN DUITSLAND

Het is al weer enige jaren geleden, dat ik in ons blad iets schreef over de melkproductie van geiten in Duitsland. De belangstelling en de medewerking voor de melkcontrole van geiten is in Duitsland over het algemeen belangrijk groter dan in ons land. Men volstaat er ook niet met één melklijst van een geit, doch houdt evenals bij de koeien de controle vol.

Men heeft er een speciaal boek, het z.g. „Ziegenleistungsbuch“ voor geiten, die jaren achtereen een goede melkproductie leveren en een behoorlijk aantal goede lammeren ter wereld brengen.

De eisen voor dit boek zijn zeer hoog en ik vermoed, dat er niet veel geiten in Nederland zijn, die aan deze eisen voldoen. Ze zijn als volgt:

Aantal keren dat de geit gecontroleerd is	Vereiste melkproductie voor witte geiten	Aantal geboren normale lammeren
4	4000	5
5	5000	6
6	5900	8
7	6700	9
8	7500	11
9	8200	12
10	8900	14

Uit de cijfers blijkt wel, dat het niet zo eenvoudig is om in dit eliteboek ingeschreven te worden, doch regelmatig worden er elk jaar een behoorlijk aantal dieren ingeschreven.

S. DE JONG Szn.

DE TOGGENBURGERS IN ZWITSERLAND

Het oorspronkelijke fokgebied van de geiten van dit ras zijn de districten Obertoggenburg en Werdenberg in Zwitserland. Thans heeft men in verschillende kantons (provincies) Toggenburger geiten. In het kanton St. Gallen heeft men 22 geitenfokverenigingen, in Schwyz 12 en in Luzern 2 geitenfokverenigingen, die zich met de fokkerij van Toggenburger geiten bezig houden. Verder vindt men ze nog in Zürich, Aargau en Glarus.

De Toggenburgers heeft men naar tal van landen geëxporteerd en genoemd kunnen worden: Noord-Amerika, Engeland, Nederland, Duitsland, Oostenrijk, Italië, Brazilië, Argentinië en Griekenland. Vooral in landen met een warm klimaat schijnen de Toggenburger geiten zich uitstekend aan te passen.

De Toggenburger geit is geschikt zowel voor het houden op stal, in de weide als in de bergen. De gemiddelde productie van de geiten van dit ras is in Zwitserland bevredigend, n.l. in 1953-'54 in St. Gallen 764 kg melk, in Luzern 713 kg en in Schwyz 745 kg. Wanneer men rekening houdt, dat een volwassen geit plm. 50 kg weegt en dat deze productie bereikt werd met bijna uitsluitend voeder van eigen bedrijf, dus zonder aangekocht krachtvoer, dan kan men met deze productie zeker tevreden zijn. Men heeft ook dieren met een gemiddelde productie van meer dan 1000 kg. De uitvoering van de melkcontrole bij geiten, die in de bergen geweid worden, is vooral wat het vetgehalte-onderzoek betreft zeer moeilijk. Vaak bepaalt de melkcontrole zich tot het vaststellen van de hoeveelheid melk. Van een aantal dieren is echter ook het vetgehalte van de melk onderzocht en dit was voor de Toggenburger geiten gemiddeld 3,74 %.

De vruchtbaarheid van de Toggenburger geiten is uitstekend en de oudere dieren werpen jaarlijks bijna altijd twee lammeren.

De t.b.c.-bestrijding is in het gehele fokgebied doorgevoerd en men is bijna zover, dat men kan zeggen, dat dit gebied t.b.c.-vrij is. De bekendste markt voor geiten van het Toggenburger ras, n.l. te Rapperswil, was in 1954 voor het eerst een markt van t.b.c.-vrije geiten.

Men is zeer actief om de melkcontrole zo algemeen mogelijk te maken en om alleen bokken te gebruiken van gecontroleerde moeders. Men acht de tijd niet ver meer, dat er alleen bokken gestationneerd zullen worden van gecontroleerde moeders. Men wil in de toekomst doorvoeren, dat oudere geiten alleen in het stamboek opgenomen worden als ze een goede melklijst hebben.

Wat het type betreft wenst men geiten met een goede borstdiepte, ruim achterstel en goed beenwerk. De beoordeling van de uier wordt van zeer groot belang geacht.

Ter vergelijking met de dieren in Drente is het waarschijnlijk wel eens aardig de maten op

te geven van de dieren, die in 1954 op de grote Nationale tentoonstelling te Luzern voorgebracht werden.

Maat	Gemiddeld van 14 dieren
Schofthoogte	73,2 cm
Borstdiepte	33,6 cm
Borstbreedte	23,6 cm
Borstomvang	87,9 cm
Levend gewicht	60,3 kg

De vier bokken kwamen aan een gemiddeld levend gewicht van 71,5 kg.

S. DE JONG Szn.

Reacties van Lezers

De heer R. Kleijn te Assendelft beklaagt er zich over, dat de geitenhouders zo weinig voor hun eigen zaak over hebben. Contributie en dekgeld moeten voor een koopje en daarmee kan men geen goede zaak opbouwen. Meer propaganda, meer offervardigheid, algemeen abonnement op De Geitenhouder, is zijn standpunt. Daarmee kunnen wij het geheel eens zijn. De harde werkelijkheid is anders.

De heer J. Bastiaan te Zwolle schrijft vrijwel in dezelfde geest. Hij legt de nadruk op de betekenis van stamboekgeiten, op het nut van keuringen en tentoonstellingen. De laatste b.v. in interprovinciaal verband. De kosten? Ja, die blijken vaak een onoverkomelijke hinderpaal.

Mej. J. A. R. van Stolk te Huis ter Heide deelt ons haar ervaringen mede met een jonge geit, die het eerste jaar niet drachtig werd, in de zomer een flink, doch onkant uier kreeg, maar niet werd gemolken, waardoor dit weer weg ging. Afgelopen herfst werd deze geit weer tot de bok toegelaten en drachtig. Ze lamde in Maart j.l. en had nu een geheel normaal uier.

Wij danken deze abonnees voor hun suggesties en mededelingen. RED.

Vragenrubriek

Vraag: In mijn houten geitenstal moet ik een paar planken vernieuwen en deze wil ik voor de levensduur behandelen met carbolineum. Mijn buurman zegt echter dat carbolineum gevaarlijk is voor geiten. Is dit waar?

E. de B. te 's-Gr.

Antwoord: Carbolineum is een vergift en men dient er dus ten allen tijde voorzichtig mee te zijn. U dient daarom de planken na de behandeling met carbolineum eerst heel goed te drogen en pas daarna te gebruiken. Anders kunt U zeker moeilijkheden krijgen, wanneer de geiten er mee in aanraking komen. H.

Vraag: Ik heb een melkgeit gekocht en deze blijkt zichzelf uit te melken. Is dit een koopverniëgend gebrek en wat kan men tegen deze kwaal doen?

C. S. te L.

Antwoord: Het zichzelf uitzuigen van een geit is een vervelende eigenschap, die nog al eens voorkomt bij geiten kort na het lammeren, wanneer het uier door de grote hoeveelheid melk te veel onder druk komt te staan. Meerdere malen melken per dag kan in dit stadium soms reeds de oplossing brengen. Heeft de geit zich deze kwaal eenmaal aangewend, dan blijft ze het vaak doen, ook in een verder gevorderde melkperiode. Een halskraag van enige latjes met twee verbindende banden maakt dat de dieren wel kunnen grazen, maar niet meer met de kop bij het uier kunnen komen. Men kan ook een zak om de uier binden of een neusriem voorzien van puntige spijkertjes opzetten, waardoor het dier zich bij uitmelken pijn zal doen.

Uw vraag of het hier een koopvernietigend gebrek betreft is niet direct met ja te beantwoorden. In de eerste plaats niet, omdat het niet zeker is, dat het gebrek reeds voor de koop bestaan heeft. En in de tweede plaats is dit gebrek niet zo erg, dat daardoor het dier onbruikbaar wordt of zeer sterk in waarde vermindert, omdat we dit gebrek kunnen verhelpen, zoals we boven gezien hebben. H.

FOTO-WEDSTRIJD

Zoals reeds eerder in „De Geitenhouder” gepubliceerd is, heeft iemand een bedrag van f 50.— beschikbaar gesteld voor een fotowedstrijd. De volgende voorwaarden gelden voor deze wedstrijd:

1. Aan deze wedstrijd kan door alle **abonnees** van „De Geitenhouder” deelgenomen worden.
2. De foto's dienen in verband te staan met de geitenhouderij.
3. Maximaal mogen 3 foto's worden ingezonden door één inzender.
4. Het formaat mag niet kleiner zijn dan 6 x 9, en niet groter dan 8 x 14 (briefkaart-formaat) en niet op carton geplakt.
5. Aan de achterzijde van elke foto moet naam en adres van de inzender worden vermeld.
6. In hoofdzaak zal worden gelet op de voorstelling van de foto's en eerst in de tweede plaats op de technische uitvoering.
7. Voor de beste foto's worden prijzen beschikbaar gesteld. De commissie van beoordeling zal de f 50.— verdelen.
8. De vaststelling van de prijswinnaars geschiedt door een jury, benoemd door het bestuur.
9. De keuze der bekroonde foto's is voor alle partijen bindend, terwijl correspondentie hierover niet kan worden gevoerd.
10. De ingezonden foto's blijven eigendom van de Nederlandse Organisatie voor de Geitenfokkerij, terwijl deze organisatie tevens het recht krijgt om desgewenst bekroonde of niet bekroonde foto's in haar

orgaan te publiceren of te gebruiken voor een filmstrook.

11. Inzendingen moeten geschieden uiterlijk 15 Augustus 1955 bij de secretaris, Altingstraat 189, 's-Gravenhage.

De commissie van beoordeling bestaat uit de volgende personen: J. W. de Jong, Rotterdam, E. J. Bats, Voorburg en de secretaris.

De secr., S. DE JONG Szn.

Verenigingsnieuws

NEDERLANDSE ORGANISATIE

Notulen van de vergadering van de Nederlandse Organisatie voor de Geitenfokkerij op Zaterdag 2 April 1955 te Utrecht

Aanwezig waren: alle bestuursleden, afgevaardigden van alle 11 Bonden, Ir. H. den Boer namens de heer Rijssenbeek, twee heren van de Pers en verder nog 20 belangstellenden.

De voorzitter, de heer J. W. Wesselon, opent met een woord van welkom de vergadering en heet in het bijzonder de heer Ir. H. den Boer, Ir. Joh. F. B. Tromp en de heer Remmels welkom. In verband met de lange agenda doet hij een beroep op de vergadering om de agenda zo vlot mogelijk af te werken.

Notulen. Deze worden onveranderd goedgekeurd. **Ingekomen stukken en mededelingen.** De secretaris deelt mede, dat er bericht van verhinderd is binnengekomen van Prof. de Jong, Prof. Hoekstra, Dr. Stegenga, Ir. P. Verhoeven en Ir. Timmermans. De overige ingekomen stukken zullen bij de verschillende agendapunten besproken worden.

De volgende mededelingen worden gedaan:

- a. Medewerking aan de enquête over de opfokkosten van een lam. Met uitzondering van Limburg zijn uit alle provincies lammeren opgegeven.
- b. Tentoonstelling E 55. Op deze tentoonstelling zal landbouw en veeteelt vertegenwoordigd zijn. O.a. zullen er 3 witte geiten en 1 Toggenburger geit met twee lammeren komen en verder een modelgeitenstal.
- c. Vrouwen in het bestuur. Overwogen wordt om evenals in andere landen ook enige dames in het bestuur op te nemen. Deze kunnen waarschijnlijk met nieuwe denkbeelden naar voren komen.
- d. Drukken van nieuwe keuringsboekjes. Welke provincie heeft hiervoor nog belangstelling, dit met het oog op de oplage.

Jaarverslag over 1954. Dit wordt door de secretaris voorgelezen en geeft geen aanleiding tot opmerkingen.

Rekening en verantwoording van de Ned. Organisatie en van „De Geitenhouder” over 1954. De penningmeester licht hier en daar de posten nog toe en er komt vooral tot uiting, dat alle uitgaven van 1954 ook afgewerkt zijn. Dit in tegenstelling met voorgaande jaren. Deze rekeningen worden, na een toelichting van de heer W. J. de Jong, goedgekeurd.

Begroting van de Nederl. Organisatie en voorstel van het bestuur om de contributie per lid te verhogen tot 7 cent. De penningmeester geeft nog enige toelichting bij deze begroting en hierna wordt de begroting met algemene stemmen aangenomen, en ook de verhoging van de contributie.

Begroting van „De Geitenhouder” over 1955. Over deze begroting worden ook geen vragen gesteld en de vergadering keurt deze eveneens goed.

Bespreking van „De Geitenhouder”. Het bestuur stelt voor om de verslagen van de plaatselijke keuringen te laten vervallen. Naar aanleiding hiervan zijn enige brieven binnengekomen en wel van de heer Bastiaan, die de verslagen wil handhaven en van de afd. Heerlerheide en Bergambacht om deze verslagen te laten vervallen. Met algemene stemmen be-

sluit te vergadering de verslagen van de plaatselijke keuringen te laten vervallen. Opgenomen zullen wel worden verslagen van kringkeuringen en tentoonstellingen, vergaderingen van Prov. Bonden enz.

De afd. Soest had voorgesteld om „De Geitenhouder” te combineren met het blad „Fokkersbelangen”, een blad over pluimvee en konijnen. Het bestuur gevoelt hier echter niet veel voor.

De heer Pijper, afgevaardigde van Noord-Holland brengt de mogelijkheid van een collectief abonnement voor alle leden van de Nederl. Organisatie ter sprake. Volgens berekening zou dit op plm. f 0.90 per lid komen. Vele aanwezigen geven hier hun mening over weer en er wordt besloten, dat nader geïnformeerd zal worden naar de kosten van een collectief abonnement.

De heer Blikman betwijfelt heel sterk of dit voor f 0.90 geleverd zal kunnen worden.

Uit de discussie kwam ook duidelijk naar voren, dat het niet alleen moeilijk, doch ook niet geheel juist zou zijn, dat 20 % van de aangesloten geitenhouders hun wil opleggen aan de andere 80 %.

Inleiding van de Welgedest. heer Dr. W. B. v. d. Burg over „De K.I. bij geiten in Gelderland”. De voorz. heet de heer Van der Burg welkom en geeft hem direct gelegenheid tot het uitspreken van zijn rede. Uit deze inleiding bleek, dat uitvoering van K.I. bij geiten mogelijk is. Bij een jonge bok had men na de eerste inseminatie 80 % bevruchting, wat zeker zeer gunstig genoemd kan worden. Bij K.I. zal men vooral op de juiste keuze van de bokken moeten letten. Voor de geitenhouderij zal de grote moeilijkheid zijn: de kosten van de persoon, die het werk moet verrichten en de vervoerskosten. Een begroting hiervan zal nog opgemaakt worden.

Vele vragen komen over dit onderwerp los. Genoemd kunnen worden: Hoe lang is het sperma van bokken houdbaar? Is de K.I. duurder dan de gewone bokhouderij? Zouden inseminatoren van K.I.-stations voor rundvee hun medewerking verlenen? Hoeveel dieren zijn er nodig om K.I. bij geiten mogelijk te maken? Zijn de instrumenten voor de K.I. verkrijgbaar?

Deze vragen worden uitvoerig door de heer Van der Burg beantwoord en hij wijst er ook nog op, dat K.I. wettelijk verboden is. Toepassing van K.I. mag alleen nadat er ontheffing is verleend.

De voorzitter dankt de heer Van der Burg zowel voor zijn inleiding als voor de beantwoording van de vragen.

Bestuursverkiezing. Aftredend is de heer W. J. de Jong. Utrecht heeft hiervoor slechts 1 kandidaat, n.l. de heer Van Ooyen opgegeven. De heer Nieuwehuis vindt dit niet juist en dan wordt alsnog de heer L. v. d. Vis opgegeven. Uit de stemming blijkt, dat de heer Van Ooyen met 12 van de 13 stemmen gekozen is. Hij zal van zijn benoeming in kennis gesteld worden.

In de vacature van de heer Swijghuisen zijn kandidaat gesteld de heer A. Mulder, Loppersum en de heer H. Durans, Groningen. Met 10 van de 13 uitgebrachte stemmen wordt de heer Mulder gekozen en deze neemt zijn benoeming aan.

Bespreking van de export van geiten. Het bestuur stelt voor om in de toekomst aan eventuele kopers f 1.— per afstammingsbewijs in rekening te brengen en dit geld zal in de kas van de Prov. Bond vloeien.

De secretaris geeft nog enige nadere toelichtingen op de export van 1954.

Vele vragen komen hierover los en wel:

De heer Pieterse zou in de toekomst de export alleen via de Bonden willen laten lopen en alleen dieren van goede kwaliteit exporteren.

De heer Swart vraagt naar de prijs, die de dieren opgebracht hebben.

De heer Steenbeek vindt het gelukkig, dat de prijs niet hoger lag, want anders waren er vele goede dieren weggegaan.

De heer Bastiaanse acht de export voor Noord-Brabant niet gewenst. Sommige afdelingen komen

hierdoor moeilijk te zitten en hij zou het jammer vinden, indien onze beste dieren het land uitgingen.

De heer Brink vindt export een stimulans voor de geitenfokkerij. Hij zou echter de eisen willen verzwaren.

De heer Blikman acht het noodzakelijk, dat men vooraf weet, dat er exportgelegenheid is.

De secretaris deelt het verloop van de export nog eens mee. In 1954 heeft het aan medewerking van de Bonden ontbroken. De opgave via de Bonden was te gering. In Zuid-Holland en Limburg zijn alle dieren via de Bonden verkocht, zodat men geen tussenhandelaars in behoefde te schakelen. Dit is goed gelopen.

Het is inderdaad jammer, dat men uit Israel nog niets definitiefs gehoord heeft en voor 1955 wordt het eigenlijk al weer te laat, doch van de andere kant kan de secretaris begrijpen, dat men in Israel eers eens wil zien, hoe de resultaten van de fokkerij dit voorjaar zijn.

Wat de eisen betreft, deelt hij mede, dat het Bedrijfschap voor Vee en Vlees een speciale verordening voor de geitenexport onderhanden heeft.

Subsidieregeling voor melkcontrole in 1955. Het geld dat hiervoor beschikbaar komt zal verdeeld worden aan de hand van het ledenaantal van de Bonden; terwijl verder voor tweewekse controle extra betaald zal worden.

Voorstellen van Noord-Holland.

a. Uitbreiding van het bestuur met 2 of 3 personen. De heer Pijper licht dit voorstel nader toe. Men vindt in N.-H. het bestuur te klein en zou meer provincies in het bestuur vertegenwoordigd willen zien. Andere afgevaardigden vinden dit niet nodig en wijzen ook op de hogere kosten. Het voorstel van Noord-Holland wordt niet ondersteund, zodat dit als verworpen beschouwd kan worden.

b. De voorzitter herkiesbaar stellen. Dit wordt eveneens door N.-H. nader toegelicht en dit voorstel krijgt nogal bijval uit de vergadering.

De heer Blikman merkt op, dat dit volgens de statuten niet mogelijk is en vindt de wisseling van voorzitter, in verband met nieuwe ideeën, zeker gewenst.

De heer Bats stelt voor om de voorzitter éénmaal herkiesbaar te stellen.

Er wordt gestemd en er blijken 8 stemmen uitgebracht te worden voor het herkiesbaar stellen van de voorzitter en 5 tegen, zodat het voorstel als aangenomen beschouwd kan worden. In de e.v. vergadering zal in verband hiermede wijziging van het Huish. reglement worden voorgesteld.

Voorstel om nieuwe filmstrook te laten maken. De vergadering gaat hiermede accoord en de voorzitter wekt de afgevaardigden op om goede foto's in te sturen.

Hij deelt ook mede, dat er f 50.— beschikbaar gesteld is voor een fotowedstrijd. Als commissie van beoordeling zou hij voor willen stellen: de heer E. J. Bats te Voorburg, de heer J. de Jong te Rotterdam en de secretaris. De vergadering gaat hiermede accoord.

Rondvraag. De heer Swart uit Hoogland vraagt of het niet mogelijk is, dat men ook in Gelderland een Prov. Bokkenverordening krijgt, want men heeft in zijn afdeling veel hinder van een bok, die even over de grens in het Gelderse gebied staat.

De heer Blikman zegt welke moeilijkheden er voor Gelderland aan verbonden zijn en gelooft niet, dat dit zal lukken.

De tweede vraag van de heer Swart betreft het tot heden toe nog niet opnemen van een artikel over het onthoornen van geiten. Hij betreurt dit en geeft aan welke voordelen er aan het onthoornen verbonden zijn en zegt ook dat dit onthoornen gemakkelijk uit te voeren is. Durft men het artikel niet op te nemen?

De voorzitter zegt, dat het bestuur met deze kwestie nog even voorzichtigt is.

De heer Blikman merkt op, dat er geen sprake is, van het niet durven opnemen, doch wanneer wij het

onthoornen toelaten, dat wij dan ook het fokdoel van de geitenhouderij moeten veranderen.

Verschillende sprekers laten hun mening over deze kwestie horen en uiteindelijk wordt besloten om bij de Bonden een enquête in te stellen, hoe men tegenover deze kwestie staat.

De heer Steenbeek wijst er op, dat men in Friesland thans een zeer voordelig adres heeft voor het maken van medailles. Dit gaf de Friese Bond een grote besparing. Andere Bonden kunnen hier misschien ook van profiteren.

De heer Kessler brengt de moeilijkheden van Enschedé ter sprake wat betreft het houden van geiten in de bebouwde kom. De secretaris zal een schrijven richten aan het gemeentebestuur van Enschedé.

De heer Brink vraagt of het mogelijk is om deze vergadering 4—5 weken eerder te houden. Volgens het Huish. Reglement is dit mogelijk, doch de grote moeilijkheid is, dat de meeste Bonden eerst in Februari en Maart bijeen komen.

Verder niets meer aan de orde zijnde, sluit de voorzitter met een woord van dank voor de vlotte medewerking, de vergadering.

De secretaris, S. DE JONG Szn.

ZUID-HOLLAND

De geiten op de Goveka (Gouda)

Op deze tentoonstelling mochten de geiten zich in grote belangstelling verheugen. Er waren veel dieren en de kwaliteit kon over het algemeen bevredigend genoemd worden.

Extra goed waren de klassen oudere geiten en de uitslag van de keuring was als volgt:

Eenjarige geiten. Gewone klasse. 1a Corrie van P. J. Roosenboom, Leiderdorp. Goed type met best uier. 1b Annie 1066 R. van H. J. van Weelden, Gouda. Goed ontwikkelde geit met iets hellend kruis.

Geiten geboren in 1952. 1. Dirkje 2 787 S. van W. Hoogervorst, Leiderdorp. Best type geit met prima uier. Een 2a prijs behaalde Nellie van D. Spruit, Rotterdam-O. Goedsoortige geit met goede benen en goede bovenlijn.

Drie- en vierjarige geiten. Beste klasse. 1a en tevens kampioene Grada 2 931 S. van C. P. Splinter, Leiderdorp. Geit van best type en dit dier werd keurig verzorgd voorgebracht. 1b Jopie F. 28 S. van J. Schenkeveld, Leiden. Eveneens een dier van beste kwaliteit. Kon in achterbenen nog iets sterker zijn. 1c Adrie 1104 R. van C. v. d. Starre. 1d Annie 794 R. van W. Hoogervorst.

Oudere geiten. Zeer goede klasse. 1a Frannie van A. J. Emons, Rotterdam. Prima geit met extra productie. 1b Beppie van W. van Rooyen, Zoeterwoude. Ruim gebouwde geit met sterke benen en best uier. 2a Mina van H. van Gessel, Schoonhoven. 2b Gonda van C. L. Honkoop, Stolwijk. Dit zijn twee kleinere geiten van goede kwaliteit.

Productieklasse. 1a en 1b de hierboven genoemde geiten van Emons en W. van Rooyen. 1c kwam de kampioene van 1953 Corrie 25 K.S. van B. Remeier, Gouda. Forse geit met beste romp.

Er was een grote collectie lammeren van uiteenlopende kwaliteit. Eerste prijzen konden toegekend worden aan de dieren van C. P. Splinter en W. Verburg, Zwammerdam en J. Schults, Gouda.

Het aantal opgegeven bokken was niet groot, doch de kwaliteit was goed tot zeer goed. Kampioen werd Isegrim I van de afd. Gouda. Bok van het gewenste type, die uitstekend voorgebracht werd. Reservekampioen werd een eenjarige bok en wel Maarten 6 van de afd. Stolwijk. Sterke bok met extra goede voorhand en behoorlijke benen.

Bij de drie- en vierjarige bokken kwam Kant bovenaan. Goede voorhand. Het achterstel neemt iets.

De afdelingsgroepen waren over het algemeen goed, doch in sommige groepen misten we wat uniformiteit. De volgorde werd: 1a Groep van de afd. Leiderdorp. Beste collectie. Beste uiers. 1b Groep van de afd. Rotterdam-Oost. Uniforme groep, iets minder in de uiers. 2a Groep van de afd. Stolwijk.

Iets onregelmatig. Over het algemeen prima uiers. 2b Groep van de afd. Gouda. 2c Groep van de afd. Reeuwijk.

De geiten waren op de Goveka best.

S. DE JONG Szn.

Geiten op de Paasveetentoonstelling te Rotterdam

Het is ieder jaar weer met belangstelling, dat een eerste tentoonstelling in het jaar wordt tegemoetgezien, daar de mogelijkheid bestaat, dat dan weer nieuwe sterren voor het voetlicht geplaatst worden. Bij de bokken is dit inderdaad het geval geweest, want door de afdeling Capelle a.d. IJssel werd een zeer correcte typische jonge bok naar voren gebracht, n.l. Napoleon 2. Oudere bokken waren er slechts drie; maar ze mochten er dan ook zijn. In volgorde werden drie eerste prijzen toegekend aan Maarten 6 1379 S, Kant 1314 S en Markus 3 1374 S, resp. van de afdelingen Stolwijk, Leiderdorp en Langerak. Vooral de eerste was een zeer fraaie typische sterke bok met prima verhoudingen.

De eenjarige geitjes waren gewoon, maar de oudere zeer goed. 1a en kampioene werd de alom bekende geit Frannie F 980 van A. J. Emons te Rotterdam. Zij staat er nog steeds best voor, al vertoont ze iets slijtage in uier en benen. De 1b prijs werd toegekend aan Hilda 633 S van C. P. Splinter te Zoeterwoude, een beste diepe geit, die even minder adel vertoont dan de 1a prijs. Zij kreeg het reservekampioenschap.

Bij de oudere drachtige geiten kreeg Dirkje 2 954 K.S. van G. J. Rietveld te Giessendam nog een eerste prijs, terwijl het in de productieklasse weer Frannie van Emons was, die met de hoogste prijs ging strijken. Zij behaalde hier 95 van de 100 punten.

E. J. BATS.

Mej. Luyendijk-Speelpenning gehuldigd.

Op de verjaardag van Hare Majesteit de Koningin gingen de heer Verhoeven, Rijksveeteeltconsulent voor Zuid-Holland, de heer Geleedst, voorz. van de Prov. Bond van Geitenfokver. in Zuid-Holland, de heer P. Opmeer, Hoofdbestuurslid en ondergetekende naar Abbenbroek om getuige te zijn van het uitreiken van de eremedaille aan onze verzorgster van de bokken, mej. Luyendijk-Speelpenning. Zo lang als de Zuid-Hollandse Bond een bokkenstation heeft, heeft zij, eerst met haar man en later met haar zoon de bokken van de Bond verzorgd. In de oorlogsjaren zijn er ook een groot aantal jonge bokken opgefokt en met succes. Hulde voor het vele werk, dat zij voor de Zuid-Hollandse Bond gedaan heeft.

De burgemeester van Abbenbroek was met zijn echtgenote aanwezig en na een korte hartelijke toespraak, spelde de burgemeester de medaille op en hierna sprak onze voorzitter nog hartelijke woorden van dank voor alles wat de familie Luyendijk voor de Bond gedaan heeft, en hij sprak de wens uit, dat mej. Luyendijk, ondanks haar 79-jarige leeftijd, nog vele jaren het werk voort mag zetten.

Het was een mooie bijeenkomst, die wij niet gaarne gemist zouden hebben.

S. DE JONG Szn.

OVERIJSSSEL

Geitenkeuringen in Overijssel in 1954

(Vervolg)

Windesheim.

Op de keuring te Windesheim, welke gehouden werd op Zaterdag 11 September, was de aanvoer van geiten goed, doch ook de kwaliteit was over het algemeen zeer bevredigend.

Begonnen werd met de rubriek oude melkgeiten, waarvan een 5-tal aanwezig waren. 1a werd geplaatst een dier van D. Eilander, goed gelijnd, met ruime middenhand en correct beenwerk. De 1b prijs was voor de niet te zware, soortige geit met best uier van H. van Munster. Beide bovengenoemde dieren werden in het stamboek opgenomen. Twee

2e prijzen waren voor resp. de dieren van D. Blom, niet te stukkige geit met goed uier, terwijl de 2b van J. W. Loman niet te typisch was in middenhand. Een 3e prijs kreeg een wat tenger, doch overigens voldoende typisch dier van T. Blom.

In de rubriek éénjarigen stonden een 4-tal aan de lijn. Als 1a kwam hier te staan een geit van H. Nijland; ruim gebouwd met goede achterhand en mooi gevormd uier. Van weinig minder klasse was de 1b van H. van Munster. Ook deze beide dieren werden voorzien van het rechteroornummer. Een 2a prijs was voor een typische, niet te robuuste geit met matig uier van Gez. Brand, terwijl een 3e prijs toegekend werd aan een wat enkel dier van G. J. Kolk.

De rubriek lammeren was niet groot, maar hetgeen voorgebracht werd mocht gezien worden. Hier kwamen er 2 voor een eerste prijs in aanmerking en wel de 1a prijs voor 33 l.o. van W. Hulleman; typisch lam met veel adel, doch kon in rug even sterker. Haar opvolgster was 32 l.o. van D. Blom, goedsoortig lam met heel goed beenwerk. Drie 2e prijzen waren voor resp. de lammeren van W. Huisman, H. J. Schuurman en G. J. v. d. Kolk.

Als laatste en niet de minste groep werden de stamboekgeiten gekeurd; deze 10 dieren lieten een heel goede indruk van de vereniging te Windesheim achter. Hier was niet alleen een goed kopnummer, maar een rubriek met aanhoudend goedsoortige dieren met veelal sterk en correct beenwerk. Gerrie 1342 van H. J. Hulleman werd 1a geplaatst; fraai gelijnde geit met beste middenhand en goed uier. Haar opvolgster, Juli 1389 van J. v. d. Hoeve kon even dieper, doch een geit met goed beenwerk en best uier. Nog een 1e prijs was voor Ali 1451, solied gebouwd dier met wat fijne spenen en matig ontwikkeld uier. Eigenaar: Gez. Brand. De 2a prijs was voor Annie 1388 van H. Hulleman, welke wat breder kon in achterhand, terwijl Willy 1275 van J. W. Loman, ondanks haar 7-jarige leeftijd, nog opviel door haar sterke middenhand en goede benen en zodoende als 2b geplaatst werd. Niet veel minder van kwaliteit was de als 2c geplaatste Siena 1418 van Gez. Brand. Twee 3e prijzen waren voor resp. Jo 1335 van D. Blom en Jo 1450 van H. J. Hulleman, terwijl een 4e prijs was voor Tonny 1343, eigenaar H. J. Schuurman en voor Rina 1387 van dezelfde eigenaar.

Tot slot werd de verenigingsbok bezochtigd, welke nu 2 jaar oud is en waarbij de vereniging, zo het thans lijkt, goed heeft gefokt. Hij zag er keurig verzorgd uit.

Een woord van hartelijke dank aan de fam. Mulder voor de moeite en gastvrijheid is hier zeer zeker op zijn plaats.

UTRECHT

Hoe staat de geitenfokkerij er in Utrecht voor?

Wanneer over de geitenfokkerij gesproken wordt, hoort men vaak pessimistische geluiden. Uit de verschillende gegevens, die na de oorlog regelmatig zijn gepubliceerd kan een regelmatige teruggang geconstateerd worden. Toch zijn er ook lichtpunten. Er zijn nog altijd verenigingen, waar niet veel van uitgaat, maar daar staat tegenover, dat er ook actieve en bloeiende verenigingen zijn. Vaak is dit aan het bestuur te danken. Het is jammer, dat dit overwegend oudere geitenhouders zijn, waarvoor men moeilijk jongere enthousiaste opvolgers kan vinden. Vooral van de secretaris wordt over het algemeen veel gevraagd, daar de registratie één van de belangrijkste pilaren is van de fokkerij.

De melkcontrole begint in Utrecht goed te lopen. Dit jaar zijn er 23 geiten gecontroleerd. De resultaten lopen zeer sterk uiteen. Het vetgehalte is over het algemeen aan de lage kant. De Utrechtse Bond adviseert veelal welke geiten, gezien het goede exterieur, gecontroleerd kunnen worden.

Aan de kop staat weer Frans U 409 van F. Wisse te Soest: Als 4-j. 1379 kg melk, 3.11 % vet in 244

dagen. Gem. dagopbrengst 5.6 kg. Als 5-j. 1284 kg melk, 3.35 % vet in 262 dagen. Gem. dagopbrengst 4.9 kg.

Verder Suze S 53 van A. Apeldoorn te Soest: Als 4-j. 815 kg melk, 3.41 % vet in 262 dagen.

Nellie U 418 van J. van Woudenberg te Soest: Als 2-j. 702 kg melk, 3.52 % vet in 260 dagen.

De beste 1-jarigen waren Willie U 411 van L. v. d. Vis: Als 1-j. 637 kg melk, 4.29 % vet in 243 dagen. Gem. 2.62 kg.

Toontje S 29 van G. Mostert: Als 1-j. 664 kg melk, 3.67 % vet in 229 dagen. Gem. 2.9 kg.

Gerrie S 20 van J. van Woudenberg: Als 1-j. 648 kg melk, 3.62 % vet in 288 dagen. Gem. 2.25 kg.

Zeër zeker zal hier nog de nadruk op het vetgehalte gelegd moeten worden, terwijl de meeste geiten ook wat kort gemolken worden. Juist in de winter, wanneer de grootste behoefte aan geitenmelk bestaat, staan deze dieren lange tijd droog. Er komen natuurlijk ook geiten voor, die zichzelf al vroeg droogzetten. Deze eigenschap moeten we er zoveel mogelijk uitfokken. Hier zijn echter verschillende lijsten bij van geiten, die de laatste controle nog $\pm$ 2 kg gaven. Deze hadden zeer zeker nog even drooggemolken kunnen worden.

Momenteel worden alleen jonge bokken goedgekeurd van gecontroleerde moeders.

„De Geitenhouder”. Een behoorlijk aantal leden van de Utrechtse Bond is geabonneerd op De Geitenhouder. Toen echter de financiële positie van De Geitenhouder minder goed was, heeft de Utrechtse Bond een collectief abonnement (45 stuks) op De Geitenhouder genomen. De secretaris van iedere afdeling krijgt maandelijks een aantal blaadjes, die circuleren onder de leden, die zelf geen abonnement hebben. Het aantal abonnementen van de leden is hierdoor niet teruggelopen. Misschien kan ditzelfde ook in andere provincies gedaan worden, zodat we De Geitenhouder in haar huidige vorm kunnen handhaven. Het belangrijkste is natuurlijk, dat de kas van de Bond dit toelaat. Dit systeem bevat goed en blijft voorlopig zeer zeker gehandhaafd. Ook de leden moeten meer met hun eigen ideeën en praktijk-ervaringen naar voren komen en publiceren in De Geitenhouder.

De keuringen. De belangstelling voor de keuringen is groter dan de laatste jaren. In 10 afdelingen werden in 1954 plaatselijke keuringen georganiseerd. Over het algemeen is de belangstelling goed. In totaal werden 181 dieren gekeurd. Dit is gemiddeld 20 stuks per keuring. Op de keuring te Soest waren $\pm$ 50 dieren aanwezig. Wel verdient het aanbeveling, dat verschillende geiten iets beter getoetseerd worden. Vooral de klauwverzorging laat nog al eens te wensen over. Wanneer de hoeven niet op tijd worden bijgesneden, groeien ze wat vol, met als gevolg, dat de stand ook minder fraai wordt. Dit geldt vooral voor de geiten, die regelmatig op stal staan, waar de hoeven als gevolg ook niet slijten.

Samenvattend kunnen we dus wel zeggen, dat er voldoende activiteit en enthousiasme is; dit zal zeker haar uitwerking hebben op de fokkerij.

Verslag keuringen in de provincie Utrecht

Austerlitz:

De belangstelling op de keuring te Austerlitz was niet zo groot als andere jaren. Bij de lammeren kreeg Beppie van J. van Holland een 1e prijs. Het is een goed evenredig lam met iets tengere benen. De eerste lamsgeiten waren van matige kwaliteit, zodat geen 1e prijs werd toegekend. Willie U 424 van R. van Beek te Doorn stond voorop bij de oude melkgeiten. Ze heeft een goede rompbouw met iets hangend achterstel en goed uier.

De bok Jumbo U 197 stond er goed voor. Hij is diep behangen, wat smal in de dijen en niet te sterke stand.

Hoogland:

Het terrein op de Schothorst leent zich uitstekend voor een geitenkeuring. Er werden een 20-tal dieren

aangevoerd. Het geheel was van behoorlijke kwaliteit, terwijl er in enkele rubrieken goede kopnummers voorkwamen. De lammeren vormden een goede klasse met als kopnummer Heintje van R. Janssen te Hoogland. De éénlamsgewonen waren van gewone kwaliteit met als best kopnummer Willie H 216 van L. v. d. Vis. Haar zusje is vorig jaar door de eigenaar geschonken aan het rampgebied. Het is een mooie typische geit met goed uier en goede stand. De productie is als volgt: Als 1-j. 637 kg melk met 4.29 % vet in 243 dagen.

De oude melkgeiten werden aangevoerd door Annie U 429 van J. Meinte en Tonia U 428 van T. Elskamp. Beide dieren werden in het stamboek opgenomen. Beiden zijn goedssoortige dieren, de laatste is iets beervotig. De stamboekgeiten werden apart gekeurd. Aan de kop stond de 7-jarige Geurtje U 363 van L. v. d. Vis. Een best type geit, die in de benen iets slijtage vertoont; wat we haar, gezien de leeftijd, niet kwalijk nemen.

Soest:

Zoals gewoonlijk was de geitenkeuring te Soest prima georganiseerd. Met een auto werden de geiten op één punt bijeengebracht. ± 50 dieren werden op deze plaatselijke keuring voorgebracht. Vooral de rubriek lammeren (20 stuks) was voor de jury geen eenvoudige opgave. De lammeren waren allen afstammelingen van Dirk Frits U 125. Het geheel maakte een goede indruk.

Een viertal lammeren werd met een 1e prijs bekroond, n.l. Beli S 37 van n.J. Huisman; Griet S 46 van F. Wiss; Augusta S 35 van C. Schaatsbergen; Betsie S 45 van G. Mostert.

De stamboekgeiten vormden een kleine groep, maar waren van goede kwaliteit. De kopplaats bezette Nellie U 418 van J. van Woudenberg, op de voet gevolgd door Frans U 409 van F. Wiss. De laatste is een wat tenger typische melkgeit, hetgeen ook blijkt uit de productiegegevens. Als 5-j. 1379 kg melk met 3.11 % vet in 244 dagen. Gem. 5.6 kg per dag. Ook de productie van Nellie is goed. Als 1-j. 676 kg melk met 3.72 % vet in 238 dagen.

De rubriek oude melkgeiten was van gewone kwaliteit. Twee 1e prijzen werden gegeven, n.l. 1a Nellie S 49 van P. J. Dorresteyn, goed type maar iets langharig en niet te sterke stand. 1b Rietje S 17 van C. Schaatsbergen.

De 1-jarige melkgeiten waren van betere kwaliteit. Aan de kop stonden Gerrie U 431, V. Dirk Frits U 125; een goed ontwikkelde, diepe behangen geit met best uier, gevolgd door Toontje U 432 van G. Mostert te Soest, van goed soort met goede benen en goed uier, maar iets hangend achterstel en Nora van J. A. Felter, die iets sterkere bovenbouw kon hebben. Ze werden alle drie in het stamboek opgenomen.

Bambi van Dr. A. J. W. Hagedoorn kwam bij de overlopers onbetwist aan de kop; een zwaar ontwikkelde geit met goed uier.

Dirk Frits U 125 stond er goed voor. De nakomelingen lijken ook goed, zodat we wel vertrouwen hebben in de fokkerij van deze bok. Wanneer Soest hiermede uitgefokt is, kan deze bok in een andere vereniging nog goed werk doen.

Een 20-tal afstammelingen was op deze keuring aanwezig. Ook de productie lijkt goed.

Baarn:

Dit is een kleine vereniging. Een achttal dieren werden op de keuring voorgebracht. Er is een goede kern oude stamboekgeiten aanwezig. Wanneer de eigenaars de lammeren laten merken en enkele dieren op productie laten controleren, kan de fokkerij zeker worden uitgebreid.

Poppie U 403 kreeg de 1a prijs. Een beste diepe brede geit met goed ontwikkeld uier. Ze werd op de voet gevolgd door haar volle zuster Corrie U 423, die iets weker van bovenbouw is. Eigenaar J. Post. Deze twee dieren liepen er even uit. Nellie U 422 en Coba U 401 kregen een 3e prijs. Beiden goede geiten, die echter hun hoogtepunt gehad hebben.

C. J. O.

Voor Bakers, Medailles, Lauwerkransen,
Lauwertakken, Kruisen, Schildjes, enz.

J. C. VERMEULEN — HALFWEG

Marialaan 72, Tel. 02907—307

Gevestigd sinds 1921

Iedere geit heeft min of meer behoefte
aan mineralen en is onze

MINERALEN LIKSTEEN

A.B.A.W.

hiervoor de juiste voorziening.

Vele geitenhouders zullen U dit gaarne
bevestigen.

Honderden nabestellingen van de meest
tevreden klanten.

Levering van 5 stuks met een
totaal gewicht van 5 kg. franco
onder rembours van f 3.50.

N.V. RHEDAZA - RHEDEN (Gld.)

Te koop :

TWEE LAMMEREN. Eerste van een Stamboekgeit; gaf op 4-jarige leeftijd 986 kg melk met 4.25 % vet in 297 dagen. Geb. 22-4-'55. Tweede van een plaatselijk ingeschreven geit. Geb. 8-4-'55. D. R. MEMELINK, Ravenhorstweg 69, WINTERSWIJK.

Te koop :

STAMBOEKGEIT, geb. 1952. Gaf in 1954 in 260 dagen 759 kg melk met een vetgehalte van 4.58 %. J. GIELEN, Eksterstraat 9, HEERLERHEIDE (Zd.-L.).

Aangeboden :

EEN GOED ONTWIKKELDE OVERLOPER, lamno. 182. Gelamd 10 April, prima uier. Prijs f 65.—. O. DIJKSTRA, OOSTERWOLDE (Fr.).

Te koop :

GEITENLAMMEREN van Volbloed geiten. Eerste prijswinnaars en beste melklijsten. De prijs is f 15.— tot f 25.— per stuk.

En **TWEE DRIEJARIGE GEITEN**, pas afgelamd, melklijsten aanwezig. Ook 1e prijswinnaars. Ineke f 90.—; Roosje f 85.—. — G. J. MULDER, Oudeweg 106, DRACHTEN (Fr.)

De Geitenhouder

Orgaan van de Nederlandse Organisatie voor de Geitenfokkerij

Secretariaat Ned. Organisatie
Administratie „De Geitenhouder” - Giro 175529
S. DE JONG Sz. — DEN HAAG
Altingstraat 189

Redactie
A. BLIKMAN — VELD (G.)
Schaapsdrift-Overbeek 27
Auteursrecht van alle artikelen voorbehouden

Advertentiën
F. v. d. PEYL — KRUNINGEN
Markt 19

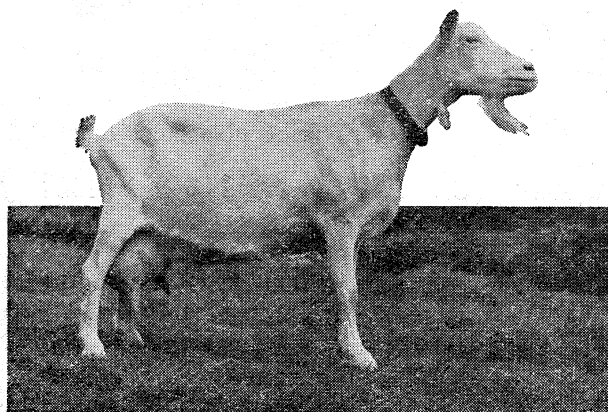
DE MELKCONTROLE

bij geiten in Nederland in 1954-55

Voor de tweede maal mag ik in ons blad „De Geitenhouder” een overzicht geven van de uitkomsten van de melkcontrole bij geiten en nu over de periode 1954-55.

In de eerste plaats weer iets over de **omvang** van de melkcontrole. In totaal werden er van 276 geiten melklijsten afgesloten tegen 195 in het voorgaande jaar. Er is dus een belangrijke vooruitgang, doch gezien het totaal aantal geiten bij de georganiseerde geitenfokkers, dan is het aantal nog bedroevend klein. Laten alle afdelingen pogingen in het werk stellen om melkcontrole in hun afdeling ingevoerd te krijgen. Alleen door toepassing van melkcontrole is het mogelijk om een goede selectie bij de geiten te krijgen. Het is jammer dat de kosten in sommige plaatsen zo hoog zijn. Zo weet ik uit Zuid-Holland, dat men in het afgelopen jaar bedragen betaald heeft, die uiteen liepen van f 4.— tot f 20.— voor een volledige melklijst.

Het aantal gecontroleerde geiten loopt in de verschillende provincies sterk uiteen. Noord-Holland staat onbetwist aan de kop met 44 gecontroleerde geiten en dan volgen Friesland en Zuid-Holland. Overijssel staat dit jaar onderaan met 10 gecontroleerde geiten.

Frannie van A. J. Emons, Rotterdam
Kampioene van de productie in 1954 (zie tekst)
(Cliché van „Melk”)

De gemiddelde productie.

De gemiddelde productie per geit bedroeg op de kop af **700 kg melk met 3,91 % vet in 282 dagen**. Het vorige jaar waren deze cijfers 739 kg melk met 3,80 % vet in 285 dagen. Er is dus een kleine achteruitgang in de melkproductie waar te nemen en dit zal vooral toegeschreven moeten worden aan de minder gunstige zomer van 1954. Het vetgehalte is nog iets gestegen.

De gemiddelde productie van de geiten in de verschillende provincies was als volgt:

Provincie	Aantal	Gemidd. leeftijd	kg. melk	% vet	Dagen
Zuid-Holland	31	2,9 j.	841	4,26	283
Gelderland	29	4,1 j.	802	4,04	281
Friesland	31	2,9 j.	758	3,92	302
Noord-Brabant	24	3,6 j.	726	3,77	272
	15	2,7 j.	697	4,06	251
	20	3,0 j.	668	3,70	269
	43	3,0 j.	650	3,75	278
	17	3,3 j.	639	4,19	286
	26	2,8 j.	583	3,55	274
	12	3,1 j.	575	3,93	343
	10	3,6 j.	575	3,62	265

De geiten van Zuid-Holland staan dus aan de kop, zowel wat de melkgift aangaat als het vetgehalte. De verschillen tussen de provincies zijn groot en men zal in sommige provincies m.i. meer aandacht aan de productieverbetering dienen te schenken. In West-Duitsland (zie verslag tentoonstelling) is men van mening, dat het geiten houden alleen rendabel is, als de dieren 700 kg melk per jaar geven. Uit bovenstaande cijfers blijkt wel, dat er in Nederland vele geiten niet aan deze productie komen.

Dit komt heel duidelijk naar voren, wanneer wij een indeling maken in groepen in verband met de productie.

Productie	Aantal	In %
Minder dan 400 kg	23	9
Van 400 tot 700 kg	116	45
Van 700 tot 1000 kg	92	35½
Van 1000 tot 1300 kg	24	9½
Meer dan 1300 kg	3	1

De slechtste melkgeefsters sterker uitselcteren.

Negen procent van de gecontroleerde geiten komt niet aan een productie van 400 kg. In-

dien er voor deze lage productie geen oorzaak (b.v. ziekte) aan te wijzen is, dan moet men met zulke dieren niet verder fokken. Dit geldt voor een deel ook nog voor de volgende groep. Volwassen geiten, die maar 500—600 kg melk geven, moeten er uit. In elk geval fokke men van zulke dieren geen lammeren aan.

In West-Duitsland stelt men als fokdoel 1000—1200 kg melk per geit.

Hier zijn we nog lang niet, doch we zullen wel verstandig doen om meer aandacht aan de productie te gaan besteden.

Bij het vetgehalte was de verdeling als volgt :

Vetgehalte	Aantal	In %
Minder dan 3,00 % vet	7	23 $\frac{1}{4}$
Van 3,00—3,25 % vet	18	7
Van 3,25—3,50 % vet	33	123 $\frac{1}{4}$
Van 3,50—3,75 % vet	48	181 $\frac{1}{2}$
Van 3,75—4,00 % vet	51	20
Van 4,00—4,25 % vet	38	15
Van 4,25—4,50 % vet	32	13
Hoger dan 4,50 % vet	31	12

Eenjarige geiten

Naam en no. van de geit	Eigenaar en woonplaats	kg melk	% vet	Dagen
Anja 2 1252 S.	J. M. van Osta, Rorinchem (Z.-H.)	1145	5,98	278
Maartje 188-4	P. Postma, Wijckel (Fr.)	976	5,04	303
Nel 234	J. Speelman, Zaandijk (N.-H.)	846	3,53	318
Gré 1 M. 92	C. J. Kraay, Soest (Utr.)	802	4,30	368
Gieneke 178	C. Geerts, Oploo (L.)	777	5,20	234
Jillie 990 S.	P. Rosenboom, Leiderdorp (Z.-H.)	747	4,21	294
Anna A. 53	A. van Tricht, Soest (Utr.)	739	3,34	312
Marijke 2 187-4	P. Postma, Wijckel (Fr.)	725	4,04	306
Hiltje X 216-4	J. v. d. Honing, Donkerbroek (Fr.)	724	4,00	308

De twee eerste geiten zijn een mooi voorbeeld van een combinatie van veel melk en hoog vet. Genoemd kan nog worden de overmelker Aaltje S. 26 van J. Brontsma, Uithuizen (Gr.) Deze geit gaf in 648 dagen 914 kg melk met 3,8, % vet.

Tweejarige geiten

Naam en no. van de geit	Eigenaar en woonplaats	kg melk	% vet	Dagen
Jaan 300	Th. van Moorsel, Helmond (N.-Br.)	1038	4,35	308
* Dirkje 2 954 KS.	G. J. Rietveld, Giessendam (Z.-H.)	1016	4,33	276
Lenie 958 R.	H. Rietveld, Giessendam (Z.-H.)	997	3,69	261
Gerritje 2 966 S.	E. de Jong, Gorinchem (Z.-H.)	918	4,62	297
* Teuna 967 KS.	C. de Hoop, Gorinchem (Z.-H.)	902	4,26	280
Tonnie 195	J. Punselie, Hilversum (N.-H.)	894	3,49	282
Riekje 193-3	B. Merckens, Driesum (Fr.)	891	3,64	283
Olotte 767	A. van Haften, Neerijnen (Gld.)	874	3,91	235
Nellie 160	T. de Vries, Westzaan (N.-H.)	871	3,86	251
Hillie 3060 S.	Hm. Klaassen, Gieten (Dr.)	861	3,93	299
Sientje 140	C. Geerts, Oploo (L.)	856	4,52	239
Tommie 957 R.	J. den Toom, Hardinxveld (Z.-H.)	835	4,40	286
Onita 770	A. de Waal, Neerijnen (Gld.)	804	4,52	235

Bij de twee eerstgenoemde dieren weer een mooie combinatie van een flinke plas melk met goed vetgehalte.

Een overmelker, n.l. Carla 5528 van F. Visser, Uithuizen (Gr.) kwam in 672 dagen aan 1384 kg melk met 3,75 % vet. Dit kan ook nog een zeer goede productie genoemd worden.

Driejarige geiten

Naam en no. van de geit	Eigenaar en woonplaats	kg melk	% vet	Dagen
Cor 233	B. Dijkers, Oud-Gastel (N.-Br.)	1253	3,50	290
Djoke 12-3	Fr. v. d. Veen, Franeker (Fr.)	1227	4,18	277
* Mina 774 R.	A. J. Versteeg, Giessendam (Z.-H.)	1148	3,78	302
Liesje 4 1378 S.	J. Borne, Serooskerke (Zld.)	1065	4,39	355
* Marijke 235-2	J. v. d. Honing, Donkerbroek (Fr.)	1042	3,56	302
* Liesjes Olga 257-2	R. P. de Jong, Ouwsternijga (Fr.)	1040	3,63	315

Zoals reeds zo vaak op de vergadering van de Nederlandse Organisatie is besproken, is het vetgehalte van onze geiten hoog genoeg. We dienen nu in de eerste plaats aandacht te schenken aan de melkgift.

De productie op de verschillende leeftijden.

Leeftijd	kg melk	% vet	Dagen	Aantal
1 jar.	559	3,95	278	59
2 jar.	669	3,95	277	54
3 jar.	765	3,88	288	52
4 jar. en ouder	772	3,90	284	93
Gemidd. 3,2 j.	700	3,91	282	258

Erelijst.

Evenals voorgaand jaar zullen in deze lijst de dieren opgenomen worden, die als 1-jarige, 2-jarige, 3-jarige of oudere geit respectievelijk meer dan 700, 800, 900 en 1000 kg melk produceerden. De geiten, die een vorig jaar ook reeds op deze erelijst voorkwamen, zullen met een sterretje worden aangegeven.

Grietje 227	C. Kapel, Heerlerheide (L.)	1019	3,64	258
* Bertha 3	J. J. Kamp, Gorinchem (Z.-H.)	1014	4,17	321
Lijda 1377 S.	J. Borne, Serooskerke (Zld.)	958	3,89	326
Nareke 746	K. van Leeuwen, Delwijnen (Gld.)	915	4,03	297
Nijzonda 752	A. van Hemert, Bruchem (Gld.)	908	5,04	311
Marie 203	J. van Toor, Heerlerheide (L.)	949	3,70	265

Vierjarige en oudere geiten

Naam en no.	Leeftijd	Eigenaar en woonplaats	kg melk	% vet	Dagen
* Frannie F. 980 R.	8 j.	A. J. Emons, Rotterdam (Z.-H.)	1599	5,71	336
* Frans S. 6	5 j.	F. Wiss, Soest (Utr.)	1284	3,35	262
Hiltje 8 330-0	5 j.	J. v. d. Honing, Donkerbroek (Fr.)	1175	3,81	330
Madona 774	4 j.	A. van Zanten, Kerkwijk (Gld.)	1119	3,26	305
Reintje 943	6 j.	K. Bootsman, Knollendam (N.-H.)	1104	4,25	283
Cornelia H. 1607	6 j.	J. Speelman, Zaandijk (N.-H.)	1102	3,74	281
Gera 677	7 j.	T. Westerlaken, Bruchem (Gld.)	1100	3,63	303
Nellie 120 X.	6 j.	H. J. Bussink, Baak (Gld.)	1081	4,01	291
* Geertje 425 KS.	5 j.	C. de Hoop, Gorinchem (Z.-H.)	1059	3,51	243
Boukje 23-1	4 j.	P. Platje, Lemmer (Fr.)	1029	3,94	301
Keetje 733	6 j.	P. Steenbekkers, Alem (N.-Br.)	1028	3,95	247
Maaïke 388 KS.	5 j.	A. van Kleef, Hoornaar (Z.-H.)	1013	3,68	330
Frouwtje	4 j.	G. Zeeman, Burgerbrug (N.-H.)	1011	3,47	318
Marie 125	4 j.	H. J. Bussink, Baak (Gld.)	1008	4,89	288
Trijntje 310-0	5 j.	M. Meier, Wijnjeterp (Fr.)	1005	3,11	313

Een overmelker, n.l. Marijke 71-9, gaf als 6-jarige in 650 dagen 1703 kg melk met 3,90 % vet.
Eigenaar: P. Postma, Wijckel (Fr.)

Wat de hoeveelheid melk en vet betreft, komt Frannie van A. J. Emons, Rotterdam, deze keer onbetwist op de eerste plaats. Deze geit aanschouwde in 1946 in Papendrecht het levenslicht en is van volbloedafstamming, doch aangezien er geen registratie meer was, is dit dier later als Registergeit opgenomen. Op 4-jarige leeftijd werd zij aan de heer Emons verkocht en deze bereikte, dat Frannie in 4 achtereenvolgende jaren de volgende productie behaalde:

1951: 1236 kg melk m. 4,43 % vet in 317 dgn.
1952: 1076 kg melk m. 5,62 % vet in 258 dgn.
1953: 1274 kg melk m. 5,13 % vet in 271 dgn.
1954: 1599 kg melk m. 5,71 % vet in 336 dgn.

Uit deze cijfers blijkt dus wel heel duidelijk, dat Frannie een beste melkgeit is en we hopen, dat Emons nog enige jaren met deze geit mag fokken. Men maakt wel eens de opmerking, dat melk met een zeer hoog vetgehalte niet zo smakelijk is. Bij Emons heb ik zelf de proef op de som genomen. Bij de melkcontrole bleek, dat de geit melk produceerde met meer dan 7,00 % vet en deze melk smaakte prima. Het gaat dus niet altijd op, dat erg vette melk niet lekker is.

Bijzondere vermelding verdient ook de prestatie van de heer J. v. d. Honing uit Donkerbroek (Fr.), die maar eventjes met drie geiten op de erelijst voorkomt. Voorwaar een mooi succes. Daarnaast zijn er enige geitenhouders, die met twee dieren op deze lijst voorkomen, wat zeker ook een felicitatie waard is.

Geitenhouders in Nederland, werkt allen mee om de productie van onze dieren omhoog te krijgen. Dit is dringend nodig om de geitenhouderij op peil te houden.

S. DE JONG Szn.

VOOR DE VROUW

Engeltjes te paard.

150 gram belegen kaas, 100 gram gesneden ontbijtspek, $\pm$ 14 plakjes prikkers.

Snij de kaas in 14 langwerpige blokjes. Wikkel om elk blokje een lapje ontbijtspek. Steek de engeltjes aan een ijzeren vork en wentel ze hieraan rond vlak boven een open vlam, b.v. een houtvuur; 2 minuten, zodat de kaas juist zacht wordt. Doe ze over op het prikkertje en geef ze warm.

Gekookte ham.

Laat de ham 12 à 24 uur weken in zoveel koud water, dat ze onder staat. Ververs nu en dan het weekwater. Zet de ham op met ruim water zonder zout. Breng ze aan de kook en laat ze koken tot ze gaar is, $\frac{1}{2}$ uur per 500 gram. De ham is gaar als het zwoert gemakkelijk los laat. Laat de ham in het kooknat enigszins bekoelen. Neem ze uit de pan en snijd het zwoerd er af. Geef de ham warm met b.v. tuinbonen of doperwten. Laat de ham in het kooknat koud worden zo ze koud gegeten wordt. Het kooknat kan gebruikt worden voor erwtensoep.

Peultjes.

$1\frac{1}{4}$ kg jonge peultjes, 1 dl water, $\pm$ 5 gram zout, 20 gram boter of margarine, $\pm$ 5 gram suiker.

Haal de peultjes af en was ze. Breng ze vlug met kokend water aan de kook, voeg zout toe en laat ze 10 à 15 minuten koken tot ze gaar maar toch nog knappend zijn. Schud in de laatste minuten de peulen in de pan om, om aan-

branden te voorkomen. Giet het kookwater af. Schud boter en suiker door de groente heen. Geef het kookwater aan uw kinderen. V. C.

Vergiftige planten

Regelmatig vragen geitenhouders: „Welke planten zijn er giftig voor geiten?” Het leek ons daarom goed in ons blad het stukje over te nemen van wijlen onze vriend de heer Roest in het geitenstamboekje 1939.

Men zal met de opmerkingen rekening kunnen houden. S. de Jong Szn.

Op een mooie Zaterdag zou een onzer leden de geitenstal eens een goede schoonmaakbeurt geven. De geiten er dus af. Ze hadden gelegenheid, van een rhododendron enige blaadjes te kapen. 's Avonds was een der geiten reeds tengevolge van vergiftiging gestorven, terwijl diergeneeskundige hulp de ander het leven redde.

Het is dus zaak, dat men rhodo's buiten het bereik der geiten houdt.

Een andere sierheester, waarvoor men op moet passen, is de taxus bacata, een donkergroene conifeer, die oranje-rode bessen draagt.

Een tuinman in mijn omgeving snoeide een taxus en gunde de groene takjes aan een zestal kalveren van zijn buurman, die naast zijn tuin liepen. De volgende morgen waren alle kalveren dood, hoewel zij er slechts weinig van hadden kunnen eten. De taxus bevat dus wel een sterk werkend vergif. Velen zijn daarmee niet bekend, evenals de genoemde tuinman.

In een ander geval uit mijn omgeving kostte het aan drie koeien het leven. Een veehouder rooide een taxus bacata in zijn tuin, onbekend met de sterke giftigheid van deze conifeer. De fijne takjes wierp hij op een plaats, waar zijn melkkoeien konden komen. De andere morgen lagen er twee dood, terwijl er een uur later nog een dood neerviel. Aan de seruminrichting te Rotterdam stelde men vergiftiging door het eten van naalden van taxus bacata vast.

Met het aanplanten van deze mooie conifeer zij men dus in landbouwkringen voorzichtig.

Een geit houdt van snoepen, zij grijpt zo graag hier een blaadje, daar een bloempje, daar een besje. Dat kan haar noodlottig worden.

In de tuinen groeit vaak de monnikskap, zo genoemd naar de helmvorm van de bloemen. 't Is een forse sierlijke plant met trossen blauwe bloemen en sterk gedeelde bladeren. Voor de geit is zij een zwaar vergif, vooral de wortels, maar ook de bladeren.

De zwarte nachtschade, die als onkruid in onze tuinen voorkomt, draagt zwarte bessen. Wie één plant laat staan, moet maar rekenen, dat hij er het volgend jaar honderden heeft, want zij vermenigvuldigt zich door haar groot aantal bessen, waarin veel zaad voorkomt, buitengewoon sterk. Haar bloemen gelijken veel

op die van een aardappel, waarvan zij dan ook familie is. Het vergif werkt niet altijd dodelijk, maar wel verlamdend, vooral op het achterstel.

De scheuten van aardappelen zijn ook niet te vertrouwen. Hoewel ik geen met zekerheid geconstateerde feiten over de giftigheid voor geiten kan mededelen, zijn mij wel enige gevallen met dodelijke afloop van paarden bekend, die geschoten aardappelen hadden gegeten. Wie aardappelen voert, verwijdere dus de scheuten, voor hij ze aan de dieren geeft.

Een geit houdt van afwisseling. Zij pakt menig boterbloempje, dat voor vele dieren giftig is, doch haar geen schade schijnt te berokkenen.

Voor één onder de boterbloemen moeten we oppassen, dat is de blaartrekkende boterbloem. Als we het vocht op onze huid wrijven, ontstaat een blaar.

Het vergif werkt vruchtafdrijvend. Dieren die van deze planten eten, verwerpen vaak de vrucht. Daar de geit in de zomer slechts zelden vrucht dragend is, zal men hiervan dus zelden last hebben.

Het moederkoren in rogge, ook op grassen, heeft dezelfde werking. In de herfst kan men het moederkoren, in sommige streken om zijn eigenaardige vorm wolventand genoemd, op Engels raygras aantreffen. Zulk gras is dus gevaarlijk. Moederkoren is een zwamlichaam.

Rhabarber werkt zeer laxerend, de dieren kunnen er geweldig van aan de diarreee gekraken. Een geit heeft toch al zwakke ingewanden. Rhabarberblad als keukenafval, moet men dus buiten haar bereik houden.

Zo zijn er nog heel wat planten, die gevaarlijk zijn voor onze huisdieren, maar deze hebben vaak een instinctmatige afkeer van vergiftige planten. Ze raken ze dus niet aan.

Hermoes is giftig. De dieren vermageren bij het gedwongen gebruik, maar als ze enige keus hebben, laten zij het stilletjes liggen.

Andere giftige planten komen zo zeldzaam voor, dat we ze niet behandelen, o.a. de doornappel. De stekels die hij draagt, houden de dieren op een afstand.

De werking van het vergif is zoals we zagen dus geheel verschillend. Het is goed, de giftige planten te kennen, want elk jaar bereiken mij klachten over het sterven van geiten door vergif.

Brielle.

H. ROEST.

Hoe krijgt men de geiten op de plaatselijke keuring?

Herhaaldelijk hoort men in de afdelingen, dat het bestuur wel een plaatselijke keuring zou wensen, doch men weet de geitenhouders niet te bewegen met hun geit naar de keuring te komen.

Op sommige plaatsen loopt dit vlot, op andere plaatsen lukt het niet of maar gedeeltelijk

een keuring te organiseren en hebben de leden allerlei uitvluchten. Is dit een kwestie van activiteit van het bestuur? Wanneer het op de ene plaats wél kan, moet het toch óók op andere plaatsen mogelijk zijn. Wanneer de bestuursleden er zélf op uittrekken en de belangen hiervan bespreken, zou dit dikwijls al véél verbetering geven. Óók is het te proberen door het beschikbaar stellen van kleine prijzen de animo voor zo'n keuring te verhogen. Dit behoeft niet veel te kosten. In sommige afdelingen heeft men de gewoonte aan te kloppen bij de diverse middenstandszaken waar de geitenhouders regelmatig hun inkopen doen. Dit zijn zakenmensen en zij willen hier als regel wel een kleinigheid van b.v. kop en schotel, een paar borden, een doos sigaren, enz. voor afstaan.

De mogelijkheid dat een keuring gehouden kan worden wordt er zeker groter door en wordt deze gehouden, dan zal zowel bestuur als leden er méér voldoening van hebben.

Bij wijze van proef werden in het afgelopen jaar in twee afdelingen waar men géén keuring bij elkaar kon krijgen de geiten aan huis bekeken en eventueel in het stamboek opgenomen. Op zich gaat hier véél tijd inzitten, doch dit is niet het ergste. In de praktijk blijkt echter, dat men dan meestal nog maar bij de bestuursleden en enkele geitenhouders in de buurt terecht komt. Het nuttig effect om de geiten bij elkaar te brengen en de indruk dat er werkelijk iets voor gedaan wordt, gaat verloren. Mijn mening is dan ook, dat we hiervan moeten terugkomen.

Laat de geitenhouders en vooral de besturen, in het komende seizoen hun beste beentje vooruit zetten. Besteedt voor die éne Zaterdagmiddag in het jaar hier enkele uren aan, dit is vast geen verloren tijd. Wordt uw geit dan ook nog bekroond en wordt deze aangewezen voor de Provinciale Geitenfokdag, ziet dit dan als een eer, en brengt uw geit daar dan keurig verzorgd en getoiletteerd voor. Vooral dit laatste kost niets, dan wat moeite en bewijst alleen, dat U liefhebberij voor uw geit hebt, waar het dier en U zélf trots op mag zijn!

P. B.

Maand van lammeren en melkproductie

Reeds eerder heb ik er in „De Geitenhouder” op gewezen, dat het van groot belang is voor een regelmatige melkvoorziening, dat de geiten over het gehele jaar aflammeren. Men laat goede melkgeefsters desnoods een jaar overlopen.

In het Zwitserse blad op het gebied van de geitenfokkerij wordt gewezen op de belangrijkere melkproductie van dieren, die in Januari-Februari aflammeren tegenover dieren, die in Mei lammeren.

De volgende cijfers uit Zwitserland geven daar een beeld van:

Maand van lammeren	Aantal gecontroleerde geiten	Gemiddelde melkproductie in kg
Januari	6	902
Februari	17	845
Maart	95	774
April	70	739
Mei	19	710

Uit deze cijfers blijkt in de eerste plaats, dat verreweg het grootste aantal geiten lammerde in Maart-April, doch verder is duidelijk te zien, dat de productie bij een later aflammeren daalt. Het verschil tussen de Januari- en Meigeiten is belangrijk, namelijk bijna 200 kg. De oorzaak van de lagere melkproductie moet vooral gezocht worden in het feit, dat de geiten, die in Januari en Februari aflammeren twee maal vers zijn. Bij deze dieren is er meestal bij de voeding van groenvoeder weer een belangrijke stijging in de melkproductie waar te nemen.

Of de verhoudingscijfers in Nederland precies eender liggen is mij niet bekend.

S. DE JONG Szn.

CONTACT

Hoe belangrijk het contact is tussen het hoofdbestuur van een Provinciale Bond en de bestuursleden en leden van de geitenfokverenigingen, is de laatste jaren in Friesland gebleken.

Werd vroeger het keuringswerk bij de afdelingen, dus het verrichten van de inschrijvingen van geiten en lammeren in de verschillende registers en ook de prijskeuringen, hoofdzakelijk door één persoon, een inspecteur gedaan, de laatste jaren worden de bestuursleden van de Provinciale Bond hiervoor ingeschakeld. Op de meeste keuringen zijn verschillende hoofdbestuursleden aanwezig, die dan het keuringswerk verrichten, en daarnaast dan veelal de gelegenheid nog hebben over één en ander te praten met de leden van de verenigingen. Er zijn soms wel problemen, die om een oplossing vragen, soms ook is men in de verenigingen niet voldoende op de hoogte met verschillende dingen en als dit dan door één der hoofdbestuursleden persoonlijk kan worden toegelicht, waarbij verschillende moeilijkheden vaak ook opgelost kunnen worden, dan geeft dit een zekere mate van vertrouwen en door het contact leert men elkaar beter kennen en waar- deren.

Dat dit contact door de verenigingen zeer op prijs wordt gesteld wordt gedemonstreerd door het feit, dat er soms verenigingen zijn, die iets teleurgesteld zijn, wanneer er niet meerdere hoofdbestuursleden op de keuring aanwezig zijn. Dit is wel begrijpelijk, want als de vereniging de keuring goed voor elkaar heeft, en het materiaal is behoorlijk, dan wil men dit ook

wel graag eens aan andere mensen laten zien.

Men moet hierbij echter niet uit het oog verliezen, dat, hoewel de hoofdbestuursleden dit werk met genoegen doen, het wel eens moeilijk is om overal aanwezig te zijn. De keuringen worden practisch allemaal op Zaterdagmiddag gehouden en er moeten in Juli, Augustus en September een 25-tal plaatselijke keuringen, 5 kringkeuringen en de Provinciale keuring worden afgewerkt. Het programma is dus nogal druk.

Niet alleen op de keuringen, maar ook op de vergaderingen van de kringen, die geregeld 3 x per jaar bij elkaar komen, zijn steeds enkele hoofdbestuursleden aanwezig. Door uitwisseling van gedachten en een zeer dichte benadering van de mogelijkheden en moeilijkheden, die er in de praktijk in de verschillende streken zijn, komt men tot een vruchtbare samenwerking, waarbij het contact steeds beter wordt.

Oudebilddijk

A. D. KUIKEN

Wat elke maand te doen geeft

Ten tijde dat het nummer van De Geitenhouder verschijnt waarin dit artikel is opgenomen, zijn er in verschillende delen van ons land de plaatselijke geitenkeuringen in volle gang, en het is daarom, dat ik voor deze keer eens even stil wil staan bij het doel en het nut van deze keuringen.

Het valt ons altijd weer op, dat het elk jaar practisch dezelfde mensen zijn, die de keuring met hun dieren bezoeken. Je hoort dan wel eens zeggen, dat de buurman ook zulke goede geiten heeft, maar dat die goede man niets voelt voor een keuring. Vooral wanneer er geen prijzen in natura of in geld worden verstrekt, is de animo soms zeer gering. Dat is toch jammer. Hoe aangenaam en aanlokkelijk het ook kan zijn iets voor de verkregen prijs te ontvangen, toch moet dit niet het doel van de keuring worden. De keuringen moeten we in een ander licht bezien. Zij worden gehouden in fokverenigingsverband en daarom ingeschakeld in het kader van middelen om de fokkerij in de verenigingen op een hoger plan te brengen. Zijn wij werkelijk actieve leden — en dat moeten we zijn — dan is het nodig dat wij met onze dieren naar de keuring gaan. Er wordt op aanschouwelijke wijze gedemonstreerd in welke richting de fokkerij moet worden gedreven, doordat de beste geiten naar voren worden gebracht. En wat verder zeer belangrijk is, is het feit dat de jury uitleg geeft van de gekeurde dieren en rubrieken en wordt gewezen op de goede en minder gewenste dingen. Ook wordt gemotiveerd waarom een bepaald dier op de eerste of op de laatste plaats moet komen. Het gehele keuringswerk moet dus gezien worden als iets wat richting geeft

aan de fokkerij en zo iets moet door de leden-geitenhouders niet worden overgeslagen.

Ook van belang is het, dat op de keuring zoveel mogelijk in de vereniging aanwezige lammeren worden aangevoerd. Men kan dan zien wat een bepaalde verenigingsbok gepresteerd heeft.

Er zijn nog meer punten te noemen, die pleiten vóór het gaan met de dieren naar de keuring, maar dan zou dit artikel te lang worden. Ik hoop dat ik met deze enkele punten de belangstelling kan stimuleren.

We moeten het keuringswerk zien als doel tot verbetering van de bestaande geitenstapel en ten tweede kan het een sportieve wedstrijd zijn te dingen naar de hoogste plaatsing. Zijn er prijzen in geld of natura aan verbonden, dan is dit prachtig en valt dit alleen maar toe te juichen, maar het moet niet het doel worden.

Wij gaan dus in de komende tijd met onze geiten naar de keuring en dan is het vanzelfsprekend, dat we trachten de dieren zo gunstig mogelijk voor te brengen. Er mag dus wat getoiletteerd worden. In de eerste plaats moet men daarbij zorgen dat de dieren prima schoon zijn, hagelwit dus. Lange haren aan dijen en over de rug mogen wat bijgeknipt worden. Dit moet netjes gebeuren en niet met happen. Verder moet men zorgen dat de klauwen netjes verzorgd zijn. Er komen nog zo vaak geiten op de keuring met van die lange tenen. In de eerste plaats is dit voor het dier niet best en in de tweede plaats is het geen gezicht. Verder kunnen we de zaak nog wat verfraaien door de dieren een aardig halsbandje aan te doen en een nieuw wit touwtje inplaats van een zware ketting.

Ik wil besluiten met U op te wekken met uw dieren ter keuring te gaan en U door niets en niemand te laten weerhouden het niet te doen.

Ik hoop, dat dit artikeltje er toe mag bijdragen de bestaande terughoudendheid ten opzichte van deze materie te doorbreken. O.

Reacties van Lezers

HOE KRIJGEN WE BIJ DE JEUGD MEER BELANGSTELLING VOOR DE GEITENHOUDERIJ?

In het Meinummer schreef ik het een en ander over een in Zwitserland ingesteld onderzoek naar de oorzaken, van de verminderde belangstelling van de jeugd voor de geitenhouderij.

Naar aanleiding hiervan kwamen ook uit onze lezerskring enige meningen naar voren, die ik hieronder laat volgen:

Abonné uit Assendelft:

De meeste kinderen hebben voor jonge dieren wel belangstelling, maar dan worden van hen nog geen dingen gevraagd, die met de verzorging der dieren verband houden. Wor-

den deze wel gevraagd, dan wordt de belangstelling meestal minder, want een kind heeft in 't algemeen nog geen besef van verantwoordelijkheid en dan gaat het net als met het houden van konijnen: de eerste dagen worden ze overstelpt met voer en daarna worden ze vergeten en wordt de verzorging overgelaten aan vader of moeder.

Ik denk dat de geitenhouderij nog wel meer zal achteruitgaan, indien het welvaartspeil blijft zoals het nu is.

Toen er veel geiten werden gehouden, kwam dit, omdat er veel arme mensen waren. Men noemde de geit „de werkmanskoe”. Nu zijn het meest de oudere mensen, die nog geiten houden.

Er is een tijd geweest, dat men dacht dat geitenmelk een geneesmiddel was voor t.b.c., vooral wanneer het open wonden betrof.

Nu heb ik eens in „De Geitenhouder” gelezen, dat er in geitenmelk minder goede bestanddelen voorkomen voor een kind dan in koemelk, dit is een ingewikkeld vraagstuk, maar het zal ook wel zijn invloed op de geitenhouderij gehad hebben.

Abonné uit Gorinchem :

Dit probleem is niet in een paar regels op te lossen. Toch zijn er mogelijkheden. Ten eerste de ouders. Zij zijn de eersten, die de jeugd het nut van de geit onder ogen moeten brengen. De kinderen moeten meeleven in de tijd dat de jongen geboren zullen worden. Dan vraagt de vader: „Jongens, wat moet er gebeuren als die of die geit jongen heeft?” Zij moeten dat probleem zelf oplossen. Als zij ze aan willen houden is dat best, maar dan ook volhouden. En komen er moeilijkheden, niet erg. Even het zelf doen en men zal zien dat het jonge dier de overhand krijgt en ze beste maatjes worden.

Als zij het dan zover brengen, dat het lam is gedekt en heeft gelamd en ze het zelf al die tijd hebben verzorgd, is het hun geit en gaan ze vanzelf onder vaders of moeders controle leren melken.

Dan is er de moderne woningbouw. De mensen zijn bang voor de lucht van de geiten en ze zijn vies van de geitenmelk, ook al hebben ze deze nog nooit geproefd. Maar wil men de melk niet zelf gebruiken, lever ze dan aan de fabriek, deze betaalt er goed voor. Of fok er iets anders mee op, mogelijkheden genoeg. Kalveren b.v., dat gaat zeer goed. Het fokt beter op dan varkens, die zeer aan prijssschommelingen onderhevig zijn.

Als er door de regering nog meer aandacht aan de geitenfokkerij besteed zou worden en als de burgemeesters het geitenhouden niet zouden remmen maar steunen, dan geloof ik dat er in Nederland over 5 jaar $\pm$ 100.000 geiten gehouden worden.

Plaats en eten genoeg. Maar men mag ze niet houden waar andere mensen dichtbij wonen. Als het met de geiten ging zoals met de konijnen (en die stinken mij te veel) dan was het pleit gewonnen.

Uit den vreemde

De geiten op de D.L.G.-tentoonstelling te Munchen

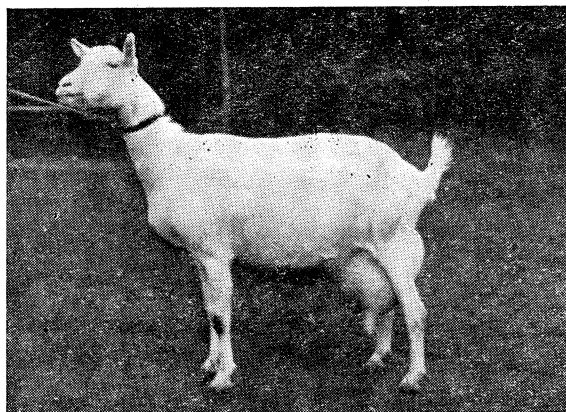
Een voorbeeld voor Nederland ?

In Duitsland houdt de D.L.G. (Deutsches Landwirtschafts Gesellschaft) iedere twee jaar een grote landbouwtentoonstelling voor het gehele land. Deze tentoonstelling duurt plm. 8 dagen en trekt verbazend veel bezoek, niet alleen uit Duitsland, doch ook uit het buitenland. De eerste dag van de opening, toen het verbazend slecht weer was, waren er meer dan 50.000 bezoekers.

Naast rundvee, paarden, schapen, varkens, pluimvee, konijnen, bijen, waren er ook 160 geiten ten toon gesteld. Deze dieren behoorden hoofdzakelijk tot „de witte Duitse geiten” en een klein gedeelte waren bonte Duitse geiten.

Het is voor de geitenhouders niet zo gemakkelijk om aan deze tentoonstelling met hun dieren deel te nemen, want er worden vrij zware eisen gesteld aan afstamming en productie. Van alle geiten moeten melklijsten bekend zijn en eveneens de afstamming in enige generaties. De productie-afstamming van de bokken moet eveneens in orde zijn. Hier kunnen we zeker nog wel iets van leren, want in Den Bosch waren er in 1950 nog veel geiten van onbekende afstamming en van sommige bokken was de productie-afstamming maar zeer matig. Laten wij ons in Nederland nu reeds bezinnen, welke eisen we bij een volgende tentoonstelling dienen te stellen.

In West-Duitsland heeft men ook achteruitgang van de geitenstapel en thans heeft men nog plm. 1 miljoen geiten. Van overheidswege wordt echter wel veel gedaan om de geitenhouderij te bevorderen en ik noem de verplichte keuring van alle bokken en de bijdrage, die het

D.L.G. Tentoonstelling

Adele U 10476

1951: 2075 kg melk 1953: 2025 kg melk

1952: 1881 kg melk 1954: 1926 kg melk

Hoogste dagopbrengst: 10 kg melk

Fokker-eigenaar: F. Geismann, Ahlen Kreis Beckum
Westfalen (Foto Becker)

Rijk aan de melkcontrole verleent. Dit is per volledige melklijst plm. 5—7 Mark, of omgerekend in Nederlands geld f 4.50 tot f 6.30. Dit is dus een mooie steun voor de geitenhouders. Daar staat echter tegenover, dat iedere eigenaar van een in het stamboek ingeschreven geit, **verplicht** is zijn geit ieder jaar te laten controleren. Op deze manier krijgt men dus een pracht inzicht in de melkproductie van de geiten. De behaalde resultaten zijn buitengewoon en hieronder volgen enige gegevens van gecontroleerde geiten:

Naam v. d. geit	Aantal melklijsten	Gemiddelde productie per jaar		
		kg. melk	pCt. vet	kg. melkvet
Frieda	8	1440	3,53	50,82
Liesche	3	1609	3,44	55,31
Alma	6	1276	3,39	43,30
Ingrid	6	1414	3,52	49,73
Gretha	6	1654	3,26	53,85

Nog veel meer dieren zou ik uit de catalogus kunnen noemen met buitengewoon beste productiecijfers. Eén dier wil ik echter nog vermelden en wel de geit Adele 10476. Deze geit produceerde achtereenvolgens:

1951 : 2075 kg melk 1953 : 2025 kg melk
1952 : 1881 kg melk 1954 : 1926 kg melk

Kwam in 1953 aan een **hoogste melkproductie van tien liter per dag.**

Het dier was op de tentoonstelling aanwezig en een foto gaat hierbij.

Het was een goed ontwikkelde geit met iets hellend kruis en enige slijtage in uier.

Als **fokdoel** stelt men voor de witte geiten 1000—1200 kg melk met 3,30—3,50 % vet en bij de bonte geiten 800—1000 kg melk met 3,30—3,50 % vet. Dit ligt dus nogal iets hoger dan in ons land en men is in Duitsland van mening, dat de rentabiliteitsgrens van het houden van geiten bereikt wordt, wanneer de dieren minstens 700 liter melk per jaar produceren. Hoe zou dit in Nederland liggen? **In elk geval zullen wij ook in ons land meer doelbewust moeten streven naar een hogere productie.**

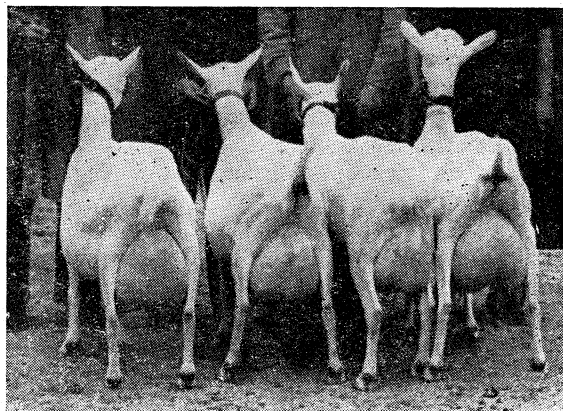
Naast de eisen voor de melk en vetproductie omschrijft men het fokdoel als volgt: Het fokken van een ongehoornde kortharige, gezonde melkgeit, die het voeder goed verwerkt met een krachtig breed, diep lichaam met sterke ledematen en met een groot regelmatig gevormd uier.

Het lijkt me toe, dat we deze omschrijving ook voor onze geiten kunnen gebruiken.

Hoe waren nu de dieren zelf?

Het is natuurlijk mooi om een beste productie te bereiken, doch men zou het risico kunnen lopen, dat men een dier overhield, dat niet voldoende sterk was. De bokken en geiten, die echter op de tentoonstelling waren, mochten gezien worden en kunnen zeker wedijveren met het materiaal dat wij in Nederland bezitten, zelfs met de dieren uit onze beste fokgebieden.

Kampioen van de witte bokken werd Robar van de organisatie in Hessen-Nassau, een fok-

**D.L.G. Tentoonstelling
Beste groep uit Westfalen**

gebied dat bij ons te vergelijken is met de Bommelerwaard. Het is een zesjarige bok met een extra beste voorhand, best kruis, iets steil in de achterbenen. De moeder gaf in 8 jaar gemiddeld 1440 kg melk.

Een bok van buitengewone kwaliteit was ook de beste bok van de eenjarige dieren. Zeer goed ontwikkeld met beste bovenlijn en goed achterstel.

Liesel, een 3-jarige geit uit Hessen Nassau werd kampioene. Geit van fraai type met breed kruis en goed uier. Zij produceerde gemiddeld in 3 jaar 1285 kg melk met 3,58 % vet. Eveneens kampioene werd van een andere groep een andere Liesel van 9 jaar oud. Iets minder fraai doch overigens goed gebouwd en met de enorme productie van 1321 kg melk, acht jaar achtereenvolgens. De bonte dieren waren iets lichter van gewicht, doch ook wel goede fokdieren en met goede productiecijfers.

Een dag na de keuring werden alle dieren gewogen en de verschillende maten genomen en de gegevens hiervan zullen mij nog toegestuurd worden, zodat we hier nog wel op terug kunnen komen.

Alles bij elkaar een prachtkeuring en uitstekend geregeld.

Ik heb nog geïnformeerd, hoe het stond met export van geiten en bokken.

Regelmatig gaan er dieren naar het buitenland, doch alleen wanneer zij zeer tijdig besteld worden. De prijzen van boklammeren waren op een leeftijd van 6 maanden 90—110 gulden.

De k.i. werkt alleen maar in een bepaalde streek en men breidt dit niet uit, omdat men vast van mening is, dat de kosten te hoog komen.

In Duitsland heeft men ook moeilijkheden met het houden van geiten in nieuwe wijken en het deed mij daarom goed, dat men bij het defilé een beroep deed op het publiek om zoveel mogelijk er aan mee te werken, dat men bij de nieuwbouw ook de gelegenheid schept om één of meer geiten te houden. Dit wordt in Duitsland van groot belang geacht. In het bijzonder werd b.v. Westfalen genoemd, waar

veel mijnwerkers geiten houden. Het is juist voor zulke mensen van groot belang, dat wanneer zij boven de grond zijn, zij een dergelijke liefhebberij hebben.

De geitenfokkerij staat er in West-Duitsland goed voor en ik reken in één van de volgende nummers nog een verslag van de geitenhouderij te behandelen.

S. DE JONG Szn.

Verenigingsnieuws

ZUID-HOLLAND

Geitenkeuringen in Zuid-Holland in 1955

Zaterdag 18 Juni: 14.30 uur Delft, Beestenmarkt; 15.30 uur Kethel, bij dhr. G. Westerveld; 16 uur Vlaardingen, Afrol; 16.45 uur Schiedam, bij dhr. C. Leeuwangh; 17.30 uur Rotterdam-Oost, Elandsplein; 19 uur Capelle a.d. IJssel, bij dhr. Schinkel; 20 uur Hillegersberg.

Zaterdag 25 Juni: 14 uur Lisse, bij dhr. C. J. v. Tol; 16 uur Katwijk aan Zee, Rahusenstraat; 17.30 uur Oegstgeest, bij dhr. J. L. v. d. Voort; 17.30 uur Voorschoten, Molenlaan 35; 19 uur Leiden, Sumatrastraat.

Dinsdag 5 Juli: 18.30 uur Loosduinen, Nieuwegeweg; 20 uur 's-Gravenhage, Julianalaantje 36.

Woensdag 6 Juli: 19 uur Woerden, bij Zuivel-fabriek.

Donderdag 7 Juli: 17 uur Ouddorp, Bokweg A 289a; 19 uur Goedereede, bij Gebr. van Dam, Oostdijk.

Zaterdag 23 Juli: 11 uur Stolwijk, bij „Ons Belang”; 13.30 uur Schoonhoven, bij dhr. C. de Pater; 15.30 uur Gouda, Veemarkt; 17 uur Zevenhuizen, Bredeweg 10; 18.30 uur Reeuwijk, café Gebr. van Dam, Reewijkbrug.

Zaterdag 6 Augustus: 9 uur Streefkerk, bij dhr. Both; 10 uur Langerak, Schoolplein; 11 uur Noordeloos, bij dhr. J. Bos; 11.30 uur Giessen-Nieuwkerk, Pinkeveer; 13.30 uur Lexmond, bij dhr. Verhoef; 14 uur Hei en Boeicop, bij dhr. J. de With; 14 uur Schoonreowerd, Kerkplein; 15 uur Leerdam, Voetbalveld „Voorwaarts”; 16.30 uur Oosterwijk, Schoolplein; 16.30 uur Heukelum, Lingewal; 17.15 uur Spijk, Plantage; 18.30 uur Arkel, bij dhr. P. J. de Groot; 19.30 uur Achterdijk, Schoolplein.

Zaterdag 13 Augustus: 14 uur Hardinxveld, bij dhr. Den Toom; 16 uur Gorinchem, Varkensmarkt; 19 uur Meerkerk, Kerkplein.

Zaterdag 3 September: 14 uur Ter Aar, Veilingterrein.

Geitenfokdag te Ottoland

Na de Paasveetentoonstelling te Rotterdam was de centrale varkens- en geitenfokdag te Ottoland de tweede gelegenheid in ons gewest in 1955, waar de geitenfokkers hun dieren konden demonstreren.

Een 27-tal dieren was aangevoerd; dit had o.i. zeker nog wel wat groter kunnen zijn.

Er waren twee driejarige bokken aangevoerd. Een eerste prijs kreeg Markus 3, gestationneerd te Langerak; bok met goede romp, de benen konden nog even correcter zijn.

Een goede klasse werd gevormd door de geiten van vier jaar en ouder, 1a en reservekampioene werd hier Sjaantje van P. Rietveld te Langerak, een correct gebouwde geit met goed uier en iets hellend kruis; de 1b prijs was voor Dirkje van G. J. Rietveld te Giessendam.

Ook de driejarige mochten gezien worden. Hier werd 1a en kampioene Dirkje 2 van G. J. Rietveld voornoemd, een beste typische geit met prima uier; 1b werd Tommie van J. den Toom te Hardinxveld, goede geit, die even sterker in de koten kon zijn.

In de productieklasse kwam bovenaan Dirkje 1

van G. J. Rietveld; prod. als driejarige 1193 kg melk met 4,26 % vet in 318 dagen.

Wat betreft de klasse moeder met twee afstammelingen zouden we het bestuur de raad willen geven de beperkende bepaling in te voeren, dat één der afstammelingen minstens een jaar oud moet zijn. Wanneer zoals nu moeders worden voorgebracht met twee lammeren van ± 14 dagen oud, dan wordt de waarde van de keuring wel zeer twijfelachtig.

De afdeling Hardinxveld stelde een behoorlijk uniforme groep van 4 geiten op, die, zij het zonder concurrentie, toch een eerste prijs waardig werd geacht.

De keuring van lammeren is in het voorjaar nog erg moeilijk en weinig zeggend. P. den Hartig en K. v. d. Ham, beiden te Langerak, brachten elk een prima lam voor.

E. J. BATS.

OVERIJSSSEL

Verslag van de ledenvergadering van de Bond van Geitenfokverenigingen in Overijssel, op Zaterdag 5 Maart 1955 in Hotel Wijnberg te Zwolle

Aanwezig waren de afgevaardigden van 10 verenigingen. In zijn openingswoord wenste de voorzitter de heer Wesselon uit Steenwijk geluk met zijn verkiezing tot voorzitter der Nederlandse Organisatie.

De subsidies voor de bokhouders, melkcontrole en t.b.c.-onderzoek worden zonder wijziging goedgekeurd. Wat betreft het t.b.c.-onderzoek, zegt de secretaris graag tijdig bericht te ontvangen van een onderzoek bij de vereniging, zulks i.v.m. een goede administratie. Een voorstel hieromtrent van de heer Dul uit Olst om de veearts te zoeken een getekende verklaring van elk dier naar het Bondssecretariaat te sturen, wordt door de vergadering aangenomen. Uit een van de Nederlandse Organisatie binnengekomen schrijven blijkt dat op haar algemene vergadering enige voorstellen zullen worden gedaan omtrent het instandhouden van het maandblad „De Geitenhouder”. Mochten de verslagen der plaatselijke keuringen, zoals daarin o.m. voorgesteld, inderdaad niet meer in dit blaadje worden opgenomen, dan zag de vergadering gaarne dat hierin toch werd voorzien door deze verslagen zo spoedig mogelijk na de keuring te schrijven en op te nemen in de plaatselijke bladen. De secretaris zegt toe hiervoor zorg te willen dragen.

Zonder wijzigingen worden daarna achtereenvolgens goedgekeurd: het jaarverslag; de voorlopige rekening 1954 en de begroting en contributievaststelling voor 1955. Naar aanleiding van een verklaring van de Commissie tot het nazien der boeken, dat alles in orde is bevonden, wordt de penningmeester decharge verleend.

Bij de bestuursverkiezing wordt de heer H. J. Dijk uit Zwolle met grote meerderheid van stemmen herkozen.

Wat betreft de provinciale keuring deelt de heer Jansen uit Nijverdal mede, dat de Hellamito, waar de provinciale keuring zou worden gehouden, dit jaar waarschijnlijk plaats vindt op 15, 16 en 17 September. De secretaris zegt dat omtrent genoemde data nog wel enig overleg nodig zal zijn omdat één dezer dagen ook de nationale Varkens- en Schaapententoonstelling in Den Bosch wordt gehouden. Er dient met de vaststelling van de definitieve plaats en datum nog even te worden gewacht. Op een voorstel van de vereniging Enschedé, aldaar de keuring te houden, waarbij zij financiële steun toezegt, meent de vergadering voorshands niet te kunnen ingaan vanwege de grote afstand.

Uit een inleiding van de heer Wesselon over de export van geiten blijkt o.m. dat in het afgelopen jaar door exporteur Leezer uit Assen 1800 geiten zijn gekocht, waarvan er 400 zijn afgekeurd voor export, zodat er dus ongeveer 1400 dieren zijn vertrokken naar Palestina en Griekenland. Het waren

voor het grootste deel niet-stamboekers. De prijzen varieerden naar kwaliteit en ouderdom van f 45.— tot f 75.—. Na enige discussie over de vóór- en nadelen van deze export vat de secretaris de mening der vergadering in de volgende twee punten samen:

1. Zoveel mogelijk helpen deze export mogelijk te maken, waarbij er op dient te worden gelet dat de beste dieren voor eigen fokkerij bewaard blijven.
2. Het volbloed-materiaal via de Bond af te zetten, zodat hiervoor een zo goed mogelijke prijs kan worden bedongen.

Tijdens de rondvraag brengt de heer Bastiaan o.m. naar voren het abonnement op „De Geitenhouder” verplicht te stellen voor leden der fokvereniging, waardoor de abonnementskosten lager zouden komen te liggen. De vergadering kan, hoewel de mening naar voren komt dat alles zal moeten worden gedaan om het maandblaadje in stand te houden, nog niet direct geheel met dit voorstel accoord gaan, omdat het een contributieverhoging inhoudt, waartegen door verschillende verenigingen nogal bezwaar wordt gemaakt.

Op een desbetreffende vraag van de heer Jansen zegt de secretaris dat de provinciale verordening voor het aanhouden van dekbokken geen mogelijkheden openlaat om op te treden tegen bokhouders in wier gemeente geen fokvereniging bestaat.

Na allen dank te hebben gebracht voor de opkomst en de geanimeerde discussies, sluit de voorzitter de vergadering.

GELDERLAND

Verkort verslag van de Bond van Geitenhouders in Gelderland over het jaar 1954

De georganiseerde geitenhouderij in Gelderland boet nog telkenjare aan omvang in. Zo werd in 1954 de vereniging 't Harde opgeheven.

Thans telt de Bond nog 20 verenigingen met 919 leden tegen in 1953 21 verenigingen met 1100 leden.

Bij de leden waren aanwezig $\pm$ 1500 geiten en lammeren tegen in 1953 $\pm$ 1850.

In totaal deden in het dekseizoen 1954 24 bokken dekdiens.

Bestuur.

Het bestuur ondervond geen verandering. Het is als volgt samengesteld: J. A. Pasman, Wilp, voorzitter; A. Blikman, Velp, secretaris-penningmeester; Leden: A. van Loon, Bruchem; B. A. Bakker, Doetinchem; G. J. Musch, Apeldoorn; Adviserende leden: Ir. W. C. Hoogland, Arnhem en Kl. Sterkenburg, Nunspeet.

Vergaderingen.

Op 24 April werd 's morgens een bestuursvergadering gehouden en na de middag een algemene vergadering. Verder werd niet vergaderd. In totaal lieten 12 verenigingen zich door een of meer afgevaardigden vertegenwoordigen.

Bokkenopfok.

In beginsel werden 19 bokjes aangehouden. Twee stierven vóór de eerste keuring. Bij eerste keuring werden twee stuks afgekeurd. Van de overige 15 werden 14 bokken ingeschreven en goedgekeurd voor dekking. Acht bokken konden in eigen provincie worden geplaatst en 6 stuks werden buiten de provincie verkocht.

Werkzaamheden.

In Maart werd een bokken- en bokkenstallen-inspectie gehouden met goed resultaat. Deze keuring heeft een uitstekend effect.

In het najaar organiseerden 18 verenigingen 1 of meer keuringen. In totaal werd op 23 plaatsen gekeurd met een totale aanvoer van 505 dieren. In 1953 op 26 plaatsen met een aanvoer van 495 dieren.

In het provinciaal register werden 25 dieren ingeschreven tegen in 1953 34.

Kringkeuringen werden gehouden te Kerkwijk en te Apeldoorn. Beide met een aanvoer van $\pm$ 100 dieren. Het gehalte van het aangevoerde materiaal was op beide keuringen goed. Apeldoorn organiseerde deze keuring ter gelegenheid van haar 45-jarig bestaan.

Melkcontrole.

Een belangrijk aantal lijsten is nog niet binnen. Van 15 dieren wel. Deze produceerden gemiddeld 734 kg melk met 4.21 % vet in 280 dagen. Alle gecontroleerde geiten waren ouder dan twee jaar.

K.I. bij geiten.

In de vereniging Apeldoorn werd een proef met K.I. bij geiten gehouden. Er werden 2 bokken gebruikt. In totaal werden 64 geiten geïnsemineerd. Na eerste inseminatie bleek 73 % drachtig te zijn. In totaal werd 81 % drachtig. De technische uitvoering lag geheel in handen van de Gezondheidsdienst voor dieren in Gelderland.

De verkregen resultaten zijn prima en vanaf heden is het mogelijk K.I. bij geiten met goed gevolg toe te passen.

In hoeverre de K.I. in groter verband kan worden toegepast, moet nog nader worden bezien.

Dit is het einde van dit kort verslag. We hopen dat de Gelderse fokkerij in 1955 in belangstelling mag toenemen.

O.

Iedere geit heeft min of meer behoefte aan mineralen en is onze

MINERALEN LIKSTEEN

A.B.A.W.

hiervoor de juiste voorziening.

Vele geitenhouders zullen U dit gaarne bevestigen.

Honderden nabestellingen van de meest tevreden klanten.

Levering van 5 stuks met een totaal gewicht van 5 kg. franco onder rembours van f 3.50.

N.V. RHEDAZA - RHEDEN (Gld.)

Voor Bekers, Medailles, Lauwerkransen, Lauwertakken, Kruisen, Schildjes, enz.

J. C. VERMEULEN — HALFWEG
Marialaan 72, Tel. 02907—307

Gevestigd sinds 1921

Te koop wegens plaatsgebrek:

TWEE VOLBLOED STAMBOEKGEITEN, 3-jarige met melklijsten. En ROOSJE II, geboren 1951. Is in 1954 kampioene en in 1953 reserve-kampioene op de keuring te Drachten. Tevens bokmoeder. Met beste melklijst.
J. J. MULDER, Oudeweg 106, DRACHTEN

De Geitenhouder

Orgaan van de Nederlandse Organisatie voor de Geitenfokkerij

Secretariaat Ned. Organisatie
Administratie „De Geitenhouder” - Giro 175529
S. DE JONG Sz. — DEN HAAG
Altlingstraat 189

Redactie
A. BLIKMAN — VELD (G.)
Schaapsdrieff-Overbeek 27
Auteursrecht van alle artikelen voorbehouden

Advertentiën
F. v. d. PEYL — KRUININGEN
Markt 19

Beoordeling van de melklijsten

Wanneer we de uitdrukking „fokrichting” bezigen, bedoelen we daarmee aan te geven voor welk doel we een bepaalde diersoort houden. Bij de selectie gaan we daarvan uit.

Zo zal b.v. bij de trekpaarden-fokkerij speciaal aandacht worden geschonken aan trekkracht en uithoudingsvermogen, terwijl bij het tuigpaard meer het accent wordt gelegd op sierlijkheid in gang.

Schapen houden we voor de wol en het vlees. De selectie gaat dan ook in de richting van een dier, dat een voldoende zware vacht levert van de beste kwaliteit en bovendien goed gespierd is, zodat de lammeren op vrij jeugdige leeftijd reeds slachtrijs zijn.

Bij de geitenfokkerij stellen we geheel andere eisen, omdat deze dieren niet in de eerste plaats gehouden worden voor trekkracht (een enkele bok uitgezonderd), terwijl we er ook geen behoefte aan gevoelen om het dier in het voorjaar van zijn haren te ontdoen.

Wanneer we geiten houden, beogen we daarmee ons gezin dagelijks te voorzien van melk, het meest gezonde voedsel voor de mens.

De fokrichting is hiermee dan ook tegelijk vastgesteld. Bij de selectie zullen we dus die dieren op de voorgrond plaatsen, die zoveel mogelijk aan dit doel beantwoorden.

De keuring op exterieur geeft ons tot op zekere hoogte wel een indruk van de geschiktheid tot melkproductie, doch onmisbaar is daarnaast de melkproductie-controle. De Nederlandse Organisatie heeft hierop nog eens extra de nadruk gelegd door dit jaar de provinciale bonden een bedrag toe te zeggen ter subsidiëring van de melkcontrole.

Wanneer we een geit gedurende haar gehele lactatieperiode (de tijd dat ze melk geeft vanaf het lammeren werpen tot ze droog komt te staan) controleren op haar melkgif en vet-

gehalte, proberen we daarmee een inzicht te verkrijgen in haar geschiktheid voor het door ons gestelde doel.

Bij de beoordeling van de eindcijfers moeten we echter rekening houden met de omstandigheden waaronder het dier is gehouden.

Zo zal b.v. een geit die gedurende enkele weken ziek is geweest in die tijd minder produceren, misschien zelfs na hersteld te zijn moeilijk weer op volle productie komen. Dat dat invloed heeft op de eindcijfers is duidelijk.

Hetzelfde geldt voor het melken. Ieder kent wel het voorbeeld van de man die de kleren van moeder de vrouw moet aantrekken om zijn geit te melken, omdat „sikke” zo gewend is aan haar, dat ze het vertikt door iemand anders gemolken te worden.

Belangrijk is ook te weten of de stal in de zomer niet te warm is geweest en of de verpleging van de dieren zodanig was, dat de productie daaronder niet heeft geleden.

De voeding bepaalt wel in zeer sterke mate de melkproductie. Op de keuring wordt vaak gezegd, dat behalve de geit ook de eigenaar wordt gekeurd. Men bedoelt daarmee hoe deze het dier heeft opgepast. Bij de beoordeling van de productiecijfers geldt dit in nog sterkere mate. Niet alleen de hoeveelheid voedsel, die het dier ontvangt, maar vooral welke voedingsstoffen dit bevat, bepaalt of het dier geeft wat mogelijk is.

Uit de praktijk is gebleken dat een geit met een matige melklijst, na verkoop bij de nieuwe eigenaar gecontroleerd, een heel ander (beter) beeld geeft.

Als voorbeeld welke invloed deze uitwendige omstandigheden hebben, de resultaten van een proef, die enige jaren geleden is genomen met een melkkoe. Deze koe produceerde:

als 4-j. 6499 kg melk m. 3,83 % vet in 326 melkd.
als 5-j. 7324 kg melk m. 3,60 % vet in 326 melkd.
als 6-j. 13164 kg melk m. 3,70 % vet in 330 melkd.

De laatst vermelde productie werd bereikt door extra voeding, prima verpleging, drie maal

daags melken, terwijl de koe gust gehouden werd.

Uit bovenstaande blijkt dus dat we bij de beoordeling van de productiecijfers terdege rekening moeten houden met de omstandigheden waaronder deze zijn verkregen. H. N.

Geitenmelk en Kindereczeem

In het Maartnummer van het Monthly Journal van de British Goat Sociëty komt een belangrijk artikel voor van Mr. M. F. Rigg over de geneeskundige waarde van geitenmelk bij het voorkomen van kindereczeem.

Mr. Rigg beschrijft hierin, dat het gelukkige verschijnsel zich gaat voordoen, dat steeds meer Engelse artsen bij het voorkomen van eczeem aanraden volledig op te houden met het geven van koemelk en producten, waarin dit verwerkt is. In de plaats daarvan moet men geitenmelk gaan geven en zoals met meerdere voorbeelden wordt aangegeven, met groot succes.

In één geval kreeg een baby, die na drie maanden uitsluitend borstvoeding, ook koemelk ontving, spoedig daarna korstjes (letterlijk vertaald: plekjes droge huid) op haar hoofdje. Dit breidde zich steeds verder uit en insmeren met hiervoor aangewezen zalf leverde in het geheel geen resultaat op. Toen de borstvoeding helemaal werd weggelaten, werden de plekken branderig en de baby prikkelbaar. Het was nu in het geheel niet twijfelachtig meer, dat het kindereczeem was en het breidde zich steeds verder uit over hoofd, voorhoofd en gezicht. De dokter adviseerde nu de koemelk en producten hiervan geheel te doen vervallen en inplaats hiervan geiten melk te geven. Binnen een paar dagen verdween de vurigheid en binnen een week was het hoofdje weer geheel schoon en de baby weer tevreden. Nog enkele dagen later was nergens meer te zien, dat de baby eczeem had gehad.

Zo werden in dit artikel van Mr. Rigg meerdere gevallen aangehaald en o.a. ook nog vermeld, hoe ergens een coöperatie de ontvangst en verzending van geitenmelk voor dergelijke gevallen helemaal voor haar rekening nam. Aan het einde van zijn artikel vraagt Mr. Rigg de geitenhouders de in hun omgeving voorkomende hotels en andere vacantiegelegenheden op te geven, opdat de voorziening van eczeempatientjes van geitenmelk in vacantiетijd ook georganiseerd kan worden.

Op grond van het bovenstaande menen wij, dat een en ander in ons land ook zeker meer

aandacht en onderzoek verdient dan tot heden het geval is. Vele kleine peuters zullen hiervoor wellicht dankbaar zijn en ook de ouders zullen zichzelf naar alle waarschijnlijkheid veel narigheid kunnen besparen.

Bovendien kan het tot gevolg hebben, dat de geit in ruimere kringen wat meer populariteit gaat oogsten.

E. J. BATS

VOOR DE VROUW

Koude schotel.

300 gram koud vlees, b.v. soepvlees; 15 gekookte aardappelen; 2 hard gekookte eieren; 8 uitjes; 8 augurkjes; olie; azijn; peper; zout; kropje sla; slasaus.

Maak de aardappelen fijn en vermeng ze met het zeer fijn gesneden of gemalen vlees. Snij de helft van de uitjes en augurkjes klein. Roer zoveel slaolie en azijn, peper en zout door de massa tot een samenhangende bal is verkregen. Leg dat mengsel op een schotel, maak het glad, leg er de slabladen omheen. Garneer het geheel met uitjes, augurkjes, plakjes ei en slasaus.

Turfjes met bosbessen, frambozen of bessen-sap, van:

12 sneedjes oud brood; 75 gram boter; $\frac{1}{2}$ l vruchtensap, zonodig aangelengd met wat water; 80 gram suiker; 15 gram aardappelmeel.

Bak de sneedjes brood zonder korst in de bruine boter aan beide kanten bruin. Kook het vruchtensap, bind het met aardappelmeel en voeg naar smaak suiker toe. Week hierin de gebakken sneedjes brood tot ze zacht geworden zijn. Stapel ze op een schotel en giet er de overblijvende saus overheen. Geef dit gerecht warm of koud.

Inplaats van gebakken brood kunnen ook beschuiten in de bessensap gebruikt worden.

Kaasballetjes.

75 gram boter of margarine; peper; 50 gram geraspte oude kaas; 100 gram droog roggebrood.

Roer de boter met de peper tot room. Voeg $\frac{3}{4}$ van de kaas toe. Rasp het roggebrood, roer dit door de kaasboter tot een samenhangende massa is verkregen. Vorm hiervan balletjes en roer ze door de rest van de kaas. V. C.

De aanstaande keuringen

We staan nu weer midden in 't keuringsseizoen en onwillekeurig gaan onze gedachten terug naar keuringen van vorige jaren. Wanneer we dan denken hoe het toen was, dan kan er nog veel verbeterd worden.

Als ge met uw geit naar de keuring gaat, dan moet ze er zo voordelig mogelijk uitzien.

Hoe kunt ge dit bereiken?

Wel, ge moet uw geit 's morgens gewoon melken, net als anders, desnoods een uur vroeger, maar ge moogt nooit uw geit met een gespannen uier ter keuring brengen, want in de eerste plaats is dit dierenmishandeling en ten tweede is dit nadelig voor uw geit.

Dan moet ge zorgen dat de klauwen goed zijn bijgesneden. (Dit moet niet alleen voor de keuring gebeuren, doch geregeld. Uw geit is er zeer dankbaar voor.)

Uw geit moet goed schoon zijn, en geen bruine dijen hebben. Ja, dit komt ook nog wel voor dat er smerige geiten ter keuring komen. Als ge ter keuring komt, zorg dan dat uw geit een nette halsband om heeft, waaraan een behoorlijk touw. Het dier moet er immers zo voordelig mogelijk uitzien!

Dan nog iets wat het voorbrengen betreft. Nog maar al te vaak komt het voor, dat de eigenaar zo maar wat met zijn geit loopt te bungelen en geen aandacht aan zijn geit, noch aan de aanwijzingen van de keurmeesters schenkt. Neen, zo moet het niet.

We gaan ter keuring met een schone, goed verzorgde geit welke 's morgens is gemolken, met goed verzorgde klauwen en een nette halsband, en geven goed acht op de aanwijzingen van de keurmeesters.

We wensen U veel succes.

J. W. W.

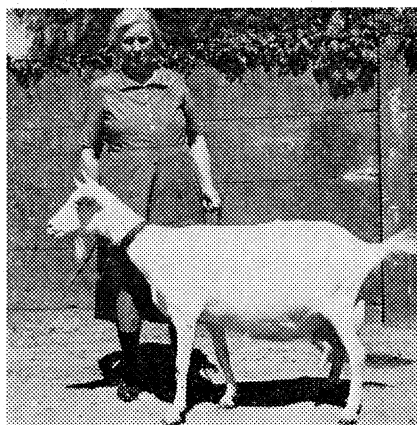
Uit den vreemde

DE MELKCONTROLE BIJ GEITEN IN WESTFALEN

Op de grote landbouwtentoonstelling te München had ik o.a. contact met geitenhouders uit Westfalen en zij gaven mij een jaarverslag van de melkcontrole in 1954 mee. Het is wel de moeite waard om hieruit enige gegevens over te nemen.

In de eerste plaats wordt dank gebracht aan het Ministerie voor de verleende medewerking. Zoals ik reeds in een vorig nummer schreef, zijn er streken in West-Duitsland waar men per volledige melklijst f 6.50 uitbetaald krijgt. Deze steun is dus van groot belang.

In Westfalen had men in 1954 2142 geiten in melkcontrole en hiervan zijn er 1532 volledig afgesloten. De gemiddelde productie van deze dieren was: 967 kg melk met 3,49 % vet en 33,72 kg melkvet. (Deze cijfers zijn dus nogal iets hoger dan de cijfers, die ik van Nederland gepubliceerd heb.) Als fokdoel stelt men in Westfalen: 1000 kg melk met 3,50 % vet en 35 kg melkvet. In 1954 kwam 41,4 % van de gecontroleerde geiten reeds aan

Deze geit gaf in het begin van de lactatieperiode 10 kg melk

Cliché Friesch Landbouwblad

de 1000 kg melk en 47,4 % aan de 3,5 % vet. Men is dus in dat land zeker op de goede weg.

De hoogste productie werd bereikt door een 6-jarige geit. Dit dier gaf in één lactatieperiode 2123 kg melk met 3,31 % vet. Vervolgens kwamen er enige andere geiten met respectievelijk 1964 kg melk, 1939 kg melk, 1926 kg melk en 1889 kg melk. Dit zijn producties, die gezien mogen worden. De hoogste dagproductie bereikte Adele, n.l. 10 kg melk, toen zij net gelamd had. Een foto van deze geit is hierbij opgenomen.

Men is van mening dat men in Westfalen een brede selectiebasis heeft en men streeft er naar om geiten, die nog geen 800 kg melk geven op 2-jarige leeftijd en ouder, voor de fokkerij uit te sluiten. Uitdrukkelijk wordt er op gewezen, dat het van groot belang is, dat men zorgt voor een uitstekende voeding en verpleging van de dieren. Meer cursussen op dit gebied worden gewenst geacht. (Zijn waarschijnlijk ook in ons land van grote betekenis.)

Nog enige cijfers. Een fokker, dhr. F. Jäger behaalde van 5 geiten een gemiddelde productie van 911 kg melk met 3,64 % vet en 33,12 kg melkvet.

Een vijftal fokkers met elk vier geiten behaalden met hun dieren de volgende gemiddelde productiecijfers:

G. Schön, Unna	1256 kg melk m. 3,99 % vet
H. Zimmerman, Halle	1250 kg melk m. 3,24 % vet
Fr. Gorschlutter, Hamm	1219 kg melk m. 3,80 % vet
K. Horstkotter, Bockum	1167 kg melk m. 3,52 % vet
J. Freitag, Coesfeld	1164 kg melk m. 3,84 % vet

Dit zijn prachtresultaten en wij zullen ook in ons land goed doen, om de volle aandacht te schenken aan de productie. Sommige geitenhouders zullen zich afvragen, hoe is dan het exterieur van dergelijke dieren. Wat dat betreft kan men gerust zijn, want ook dat verliest men in Duitsland niet uit het oog. Een goed exterieur en een beste productie kunnen samen gaan. Vooral dient men echter te letten op een doelmatige voeding.

S. DE JONG Szn.

In de Keuringsringen

Wanneer de geitenhouder zijn dieren tijdens de keuring voorbrengt, weet hij dat de meer of minder hoge plaatsing in grote lijnen geen kwestie is van loterij. Het feit, dat bepaalde dieren op de verschillende keuringen steeds een goede plaats weten te bemachtigen, is hier een sprekend bewijs van. Eén en ander houdt echter voor de keurmeesters de consequentie in, dat zij aan de hand van bepaalde eisen de dieren op hun juiste waarde moeten weten te schatten. Nu we aan de vooravond staan van de tijd dat overal de keuringen weer een aanvang nemen, is het misschien niet onverdienstelijk in het kort nog eens de voornaamste punten aan te geven waarop tijdens de keuringen wordt gelet.

De beoordelingsleer der dieren kunnen we allereerst in twee gedeelten onderscheiden, n.l.:

- a. een algemene beoordeling, waarbij het vooral een kwestie is van onderlinge verhoudingen, die een bepaalde ontwikkeling en type aan het dier geven;
- b. de bijzondere of meer gespecificeerde beoordeling, waarbij de verschillende onderdelen van het dier op hun juiste waarde worden geschat.

Omdat de verschillende onderdelen samen het dier vormen, dat we straks als geheel krijgen te beoordelen, is het waarschijnlijk het beste eerst het onder b genoemde gedeelte wat uitgebreider te behandelen. Bij deze bijzondere beoordeling maken we allereerst een verdeling in voorhand, middenhand en achterhand, waarbij het voor de betere melkgeiten typisch is dat zij practisch steeds de wigvorm vertonen, d.w.z. een iets lichte voorhand, een diepe middenhand, waarin goede ruimte en een voldoende zware en ook diepe achterhand. Komen we even terug op de **voorhand**, dan zien we hier allereerst graag een sprekende kop met goede verhoudingen. De hals dient matig lang en niet te dik te zijn. Hij behoort voorts goed aan te sluiten aan de voorhand en schuin naar boven te lopen. De schouderligging en daardoor aansluiting is een zeer belangrijk onderdeel van onze geiten. Alleen schuin naar achteren gelegen goed aangesloten schouders, die de rug goed ondersteunen, kunnen dieren geven, die zich op oudere leeftijd goed houden, omdat ze gesloten en daardoor sterk van bouw zijn. Een grote lengte van het dier als geheel mag niet veroorzaakt worden door wat steile schouders, maar dient te ontstaan door een goede lengte van de **middenhand**. Bij een goed gesloten schouder vertonen schoft, rug en lenden bijna steeds één horizontale lijn. Bij de middenhand is, zoals eerder vermeld, de diepte een belangrijk punt. Dit wordt veroorzaakt door goed uitgegroeide ribben, die naast

deze goede lengte ook nog voldoende rond (gewelfd) behoren te zijn, zodat een ruime middenhand ontstaat, waar een grote plaats is voor verwerking van veel ruwvoer.

De **achterhand** zien we graag lang en breed, hetwelk hoofdzakelijk wordt bepaald door een ruim, niet al te hellend kruis, dat van achteren gezien niet spits toeloopt, maar rechthoekig is. Op deze manier ontstaat goede ruimte voor het uier en een ruime geboorteweg. De staart dient normaal gevormd en recht te verlopen.

Een onderdeel dat bij elke beoordeling ook speciaal de aandacht verdient is het **beenwerk**. Met de zojuist besproken goed gevormde en gesloten voorhand vormt een goed beenwerk de beide onderdelen, die de leeftijdsduur van het dier bepalen. De benen dienen voldoende grof en droog te zijn. Dit laatste wil zeggen dat de grofheid niet veroorzaakt mag zijn door z.g. volle benen, die onvoldoende veerkrachtig zijn. De voorbenen dienen recht te zijn, zowel in stand als in gang. Vooral de achterbenen dienen voldoende uitdrukking te vertonen, met name in de hak. Onder deze hak dienen zij tot de koten recht te verlopen. Ook de sterkte in de koten en een goede klauwontwikkeling verdienen onze aandacht. De gang dient steeds correct en veerkrachtig te zijn.

Wanneer we even bedenken, dat het bij onze geitenhouderij practisch geheel gaat om de melkopbrengst, dan beseffen we meteen dat aan de **melktekens**, n.l. uier en aderen, bijna nooit teveel aandacht kan worden geschonken. Het uier dient in de eerste plaats ruim te zijn. Daarnaast heeft men onmiddellijk te letten op de fijnheid. Hoe fijner het uier aanvoelt, des te beter melkgeefster. Vooral deze fijnheid, die men met enige ervaring op gevoel kan bepalen, is een bijna zekere waardemeter voor het dier als melkproducent. De voldoende grote, maar wat vlezig en daardoor stug aanvoelende uiers, die zich vooral ook kenmerken doordat ze zich moeilijk laten wegmelken, vallen in productie bijna steeds tegen. Belangrijk is verder ook dat het uier vooral van achteren gezien breed en daardoor vast is aangesloten. De tepels zien we, althans bij de wat oudere dieren, graag zo lang, dat ze juist met de volle hand kunnen worden gemolken, terwijl een middelmatige dikte de voorkeur verdient. Ook de melkaderen, die van de voorkant van het uier onder langs de buikwand naar voren lopen, zijn vrij betrouwbare waardemeters omtrent productie. Ze dienen dik, goed kronkelend en voldoende lang te zijn.

Vormt bovenstaande een korte samenvatting van de eisen, welke aan de verschillende onderdelen van onze geiten dienen te worden gesteld, daarnaast zijn er nog enkele punten, welke het dier als geheel betreffen, die moeten worden bekeken.

Allereerst de ontwikkeling van de verschillende onderdelen ten opzichte van elkaar. Om wille van een goede **evenredigheid** dient hier-tussen een goede harmonie te ontstaan. Een belangrijk punt is ook het meer of minder bezitten van voldoende **adel**. Een goede omschrijving van wat dit woord in de fokkerswereld precies betekent is moeilijk te geven, doch voor een kenner met enig gevoel voor fokkerij zijn de dieren, die deze eigenschap bezitten, vrij gemakkelijk te onderkennen. Voldoende sterkte, evenredige bouw en goede melkrijkheid zijn vrij vaste eigenschappen van dieren, welke adel bezitten.

De **ontwikkeling** van het dier als geheel is ook zeker onze aandacht waard. Aan betere fokdieren dient men steeds de eis te stellen dat ze een goede ontwikkeling bezitten.

Moge bovenstaande korte samenvatting bij de a.s. keuringen aan de inzenders, zo nodig, meer begrip bijbrengen voor de plaatsing der verschillende dieren en aan de keurmeesters het besef van hun moeilijke, maar ook mooie taak.

J. A.

De zomerkeuringen bieden een pracht gelegen- heid om propaganda te maken voor ons blad

De jaarlijkse zomerkeuringen in de geiten-fokverenigingen zijn een mooie gelegenheid om propaganda te maken voor ons blad „De Geitenhouder”. Men heeft dan een aantal geitenhouders bij elkaar en er is meestal gelegenheid om reclame te maken. Mogen wij op de medewerking van de besturen rekenen? Het abonnementsgeld voor het laatste halfjaar bedraagt slechts f 1,—. Men kan dit het beste per giro overmaken op girorekening 17.55.29 van de Administratie „De Geitenhouder”, Den Haag. Men spaart dan de inningskosten ad f 0,30 uit.

In Januari-Februari hebben wij achteruitgang van het aantal abonné's gehad.

Werkt nu allen mee om dit verlies weer in te halen!

De eerste foto's zijn binnen

Voor de fotowedstrijd heb ik de eerste foto's ontvangen. Maak van de gelegenheid gebruik en doe mee aan deze wedstrijd. U kunt hiermede mooie prijzen behalen. Lees de voorwaarden in het Meinummer van ons blad.

DE SECRETARIS

De betekenis van de Geitenhouderij

Een Duits oordeel

Door alle tijden heeft de mens melk gedronken, hetzij voor de dorst, hetzij voor de honger en melk is de **gezondste** drank en daarbij het **goedkoopste**.

Hoeveel geiten zijn er nog in de wereld? Nu, men behoeft nog niet bang te zijn, dat de geit reeds in de dierentuin thuis hoort, omdat er bijna geen geiten meer zijn. Zo erg is het niet, want men schat het aantal geiten op de wereld thans op **250 miljoen stuks**. Bovenaan staat Afrika met 60 miljoen dieren, dan volgt India met 50 miljoen exemplaren. In Turkije is de geit ook zeer belangrijk en men heeft er $\pm$ 18 miljoen. Dit zijn vaak Angorageiten, die meer voor het haar dan voor de melk gehouden worden. De melkproductie is gering, n.l. een halve liter per dag. China telt 11 miljoen melkgeiten, terwijl Iran en Abessinië aan de 10 miljoen komen. In Europa staat Spanje aan de spits met 4 miljoen dieren.

Als beste ras gaat „het **Saanenras**” door. Dit ras is oorspronkelijk in Zwitserland gefokt en is geleidelijk over de gehele wereld verspreid. Men heeft dan in de invoerende landen andere namen voor dit ras gebruikt.

De hoogste productie is bereikt door een Engelse Saanengeit, n.l. bijna 3000 kg melk in een jaar tijd en wel door de bekende geit „**Twynkel**”.

Naast de Saanengeiten heeft men echter nog tal van andere geitenrassen met allerlei kleur en aftekeningen. Hier zullen we verder niet op in gaan.

Gaat men de voederwaarde van geitenmelk vergelijken met die van koemelk, dan blijkt dat het gehalte aan droge stof hoger is en ook het gehalte aan eiwit en meestal ook aan vet.

De waarde van het eiwit, de melksuiker en het vet wordt als volgt uitgedrukt:

1 liter geitenmelk levert ons:

40 gram eiwit = net zoveel als in 4—5 eieren.

35 gram melksuiker = net zoveel als 12 stukjes suiker.

40 gram melkvet = net zoveel als 50 gram boter.

Bovendien bevat melk nog mineralen, vitamines, enzymen, fermenten, enz.

Van groot belang is verder, dat van melk geen resten overblijven: geen been zoals bij vlees, geen schalen zoals bij eieren.

De gemiddelde productie van de gecontroleerde geiten bedraagt in West-Duitsland 800 liter melk en men rekent de waarde van 1 liter geitenmelk op 40 cent, zodat een geit een

bruto-opbrengst geeft van f 320,—. Dit is een bedrag, dat zeker de moeite waard is.

Verder is in West-Duitsland de productie van boter en kaas van betekenis.

S. DE JONG Szn.

DE E 55

Onze meeste lezers zullen al gelezen hebben van de grote tentoonstelling de E 55, die vanaf 18 Mei 1955 tot 3 September 1955 in Rotterdam gehouden wordt.

Deze tentoonstelling is een bezoek ten volle waard en ik wijk ook de geitenhouders op om een bezoek aan deze tentoonstelling te brengen. Er is verbazend veel te zien op het gebied van de industrie, spoorwegen, havens, enz., terwijl ook de landbouw goed vertegenwoordigd is. Men kan er o.a. een stal met melkvee zien, 12 stuks zwartbont vee en 12 stuks roodbont vee, 4 mestkoeien, een aantal kalveren, fok- en mestvarkens, schapen met lammeren, merries met veulen enz. Te veel om op te noemen.

De geitenhouders zullen vragen: „Zijn er dan geen geiten?” Deze zijn er inderdaad ook en wel een Toggenburgergeit met twee lammeren en een witte geit met een vijfeling.

Van een bezoek aan deze tentoonstelling zal men geen spijt hebben.

DE SECRETARIS

Vragenrubriek

Vraag: Ik heb vijf geiten en voor deze dieren krijg ik de aardappelschillen van enige burens. Nu zitten er tussen de schillen nog al eens schillen van bananen, citroenen en sinaasappelen. Zijn deze schadelijk voor de geiten en is het nodig, dat ik deze er allemaal uithaal?

Antwoord: Het is ons niet bekend of deze schillen inderdaad schadelijk zijn, zodat het om die reden alleen al wenselijk is deze te verwijderen. Ofschoon geiten in het algemeen niet zo gevoelig zijn voor schadelijke stoffen als de andere huisdieren, is het aan de andere kant ook weer zo, dat geiten niet zo erg kieskeurig zijn en graag van onbekende dingen vreten. Bovendien is het mogelijk, dat bepaalde, in deze schillen voorkomende stoffen, vooral reukstoffen, via het lichaam van de geit in de melk overgaan en daaraan misschien een minder gewenste geur of smaak kunnen geven. H.

Vraag: Hoe staat U tegenover de voeding van kastanjes aan geiten? In de herfst

kan ik deze voor heel weinig krijgen. Zijn eikels ook bruikbaar?

Antwoord: Van kastanjes en eikels kan wel in kleine hoeveelheden wat gevoerd worden aan geiten. Vanwege de aanwezige looistoffen, die een schadelijke werking kunnen uitoefenen, moet men zich beperken. Het beste is, om ze ontdopt te voeren, of geweekt. In ontdopte toestand is de zetmeelwaarde vrij hoog, het eiwitgehalte laag. In ontdopte toestand kan men de voederwaarde het beste vergelijken met graanmeel! H.

Vraag: Mijn melkgeiten voer ik altijd hele haver. Men zegt wel eens, dat geplette haver beter is. Gaarne zou ik hierover uw mening vernemen.

Antwoord: Pletten, nog beter malen van granen is in de veevoeding altijd aan te bevelen. De spijsverteringssappen kunnen dan gemakkelijker bij de voedende bestanddelen komen, waardoor een hoger nuttig rendement wordt verkregen. B.

Wie de jeugd heeft, heeft de toekomst

Wie de jeugd heeft, heeft de toekomst, is een bekend gezegde en er schuilt een grote waarheid in. Ook op het gebied van de geitenfokkerij en -houderij.

Het houden van één of meer geiten gaat in verreweg de meeste gevallen niet zonder meer aan de kinderen voorbij. De meeste kinderen interesseren zich wel voor de dieren en zij hebben de gelegenheid van zeer nabij het wel en wee van de geiten mee te beleven. Het kweekt belangstelling en liefde voor de dieren en het kinderoog gaat open, ook voor andere dingen, die de natuur biedt. Dit is zeer belangrijk.

Er wordt wel eens beweerd, dat de meer rijpe jeugd van vandaag nergens meer belangstelling voor heeft; zij weten bijv. wel welke film er de volgende week draait, maar ze weten niet wanneer vaders geit de tijd van lammeren heeft.

Dit mag men van de jeugd in het algemeen absoluut niet zeggen. Er zijn er natuurlijk wel, die gedachtenloos aan alles voorbij leven, maar die zullen er vroeger ook wel zijn geweest. We treffen tegenwoordig onder onze leden en bestuursleden van de geitenfokverenigingen ook jonge mensen aan, die vol belangstelling en activiteit zijn. Dit zijn echter meestal jonge mensen, die van thuis uit gewend zijn huisdieren te hebben en daardoor een zekere belangstelling en liefde er voor aan de dag leggen. Dit zijn veelal ook de beste veeverzor-

gers, omdat ze gevoel voor de beesten hebben en geleerd hebben er mee om te gaan.

Men voelt dat misschien niet altijd zo aan, maar dit is een bezit en degene die het heeft, is rijker dan degene die het niet heeft.

Zo ontmoeten we onder onze leden van de geitenfokverenigingen vele boerenarbeiders of mensen, die oorspronkelijk bij de boer waren en ook vele boeren. Het valt ons vaak op, hoe eensgezind boer en arbeider met elkaar opwerken op het terrein van de kleinveeteelt en dat ze juist op dit punt elkaar vinden. De afstand, die anders vaak van beide kanten zo angstvallig wordt bewaard, is dan volkomen opgeheven. De belangstelling voor en het medeleven met het wel en wee van de kleine huisdieren brengt hier een grotere genegenheid tot elkaar, men geeft zich beter en men begrijpt elkaar beter.

Dit hebben we juist op het platteland zo hard nodig.

Dit beter begrijpen vindt niet alleen zijn oorzaak in de gemeenschappelijke belangen op dit terrein, doch veel eerder in de diepere grondslag van dit alles: de liefde voor onze huisdieren, die aan onze zorgen zijn toevertrouwd.

Hierbij worden rang en stand volkomen uitgeschakeld.

D. STEENBEEK

De voeding van melkgeiten en de opfok van lammeren

In een onlangs gehouden radiocauserie heeft de heer S. de Jong Szn., Hoofdassistent A bij het Rijksveeteeltconsulentschap voor Zuid-Holland, aanwijzingen gegeven met betrekking tot de voeding van geiten en de opfok van lammeren.

Bij de voeding van melkgeiten, aldus spreker, gaat het vooral om de vitaminevoorziening. Veel geiten hebben in het voorjaar n.l. grote behoefte aan vitamine A en D. Het is dan ook verstandig, de dieren zo spoedig mogelijk wat vers gras bij te voeren. Voorts verdient het aanbeveling de dieren op een zonnige dag eens buiten te laten lopen en bij voorkeur op een windvrije plaats.

Van groot belang is ook, dat de dieren voldoende mineralen krijgen. Zo kan het voeren van gemengde koekjes of brokjes worden aanbevolen. Aan te raden is het toedienen van extra mineralen of het gebruik van een liksteen.

De eiwitvoorziening is eveneens van groot belang. Behalve ruwvoer kan men de dieren dan ook het beste een mengvoer in de vorm van koek, brokjes of meel voeren. Bij aankoop

van mengvoer dient er vooral op te worden gelet, dat dit minstens 20 % verteerbaar eiwit bevat. Tenslotte zullen de dieren altijd de beschikking moeten hebben over voldoende water.

Als de dieren drachtig zijn, moet de nodige aandacht aan de klauwverzorging worden besteed. Zo is het in het voorjaar en in de zomer dringend noodzakelijk, dat men de klauwtjes regelmatig bijsnijdt.

Bij de opfok van lammeren gaat het er om, dat hiervoor dieren van goede afstamming worden gekozen. Zo zal men bij voorkeur een lam aanhouden van een sterke melkgeit, waarvan een of meer melklijsten bekend zijn. Beter is het één lam goed op te fokken en te zorgen voor goede kwaliteit, dan een groot aantal dieren te houden van matige kwaliteit. In dit verband kan ook nog worden opgemerkt, dat het nog niet zeker is, dat Israël dit jaar weer lammeren afneemt.

Bij voorkeur houde men lammeren aan, die vroeg, dus vóór half April, geboren zijn. Vaak is het mogelijk deze dieren in de herfst al te laten dekken. Als het lam geboren is, is het gewenst het diertje zo spoedig mogelijk 100 tot 150 gram biest te geven. De eerste 7 à 10 dagen moet men de melk van de moeder voeren, bij voorkeur direct na het melken. De hoeveelheid melk kan men geleidelijk opvoeren tot plm. 1 tot 1 $\frac{3}{4}$ kg melk per dag. Als men dit enige weken heeft gedaan, kan men het dier zonder bezwaar wat minder melk geven en wat water bij de melk doen. Bijvoeding met wat hooi of groenvoer is dan tevens gewenst. Als men geen volle melk meer geeft, kan men de dieren het beste wat krachtvoer bijvoeren. Het voeren van de dieren moet vooral regelmatig gebeuren.

Aan goed ontwikkelde lammeren, die goed drinken en ook boklammeren kunnen iets grotere hoeveelheden voer worden verstrekt. In elk geval moet er voor worden gewaakt, dat de dieren te vet worden.

Van groot belang is nog de huisvesting van de dieren. Nodig is een ruime, lichte stal. Men houde de dieren vooral ook zindelijk en late ze als het enigszins mogelijk is loslopen.

Verenigingsnieuws

FRIESLAND

Friese Bond van Geitenhouders Geitenkeuringen 1955

2 Juli: 2 uur Franeker (evt. Schalsum?); 2 uur Tijnje.

9 Juli: 1.30 uur Driesum; 3 uur Zwaagwesteinde.

13 Juli: ± 10 uur Oudebildtdijk.

16 Juli: 1.30 uur Haulerwijk; 4 uur Appelscha.

21 Juli: 6.30 uur Garijp.

23 Juli: 1 uur Beetsterzwaag; 3.30 uur Drachten; 1.30 uur Finkum; 4 uur Menaldum.

30 Juli: 1.30 uur Ureterp; 3 uur Bakkeveen.
 5 Augustus: 6.30 uur Z. Haskerland en Ouwster-
 trijegaën.
 6 Augustus: 2 uur Quaetrebras; 5 uur Boelens-
 laan; 1.30 uur Giekerk.
 13 Augustus: 1 uur Aalsum; 3.30 uur Pâesens;
 5.30 uur Ternaard.
 20 Augustus: 1.30 uur Blija; 4 uur Holwerd; 1.30
 uur Jubbega; 5 uur Bontebok.
 27 Augustus: 1 uur Gaasterland; 4 uur Pingjum.
 3 September: 2 uur Kringkeuring der kring
 Noord-West te Menaldum.
 10 September: 2 uur Kringkeuring der kring
 Zuid-Oost te Jubbega; 2 uur Kringkeuring der
 kring Midden-Oost te Drachten.
 17 September: 2 uur Kringkeuring der kring
 Zuid-West te Witmarsum.
 ? ? : Kringkeuring der kring Oost te Zwaag-
 westeinde.
 24 September: 12 uur Provinciale Fokdag te
 Drachten.

NOORD-HOLLAND

Kring „Zaanstreek“

Aan de melkcontrole in onze kring wordt dit jaar
 deelgenomen door 34 geiten, waarvan zeven één-
 jarigen en negen tweejarigen. Een dergelijk groot
 aantal hebben we nog niet eerder gekend en mogen
 hopen dat alle dieren tot het einde der lactatie-
 periode er in zullen blijven.

In de maand Juni zijn proefmelkingen geconsta-
 teerd van ruim 7 kg voor een 6-jarige, 6 kg voor
 een 2-jarige en 4½ kg voor een 1-jarige geit. In
 verband met afwezigheid van de heer W. J. de
 Jong gedurende Juli (vacantie) zullen de monsters
 onderzocht worden door de heer D. Best te Zaan-
 dam, die zich beschikbaar gesteld heeft waar te
 nemen. De gehele laboratoriuminventaris is bij hem
 thuis ingericht. Elke afdeling is van deze tijdelijke
 wijziging schriftelijk op de hoogte gesteld.

Op de op 29 Juni gehouden kringvergadering werd
 de begroting van de afd. Assendelft, inzake de te
 houden kringtentoonstelling op 20 Augustus aldaar,
 na een toelichting van haar secretaris, goedgekeurd.
 Enige financiële toezeggingen werden gedaan door
 Zaanse afdelingen en plaatselijke instellingen, zo-
 dat het risico voor de kring acceptabel is. Begin
 Augustus wordt opnieuw vergaderd om het vervoer
 naar deze tentoonstelling (terrein v.v. „Assendelft“)
 te regelen. Eveneens zal dan besproken worden aan
 welke tentoonstellingen deelgenomen zal worden in
 September. Hoorn opent de rij op Vrijdag 9 Sep-
 tember, daarna Purmerend op Donderdag 15 Sep-
 tember en tenslotte sluit Alkmaar deze serie op
 Woensdag 28 September. Of alle in aanmerking
 komende dieren naar alle drie tentoonstellingen
 zullen gaan of dat een spreiding toegepast zal wor-
 den, komt op deze genoemde vergadering in be-
 spreking.

Het bestuur van de afd. Westzaan hoopt op Za-
 terdag 16 Juli op de terreinen van de heer T. de
 Vries aan het Weiwer een onderlinge tentoonstelling
 te houden ter voorbereiding van de verdere ten-
 toonstellingen in de streek en provincie. Een wissel-
 beker is o.a. hiervoor beschikbaar gesteld.

Koog a.d. Zaan, 30 Juni 1955

W. J. DE JONG

ADVERTENTIES

Voor Bekers, Medailles, Lauwerkransen,
 Lauwertakken, Kruisen, Schildjes, enz.

J. C. VERMEULEN — HALFWEG

Mariaalaan 72, Tel. 02907—307

Gevestigd sinds 1921

Iedere geit heeft min of meer behoefte
 aan mineralen en is onze

MINERALEN LIKSTEEN

A.B.A.W.

hiervoor de juiste voorziening.

Vele geitenhouders zullen U dit gaarne
 bevestigen.

Honderden nabestellingen van de meest
 tevreden klanten.

Levering van 5 stuks met een
 totaal gewicht van 5 kg. franco
 onder rembours van f 3.50.

N.V. RHEDAZA - RHEDEN (Gld.)

Gevraagd :

EEN BESTE STAMBOEKGEIT, liefst een
 bokmoeder, niet ouder dan twee jaar, of een
 jonge geit. - Brieven met prijsopgaaf aan :
 A. VELLINGA, Zomerweg 387, HARDE-
 GARIJP.

Te koop wegens inteelt :

EEN PRIMA BOK, Stamb. no. G 956. Dekt
 en bevrucht uitstekend. Te bezichtigen : Duis-
 tere straat 12, Epe. - Geitenfokvereniging Epe
 en Omstreken.

WERFT ABONNEES OP ONS BLAD!!!

De Geitenhouder

Orgaan van de Nederlandse Organisatie voor de Geitenfokkerij

Secretariaat Ned. Organisatie
Administratie „De Geitenhouder” - Giro 175529
S. DE JONG Sz. — DEN HAAG
Altingstraat 189

Redactie
A. BLIKMAN — VELD (G.)
Schaapsdrift-Overbeek 27
Auteursrecht van alle artikelen voorbehouden

Advertentiën
F. v. d. PEYL — KRUININGEN
Markt 19

In Memoriam Willem Sjoerd Sietema

15 Juli, op een zomerse dag, werd deze stoere werker ten grave gedragen. 12 Juli was hij, na een langdurig, maar geduldig gedragen lijden, zacht en kalm, in zijn geboorteplaats Grouw, in Fryslân, overleden.

Autoriteiten, maar vooral vrienden, begeleidden hem naar de open groeve, waar hij, in Fryske groun, tot het einde der tijden zou rusten.

Na een bezoek aan het sterfhuis, begaven wij ons naar de Doopsgezinde kerk, waar de dienstdoende dominé de Psalmen 139 en 24 voorbad. God, die alles weet en kent, heeft ook geweten wat er in Sietema de laatste tijd moet zijn omgegaan, en waarvan hij veel voor zijn omgeving heeft moeten verzwijgen. Trouwens, ieder mens heeft punten, waarover hij niet, of slechts ten dele, en dan nog maar alleen met zeer goede bekenden, spreekt. Maar de Heer is ook onze Herder, die Zijn schapen kent en ze nooit of te nimmer in de steek zal laten.

Zo'n laatste tocht van een vriend, doet ieder van ons nadenken, en men wordt stil.

Een grote schare van familie, vrienden en bekenden, brachten hem de laatste eer. En Sietema, die nooit van officiële huldigen gehouden heeft, kwam dit toe.

Bij zijn afscheid als Hoofdassistent A Rijks-veeteeltconsulent in de provincie Zeeland, schilderden we de goede hoedanigheden van Sietema reeds in het Februarinumnummer 1952 van ons maandblad „De Geitenhouder”.

Als voorzitter van de Nederlands Organisatie voor de Geitenfokkerij mochten wij hem toespreken bij zijn afscheid als secretaris van deze Organisatie, waaraan hij al zijn beste krachten, jarenlang, heeft geschonken, tijdens de jaarvergadering, gehouden te Utrecht op 3 April 1954. Zijn gezondheidstoestand was toen reeds verre van rooskleurig, maar dat wij hem nu niet meer in ons midden hebben, was in Augustus van het vorige jaar, toen ik hem, en het zou voor het laatst zijn, bezocht in Grouw, niet te veronderstellen.

Op 68-jarige leeftijd, na een korte rust, die niet eens rust genoemd kan worden, rust deze stoere werker nu voor eeuwig. Nu reeds zal God hem voor alles wat hij deed voor zijn gezin, zijn taak en de mensheid, ten volle hebben beloond.

De tegenwoordige Rijkszuivelconsulent, tevens belast met Veeteeltzaken, uit de provincie Zeeland, Ir. Harmsen, die in het Zeeuws Landbouwblad van 16 dezer reeds een „In Memoriam” schreef, hield een schitterende, gevoelvolle grafrede, aangehoord door de echtgenote, de kinderen, kleinkinderen, familie, vrienden en verschillende autoriteiten op Landbouw-, Zuivel- en Veeteeltgebied, maar ook door de eenvoudige landbouwer, die de reis van Walcheren naar Grouw had gemaakt om blijk te geven van de waardering voor al het werk, dat Sietema heeft gedaan voor „zijn” boeren. Ja, ik moet eindigen, jeugdkennissen toonden hun medeleven met dit, speciaal voor de echtgenote en de familie, zo smartelijk verlies.

En toch zijn we weer dankbaar, dat de verlossing is gekomen, want het is hard, een vriend te zien lijden en hem niet te kunnen helpen.

Onze redacteur, een van zijn beste vrienden, vroeg mij om dit „In Memoriam” te willen schrijven en ik hoop, dat ik zijn vriend Willem goed heb uitgetekend.

Na de begrafenis wandelden we terug naar het station Grouw, passeerden een gedenksteen voor de gevallen 1940-'45 en noteerden de spreuk: „Fan bûge frjemd”. Dat was Willem Sjoerd Sietema.

De trein bracht ons Fryslân, zijn „Heitelân”, weer uit. In brandende hitte ging het „ungetiëdzje” voort. Het leven staat niet stil.

Een oprecht woord van sterkte voor de achtergebleven mevr. de Wed. A. Sietema-Bijlsma en haar familie, moge dit „In Memoriam” besluiten.

Breda, Juli 1955 Ir. JOH. F. B. TROMP
Oud-voorz. Ned. Org. v. d. Geitenfokkerij

Vader Cats en het gebruik van melk

Uit het jaarverslag van de Prov. Bond van Geitenfokver. in Zuid-Holland.

Ik vraag excuus dat ik dit verslag met een in uw oren wellicht wat wonderlijke vraag begin, maar hebt U wel eens van Vader Cats gehoord? Ik bedoel Mr. Jacob Cats, geboren 10 September 1577 te Brouwershaven, overleden te 's-Gravenhage 12 September 1660 in de ouderdom van 83 jaren. In leven pensionaris van de Staten van Holland, welke taak hij neerlegde toen hij 74 jaar was in het jaar 1651.

Ons volk gaf hem de ere-titel „vader” om de vaderlijke toon zijner talrijke gedichten en de talrijke vaderlijke vermaningen die hij in die gedichten aan zijn volk heeft gegeven.

Maar, zo hoor ik U vragen: wat heeft deze Staatsman en vaderlijke dichter nu te maken met de geitenfokkerij? Mag ik nog even het geheim bewaren en uw geduld op de proef stellen?

Toen hij in 1651 zich terugtrok uit zijn ambt, vestigde zich de oude maar nog krasse baas op zijn buiten „Sorgvliet” bij Den Haag. Wat hij neerlegde was een zware taak, waarvan hij zelf zegt:

Ik heb in dit gewoel een ruimen tijd gesleten,
En brood van luyen aard en heb ik nooit gegeten:
Geheele dagen lang, tot aan den zwarten nacht,
Heb ik in diep gepeins al dikmaal doorgebracht.

Wat hij tegemoet ging was het leven waar naar hij altijd had verlangd. Buiten in Gods vrije natuur, bij de planten, de vogels en de vissen, bij de dieren op het land en in de stal was zijn hart ook als hij het schip van Staat bestuurde.

Ik schuwde stadsgewoel en koos het eenzaam veld,
Want daar was toen ter tijd mijn wezen op gesteld.
Ik leefde zonder staat en voor mijn eigen zelve,
Ik schiep een grote lust om land te doen bedelven,
Om, buiten alle zorg, te rusten in het groen.

Zo zien wij hem dan in gedachten op Sorgvliet bij zijn vee, zijn kippen en kalkoenen, zijn duiven en fasanen, zijn koeien en zijn schapen en..... zijn geiten en hij zingt er van op zijn ouwen dag dat het een lust is. Want wat hij ook neerlegde, zijn pen bleef vruchtbaar tot aan zijn dood. Zijn laatste gebed, dat hem sterfende was voorgelezen, was van zijn eigen hand.

Maar nu ter zake! Waarom riep ik deze Staatsman-dichter-geitenhouder voor U op? Om zijn ode aan de melk. Luister!

Voor eerst wordt alle melck in ouden tijt geprezen,
En kan voor menigh quat den mensche dienstigh

[wezen;

Het kan voor al de jeught een dienstigh voedsel sijn,
Al beter als de most of als de klare wijn:
Voor al soo wort de melck van geijten afgekomen,
Voor menigh ongemack, bij menschen ingenomen,
Den esel even selfs die geeft ook voedsaem vocht,
Dat veeltijts dienstigh is oock voor een quade locht.
Voor die sijn uitgeteert en van de teringh queelen,
Die geeft men soete melck getogen van cameelen,

Oock is het geijtensoogh hiertoe niet onbequaem,
En heeft bij menigh volck daerom een grooten naem,
En boven alle melck is van een groot vermoghen,
Dat uijt een vrouwenborst met suijgen wordt getogen.
Maer let oock op de melck, die wij uijt koeien trekken,
Die kan geen minder kracht omtrent het hert

[verwekken.

En daerom (als de quael niet al te ver en gaet)
Soo geeft de koeienmelck oock wel de meeste baet.
Die is van vetter aart als geijt of kemel geven,
Daarvan dat overal meest al de kinders leven.

Want dit gesegent vocht, vermenght met witte broot
Dat maeckt na d' oude spreuk oock kleijne

[kinders groot.

Tot zover Vader Cats.

We leven dan nu 300 jaar later en hebben onze bedenkingen tegen deze oude vaderlijke rijmelaar, maar..... onze kindertjes hebben nog nooit gehoord, laat staan geproefd, van koeienmelk die van „vetter aert” zou zijn dan geitenmelk. Of ze groot komen bij witte brood zullen we nu maar in het midden laten, want die vraag ligt in onze tijd zo zwaar niet. We blijven maar bij de melk. Melk is tegenwoordig een vocht dat „dienstigh” is om elkaar politieke vliegen af te vangen. Blijft het 2½ % of wordt het 3½ % of beiden? Wordt het 3½ %, dan maar betalen. Over dit vraagstuk hebben de staatslieden van onze dag „geheele dagen lang, tot aan den zwarten nacht, in diep gepeins al dikmaals nagedacht”.

Ik houd het bij Vader Cats. Die was geitenhouder en Staatsman.

Maar tevergeefs heb ik gewacht op de stem in onze Volksvertegenwoordiging die in de melkoorlog het pleit had kunnen voeren voor de arbeiderskoe, voor het „geitensogh” met zijn 3½ %, 4 % en meer vet voor een prijs ver beneden die van het gereguleerde regeringsproduct.

Hier moet de georganiseerde geitenhouderij van Nederland zijn kansen grijpen. Eén onzer prachtgeiten als blikvanger voor een advertentiecampagne en daaronder: Bij haar niet 3, maar 2 kan voor 4 man. Of: Stap met haar over in de gezonde helft, dan heeft U volle melk.

Deze doet het zeker ook: De vraag 2½ of 3½ %? Ik geef 4 % en goedkoper! Een handige advertentieman vindt er grif meer. Maar genoeg. Hoofdzaak is dat we er eens over nadenken, geitenhouders, of hier geen kansen liggen om de geit en haar groot sociaal nut voor het voetlicht te halen van volk en regering.

H. VAN HOOGDALAM

VOOR DE VROUW

Gestooftde kalfsnieren.

3 kalfsnieren, 4 dl jus (mager met water) of water + bouillonblokjes, laurierblad, 2 kruidnagelen, peper, zout, 1 grote ui, 30 gram bloem, 60 gram boter, gehakte peterselie.

Week de nieren enige uren in koud water, neem er het vet uit en snijd ze in schuine plakjes. Wentel de schijven nadat ze met peper en

zout zijn bestrooid door wat meel en bak ze in de bruin geworden boter mooi bruin. Neem ze uit de pan. Voeg bij de boter het meel en de gesnipperde ui en bak deze licht bruin. Vermeng de massa al roerende met de warme bouillon, voeg er de kruiden bij en laat de saus even doorkoken. Stoof er de stukjes nier $\pm$ een half uur in. Af en toe roeren. Voeg op het laatst fijn gehakte peterselie toe.

Stroompoppen.

100 gram bruine suiker, 100 gram stroop, 100 gram boter, 2 eetlepels melk, 1 theelepel gemberpoeder, 250 gram zelfrijzend bakmeel.

Roer de boter tot room. Vermeng ze met de stroop, de suiker, de melk, het gemberpoeder en het meel. Strijk het deeg dan uit op een met boter besmeerd bakblik. Bak het in een matig warme oven lichtbruin en gaar, $\pm$ 15 min. Snijd het zo warm mogelijk in vierkante stukjes. Neem ze dadelijk van het blik en laat ze bekoelen.

Groene boter.

100 gram boter of margarine, 1 eetlepel fijngehakte tuinkruiden, zoals peterselie, kervel, selderij, bonenkruid, citroenmelisse. Roer de boter tot ze zalfachtig is geworden en vermeng ze met de fijngehakte kruiden. Smeer ze op de boterham.

V. C.

Iets over het doel van Keuringen, Fokdagen en Tentoonstellingen voor Geiten en het Waarderen van de Dieren als zodanig.

Het doel van deze keuringen kunnen wij het beste als volgt omschrijven:

- a. een beeld te geven van de ontwikkeling in het werkgebied, waar een dergelijke keuring georganiseerd wordt;
- b. kennis te verspreiden omtrent het doel en de werkwijze voor de rationele geitenfokkerij en de hierdoor reeds bereikte resultaten;
- c. door onderlinge ijver en vergelijking een gezonde prikkel te scheppen tot verbetering van het geitenras;
- d. deze prikkel te versterken door het geven van een prijs en in het algemeen de liefhebberij voor deze tak van vee fokkerij te vergroten.

Wordt nu een bepaalde jury opgedragen op een keuring de dieren te beoordelen, en uit te maken welke voor een prijs in aanmerking komen, dan is het een mooie, maar niet altijd een gemakkelijke taak.

Het keuren van dieren is immers het maken van een onderlinge vergelijking met daarbij steeds een ideaal dier als patroon voor ogen.

Gaan wij nu op zulke voor de geitenhouders uitermate belangrijke dagen prijzen toekennen, dan is het een niet te onderschatten taak van de jury, om de waarde van de voorgebrachte dieren zo nauwkeurig mogelijk tegen elkander af te wegen. Hiernaast dient men dan op de eerste plaats het juiste foktype in de waar-

dering naar voren te brengen. Slaagt men hierin niet, dan zijn er twee onbillijke factoren te noemen. Ten eerste licht men de fokkers verkeerd in over de te volgen fokrichting. In de tweede plaats doet men de eigenaars van de betere dieren tekort.

Wel dient men te bedenken, dat het waarden van levende dieren steeds een momentopname is. Op elke plaatsing is wel wat aan te merken en dat zal in de toekomst wel zo blijven ook. Immers de juryleden zijn mensen en men kan dan ook niet meer dan mensenwerk van hen verlangen. Daarnaast blijft ook persoonlijke smaak een rol spelen.

Op de uitspraak van de jury is meestal geen beroep. Wel kunt U van haar een uitleg van het hoe en waarom vragen. Deze voorlichting in de vorm van een mondelinge toelichting kan zeer verhelderend werken. Meermalen gebeurt het, dat iemand, die het niet geheel met de jury eens was, door de toelichting overtuigd werd van de juiste plaatsing der dieren.

Geitenhouders, brengt uw dieren zo goed mogelijk voor de jury. De ideale geit, die ook de jury in gedachten moet hebben, zal U wel nooit kunnen fokken, maar wie er naar streeft zal ze het dichtst kunnen benaderen.

Op welke keuring U ook met uw dieren moogt verschijnen, wij wensen U veel succes.

H. R.

Wat elke maand te doen geeft

Zo zoetjes aan nadert nu de tijd dat in verschillende verenigingen gedacht wordt over de aankoop van een bok.

Het lijkt mij goed hier nog eens even nader bij stil te staan. Het verdient de grootste aanbeveling bij deze aankoop weloverwogen te werk te gaan, want de bok immers betekent de halve fokkerij.

Men dient zich allereerst af te vragen, welk type bok men in een bepaalde vereniging nodig heeft. Heeft men geiten die algemeen wat flinker ontwikkeld konden zijn, dan is het nodig uit te zien naar een robuuste bok, die afstamt uit een goed ontwikkelde familie.

Ook heeft men in bepaalde verenigingen te kampen met wat fijn en minder goed beenwerk. Ook dan is het nodig bij de aankoop van een bok speciaal aandacht te schenken aan de correctheid der benen en ook aan de zwaarte daarvan. Het is dan nodig na te gaan of de moeder en vader van de bok goed en gaaf beenwerk hebben en indien mogelijk, ook nog van de grootouders.

Evenzo is het ook met de gehoorndheid. Vooral in verenigingen waar gehoorndheid veelvuldig voorkomt, verdient het aanbeveling veel aandacht te schenken, hoe het staat met deze kwestie in de familie van de aan te kopen bok. Op deze wijze zal het percentage gehoornde lammeren teruggebracht moeten wor-

den, hoewel men niet moet vergeten, dat er altijd tegenvallers uit de bus kunnen komen.

Ook zal men aandacht aan de beharing moeten schenken. Een goede kortharige bok zal het percentage lammeren met te lange haren kunnen verminderen.

En dan niet te vergeten, de productie-afstamming. Aan dit onderdeel dient te allen tijde aandacht geschonken te worden. Koop geen bok waarvan geen of onvoldoende productie van de moeder bekend is. Let ook vooral op de productie van de grootmoeders.

In het algemeen zou ik nog willen opmerken, dat vooral een bok mannelijkheid in zijn voorkomen moet vertonen. Een goede ontwikkeling van de mannelijke geslachtsdelen is noodzakelijk. Bokken die zich erg bevuilen en op jonge leeftijd reeds een sterke deklust bezitten, zijn nogal eens onvruchtbaar.

Ik wil het deze keer hierbij laten en ik hoop dat meerderen met dit korte artikeltje hun voordeel kunnen doen. O.

Uit den vreemde

In onderstaand artikel worden verschillende problemen behandeld, die ook in ons land dikwijls onderwerp van bespreking zijn, zoals fokprestatie van een bok, het passen van een bok bij een geit (waar men wel eens wat licht over denkt!) verzorging en, zeer actueel, de kwestie van de kwenen.

Wij vragen uw aandacht voor een Engelse visie op:

HET HOUDEN VAN EEN BOK

(uit het *British Goat Society's Year Book*)

Het oude gezegde: „Een bok is de halve kudde” is meer dan waar. Het is zeer bepaald een te lage waardering, want natuurlijk kan de bok de volgende generaties scheppen of bederven. Aangenomen dat dit zo is, is het duidelijk, dat de bok inderdaad uiterst zorgvuldig behoort te worden uitgekozen.

Hoe zal hij worden uitgekozen?

Wel, indien mogelijk, op de kwaliteit van zijn vrouwelijk nageslacht. Wat wordt er van dit nageslacht gevraagd? Dat zij zijn goede voorbeelden van het ras, in alle werkelijk noodzakelijke punten, vooral misschien in de vorm van het uier en productiviteit. Ongelukkigerwijs zal, vóór deze punten vaststaan, de betreffende bok reeds enige jaren oud zijn en misschien reeds verdwenen, voor deze dingen bekend zijn. Dit lot heeft ongetwijfeld menige, die werkelijk van waarde waren, achterhaald. Speciale aandacht moet worden geschonken aan het feit, dat sommige bokken, hoewel zij waarschijnlijk goed zijn, nooit of vrijwel nooit goede geiten hebben gedekt of goede geiten, die slecht verzorgd worden, hebben gedekt, waar de productie veel beter kon zijn en dus de kwaliteiten van de bok in een ongunstig licht komen te staan.

Anderzijds zijn keuringsuitslagen van zijn

nakomelingen van zeer verschillende waarde, afhankelijk van de kwaliteit van de jury. Dus, ofschoon het goed is deze resultaten te bestuderen, moet ook het beoordelen van de jury in ogenschouw worden genomen.

Uit het bovenstaande blijkt, dat het niet gemakkelijk is een geschikte bok te ontdekken, die heeft bewezen, dat te geven wat we wensen.

Aangenomen dat dit zo is, zal het vaak zelfs niet mogelijk zijn, dus is de volgende beste methode (waartoe men gewoonlijk zijn toevlucht neemt) een bok te kiezen van een of andere opvallende moeder, die de kwaliteiten heeft, die men zoekt en van een vader, waarvan men de fokresultaten goed bevonden heeft of die ook van een beste moeder is.

Hoe langer de lijn goede geiten is, die aan elke kant achter de bok zijn, hoe beter, omdat niemand zeker kan zeggen, welke erfelijke eigenschappen overgeleverd zullen worden. Het bewijs wordt geleverd door een tweeling, waarvan de ene geit goed is en de andere misschien heel slecht, terwijl ze toch dezelfde vader en moeder hadden. Hoe langer de keten goede geiten nu is, des te groter is de kans, dat de toekomstige generatie's goed zijn. (Waarover wel te praten valt! H. E.)

Nu we zien, hoe belangrijk de bok ongetwijfeld is, is het duidelijk, dat hij gehuisvest, gevoed en verzorgd moet worden op een werkelijk juiste manier. Hij behoort zeker goed gevoed te worden, vooral juist vóór en gedurende het dekseizoen, wat betekent, dat er ruim klaverhooi is van goede kwaliteit, in een net gemaakte hooiruif, ruim groenvoer en twee keer per dag wat krachtvoer, doch altijd ook zuiver, fris water in een schone emmer, iets warm, wanneer het koud is.

Ieder weet, dat een bok, vooral in het dekseizoen, een dier is met een luchtje er aan; onnodig moet hij niet worden aangeraakt; daarom moet zijn woning zo gemaakt zijn, dat voeren en drinken geven kan geschieden zonder bij hem in de box te hoeven. Wat betekent, dat gezorgd moet worden voor een doorgang, waardoor zijn voorraad hooi, krachtvoer en water kan worden aangevuld.

Een bok heeft nodig, dat hij geregeld uit zijn hok komt. Dit is niet gemakkelijk, daar tuieren niet aanbevolen wordt (? H. E.). Een flink kampje land met sterk schrikdraad is ideaal en wanneer het zo kan worden ingericht, dat dit direct aansluit op het hok, kan het niet beter. Dit bespaart het in- en uitbrengen van de bok en spaart ook een schuilplaats uit, nodig wanneer het regent.

Een klein erf, aansluitend op het hok, is werkelijk nodig. Het liefst met betonnen vloer. Hier kan de bok naar believen, misschien behalve tijdens zeer slecht weer, dag en nacht in en uitlopen. Hiervoor kan, als er een wil is, gemakkelijk een goede oplossing gevonden worden, met allerlei middeltjes, om de opening naar het erf te openen en te sluiten.

Uit dit alles volgt reeds, dat er een behoorlijke zorg voor nodig is, om op goede wijze een

bok te houden. Dit kan niet licht worden opgevat.

Voor een flinke kudde geiten is het misschien wenselijk zelf een bok te houden, maar voor een paar geiten is het alle moeite niet waard, want hij hoort 365 dagen van het jaar gevoed en verzorgd te worden. Waarschijnlijk worden mergkool, lucerne enz. reeds verbouwd voor de geitenstapel. Desalniettemin moet nog een extra hoeveelheid voor de bok worden betrokken.

Het verdient geen aanbeveling de bok in de kudde te laten lopen, omdat het noodzakelijk is, precies te weten, wanneer de lammeren kunnen worden verwacht. Bovendien zal hij zijn „lucht” op de geiten overbrengen en zal hij ongetwijfeld trachten met geiten, die (nog) niet gedekt moeten worden en met lammeren te paren.

Dan is er nog het dekstation, waar voor een niet te hoog bedrag iedereen zijn geit kan laten dekken. Geen dekking, dan geen betaling, maar gewoonte is, dat tegelijk bij de dekking het bedrag betaald wordt. Komt de geit terug, dan is herdekking binnen 6 weken kosteloos. En als de bok onvruchtbaar blijkt te zijn, wordt het dekkingsgeld terugbetaald.

In de bebouwde kommen behoren geen bokken te worden gehouden. Dat is niet aardig tegenover de bureu (! H. E.) en plaatst de geiten in een slecht daglicht, daar de stank van de bok gewoonlijk aan de geit in het algemeen wordt toebedacht.

Bokkenstallen moeten daarom niet alleen ver van andere huizen worden gehouden, maar ook op een flinke afstand van publieke wegen en van de geitenstal, waarin de vrouwelijke dieren worden gehouden.

Het is nu sinds enkele jaren toegestaan, dat gehoornde bokken worden geregistreerd en gebruikt. (In Engeland! H. E.) De bedoeling was, hiermede het optreden van kwenen tegen te gaan. Evenwel zonder succes. Bovendien is in de meeste goede kudden zo'n gering aantal kwenen geboren, dat dit zeker niet de moeite waard is. Het Ministerie van Landbouw laat geen gehoornde of onthoornde bokken toe in de publieke dekstations. Ofschoon onthoornen met het gloeiend hete ijzer vlug klaar is en heel gemakkelijk, wanneer men weet hoe te handelen, is het weer iets, wat extra moet gedaan worden en het is zeker beter onze geiten hoornloos te fokken dan ze hoornloos te maken. Telkens wanneer een gehoornde (of hoornloos gemaakte) bok wordt gebruikt, vertragen we het bereiken van het verlangde doel. Waarom gaan we niet terug naar de oorspronkelijke regel en registreren (en gebruiken) alleen hoornloze bokken (zoals het dus nu in ons land is, H. E.), waarmee we dichterbij het tijdstip komen, dat al onze geiten hoornloos geboren worden (? H. E.)

Ir. H. EIKELBOOM

In ons land treffen we geen grote geitenhouderijen aan. Meestal is er bij elke geiten-

houder één melkproducente, soms zijn het er twee of drie, doch daarmee is het tegenwoordig vrijwel afgelopen. Toch zal het U interesseren, wat wij in het Jaarboek van de Engelse Bond van geitenhouders vonden over:

EEN MODERNE GEITENSTAL

De aanleg van een moderne geitenstal is belangrijk. Zorgvuldig overleg wordt vereist, zodat het noodzakelijke werk kan worden verricht met een minimum aan arbeid en tijd. Door een nauwkeurig plan op te maken, kan overbodig halen en brengen gemakkelijk worden vermeden. Uit de volgende beschrijving van de Ossemsly-geitenstal kan misschien menig geitenhouder voordeel trekken.

Het gebouw is één geheel, van beton gemaakt, behalve de hooibergplaats, die weer direct op de voerbewaarplaats aansluit. Het dak is van dubbel asbest, waardoor de lucht kan ventileren door de nok en tussen de twee lagen.

Aan de kant van de voerbewaarplaats is een grote box voor de dieren, die niet gemolken worden. De kant, uitziende op het zuiden, is open. Voor het voeren is een directe ingang aan de kant van de voerbewaarplaats; de zuidkant komt uit op een groot betonnen erf. Veertien afzonderlijke boxen zijn er, zes voet in het vierkant groot en elk voorzien van een van buizen gemaakte ijzeren deur. De emmer mer voedsel of water past in een ring van deze deur en de geit kan er bij komen door een V-vormige opening in de deur. Deze deuren worden vastgezet door een glijdende stang met een greep. Voor de geit met haar rappe bekje schept dit evenwel in het geheel geen probleem en naar een goede oplossing wordt nog gezocht.

De hooiruiven hebben een dubbele kant, zijn van gegalvaniseerd ijzer gemaakt en hangen telkens tussen twee hokken in. Ze zijn speciaal zo ontworpen, dat de geit alleen maar, om te eten, haar neus en mond in de ruif kan steken. Inplaats daarvan staan ze liever met hun voorpoten bij de muur op en snoepen boven uit de ruif van hun buurvrouw.

De bodem van de hokken, bestaande uit beton, is met een flinke laag stro bedekt. Deze bodem loopt naar voren af in een afvoergoot. Het is noodzakelijk, elk hok eens per 14 dagen schoon te maken. Verder heeft elk hok haar eigen liksteen, door de geit geschikt geacht om er haar tanden op te scherpen.

De Ossemsly-kudden worden het hele jaar op stal gevoerd. Alleen bij goed weer gaan een paar geiten enkele uren buiten grazen. 's Morgens bestaat het voer uit geweekte bietenpulp, haver, zemelen, mais en mineralen, 's avonds gewoonlijk „melkkoekjes” voor de melkgevendende dieren. De ruiven worden de gehele dag goed gevuld gehouden met vers gemaaide lucerne of mergkool (afhankelijk van het jaargetijde), terwijl zelf verbouwd klaverhooi voorziet in een gewoon extraatje.

Het bedrijfje bestaat uit ongeveer 4 ha bouw-

land en behalve de geiten worden nog een paar varkens en wat mestkalveren gehouden. Ongeveer 7 ton klaverhooi en alle bieten en groenvoer wordt van eigen bedrijf gewonnen; alleen het krachtvoer wordt aangekocht.

Voor het melken komen de geiten uit hun hokken en worden aan de muur vastgezet. Dit melken vraagt voor 2 personen ongeveer een half uur. 12—13 liter melk wordt dagelijks verkocht aan de plaatselijke melkboer, de rest wordt ontroomd. De room of de hieruit bereide boter wordt verkocht. Natuurlijk, zouden we zeggen, wordt in deze kudde melkcontrole toegepast.

Een van de grootste voordelen van zo'n moderne geitenstal is, dat veranderingen in het weer de dagelijkse gang van zaken op geen enkele wijze storen, aangezien alles onder één dak is. Ook is alles zo gemaakt, dat het gemakkelijk kan worden aangewend voor een grotere geitenstapel indien dit nodig is.

Ir. H. EIKELBOOM

GEITEN IN DE VERENIGDE STATEN VAN AMERIKA

Onlangs kregen wij een brochure onder ogen over de geitenhouderij in de Verenigde Staten van Amerika. Naast algemene dingen over voeding, verpleging, drachtigheid, selectie van bokken en geiten, het melken en de eigenschappen van geitenmelk ten opzichte van koemelk, was een gedeelte van deze publicatie gewijd aan de rassen, die daar gehouden worden. Aangezien daaruit bleek, dat dit gedeeltelijk dezelfde rassen zijn, die bij ons in Nederland gebruikt worden of gebruikt zijn voor de opbouw van onze tegenwoordige geitenstapel, leek het ons wel interessant voor de lezers van „De Geitenhouder” om wat uit dit rapport over de geitenrassen over te nemen.

De vier belangrijkste rassen zijn: De Toggenburger, de Saanengeit, de Engels-Nubische geit en de uit de Franse Alpen afkomstige geit.

De **Toggenburger** komt van oorsprong uit Zwitserland en is de meest voorkomende melkgeit in de Verenigde Staten. De gewoonlijk voorkomende kleur is lichtbruin, wat naar de buik en benen langzaam overgaat in wit. Een lichte streep aan beide kanten van de kop van oor tot bek is eveneens karakteristiek voor dit ras. Ook de binnenkant van de dijen en de benen vanaf de voorknieën en de sprongen zijn wit.

Volwassen bokken wegen 68—80 kg, volwassen geiten 45—60 kg.

Als regel zijn de Toggenburgers ongehoornd, maar zo af en toe komen er toch horens voor. De Toggenburgers hebben zich goed aangepast aan de verschillende klimatologische omstandigheden van dit land. De Toggenburgers zijn goede melkgeiten, enkele van de besten halen gemiddelde opbrengsten van ongeveer $2\frac{1}{2}$ kg per dag gedurende tien maanden. Het vetgehalte van de melk varieert van 3,50 tot 5,00 %.

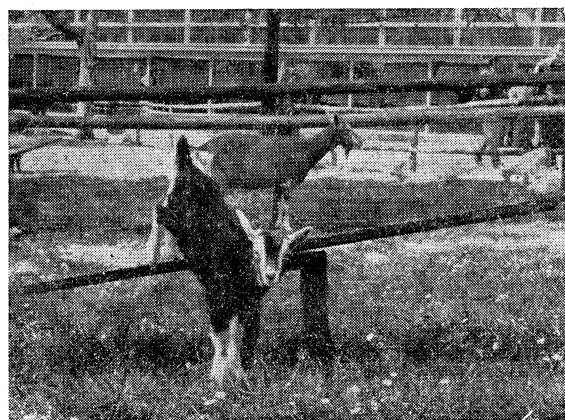
De **Saanengeit** is eveneens een Zwitsers ras. De overheersende kleur is van zuiver wit tot roomkleurig met een vleeskleurige snuit. Het

is het zwaarste Zwitserse ras, maar is minder fijn als de Toggenburger. Volwassen bokken wegen ruim 80 kg, geiten halen gemiddeld ongeveer 60 kg. Zij kunnen zowel gehoornd als ongehoornd zijn. Beide geslachten hebben kort haar en hebben een sik. Saanengeiten kunnen gemiddeld over 8 à 10 maanden een productie halen van $2\frac{1}{2}$ kg melk per dag met een gemiddeld vetgehalte van 3,5 %.

De **Engels-Nubische** geit wordt wel de **Yersey** onder de geiten genoemd, omdat het vetgehalte gemiddeld zeer hoog is, ongeveer 5 %, bij een niet al te hoge plas melk. Hetzelfde is het geval met de **Yersey-koe**. Dit ras vindt zijn oorsprong in Engeland, waar het is ontstaan door kruising van Nubische bokken met inlandse geiten. (Nubië is een deel van Egypte.) De kleur varieert meer dan de Zwitserse rassen, de meest voorkomende kleuren zijn zwart, rood en taankleurig en combinaties van deze kleuren. Ze hebben een iets opgebogen neus en lange brede afhangende oren. Het haar is kort en glanzend; de bokken hebben een sik, maar de geiten niet. Bokken wegen bijna 80 kg, en geiten gemiddeld 60 kg.

De **Franse Alpengeit** is nog niet zo lang geleden geïmporteerd in dit land en wint in populariteit. Het zijn enigszins groffe dieren met een zwaar beenwerk. De kleur varieert van zuiver wit tot zuiver zwart of bestaat uit een combinatie van deze beide kleuren. Gewoonlijk zijn ze hoornloos, maar soms verschijnen er horens. Bokken zijn gemiddeld ruim 80 kg en geiten 60 kg.

Tot slot nog iets in 't algemeen over de melkproductie van de geiten in Amerika. De lengte van de lactatieperiode hangt natuurlijk af van het ras, de individuele kwaliteiten, de gezondheid, de voeding, en ook regelmatigheid en kwaliteit van het melken op zichzelf. Een behoorlijk gevoerde geit kan gedurende 7 à 10 maanden melk produceren. Wanneer de gemiddelde dagopbrengst in deze periode ongeveer $2\frac{3}{4}$ liter is, wordt dit in de Verenigde Staten als best beschouwd. Bijna 2 liter per dag is gewoon goed, doch slechts ongeveer $1\frac{1}{2}$ liter per dier wordt als matig aangerekend. We hopen dat deze cijfers enige mogelijkheden tot vergelijking geven voor onze geitenhouders. H.

De geiten op de E 55

FOTOWEDSTRIJD 1955

De sluiting van de fotowedstrijd voor de lezers van ons blad valt op 15 Augustus. Deelnemers worden dus verzocht de foto's voor die datum in te sturen. DE SECRETARIS.

Verenigingsnieuws

NOORD-BRABANT

Provinciale Geitenfokdag

Op 27 Augustus wordt op de Bredase Veemarkt de vierde Provinciale Geitenfokdag gehouden.

Aanvang 2 uur namiddags.

OVERIJSSSEL

Keuringsprogramma

Bond van Geitenfokverenigingen in Overijssel

30 Juli: 2.30 uur Olst; 2 uur Ossenzijl.

6 Augustus: 2.30 uur Wijhe; 2.30 uur Westenholtse.

13 Augustus: 2.30 uur Nijverdal; 2 uur Wilsum.

20 Augustus: 2.30 uur Enschedé; 2.30 uur Windesheim.

27 Augustus: 2.30 uur Zwolle; 2.30 uur Vollenhove.

3 September: 2.30 uur Kalenberg; 2.30 uur IJsselmuiden.

17 September: 2.30 uur Steenwijkerwold.

10 September: Provinciale keuring te Zwolle.

ZUID-HOLLAND

De geiten op de Landbouwtentoonstelling te Dordrecht

21 Juli j.l. hadden we het genoegen, met de fokker C. J. van Tol uit Lisse, de bollenstreek, de geiten in Dordrecht te keuren.

De heer Van Tol is een ambitieus geitenfokker en had zijn even ambitieuze dochter mee naar deze keuring genomen. Deze volgde, van het begin tot het eind, vol aandacht de keuringen.

Er werd slechts een oudere bok voorgebracht, en wel de 2½-jarige Markus 3-1374 S. Deze diepe, ruim gebouwde bok, die even ruimer op de achterbenen kon zijn, werd later tot kampioen uitverkozen.

De anderhalf-jarige Nelis 3-1406 S was van voldoende type, maar iets hellend van kruis, en wat hakkig.

Er werd slechts één boklam getoond, 12 R.v.J. van A. J. Emons te Rotterdam. Een gesloten diep bokje met goede benen. Door Jonathan 3 uit Francien 1137 S, een dochter van de Nederlandse Productiekampioene 1954, Frannie F 980 R.

De 4-jarige en oudere geiten vormden een beste klasse diepe, ruime geiten, met beste uiers, goede kruisvorm en goed beenwerk. Er werden niet minder dan drie eerste prijzen gegeven, waarbij de 9-jarige Frannie F 980 R glansrijk aan de kop kwam, al begint zij slijt op de koten te vertonen. Deze werd later ook tot kampioene uitgeroepen. Zij werd gevolgd door Grada 2 van C. P. Splinter te Zoeterwoude, en Jopie van J. Schenkelveld te Leiden, een beste, maar iets grote geit, die ook wat vaster van uier mocht wezen.

De driejarige geiten waren heel wat minder, zodat slechts een eerste prijs gegeven kon worden aan Tommie 957 R van J. den Toom te Hardinxveld, een typische geit met goed aangesloten uier.

Slechts twee tweejarige geiten werden getoond, waarvan de wat kleine, maar typische Marie 1085 S van A. den Boer te Zwiindrecht, eerste werd, met goed uier, doch wat losse voorhand. Corrie van P. J. Rosenboom te Leiderdorp zondigde wat in de achterbenen en was iets hoogbenig.

Eveneens slechts twee jaarlinggeiten, waarbij 46 R.v.J. van P. J. Rosenboom te Leiderdorp voorop, wel wat enkel gebouwd, maar met goed uier. Als tweede weer een dochter van Frannie van

Emons, met goed uier, maar nu reeds slecht van koten.

Productieklasse (minimum als 1-jarige 600 kg en ouder 700 kg met 3,75 % vet). Frannie glansrijk aan de kop met 90 punten in totaal, resp. als 5-j. 1236 kg melk met 4,43 % vet in 317 dagen, als 6-j. 1076 kg melk met 5,62 % vet in 258 dagen, als 7-j. 1274 kg melk met 5,13 % vet in 271 dagen en als 8-j. 1599 kg melk met 5,71 % vet in 336 dagen, buitendien b+ voor algemeen voorkomen. Zij werd gevolgd door de 5-j. Dirkje 691 K.S. van G. J. Rietveld te Giessen-Oudekerk met 71 punten en b— voor algemeen voorkomen. Deze gaf als 2-j. 969 kg melk met 4,10 % vet in 292 dagen en als 3-j. 1193 kg melk met 4,26 % vet in 318 dagen. In totaal kwamen 5 dieren in de Productieklasse uit.

Stamvaders en stammoeders werden niet getoond, zodat overgegaan kon worden tot de twee verenigingsgroepen, waarbij de afdeling Leiderdorp de eerste prijs kreeg, met een collectie diepe, ruime geiten, met goede uiers en correcte standen, terwijl de tweede prijs was voor de afdeling Hardinxveld, die het moest verspelen door enkele minder goede uiers.

Tot slot werd nog getoond een vrij goede groep lammeren, met één prima lam aan de kop, en wel R.v.J. 69 van C. P. Splinter te Zoeterwoude.

De rond 9 uur aangevangen keuring had door de goede leiding een zeer vlot verloop. Er waren slechts een 40-tal dieren aangevoerd, maar over het geheel kunnen we vlot tevreden zijn.

We vergaten nog te vermelden, dat tot reservekampioene werd aangewezen: de 15° prijs van de oudere geiten, de 4½-jarige Grada 2 931 S van C. P. Splinter te Zoeterwoude.

Breda, 21 Juli 1955

Ir. JOH. F. B. TROMP

NOORD-HOLLAND

Iets over de melkcontrole bij onze geiten

Het is een verheugend verschijnsel, dat de laatste jaren de belangstelling voor de melkcontrole bij onze dieren groeiende is. Dit is inderdaad zeer verheugend, omdat dit onderdeel van de fokkerij een zeer belangrijke maatregel is op de weg der verbetering van de hier in dit gewest aanwezige dieren.

Het zou eigenlijk zó moeten zijn, dat alleen boklammeren aangehouden konden worden van gecontroleerde dieren, die aan bepaalde minimum-productie-eisen voldoen. Dit ideaal is nog niet geheel te verwezenlijken, aangezien de vraag naar geregistreerde bokken vaak onvoldoende wordt gedekt door het aanbod.

Wij hebben getracht van bepaalde bokken moeder—dochter-vergelijkingen te maken, teneinde na te gaan in welke gevallen de bok verbeterend, evt. verlagend heeft gefokt. Het is wel gebleken, dat ons hiervoor nog onvoldoende gegevens ten dienste staan.

Nu de belangstelling echter in verschillende afdelingen groeiende is, menen wij goed te doen, enige algemene richtlijnen te geven.

In de eerste plaats is het gewenst, zoveel mogelijk F-geiten te laten controleren, dieren dus, met volledig bekende afstamming.

De controle neemt een aanvang in het algemeen op de vierde dag na het werpen. Men kan een keuze maken uit 2-weekse, 3-weekse en 4-weekse controle. In het algemeen is de factor onkosten een belangrijk punt. Wij willen er wel op wijzen, dat de 4-weekse controle zeker voldoende geacht kan worden.

Wat het monsternemen betreft, dit dient te geschieden door een onpartijdig persoon, dus b.v. een bestuurslid van de afdeling of een andere door de afdeling aangewezen persoon.

Melklijsten van door de eigenaar bemonsterde dieren kunnen niet officieel gefiatteerd worden en dus als zodanig niet erkend.

De melkhoeveelheid kan gemeten worden met een maatglas of, als men over een nauwkeurig weegapparaat beschikt, gewogen worden, nadat de emmer eerst gewogen is. Wanneer een maatglas

wordt gebruikt, krijgt U de hoeveelheid in liters en om dit in kg om te rekenen, kan men het aantal liters vermenigvuldigen met 1.03 (S.G.).

De controle op het vetgehalte dient te geschieden door een daartoe gediplomeerd persoon (controleur rundveefokker, of controleur ener zuivel-fabriek).

Blanco melklijsten zijn bij ons gratis verkrijgbaar en dienen, nadat de geit is drooggezet, in duplo uitgerekend, aan ons te worden gezonden. Wanneer aan deze voorwaarden is voldaan, worden de berekende lijsten gecontroleerd en gefiatteerd teruggezonden, waarna later een premie per gefiatteerde melklijst wordt toegekend, variërende van f 5,— tot f 7,50, welke nog verhoogd kan worden in de lactatieperiode 1955-'56 met een Rijkspremie. De gemaakte kosten krijgt men dus praktisch vergoed.

Teneinde een inzicht te verkrijgen omtrent de hoeveelheid lopende lijsten verzoeken wij U ons te willen opgeven, hoeveel dieren er dit jaar in uw afdeling in controle zijn (enkelens deden dit reeds).

Voorts verzoeken wij U ons op te geven, wie bij U de monsters neemt en wanneer dit gebeurt, zodat wij eventueel de mogelijkheid hebben van een controle hierop.

Tenslotte wijzen wij U er op, dat indien de productiegegevens bekend zijn en aan bepaalde minimum-eisen voldoen, Uw F-geit in aanmerking kan komen voor het praedicaat K.S. (d.w.z. „KEUR-STAMBOEK”).

Wij hopen van harte, dat ook in die afdelingen, waarin tot nu toe niet tot de melkcontrole is overgegaan, dit eens ernstig wordt overwogen.

Tot het geven van meerdere inlichtingen zijn wij te allen tijde gaarne bereid.

De Hoofd-assistent R.V.C.,
Secretaris van de Prov. Vereniging,
W. PIJPER

Tentoonstellingen

Hoewel nog vroeg, willen wij thans reeds de aandacht vestigen op de naderende tentoonstellingen.

In de eerste plaats de **Kring**-tentoonstellingen. Deze zijn aangevraagd door de kringen Het Gooi en Zaanstreek, en zullen resp. worden gehouden op: Zaterdag 20 Augustus te Assendelft, plm. 2.30 uur; Zaterdag 27 Augustus te Ouderkerk a.d. Amstel, plm. 2.30 uur.

Voorts zullen geiten worden geëxposeerd op de tentoonstellingen te Hoorn, Purmerend en Alkmaar.

Hoorn, L.T.M., Vrijdag 9 September. Aangifte bij de heer D. Wit Cz., Berkhout, die U ongetwijfeld nog een vraagprogramma zal toezenden.

Purmerend, Donderdag 15 September. Aangifte voor 31 Augustus bij W. Pijper, Landbouwhuis, Alkmaar. Geen inleggeld verschuldigd. Prijzen, medailles en geldbedragen. Voor inzenderskaarten zal worden zorggedragen. Vraagprogramma: zie Alkmaar.

Alkmaar, L.T.T., Woensdag 28 September. Aanvang der keuringen 9 uur. Jubileum-tentoonstelling (10e na 1945). Ook hier is geen inleggeld verschuldigd. Toegang is vrij. Verschillende medailles, verder geldprijzen tot een bedrag van plm. f 150,—. Voor de geit met het beste uier zal een wisselbeker worden beschikbaar gesteld. Aangifte voor 5 September bij W. Pijper, Landbouwhuis, Alkmaar.

Vraagprogramma Alkmaar, ook voor Purmerend: 1. Oudere geiten; 2. Tweejarige geiten; 3. Eenjarige geiten; 4. Geitenlammeren; 5. Oudere bokken; 6. Tweejarige bokken; 7. Eenjarige bokken; 8. Boklammeren; 9. Beste productiegeit; 10. Mooiste groep melkgevende geiten uit één afdeling. Kampioen geit en Kampioen bok.

Indien er dieren met te zwaar opgeperste uiers op de tentoonstelling verschijnen, zullen hiertegen maatregelen worden getroffen.

Geeft tijdig kennis van de deelnemende dieren, met vermelding van naam en nummers der dieren, alsmede duidelijk adres van de eigenaren. Wij zullen dan zorg dragen voor uitgebreide vermelding in de verschillende catalogi.

Boklammeren. Deze kunnen ter inschrijving worden aangeboden op de tentoonstellingen te Hoorn en Alkmaar. In Purmerend zal dit in 1955 niet mogelijk zijn, in verband met afwezigheid van de Inspecteur. Men gelieve hier wel rekening mede te houden.

De Hoofd-assistent R.V.C.,
Secretaris van de Prov. Vereniging,
W. PIJPER

ADVERTENTIES

IN MEMORIAM

LAMBERTUS OOSTERKAMP

Op 3 Augustus j.l. trof ons het droeve bericht dat de Heer L. Oosterkamp was overleden. 39 jaar was hij voorzitter van de geitenfokvereniging „De Dageraad” Almen en omstreken. Steeds stond hij voor de Vereniging klaar en heeft er veel voor gedaan want zijn adviezen werden steeds op hoge prijs gesteld en zullen bij ons in dankbare herinnering blijven.

Dat hij ruste in vrede

Bestuur en leden „DE DAGERAAD”

Voor Bikers, Medailles, Lauwerkransen,
Lauwertakken, Kruisen, Schildjes, enz.

J. C. VERMEULEN — HALFWEG
Marialaan 72, Tel. 02907—307

Gevestigd sinds 1921

Iedere geit heeft min of meer behoefte
aan mineralen en is onze

MINERALEN LIKSTEEN

A.B.A.W.

hiervoor de juiste voorziening.

Vele geitenhouders zullen U dit gaarne bevestigen.

Honderden nabestellingen van de meest tevreden klanten.

Levering van 5 stuks met een
totaal gewicht van 5 kg. franco
onder rembours van f 3.50.

N.V. RHEDAZA - RHEDEN (Gld.)

Te koop:

MIJN BOKMOEDER, de tweejarige Anja II 1252 S, gaf als 1-jarige 1145 kg melk met 5,98 % vet in 278 dagen. No. 1 erelijst Geitenhouder Juni 1955. Adres: J. M. VAN OSTA, Ark Dijk 99, GORINCHEM (Z.-H.).

De Geitenhouder

Orgaan van de Nederlandse Organisatie voor de Geitenfokkerij

Secretariaat Ned. Organisatie
Administratie „De Geitenhouder” - Giro 175529
S. DE JONG Sz. — DEN HAAG
Altlingstraat 189

Redactie
A. BLIKMAN — VELD (G.)
Schaapsdrift-Overbeek 27
Auteursrecht van alle artikelen voorbehouden

Advertentiën
F. v. d. PEYL — KRUININGEN
Markt 19

Nationale reclasseringsdag

Een beschermende hand en een wijzende vinger, die de aandacht richten op de toekomst van de man, die zo juist de celdeur achter zich heeft horen dichtslaan, is dit jaar weer de inhoud van het affiche, dat de jaarlijkse reclasseringsdag begeleidt.

Het is eigenlijk niet nodig veel over de reclassering te vertellen. Deze zegenrijke arbeid, die door de verschillende instellingen uit naastenliefde verricht wordt ten bate van maatschappelijk gederaillierten, dient gedragen te worden door de sympathie en de steun van allen die daartoe in de gelegenheid zijn. De regering zou dit werk kunnen doen, maar het is goed dat ze het aan particulieren overlaat, want het dient een daad te zijn van de ene mens tegenover de andere. Wij allemaal zijn verantwoordelijk voor de maatschappij waarin wij leven; het is dus juist dat wij allen ook zorg hebben voor iedereen die de wetten van deze maatschappij overtreedt en zonder hulp niet in staat is om weer als een volwaardige daarin te worden opgenomen.

Als de delinquent zijn straf heeft gehad, is het een zaak van eenvoudige rechtvaardigheid dat hij weer een kans krijgt een plaats in de samenleving te heroveren. Het vallen is erg, maar veel erger is het blijven liggen en het is ons aller opdracht anderen te helpen bij het opstaan. De huidige tijd heeft ons geleerd veel te vergeven: ook de veroordeelde heeft daar recht op. Als wij de reclasseringsverenigingen de gelegenheid geven om hun werk te doen — door te vergeven en te offeren — bewijzen wij een weldaad aan de samenleving en stellen wij een daad van christelijke naastenliefde.

J. G. J. M. PONTENAGEL.

POSTREKENING 160150

ten name van Nationale Reclasseringsdag
te 's-Gravenhage

DE BETEKENIS VAN REUK- EN SMAAKSTOFFEN IN HET VOEDER

Bij de voedermiddelen wordt in de eerste plaats gelet op de scheikundige samenstelling, dus het gehalte aan eiwit, koolhydraten, vet, suiker en ruwvezel. Daarnaast zijn de mineralen en vitaminen van groot belang.

In een Duits blad las ik, dat ook de reuk- en smaakstoffen van betekenis zijn. Dit heeft ons geenszins te verwonderen, want dit is bij de menselijke voeding precies eender. Wanneer men spijzen heeft, die goed klaar gemaakt zijn en heerlijk ruiken, dan wekt dit de eetlust op en onwillekeurig eet men iets meer, indien het eten lekker smaakt.

Wat voor de mensen geldt, gaat ook voor de dieren voor een groot deel op. Bij het samenstellen van rantsoenen dient men niet alleen aandacht te schenken aan eiwit en zetmeelwaarde en een goede verhouding tussen deze twee, doch het is ook een kunst om het voedsel zo smakelijk mogelijk voor de dieren klaar te maken. Wat de smaak betreft kan bij de dieren inzonderheid op suiker gewezen worden. Suiker en wel in de vorm van melasse gaat door vele voedermiddelen, juist om de opname van deze producten te verbeteren.

Geitenhouders kunnen er in de praktijk eveneens rekening mee houden en wanneer zij minder smakelijke voedermiddelen hebben, deze door toevoeging van wat melasse aantrekkelijker te maken. Er zijn mij ook geitenhouders bekend, die om de mineralen maar door hun geiten opgenomen te krijgen, deze toevoegden op een boterham met wat suiker of jam.

De stijgende eetlust bij het verstrekken van groenvoer berust ook op de smakelijkheid, omdat verschillende groenvoeders nogal wat suiker bevatten. Hetzelfde geldt bij de voeding van ingekuild voeder. Ingekuild voeder bevat meestal nogal wat suiker of zuur.

Over het algemeen nemen onze geiten graag rijp fruit op. Dit is niet alleen terug te voeren op het suikergehalte, doch ook op het gehalte aan zuur en waarschijnlijk nog andere smaakstoffen. Bepaalde zuren kunnen minder gunstig werken en dan denk ik inzonderheid aan

oxaalzuur, zoals dit b.v. in vrij grote hoeveelheden voorkomt in bietenblad. Het is niet gewenst om onze geiten grote hoeveelheden bietenblad te voeren en het verdient aanbeveling om naast bietenblad geslibd kruit te voeren. Dit kan men over het blad strooien. De dieren zullen er dan wel iets van vermorsen, doch dit maakt niet zo veel uit. De kosten van geslibd kruit zijn niet hoog.

Enige planten bevatten bitterstoffen en vele dieren nemen deze graag op, waarschijnlijk omdat deze stoffen gunstig werken op de vertering. In het Duitse artikel worden in het bijzonder kalmoes en alssemkruid genoemd.

Andere planten schijnen de dieren aan te trekken speciaal door hun geur en wanneer men de geiten vrij laat grazen, dan staat men vaak stom verbaasd welke planten de dieren opnemen. Planten die de dieren uitstekend bekommen.

Uit een en ander blijkt dus wel, dat de voeding niet helemaal een rekensommetje is, doch dat ook reuk- en smaakstoffen van belang kunnen zijn.

S. DE JONG Szn.

Uit den vreemde

OVER DE BRITSE GEITENFOKKERIJ

Het Jaarboek 1954 van de Engelse bond van geitenfokverenigingen, van welke vereniging H.M. Koningin Elisabeth II in het begin van het jaar beschermvrouwe werd, bevat vele, ook voor ons interessante gegevens. Wij zullen er voor U een greep uit doen.

Er blijkt uit een opgenomen tabel, dat in Engeland het totaal aantal leden nog steeds dalende is:

1950	1951	1952	1953
3054	2501	2233	2131

Dan bevat dit jaarboek vele artikelen over diverse onderwerpen. Wij willen er enige noemen, misschien is het interessant om op een enkele nader in te gaan: Voeding; Van melk tot bacon; De afstamming van de Engelse Toggenburger; Hooien in Korinthe (een provincie in Oostenrijk); Voor beginners; Behandeling bij vergiftiging; De waarde van geitenmelk voor kinderen; Beschouwingen over verschillende tentoonstellingsresultaten; enz.

Voor deze maal hebben wij onze keus gedaan en die laten vallen op het artikel: Over de Engelse rassen.

Ongeveer 75 jaar geleden werd door de geregistreerde fokkerij in Engeland de basis gelegd. Onmiddellijk werd al het beschikbare bloed (vooral uit Zwitserland, maar ook uit Midden-Oosten en Oosten) aangewend om te trachten de melkproductie van de inlandse geitenstapel te verhogen. Een politiek, die nadien steeds werd gevolgd, ofschoon naderhand meer getracht werd de ingevoerde rassen ook zuiver verder te fokken, terwijl ook nieuwe

rassen, combinaties van geïmporteerd en inlands bloed, werden gevormd. In plaats van de vroegere Engelse geit met haar nauwe relaties, de Welsh en de Ierse geit, worden de Saanen en Toggenburger zuiver gefokt, zijn er 4 nieuwe rassen gekomen, de Anglo-Nubiër, de Britse Saanen, het Britse Alpiner ras en de Britse Toggenburger, terwijl een groot aantal geiten, kruisingsproducten, verschillende met lang bekende afstamming, waarin het beste bloed van alle rassen is samengebracht, verzameld zijn onder de naam „Britse” geit.

De afdeling, waarin deze „Britse” geiten worden ingeschreven, omvat een groot percentage beste melkgeiten. De laatste jaren evenwel is de belangstelling er voor minder geworden en meer overgeheveld naar de genoemde nieuwe rassen, waarin Engels- en geïmporteerd bloed met een duidelijk omschreven type worden gecombineerd.

Toen in 1879 de Engelse „Bond” werd opgericht, was de geit in Engeland een dier met een lage melkproductie en middelmatige afmetingen. In 1886 werd het Stamboek ingesteld, niet om zuiverheid van bloed of afstamming te verkrijgen, maar om er de beste prestaties in te vermelden. Opname was mogelijk, wanneer de geit zelf en een van de ouders een prijs had gewonnen in een melkwedstrijd op een bekende tentoonstelling.

Jarenlang werd, zonder met het ras rekening te houden, het beste bloed vermengd met het doel zeer productieve melkgeiten te krijgen. Deze geiten werden allen in dezelfde afdeling van het stamboek ingeschreven. Later werd meer aandacht geschonken aan type en ras en werden ook andere afdelingen geopend, bijv. voor Toggenburger in 1905, etc. Deze afdelingen hebben langzamerhand de „Britse” overvleugeld.

In deze „Britse” afdeling kunnen de geiten ingeschreven worden na drie generaties. Wanneer een ongeregistreerde geit gedekt is door een stamboekbok, kan de vrouwelijke nakomelingschap in het z.g. „Supplementary Register” (aanvullend register) komen; deze, weer gedekt door een stamboekbok, kunnen dieren geven, die weer in het „Foundation Book (grond-boek) kunnen komen. Het is ook mogelijk, dat geiten, die een zeer hoge productie bereiken, direct in het „Foundation Book” worden opgenomen. Wanneer nu deze dieren weer gedekt worden door een stamboekbok, weer geitelammeren brengen, kunnen deze in het eigenlijke stamboek „Herd-Book”) worden opgenomen. Bokken kunnen slechts worden opgenomen, wanneer beide ouders in het stamboek zijn ingeschreven.

Een en ander samenvattende, kunnen we dus zeggen, dat deze „Britse” geiten in type gelijk kunnen zijn aan volbloed dieren, maar ook een dier van de een of andere kleur met ken-tekenen die verder wijzen op een kruisingsproduct. De meerderheid bezit evenwel Zwit-

sers type en bouw en ook de kleuraftekening benadert deze rassen.

In bouw en prestatie zijn ze niet te slaan. In het verleden was het grootste deel van de kampioengeiten „Britse” geiten.

(Wordt vervolgd.)

DE TOGGENBURGER GEITEN IN ZWITSERLAND

In het blad „Der Kleinviehzüchter”, het Zwitserse blad voor de varkens-, schapen- en geitenhouderij, schrijft Dr. J. Muggli te Flawil over „Die Toggenburger Ziege”.

Wellicht zal het verschillende Drentse geitenhouders interesseren om iets te vernemen van de fokkerij in het stamland van onze „bruintjes”.

Het originele fokgebied van de Toggenburgers ligt in Obertoggenburg en in Werdenberg. In het kanton St. Gallen zijn 22, in de kantons Schwyz en Luzern resp. 12 en 2 verenigingen, welke zich bezig houden met de verbetering van het Toggenburger ras. Verder worden ook in de kantons Zurich en Aargau de Toggenburgers zuiver gefokt.

Wat de productie van de dieren betreft, wordt medegedeeld, dat in 1953-1954 de gemiddelde opbrengst in St. Gallen 764 kg melk bedroeg, terwijl in 1952-1953 in Schwyz en Luzern de gemiddelde opbrengst resp. 745 en 713 kg melk bedroeg. Over het aantal dieren dat in genoemde jaren is gecontroleerd worden geen mededelingen gedaan, evenmin als over de leeftijd en de lactatieperiode. Het gemiddelde vetgehalte van de melk van 62 geiten in St. Gallen was in 1953 3,74 %.

Voor de melkcontrole wordt een flinke propaganda gevoerd. Van de in 1954 aangevoerde bokken op de markt te Rapperswil was van 80 % de productieafstamming bekend. De tijd is niet ver meer, zo schrijft Dr. Muggli, dat bokken zonder bekende productieafstamming niet meer geprimeerd kunnen worden. Hij schrijft dat er in de toekomst voor geiten, waarvan in de eerste 3 jaren geen melklijst afgesloten is, geen plaats meer in het Stamboek is.

De vruchtbaarheid van de Zwitserse Toggenburgers is zeer bevredigend. Bij oudere geiten zijn tweelinggeboorten regel.

Aan het t.b.c.-onderzoek wordt grote aandacht besteed. Binnen afzienbare tijd hoopt men het onderzoek te kunnen afsluiten met een geheel t.b.c.-vrije geitenstapel. Op de jaarlijkse markt in Rapperswil mochten in 1954 slechts t.b.c.-vrije dieren verschijnen.

Wat het exterieur betreft, verlangt men in Zwitserland dieren met flinke borstontwikkeling en brede achterstellen; krachtig en goed gesteld beenwerk met correcte gang. Dieren met uitgesproken kleurfouten worden voor de fokkerij uitgeschakeld. Wat de beharing be-

treft geeft men de voorkeur aan middellange beharing, met wat lange haren over de lendenen en dijen. Dit in tegenstelling met onze Toggenburgers, aangezien wij een meer kortharige geit prefereren.

Aan de beoordeling van het uier dient in Zwitserland in de toekomst een grotere aandacht te worden besteed.

H. BRINK.

Mogen wij dieren uit Duitsland invoeren?

Naar aanleiding van de stukjes, die ik schreef over de geiten op de D.L.G. tentoonstelling in München en over de geiten in Westfalen, bereikten mij verschillende brieven en vragen of het mogelijk was, dat wij uit Duitsland dieren invoerden, en of dit gewenst is.

Gaarne wil ik hierover mijn mening in ons blad geven. In de eerste plaats was het voor 1955 te laat om dieren aan te kopen, omdat de bokkenverkopingen voor het grootste deel reeds plaats gehad hadden en de regeling nog wel enige moeilijkheden op zal leveren. Dit neemt niet weg, dat ik met de secretaris van de Duitse Organisatie contact opgenomen heb en mogelijk kom ik voor 1956 iets meer te weten.

Verder kan ik mededelen, dat ik voor import **zeer weinig** gevoel. Het is mijn vaste overtuiging, dat onze beste geiten uit Nederland het tegen de beste geiten van Duitsland op kunnen nemen, niet alleen wat **exterieur** betreft, doch ook wat de **productie** aangaat. Heel sterk heb ik echter de indruk, dat de productie van onze geiten nog wel iets omhoog kan. Hoe kan men dit bereiken?

1. Uitbreiding van de melkcontrole. Het aantal gecontroleerde geiten is in Nederland veel te klein en het gevolg is, dat de basis voor het selecteren van bokken eveneens te klein is. Zolang we in Nederland in sommige provincies nog enkele bokken hebben staan van ongecontroleerde moeders, mogen we ook van onze geiten geen productie verwachten. Laat deze bokken dan mooi zijn, doch ver zullen we hier zeker niet mee komen.

Men streef dus in de eerste plaats naar **bokken afstammende van gecontroleerde moeders met een goede en regelmatige productie**. Dit is mogelijk, want in het jaarverslag van een Prov. Bond las ik, dat de 3-jarige moeders van de bokken gemiddeld 1051 kg melk met 4,04 % vet hadden geproduceerd en de oudere geiten 1040 kg melk met 4,12 % vet. Dit zijn cijfers, die aardig tegen de Duitse cijfers opkunnen.

Men moet natuurlijk het **exterieur niet verwaarlozen**, want tenslotte moet men een sterk dier hebben, dat jaren meegaat.

2. Betere voeding en verpleging. Het is mijn vaste overtuiging, dat lang alle geitenhouders niet doelmatig voeren en de dieren geven, wat ze nodig hebben om veel melk te geven. Wenst men **recordproducties**, zoals in Duitsland, dan dient men wel heel goed op de voeding te letten. Het is natuurlijk de vraag of dergelijke recordproducties voor onze gewone gebruiksgeitenhouders aan te bevelen zijn.

Dat het mogelijk is om ook in Nederland dergelijke recordcijfers te bereiken, blijkt regelmatig uit de gepubliceerde melklijsten. Vaak ziet men dat een melkgeit bij verandering van eigenaar, bij de nieuwe eigenaar of veel meer of veel minder produceert. Dit kan de omgeving zijn, waar het dier aan wennen moet, doch de voeding is vaak hoofdzaak.

Men heeft mij ook gevraagd wat voert men in Duitsland en wat voert b.v. de eigenaar van de kampioen-productiegeit van Nederland in 1954? Dit heb ik in München niet gevraagd, doch van de geit van Emons volgt het rantsoen hieronder.

De verpleging is eveneens van groot belang. Een behoorlijk ruime en frisse stal, een goede hoefverpleging, gierafoer en ventilatie zijn van grote betekenis en als deze zaken in orde zijn, dan zal dat zeker ten goede komen aan de productie.

Wenst men in Nederland hoger te komen met de productie, dan zal men dus door meer gebruik te maken van melkcontrole een ruimere basis moeten krijgen voor het selecteren van de dieren en verder dient men te zorgen voor een goede en doelmatige voeding en verpleging.

S. DE JONG Szn.

HET RANTSOEN

van de kampioen-productiegeit van 1954

Het dagelijks rantsoen van Frannie laat ik hieronder volgen, zonder dat ik hiermee wil zeggen, dat ik dit rantsoen ideaal vind en geschikt acht voor alle dieren.

Deze geit bekomt thans als dagelijks menu:

3 ons B-koek, 8 ons oud brood, 4 ons geplette haver en verder volop vers gras en een mineralen-vitaminepreparaat.

In de winter krijgt ze inplaats van vers gras, volop hooi, 2 kg voederbieten en 1 kg stronken van boerenkool en verder brood, koek enz., zoals boven aangegeven is.

S. DE JONG Szn.

Verenigingsnieuws

GRONINGEN

Provinciale Geitenkeuring Groningen

Op 8 Juli 1955 hield de Bond van geitenhouders in Groningen een provinciale keuring te Noordbroek, gelijk met een daar gehouden veekeuring. Het weer was bijzonder mooi en de inzending van de geiten

was goed te noemen, de catalogus vermeldde 156 nummers. De kwaliteit van het aangevoerde materiaal was, over het geheel genomen, goed.

Daar deze keuring niet, zoals gewoonlijk, op een Zaterdag is gehouden, viel het bezoek iets tegen. Zeer zeker waren er vele geitenhouders, die gaarne deze keuring wilden bezoeken, doch in verband met hun werkzaamheden niet konden komen. M.i. moeten we deze keuring in het vervolg weer op een Zaterdag houden.

Voor de bezoekers, en dit waren ook vele niet-geitenhouders, was er veel goeds te zien. Verschillende personen van de laatst genoemde categorie spraken dan ook hun waardering uit over de beste exemplaren, die zich onder de ingezonden geiten bevonden.

Vervolgens geven we een overzicht van de gekeurde rubrieken. We zullen ons echter beperken tot de eerste prijswinnaars, in verband met de plaatsruimte in „De Geitenhouder”.

Rubriek éénjarige geiten. Algemene indruk: goede klasse, met een gewoon ondereind. 1a prijs R.v.J. 5749, eigenaar P. Geukens te Meeden. 1b prijs R.v.J. 5753, Greta, eigenaar E. Dijkstra te Usquert. Een tweetal geiten van prima kwaliteit en goede uiers. In deze klasse werden nog 3 tweede en 4 derde prijzen toegekend, alsmede een eervolle vermelding.

Rubriek tweejarige geiten. Een goede klasse met goede kop en goede melktekens. In deze klasse werden 4 eerste prijzen toegekend. Harmke A 36, eigenaar A. Snitjer te Midwolda. Een geit met goede ontwikkeling, goed type en fraai uier. Vervolgens R.v.J. 5643, eigenaar J. Mansens te Midwolda, Antje R.v.J. 5689, eigenaresse Wd. H. Lange-land te Uithuizen, R.v.J. 5653, eigenaar J. de Graaf te Sappemeer. Tevens werden nog 4 tweede- en 4 derde prijzen toegekend, alsmede 4 eervolle vermeldingen.

Rubriek geiten van drie jaar en ouder. In verband met de grote aangifte in deze rubriek werd deze in tweeën gesplitst (klasse 3a en 3b).

In klasse 3a, driejarige geiten, werden 4 eerste prijzen toegekend, waarvan Aaltje S 26, eigenaar J. Brontsema te Uithuizen, aan de kop stond; een geit van goed type en fraai uier. Hierop volgden: Doortje S 25, eigenaar J. Vos te Uithuizen, Jeanet S 996, eigenaar J. Manssens te Midwolda en Alida S 13, eigenaar M. H. Hazenberg te Usquert. Vervolgens werden in deze klasse nog 4 tweede- en 4 derde prijzen toegekend, terwijl een viertal nog een eervolle vermelding ten deel viel.

Klasse 3b, geiten van 4 jaar en ouder. Goede klasse met beste kop, goede productiedieren, met in het ondereind wat afwijkingen aan uiers en benen. In deze rubriek werden 5 eerste prijzen toegekend, waarvan Stientje A 45, eigenaar B. Viel te Wagenborgen aan de kop stond. Een zware geit van goed soort met een goed uier en best beenwerk.

Centrale Geitenfokdag Noordbroek
1a prijs collecties
Geitenfokvereniging Uithuizen

Daarop volgden Christina S 89, eigenaar M. Wieringa te Uithuizen, Tommie S 940, eigenaar P. Molenaar te Meeden, Leentje A 917, eigenaar D. Wieringa te Uithuizen en Carla S 990, eigenaar F. Visser te Uithuizen. Tevens werden nog 6 tweede- en 7 derde prijzen toegekend, alsmede 3 eervolle vermeldingen.

De aangifte in klasse 4, ooilammeren geboren voor 15 April 1955, was van een dusdanige omvang, dat ook deze in tweeën werd gesplitst (4a en 4b).

Klasse 4a. Gewone rubriek met een tweetal kopnummers. 1a werd R.v.J. 5771, gefokt door Wed. Uildriks te Tripscompagnie en eigenaar J. Mansens te Midwolda. Een lam met zeer goede ontwikkeling en fraai type. 1b R.v.J. 5818, eigenaar J. Brontsema te Uithuizen. In deze klasse werden nog 2 tweede- en 4 derde prijzen toegekend en tevens nog 2 eervolle vermeldingen.

Klasse 4b. Vrij goede klasse en voldoende soort, terwijl de beenstanden bij verschillende lammeren nog te wensen overlieten. Een viertal van deze lammeren kwam voor een eerste prijs in aanmerking, waarvan R.v.J. 5787, eigenaar H. J. Jager te Veendam de eerste plaats bezette, een fraai gelijnd lam van goed soort. Hierop volgden R.v.J. 5772, gefokt door Wed. Uildriks te Tripscompagnie en eigenaar B. Stek te Midwolda, R.v.J. 5801, eigenaar K. H. Buurmeijer te Midwolda en R.v.J. 5825, eigenaar H. Bolt te Uithuizen. In deze rubriek werden tevens nog 4 tweede- en 7 derde prijzen toegekend.

Klasse 5. Ooilammeren geboren na 14 April 1955. Goede klasse met een goed kopnummer. 1a R.v.J. 5820, fokker J. Brontsema te Uithuizen en eigenaar W. Pit te Uithuizen. Een lam van goed type en best beenwerk. 1b R.v.J. 5784, eigenaar Tj. Wiersema te Loppersum en 1c R.v.J. 5819 van dezelfde fokker en eigenaar als bij 1a. Vervolgens werden nog 4 tweede- en 4 derde prijzen toegekend, alsmede een eervolle vermelding.

Klasse 6. Boklammeren. Vrij goede klasse met goede kop. 1a R.v.J. 5770, eigenaresse Wed. Uildriks te Tripscompagnie. Een best ontwikkelde bok van goed type en goed beenwerk. 1b R.v.J. 5800, eigenaar J. Mansens te Midwolda; 1c R.v.J. 5766, eigenaar A. Veentjer te Wagenborgen. Een drietal werd nog bekroond met een tweede prijs en drie ontvingen een eervolle vermelding.

Klasse 7. Oudere dekbokken. Algemene indruk: goed, met voldoende soort. Een eerste prijs werd toegekend aan Adam S 36, fokker J. Bolhuis te Oosterwijtwerd, eigenaresse afdeling Midwolda. De overige twee kregen een tweede prijs.

Klasse 8. Collecties oudere geiten. Algemene indruk: zeer goede collectie, met een uitmuntend kopnummer. 1a Collectie van de afdeling Uithuizen. Een uniforme collectie beste geiten van goed type en fraaie uiers. 1b Afdeling Wagenborgen, eveneens een beste groep, doch iets minder uniform. 2a Afdeling Usquert, 2b Midwolda, 2c Usquert (2e groep), 2d Uithuizen (2e groep); 3a Afdeling Veendam en 3b Loppersum.

Klasse 9. Collecties ooilammeren. Algemene indruk: gewoon. Een eerste prijs werd toegekend aan de afdelingen van resp. Midwolda en Uithuizen. Een tweede prijs aan de afdelingen van resp. Usquert en Loppersum, een derde aan Uithuizen, terwijl de afdelingen Usquert en Veendam nog een eervolle vermelding kregen.

Tot kampioene van de keuring werd aangewezen Harmke A 36, eigenaar A. Snitjer te Midwolda en tot reservekampioene Stientje A 45, eigenaar B. Viel te Wagenborgen.

Met dit laatste werd deze mooie keuring besloten.

H. DURANS.

NOORD-HOLLAND

Kringtentoonstelling Zaandam.

Het was onder ideale weersomstandigheden, zelfs bijna te warm, dat de Kring Zaandam van de Prov. Ver. ter verbetering van het geitenras in Noord-

Holland te Assendelft haar tentoonstelling hield op 20 Augustus j.l. Er was vrij wat belangstelling en de organisatie was goed voor elkaar.

In twee keuringsringen werd gekeurd en deze ringen waren een enkele maal bijna te klein om alle dieren goed te kunnen plaatsen.

Verschillende autoriteiten en organisaties hadden van hun belangstelling blijk gegeven door het beschikbaar stellen van medailles.

Nadat de burgemeester de tentoonstelling had geopend, kwamen als eerste de eenjarige geiten in de ring. Opgegeven waren 20 stuks. No. 1 werd Ans 294 van D. Verhagen uit Krommeniedijk. Een zeer goede typische melkgeit. No. 2 was Eva 285 van R. Klein te Assendelft, eveneens goed van type. No. 3 Nellie van D. Heine was wat minder ontwikkeld, doch van goed type en bezat vrij veel adel. Ook Aafje van P. Tuyn sloeg een goed figuur. Daarna werd de kwaliteit geleidelijk sterk minder. In het algemeen kan gezegd worden, dat de eenjarigen een rubriek vormden van gewone kwaliteit, met op de voorgrond tredende kopnummers. Wijntje van P. Zonneveld had hier het beste uier.

De rubriek 2-jarigen was goed van kwaliteit, ook al was de z.g. „staart” behoorlijk lang. Hier zegevierde Vera 2 van P. Wouda te Westzaan, een ruim gebouwde, correcte geit met beste uier uit deze klasse. Johanna 2 van P. Zonneveld te Krommenie kwam op de 2e plaats door haar goed type, eveneens correcte bouw en een uiertje dat niet veel bij de vorige onderdeed. Hennie 2 van P. C. Kee te Westzaan was goede derde. Wij hadden, naast waardering voor het vele goede, vooral een bemerking op de benen.

De kop van de goede klasse 3-jarigen werd ingenomen door de onlangs in het K.S. ingeschreven Ria van Van Wageningen, Oostzaan. Edel, fraai gelijnd en typisch, voorzien van een mooi uier. Hiernaast Johanna 1 van P. Zonneveld, ook goed van bouw en eveneens met een fraai uier. Grietje van A. Borstlap, Krommeniedijk, kwam op de 3e plaats, terwijl als no. 4 geplaatst werd F 201, van de Wed. Suikerdam, Zaandam. Evenredig en goed van bouw, wat gehandicapt door niet te beste stand in de achterbenen en wat te lange haren.

4-jarige en oudere geiten. 1a Alie van W. Valstar, een in alle opzichten beste geit; 1b Eva 623 van R. Klijn, een sterke solide geit, echter met iets minder adel. 2 werd no. 145 van Van Wageningen, een typische geit met goed uier, echter met een bemerking op de bovenlijn. 3 was Hilli 170 K.S. van D. Vreibergen, Krommeniedijk, een typische geit met bemerking op de benen en schouders. 5 werd Ali van Korstanje, een iets grote geit met overigens voldoende evenredige bouw, iets lang van kop. Alie 849 van W. Valstar was hier de geit met het fraaiste uier.

Er waren slechts 3 eenjarige bokken, waarvan Panter van de afd. Koog-Zaandijk met de 1e prijs naar huis ging. Door zijn type en goede ontwikkeling kwam hij zover, al zagen we zijn benen graag beter. Dat geldt ook voor Richard van de afdeling Assendelft, die verder wel ruim gebouwd is, doch niet zo evenredig is en ook niet dië klasse bezit. Pedro van Krommeniedijk is wat te enkel. Een extra pluimpje verdient zijn oppasser voor de keurige verzorging.

Ook van de oudere bokken waren er drie. Model van de afd. Westzaan ging hier veruit aan de kop. Een rondom goede bok met een kleine bemerking weer op de achterbenen. De andere 2 bokken van de afd. Zaandam kwamen slecht verzorgd, eigenlijk in ieder geval een dag als deze onwaardig, op de keuring. Aan Otto werd nog, om zijn goede geraamte, een 3e prijs toegekend. Molenaar werd niet geprimeerd.

Geitlammeren. Hiervoor was een zeer grote belangstelling. 36 inzendingen lammeren, geboren voor 15 April en 8 daarna. In de rubriek oudere werd no. 1 een lam van P. Tuyn van de bok Richard, een best ontwikkeld lam van zeer goed type. No. 2

werd Rudi van P. Zonneveld, een goed ontwikkeld lam van goed type met een bemerking op de schouders. No. 3 d 270, van Valstar, goed van type, doch iets enkel. No. 4 Corrie van Van Leeuwen, goed ontwikkeld, doch met wat weinig klasse.

De jonge rubriek lammeren was van vrij gewone kwaliteit. Als 1e een goed lam, correct en typisch, van Appelhof, Westzaan; no. 2 was hier een lam van R. Kleijn, Assendelft, waar we alleen een bemerking op de benen hadden.

Daarna de rubriek boklammeren, waarin een 10-tal exemplaren stonden. De kop was goed, daarna kwam evenwel snel een daling in de kwaliteit. Eerste kwam i 170 van Bootsman, Krommeniedijk, een flink ontwikkeld, goed gebouwd lam, correct beenwerk. Op de tweede plaats i 261 van A. Borstlap, Krommeniedijk, typisch en eveneens correct.

In de rubriek bok met 5 afstammelingen werd de groep van Richard uit Assendelft 1; Krommeniedijk met Petro 2; Zaandam met Otto 3; Model 4 (Westzaan); en Molenaar van Zaandam no. 5.

Melkgeiten uit één afdeling bracht een overwinning voor Assendelft met zeer oude geiten, een uniforme groep zeer goed dieren. 2 werd de groep uit Krommeniedijk, stuk voor stuk goede dieren, doch de uniformiteit liet iets te wensen over. 3e werd een groep van Zaandam; 4e die van Westzaan; 5e en 6e resp. Krommenie en Assendelft II.

In de productieklasse werd 1 Reintje van K. Bootsma, met 87 pnt.; 2 Nel van Speelman met 74 pnt.; 3 Ali van W. Valstar met 68 pnt.

Kampioengeit werd Ria van Van Wageningen en kampioenbok Model van Westzaan. Tot geit met het beste uier werd tenslotte Alie d 49 van W. Valstar gekozen.

De Kring Zaandam kan zeer tevreden zijn met het behaalde resultaat. Zij heeft bewezen, dat in dit gedeelte van Noord-Holland nog beste geiten zijn, en het stemt tot tevredenheid, dat daar nog een kern aanwezig is, van waaruit de geitenstapel, indien er meer belangstelling in de overige delen van onze provincie komt, zich met goed materiaal kan uitbreiden.

Alkmaar, September 1955.

W. PIJPER.

NOORD-BRABANT

Prov. Geitenfokdag van Noord-Brabant te Breda

Dit jaarlijks geitenfestijn behoort weer tot het verleden en de Brabantse geitenfokkers kunnen weer op een zeer geslaagde dag terugzien. Wanneer men zo'n dag bezoekt, kan men niet geloven dat het aantal geiten in Noord-Brabant en ook in geheel Nederland zo sterk terugloopt. Wat er echter overblijft is een vaste kern van liefhebbers en ambitieuze fokkers, welke de waarde van de geit nog weten te waarderen. Het tentoongestelde materiaal heeft dan ook aan onze verwachtingen voldaan en een zeer groot aantal mag ook zeker de naam van tentoonstellingsdier dragen. De jury, bestaande uit de heren S. de Jong, A. Blikman, C. den Engelse en A. van Loon, beaamde dit ten volle. De belangstellenden waren niet alleen groot in getal, maar ook erg weetgierig, zodat de jury nogal vragen te beantwoorden kreeg.

De productieklasse. Hierin stonden een aantal geiten welke aan onderstaande productie-eisen moesten voldoen: Als éénjarige minstens 500 kg melk met 3,25 % vet in 300 dagen; als tweejarige minstens 625 kg melk met 3,25 % vet in 300 dagen; als driejarige minstens 700 kg melk met 3,25 % vet in 300 dagen.

Deze eis is werkelijk niet zo heel hoog wat betreft de kg en bij goed onderhoud en voeding is hieraan wel te voldoen. Het vetgehalte is als eis misschien iets aan de lage kant, maar daar de melk toch merendeels als directe consumptie gebruikt wordt, mag de nadruk toch zeker wel op de kg gezet worden. Dat er geiten zijn welke hieraan nogal wat overschot hebben, bewees wel de 1a Corrie 157S

van Fr. Kerstens te Oud-Gastel, welke vorig jaar nog een lijst afsloot van: 5 j., 1576 kg, 4,05 %, 294 dagen. Totaal produceerde Corrie in haar eerste 5 levensjaren ruim 5700 kg melk. Als de fokker al deze melk aan de wagen had moeten kopen, zou dit een bedrag zijn van ± f 1700,—. Is het houden van goede geiten dan nog economisch? Hieraan zal wel niemand twifelen. Corrie is thans 7 jaar, nog sterk in elkaar met goede benen en blijft een geit van goed type; ze produceert nog rustig voort, al komt aan het uier al iets slijtage. 1b Keetje 733S van P. Steenbekkers te Alem met een productie als 6-j. van 1028 kg, 3,95 %, 247 dagen. 1c Jaan 300 K.S. van Th. van Moorsel te Helmond, produceerde als 2-j. 1038 kg, 4,35 % in 308 dagen. Een tweede prijs voor Cor 233 K.S. van B. Dijkers te Dinteloord; prod. als 3-j. 1253 kg, 3,50 %, 290 dagen. Derde prijs voor Corrie 235 K.S. van D. v. d. Wortel te Oud-Gastel; prod. als 3-j. 876 kg, 3,56 %, 301 dagen. Eervolle vermelding voor Grietje 156 K.S. van P. Schrauwen te Oud-Gastel, Corrie 299S van Wed. Meuldijs, Helmond, Betsy 297S van P. Horion te Helmond en Roosje 5459R van P. Horion te Helmond.

Een uniforme groep, sterke typische geiten met ruime uiers, als geheel een beste klasse, vormden de 5 jaar en oudere geiten. Een zeer typische gesloten platte geit is Keetje 733S van P. Steenbekkers te Alem, met 1a aan de kop, ondanks haar 7-jarige leeftijd nog verre van versleten. 2a Grietje 156 K.S. van dezelfde leeftijd, doet in type niet onder, maar vertoont al iets meer slijtage in de benen. 2b Mina 609R van J. Braat te Wouw, imponeerde vooral door haar best uier en diepte. 2c Adri 308R van G. van Andel te Andel; 2d Corrie 157S, als 1a productieklasse hierboven voldoende omschreven; 2e Marie 256S van Wed. Pelicaan te Andel. Derde prijzen voor Nellie 261R van J. van Dorst te Kruisland, Rietje 241R van M. Kuistermans te Dorst, Beatrix 301S van Adr. Rous te Oud-Gastel, Grietje 411R van M. Kuistermans te Dorst. Eervolle vermeldingen Roosje 5459 van P. Horion te Helmond, Truus 254S van P. Criellaard te Andel, Jaantje 434R van A. Hendriks te Cuyk en Rika 703R van J. van Nunen te Tilburg.

De vierjarige geiten waren eveneens prima van soort, terwijl ook de uniformiteit goed was. 1a Corrie 235 K.S. van D. v. d. Wortel te Oud-Gastel. Fraai van type, goede diepte en een best uier, kon even vlakker van kruis zijn, werd later kampioene. 1b Cor 233 K.S. van B. Dijkers te Dinteloord, imponeerde even minder doordat deze iets forser leek, wat echter in de productie (3-j., 1253 kg., 3,50 %, 290 dagen) niet tot uiting kwam. Is mooi gelijnd, diep en best uier. 2a Dymphie 266R van J. Daams te Dommelen, goed type en ruim, doch kon in de schouder even vaster. 2b Irene 239S (kampioene 1954), stond er vandaag iets minder voor. 2c Nel 418R van G. Geboers te Valkenswaard. 3e prijs Joke 227S van J. van Dorst te Kruisland. Eervolle vermelding Johanna 242S van H. van Overveld te Waalre.

De driejarige klasse werd door de jury beoordeeld als een beste klasse met uitmuntende kop in de latere reserve-kampioene Susea 704R van J. van Nunen te Tilburg, een gelijnde, vastgebouwde diepe edele geit met best aangesloten uier. 1b Lies 286R van A. van Leert te Zeelst, eveneens fraai van type, ruim en best uier doch iets minder aangesloten in de voorhand. 1c Marie 321S van C. van Hoogetoon te Kruisland, welke in de achterhand iets hellender was. 1d Martina 2 280S van Ant. van Bortel te Alem. Tweede prijzen: Coba 404S van M. Bartelen te Oud-Gastel en Jansje 295S van R. Kraay te Andel. Derde prijzen: Marijke 324S van Adr. Rous te Oud-Gastel (1-jar. 910 kg, 2,99 %, 287 dagen), Corrie 299S van Wed. Meulendijs te Helmond, Sien 412S van Fr. v. d. Linden te Dorst. Eervolle vermeldingen: Mieke van Kreitlein te Dorst, Mientje 423R van W. J. Clabbers te Boxmeer, Jansje 295S van A. Kraay te Andel, Corrie 296S van G. van

Kerkwijk te Andel, Betsy 297S van P. Horion te Helmond en Marietje 3 van P. van Boxtel te Alem.

De tweejarige klasse was even minder, zowel in onderdelen als geheel; de uniformiteit was hier zoek, het geheel maakte een iets mindere indruk. Een goede kop was echter hier ook nog wel te vinden, gezien de 4 eerste prijzen welke de jury kon toekennen. 1a Lena 415S en 1b Tilly 413S, beiden van H. de Bie te Aalst-Waalre. Soortige geiten met goede ontwikkeling. Lena echter iets forse spenen, terwijl Tilly in de voorhand iets beter gesloten kon zijn. 1c Truus 706S van C. den Dekker te Andel. 1d Toosje 438S van C. van Hoogeloon te Kruisland, welke laatste iets fijn en licht was. Tweede prijzen voor Jaantje 414S van M. de Bie, Aalst-Waalre, Pietje 416R van A. v. d. Leest te Zeelst en Bets 410R van P. de Koning te Dorst. Derde prijzen: Anneke 354R van N. Sevreyne te Rijen, Bella van Kreitlein te Dorst, Mien 476S van Jac. van Daal te Valkenswaard, Lenie 427R van J. Reynen te Boxmeer. Eervolle vermeldingen: Roosje 685R van J. Hofkens te Rijen, Doortje 403S van W. Rommens te Kruisland en Nelly 472R van G. van Beers te Helmond.

De oudste eenjarigen vormden weer een zeer goede klasse, met 3 volle zusters (dochters van de kampioene) aan de kop, met zeer weinig onderling verschil; best ontwikkeld, diep, evenredig met prima uiers. 1a Willy 445S van D. v. d. Wortel te Oud-Gastel. 1b Toosje 441S van Fr. Kerstens te Oud-Gastel; 1c Joke 446S van Ant. Balemans te Oud-Gastel. Nelly 452S van A. Verreyke te Boxtel en Nelly 443S van Adr. Verhulst te Oud-Gastel kregen een tweede prijs. Derde voor Laura 477R van G. Geboers te Valkenswaard. Eervolle vermeldingen: Bertha 451R van Th. van Moorsel te Helmond en Willy 481S van A. Vernay te Andel.

De jongste eenjarigen waren nogal iets minder en zelfs maar een matige klasse. Een uitzondering voor Tonia 44S van M. Bartelen te Oud-Gastel. Goed soort, doch kon even sterker op de benen zijn. Tweede prijzen voor Klaartje 448S van P. Steenbekkers te Alem, Tonny 478S van H. de Bie te Aalst-Waalre en Dina 479S van dezelfde eigenaar. Derde prijzen: Lia 439S van Wed. Couwenberg te Oud-Gastel en Netje 684S van N. Sevreyne te Rijen. Eervolle vermelding Corrie 440S van W. Couwenberg te Oud-Gastel.

De lammeren waren in het algemeen van matige kwaliteit, zodat de hoop op de toekomst niet zo denderend is. Vooral het beenwerk is ook bij verschillende jarige aan de zwakke kant. Het lijkt mij toe, dat ook de verzorging en de voeding in de jeugd wel wat beter kon. De geitenhouders moeten hieraan wel hun bijzondere aandacht schenken.

Bij de afdelingsgroepen kwam verdiend aan de kop de afdeling Oud-Gastel met een zeer uniforme groep met beste uiers. 1b afdeling Kruisland, gezien de nog kort geleden opgerichte vereniging, een mooi succes. 1c een groepje jaarlingen, allen van dezelfde vader, van afdeling Oud-Gastel; belooft heel wat voor de toekomst. 1d afdeling Valkenswaard. 2a afdeling Rijen, 2b afdeling Dorst.

Hierna restten nog de Stammoeders, doch een fikse onweersbui kwam even te vroeg, zodat dit niet werd afgewerkt.

Al met al mag de keuring toch goed geslaagd heten.

P. B.

ZUID-HOLLAND

De geiten op de Goveka te Gouda.

Voor de geitenliefhebbers was er in Gouda wat moois te zien. Er was een flink aantal geiten present en de kwaliteit stemde eveneens tot tevredenheid. Wanneer ik tenminste mijn oor te luisteren legde bij de juryleden, dan hoorde ik over het algemeen niet anders dan tevreden klanken en dit geeft voldoening. Laten onze geitenhouders echter niet denken, dat ze er nu zijn, want er is nog veel te doen.

Ik denk in de eerste plaats aan de melkcontrole. Voor de oorlog hadden we in Zuid-Holland jaren, dat er 130—140 geiten in de controle waren en nu hebben we moeite om aan 30—40 dieren te komen. Men zal verstandig doen hier eerst eens de volle aandacht aan te schenken. Graag heb ik mooie dieren, doch het belangrijkste blijft toch, dat we dieren hebben met een goede productie en die lang meegaan.

Nu ik het toch over de melkproductie heb, wil ik beginnen met de productieklassen en bovenaan kwam daar de bekende geit Frannie van Emons. Deze is reeds zo vaak in ons blad besproken, dat een nadere beschouwing achterwege kan blijven. **Vergeet echter de productie van 1599 kg melk met 5,71 % vet niet.** We behoeven dit niet als fokdoel te stellen, doch het streven ernaar is zeker gunstig. 1b in de productieklassen kwam Margriet N. 36 R. van C. Lugthart, Gouda. Dit is een best productiedier geweest, doch vertoont nu te veel slijtage.

De éénjarige geiten vormden een behoorlijke klasse. Cora van Splinter te Leiderdorp werd eerste. Geit van mooi type met goed uier. Kon iets sterker zijn in de rug.

De tweejarige geiten waren naar verhouding nog iets beter. De twee eerste prijzen werden toegekend aan: 1a Ada van P. C. v. d. Horst, Gouda; 1b Babs van P. Roos, Gouda.

De driejarige geiten waren best en de jury kende zeer terecht vier eerste prijzen toe, namelijk aan: 1a Grada 2 391 S. van C. P. Splinter, Leiderdorp. Ruimgebouwde typische geit met best uier. Zij werd kampioene van de tentoonstelling. 1b Adrie 1104 R. van C. v. d. Starre, Reeuwijk. Correcte geit met best uier. 1c Nora 9 van W. Koolwijk, Stolwijk. Geit van goed type, doch met enige slijtage. 1d Mientje van Joh. de Knikker, Reeuwijk. Iets fijnere geit van goed soort.

Oudere geiten. Beste groep. 1a. Jopie F. 28 S. van J. Schenkeveld, Leiden. Forse geit, die iets sterker kon zijn. Reservekampioene van de tentoonstelling. 1b Frannie van A. J. Emons, Rotterdam. 1c Gonda N. 398 S. van C. L. Honkoop, Stolwijk. Mooi type, doch iets licht.

De lammeren waren over het algemeen goed ontwikkeld en de beentjes konden over het algemeen vrij goed mee. Laat men vooral aandacht schenken aan de voeding en meer speciaal aan de mineralenverzorging.

Het aantal bokken was niet groot, doch de kwaliteit vooral van de jonge bokken, was goed. Men moet natuurlijk afwachten hoe deze dieren zullen ontwikkelen en vooral hoe zij zich zullen houden met de dektijd. De indruk was echter gunstig.

Bij de oudere bokken werden eerste prijzen toegekend aan: Nelson I 1387 van de afdeling Bergambacht. Best type bok, waar men vooral op de hoofverzorging zal moeten letten. Maarten 6 van de afdeling Stolwijk. Best type bok, die welverdiend met de kampioensprijs ging strijken. Iscar 2 1239 van de afd. Zwammerdam. Zesjarige bok, die enige slijtage gaat vertonen.

In het bijzonder wil ik nog noemen de prijs voor de best verzorgde bok, die gewonnen werd door Melis 6 van de afdeling Rotterdam-O. Hulde aan de bokhouder!

Het was een mooie collectie geiten.

S. DE JONG Szn.

Geitenkringkeuring te Lexmond.

Men hoort wel eens verkondigen, dat de geitenhouderij ten dode opgeschreven is en dat men over enige jaren alleen maar geiten meer zal vinden in de dierentuinen. De bezoekers van de kringkeuring op Zaterdag 20 Augustus zullen hier wel anders over denken, want er waren op deze keuring veel dieren aanwezig en er was een goede belangstelling, zowel van oudere als jongere personen. De stemming op deze keuring was prima en deze werd zeker nog verhoogd door het zeer grote aantal

prijzen, dat beschikbaar was. Iedere eigenaar van een aangevoerd dier ging met een prijsje huiswaarts en dit waren vaak fraaie prijzen. Een woord van hulde aan het organiserende comité, dat de zaak prima voor elkaar had.

De burgemeester van Vianen-Lexmond opende met een aanhaling uit het boek „Geiten” van Herman de Man deze keuring.

De uitslag van de keuring was als volgt:

Eénjarige geiten. Behoorlijke klasse, doch men kan bemerken, dat er uit deze klasse in 1954 geiten verkocht waren naar Israel. De volgorde werd: 1a. Ria van Rietje de Jong, Hei- en Boeicop. Goed type geit met beste bovenlijn en goede benen. 1b. Eefje van Ant. de Braven, Meerkerk. Eveneens behoorlijk goede geit met sterke benen. 2. Jantje 1296 van C. de Hoop, Gorinchem. Forse geit, die iets los in de schouders is.

Tweejarige geiten. Beste klasse. 1a. Corrie van Gebr. de Jong, Achterdijk. Goed type geit met mooi uier. 1b. Nellie van J. den Hartog, Lexmond. Correct gebouwde geit met iets slijtage in de benen. 1c. Hester van G. van Ieperen, Oosterwijk. Geit van goed type, doch niet te sterk in de achterbenen.

Driejarige geiten. Goede klasse met goede kopnummers. 1a. Antje 936 S. van R. Sterk, Leerdam. Beste sterke geit van best type en met mooi aangesloten uier. Deze geit werd kampioene van de keuring. 1b. Jannie 1003 R. van H. Hijmeringen, Achterdijk. Voldoende ontwikkelde geit met best uier. 1c. 967 K.S. van C. de Hoop, Gorinchem. Forse geit met wat losse schouders en niet te sterk in de bovenlijn.

Vierjarige geiten. Zeer goede klasse. 1a. Baske van Mej. v. Iperen, Achterdijk. Goed type melkgeit met beste bovenlijn, goede benen en goed uier. 1b. Adri 468 R. van C. Heinenberg, Meerkerk. Iets lichtere geit, doch van goed type en met mooi aangesloten uier.

Vijfjarige geiten. Geiten van goed type en met beste uiers. 1a. Jannie van D. J. Schaay, Leerdam. Beste sterke geit met zeer goed uier. Deze geit werd reserve-kampioene van de keuring. 1b. Joke van T. Versloot, Leerdam. Geit van goed type, doch ze gaat wat slijtage vertonen.

Lammeren. De twee klassen lammeren waren over het algemeen van goede kwaliteit en vooral in de oudere klasse waren enige beste dieren. In het bijzonder kunnen genoemd worden de lammeren van C. Blom en G. C. de Groot.

Jonge bokken. Deze konden over het algemeen goed gezien worden. Het waren bokken van goed type en bijna allemaal met beste benen. Bovenaan kwam een zeer goed bokje van dhr. J. J. Kamp, Gorinchem. 1b werd No. 25 van C. de Hoop, Gorinchem. Dit is een iets grovere bok, doch in de benen iets minder correct.

De 1-jarige en oudere bokken mochten ook gezien worden en het was alleen jammer dat het aantal wat klein was. Kampioen werd Leen 6 van de afdeling Hei- en Boeicop. Beste sterke bok van goed type. Markus van de afdeling Meerkerk werd eerste van de tweejarige dieren en Nelis van de afdeling Gorinchem kwam bovenaan bij de eenjarige bokken.

De klasse moeder met twee afstammelingen maakte een goede indruk. Een mooie uniforme groep van T. Versloot, Leerdam kwam bovenaan. 2a werd de groep van E. J. de Jong, Gorinchem. Dit was een moeder met vier jonge bokken.

In de productieklasse werd Anja II van Joh. M. Osta eerste. Deze geit produceerde als 1-jarige 1145 kg melk met 5,98 % vet in 278 dagen. Het dier zelf is wat smal, doch wel een uitgesproken melkgeit.

De groepen van vijf melkgeiten uit één vereniging gaven een beeld van de geitenhouderij in de Vijfherenlanden. Leerdam kwam uit de bus met de eerste prijs met een prima uniforme groep, beste uiers en sterke benen. Iets onregelmatiger, doch ook

een beste groep vormde de collectie van de Achterdijk.

Lexmond was best.

Den Haag, 22 Aug. 1955.

S. DE JONG Szn.

ADVERTENTIES

Voor Bekers, Medailles, Lauwerkransen,
Lauwertakken, Kruisen, Schildjes, enz.

J. C. VERMEULEN — HALFWEG

Marialaan 72, Tel. 02907—307

Gevestigd sinds 1921

Iedere geit heeft min of meer behoefte
aan mineralen en is onze

MINERALEN LIKSTEEN

A.B.A.W.

hiervoor de juiste voorziening.

Vele geitenhouders zullen U dit gaarne
bevestigen.

Honderden nabestellingen van de meest
tevreden klanten.

Levering van 5 stuks met een
totaal gewicht van 5 kg. franco
onder rembours van f 3.50.

N.V. RHEDAZA - RHEDEN (Gld.)

Te koop :

BOKKEN van verschillende leeftijden en van
prima afstamming. Prov. Bond Zuid-Holland.
Inlichtingen bij de heer S. DE JONG, Alting-
straat 189, DEN HAAG.

Te koop

wegens aansluiting bij de K.I. **EEN PRIMA BOK**, geb. 5-5-1954. Dekt en bevrucht uitstekend. Dit jaar zijn op de keuring reeds twee lammeren met een 1a prijs bekroond. Inlichtingen bij G. J. BROUWER, Voorz. Geitenfokver. Epe en Omstr., Lokhuizerweg 43, EPE

Te koop :

DE BOK SPAAK No. 9 987. Fors dier van prima afstamming. Moeder: Marie No. 125. M.V.: Greidam No. 841; M.M.: Nellie No. 120. Marie gaf als 4-jarige 1008 kg melk met 4,89 % vet in 288 dagen en Nellie als 6-jarige 1081 kg melk met 4,01 % vet in 293 dagen. Deze dieren zijn deze lactatieperiode al aan de 700 kg melk met 4,80 % vet. De vader van de bok is Roelf No. G 980. - H. J. BUSINK, BAAK, D 173.

De Geitenhouder

Orgaan van de Nederlandse Organisatie voor de Geitenfokkerij

Secretariaat Ned. Organisatie
Administratie „De Geitenhouder” - Giro 175529
S. DE JONG Sz. — DEN HAAG
Altingstraat 189

Redactie
A. BLIKMAN — VELD (G.)
Schaapsdrift-Overbeek 27
Auteursrecht van alle artikelen voorbehouden

Advertentiën
F. v. d. PEYL — KRUININGEN
Markt 19

De Geit GREPEN UIT ZIJN GESCHIEDENIS EN ZIJN NUT

Aangenomen wordt, dat de geiten afstammen van één wildvorm, in tegenstelling tot verschillende andere huisdieren, die uit verschillende oervormen zijn voortgekomen.

De huisdierwording ligt van de verschillende huisdieren niet in dezelfde tijden of zelfs tijdperken. Er zijn aanwijzingen, dat de hond en de kat de oudste huisdieren van de mens zijn, daarna is de temming gevolgd van paard en ezel, het varken, de kameel en dromedaris, vervolgens van de herkauwers, waarvan die van de geit hoogstwaarschijnlijk het eerst (dus vóór schaaap en rund) en tenslotte van het pluimvee.

De temming heeft reeds in voorhistorische tijden plaats gevonden. Het nut van de dieren stond hierbij op de voorgrond. Om deze reden heeft de huisdier-wording van hond en paard — waarmee jacht werd bedreven — ook vroeger plaats gehad dan van bijv. de melk-producerende landbouwhuisdieren. Een allereerste voorwaarde voor huisdieren was tevens, dat ze zich in getemde staat goed blijven voortplanten.

De huisdier-wording, ook van de geit, moeten we in Azië zoeken, welk werelddeel reeds vroeg dichtbevolkt was. Van hieruit gingen de volksverhuizingen met tussenpozen naar Europa. Uit de wildvormen zijn de **natuurrassen** in de verschillende delen van de wereld (ten dele reeds getemd) ontstaan. Naarmate klimaat en andere levensomstandigheden mede door de temming — sterker gingen afwijken van de omstandigheden, waaronder de wildvorm in de gebieden van oorsprong leefde, gingen de natuur- of landrassen sterker afwijken van de wildvorm. De mens ging in latere tijden een op het nut gerichte toepassing binnen de landrassen (selectie), terwijl ook stelselmatige kruisingen tussen vertegenwoordigers van verschillende landrassen werden uitgevoerd. Dit laatste beoogde het verkrijgen van een nieuwe vorm die de gewenste eigenschappen van de rassen, waarvan men uitging, zoveel mogelijk in zich verenig-

de. Daarna werd onder de verkregen nieuwe vormen weer geselecteerd. Langs deze wegen zijn de hedendaagse **cultuurrassen** ook bij onze geiten ontstaan.

De oudste vorm van geiten in Europa is de zgn. steenbok. Dit dier, hoewel thans nog in het wild voorkomend, in bepaalde „parken” waarin het wordt beschermd, kwam o.a. en komt nog in verschillende variëteiten voor in de Alpen en de Pyreneeën, buiten Europa in Afrika (Nubië en Z. Egypte) en Azië (o.a. Turkije, Siberië, Himalaya). De oorsprong van de geit als bergdier wordt hiermee nog eens aangetoond. In dit opzicht is er een grote overeenkomst met het schaap (van nature sobere, sterke dieren, en echte klimmers).

De geiten zijn in te delen in sabelhoornige en schroefhoornige geiten.

Tot de sabelhoornige geiten (Horcusgroep) behoort de genoemde steenbok. Overblijfselen uit zeer oude tijden zijn o.a. in Zwitserland opgegraven (de z.g. turfgeit). Het zijn donker gekleurde dieren met zware horens, vooral bij de bokken. Een interessante groep in Centraal Afrika (Kameroen, Liberia), de zgn. dwerggeiten, behoren ook tot deze groep. Deze (zwarte) geiten hebben grote economische betekenis voor de negerstammen. Zij zijn veel kleiner dan de Europese geiten met korte, zware sabelvormige horens. Zij klimmen in de bomen en schreien in plaats van blaten.

Typisch voor de groep van sabelhoornige geiten zijn de korte beharing, de rechte profiellijn van de kop en de rechtopstaande oren.

Bij de Midden- en West-Europese geiten, die tot deze groep behoren, kunnen we onderscheid maken tussen: de **ree- of wildkleurige geiten** en de **witte geiten**. Tot beide groepen behoren deels gehorende en deels ongehorende rassen.

In de Middelgebergten van Duitsland, Zwitserland (Jura) en Frankrijk treffen we verschillende **ree- of wildkleurige rassen** aan. Sommige rassen zijn bruin tot zwart, soms met witte buik, sommige ook geheel ongehorend. Het zijn vrij typische berggeiten gebleven. Het voornaamste doel waarvoor ze gehouden worden is de melkproductie.

Van belang is, ook voor Nederland, het **Toggenburgerras**. Dit is in Zwitserland gefokt en vaak ook ongehorend. Het is de meest veredelde ree-kleurige geit (reebruine kleur). De Toggenburgers zijn ook in ons land ingevoerd, waar het ras, na voortgezette veredeling, speciaal in Drente vaste voet heeft gekregen. Het zijn de voornaamste concurrenten van de witte Saanengeiten.

De Vlaamse geit, ook een gekleurde (grijsbruine) geit, lijkt op het geitenras uit het Zwarte Woud, maar is een laaglandsras geworden. In Frankrijk komen ook verschillende vertegenwoordigers hiervan voor.

(Wordt vervolgd.)

VOOR DE VROUW

Filosoof.

$\frac{1}{4}$ kg uien, 50 gram margarine of vet van jus, 300 gram vleesresten, b.v. poulet uit de soep, 2 dl water waarin 1 bouillonblokje is opgelost, 3 kruidnagelen, 2 laurierbladen, peper, aardappelpuree van een rest aardappelen ($\pm$ 500 gram), beschuutkruim.

Maak de uien schoon en snijd ze klein. Bak ze in de margarine of het vet licht bruin. Voeg het aan kleine stukjes gesneden vlees, het vocht en de kruiden toe. Laat alles te samen $\frac{1}{2}$ uur stoven, verwijder daarna de kruiden. Doe gare aardappelen bij $1\frac{1}{2}$ l kokende melk, laat ze door en door warm worden en maak ze dan fijn. Voeg 30 gram margarine toe en maak de massa af met zout en nootmuskaat. Roer alles luchtig dooreen. Doe het vleesmengsel en de puree laag om laag in een vuurvaste schotel, zodat bovenop een laag aardappelpuree komt. Strijk de bovenkant glad, bedek deze met een dun laagje beschuutkruim. leg er wat klontjes margarine op. Plaats de schotel in een hete oven met bovenwarmte, $\pm$ 15 à 20 minuten.

Broodbelegging.

Smeer op een snee brood, boter en honing. Strooi er een weinig kaneel op en leg hierop wat dunne schijfjes appel. Het meest geschikt hiervoor is de voorjaars- of zomerhoning. Ook op toast smaakt deze combinatie heerlijk en is dan geschikt voor bij de thee enz.

V. C.

Voeding van de geit en de smaak van de melk

Verschillende mensen, vooral onder de niet-geitenhouders, beweren dat er aan geitenmelk een bijzonder smaakje zit.

Schuilt er nu waarheid in deze bewering, of kunnen we ze zonder meer naar het rijk der fabelen verwijzen?

Uit mijn meer dan twintigjarige ervaring heb ik geleerd, voorzichtig te zijn hierover een oordeel uit te spreken. De beste geitenmelk kan volgens mijn overtuiging in smaak wedijveren met de koemelk, als deze laatste tenminste geen product is van grote hoeveelheden bietenblad en -koppen, want daarbij vergeleken is de slechtste geitenmelk nog prima. Maar dan moet die koe het bietenblad en koppen ook in grote hoeveelheden tot zich nemen en daarnaast te weinig ander voeder.

Zo kan het nu ook zijn met onze geiten, en daar gaan we nu eens even over praten. Geeft men zijn geiten een te grote portie van eenzelfde soort voeder, dan kan dat de smaak van de melk beïnvloeden. Ik denk hierbij aan aardappelen, gedroogde pulp die wat oud en muffig is geworden. Ook het voederen van uitsluitend luzerne klover kan een onaangename smaak aan de melk geven.

Daarom is het nodig voor het winnen van veel en lekkere melk, als het even kan, een veelzijdig rantsoen. Voert men in de zomer b.v. luzerneklaver, geef dan daarnaast wat gras of jong riet en 's avonds een portie goed weidehooi, kanthooi of bonenstro. De dieren nemen dit gewoonlijk graag op. Gaat men in het najaar over op droogvoer, dan ook opgelet, geitenhouders, dat het rantsoen niet te eenzijdig is, vooral aardappelen kunnen de smaak van de melk beïnvloeden.

Tenslotte wou ik nog wijzen op de zindelijkheid van de stallen. Nog maar al te vaak kan men stallen aantreffen die hier verre van zijn. De geiten staan dan veelal op een dikke laag mest, bovendien kan de urine op onvolgende wijze wegvloeien, zodat de dieren van achteren meer geel dan wit zijn. Ook dit kan funest zijn voor het winnen van goede lekkere melk die met smaak door het gezin geconsumeerd wordt. Bovendien geeft het de geitenhouder ook een zekere voldoening wanneer zijn dieren in goede conditie en op een zindelijke stal staan en het dwingt aan buurman, vriend of belangstellende respect af voor zulke geitenhouders. Ik zei dat geeft voldoening, maar het is ook een machtig propagandamiddel voor onze mooie werkmanskoe. Ik wens U in dit streven veel succes.

D. C. HANNEWIJK

Wolfaartsdijk, 16 Sept. '55. Zandweg D 2.

NIET VERSAGEN

Om aan deze kleine volzin in zijn totale betekenis te voldoen, kan in vele gevallen niet gemakkelijk zijn. Als we bijvoorbeeld in ons organisatieleven de wind een beetje tegen krijgen, komt zo vaak de gedachte naar voren „we stoppen er mee, de resultaten zijn toch niet waar te nemen, en voordelen zijn er ook niet aan verbonden”.

Dit beïnvloedt tegenwoordig het leven in onze geitenfokverenigingen. Na de grote

bloeitijd na de oorlog van 1914-'18, kwam er door de 2e wereldoorlog een ramp over de geitenfokkerij in onze provincie; verschillend van de mooiste delen van onze geitenfokkerij werden door de inundatie totaal vernietigd.

Hoe moeilijk het ook was, werd, zodra na de droogmaking het mogelijk was, door vroegere ernstige fokkers de geitenfokkerij weer op gang gebracht. En ere aan die mannen. Een kern van uitgelezen dieren kon o.a. op de laatste kringtentoonstelling te Goes worden voorgebracht. Fokkers, waar „ruggemerg in zat”, die voor de toekomst van onze geitenfokkerij zorgden.

En al is de kring van geitenhouders, vergeleken met vóór de oorlog, klein, een ontluikend organisatieleven wordt weer zichtbaar. Want al moet door de tijdsomstandigheden het plantje klein zijn, de groeikern zal zich niet laten dwingen, maar op zijn tijd tot ontplooiing komen, omdat onder de stuwkracht van die energieke fokkers de organisatie, waarvan de grote economische belangen jarenlang gebleken zijn, niet kan ondergaan.

„Ja”, zegt de pessimist, „de mensen willen geen geiten meer, ze verdienen genoeg om dure melk te betalen en ook de jonge mensen gevoelen zich niet tot medewerken bereid”. De pessimist ziet onder die jonge mensen niets dan sportliefhebbers en futlozen. Neen, zo is het niet, we hebben in onze 50-jarige omgang met jonge mensen het anders gezien, ideale karakters, tot allerlei medewerking bereid, als men zich geeft voor hun idealen, en laat gevoelen dat men hun medewerking op prijs stelt.

Laten wij ouderen onze stijfheid en onze onverschilligheid voor onze jonge mensen eens laten varen en hen in onze belangstelling opnemen. Wat was het mooi op de laatste keuring in Goes, als we van die sympathieke jonge mensen zich zagen beijveren om voor de ouden de geitjes voor de keuring voor te brengen en voor die ouden soms moeilijke knopen te ontbinden. „Ja, mooi was dat”. Maar laten we door woord en daad tonen, dat we dit waarderen. Een vriendelijk woord en een warme handdruk is van zulk een grote invloed op het jonge hart. Laten we toch niet het mensdom in twee delen splitsen, „ouden” en „jongen”, maar als één organisch geheel beschouwen. We bedoelen, M.H. de Redacteur, laten onze bestuursleden eens met ze praten over de belangen onzer fokkerij en hen eens op onze vergaderingen uitnodigen; mijn ondervinding is, dat men soms verrassende resultaten bereikt.

„Niet versagen”. maar ten allen tijde en altijd propaganda voor ons werk maken, dan zullen we, de pessimist ten spijt, groeien onder jong en oud.

Het komt niet in één à twee jaar tot stand, een boom is niet in één jaar groot, en zal misschien uw 82-jarige oud-secretaris de volle

ontplooiing niet meer zien, het economisch belang van ons volk zal er door gediend zijn. Heerlijke gedachte!

Serooskerke (W.).

J. VERSLUYS.

Zeeuwse Almanak

Schoolmelk.....

In Wemeldinge, waar — zoals ge gisteren in deze krant hebt kunnen lezen — de schooljeugd thans van melk wordt voorzien — werd door de lieve schooljeugd al geruime tijd in gespannen verwachting naar de schoolmelkverstrekking uitgezien.

Op de kleuterschool werd de juffrouw althans herhaaldelijk door haar leerlingen over de op handen zijnde melkvoorziening geïnterpelleerd. Waarop de juffrouw telkenmale mededeelde, dat er nog erg veel geregeld moest worden.

Maar daar nam Klaasje op een gegeven ogenblik niet langer genoeg mee.

„Als er geen melk is, moeten ze maar bij ons komen”, zo sprak hij tot de juffrouw.

„Maar jullie hebben toch geen koeien?” vroeg juf, die de situatie ten huize van haar pupillen wel kent.

„Nee”, zei Klaasje, „dat niet. Maar we hebben wel een geit”.

„Een geit geeft te weinig melk”, verklaarde de juffrouw beslist, maar Klaasje gaf zich niet gewonnen en ondernemend babbelde hij: „Dan melkt m'n vader maar wat langer.....”

(Uit: De Prov. Zeeuwse Courant van 14-9-'55.)

Uit den vreemde

OVER DE BRITSE GEITENFOKKERIJ (Vervolg)

Het Anglo-Nubische ras, ontstaan in Groot-Brittannië, uit de kruising van de oude, oorspronkelijke en gekruiste geiten met bokken, uit het Oosten geïmporteerd, bezit de loboren en de Romeinse neus van het Nubische ras. Officieel is dit ras gegrondvest op de import van vier bokken; daarnaast echter werd in het midden van de 19e eeuw een aanzienlijk aantal geiten ingevoerd, die de bemannigen van de schepen met hun melkleveranties dienden en zo hun overtocht betaalden. Deze kwamen van Perzië, Abessinië, Syrië, India enz.

In 1920 werd voor deze geiten een speciale afdeling geopend, aangezien door import van een viertal bokken, die het zeer goed deden, voor dit type een grote belangstelling ontstond. Nog steeds is dit stamboek „open”, dat wil zeggen kunnen er geiten van onbekende afstamming in terecht komen, maar vereist is „niet minder dan 75 % Nubisch of Anglo-

Nubisch bloed, terwijl de voorouders vier generaties lang moeten zijn geregistreerd en geen ander geïmporteerd bloed vertonen".

De fokkers hebben steeds het doel gehad, de karakteristiek Oosterse punten zo goed mogelijk te behouden, waarin ze, zonder import van nieuw bloed, best zijn geslaagd. Vereist zijn een opgebogen, kromme neus, lange, brede oren, die loodrecht omlaag hangen. Het meest komt de roodbruine kleur voor, met of zonder zwart langs rug en op de ledematen, maar gevlekt of gespikkelde bruinen en grijzen zijn het meest gezien. Vele kleur-variaties zijn toegestaan, behalve witte aftekeningen, die zouden wijzen op Zwitsers bloed.

Het haar is zeer kort en glanzend. Hoornloosheid is gewenst, maar er komt een aanzienlijk aantal gehoornde geiten voor, wat te danken is aan het feit, dat drie van de vier stamboekbokken gehoord waren.

Behalve verschil in type en kleur zijn er nog andere verschillen met de Zwitserse rassen. De Anglo-Nubiër draagt de kop hoog, bezit een wat ondiepe en wat smalle romp, lange benen, die een keurige rechte stand hebben en vrij zijn van enige neiging tot koehakkigheid. Heupigheid komt vaak voor. Verder zijn de geiten groot (gewicht van 60 tot 80 kg) en lang. Bezit iets meer neiging tot vleesaanzet dan de andere rassen. Zelden ziet men een schraal exemplaar. Het bezit meer temperament en is wat drukker dan de Zwitserse rassen; is niet geschikt om te worden getuurd.

Door de lagere hoeveelheid melk en een te kort aantal melkdagen heeft de populariteit geleden. Vermeldenswaard is nog dat deze geit melk brengt met een hoger vetgehalte dan enig ander ras.

De echte **Saanengeit** wordt in Engeland zuiver gefokt. Merkwaardig is het, dat de eerste importen veel later plaats vonden dan in andere landen. Wel werden reeds eerder enkele dieren geïmporteerd, maar op enigszins grotere schaal gebeurde dit pas in 1922. Toen werden 29 Saanengeiten ingevoerd (w.v. elf bokken) en werd een speciale Saanen-afdeling geopend. Nadien heeft geen import meer plaats gevonden. Alle geiten, die nu nog in deze Saanen-afdeling worden opgenomen, stammen af van deze 29 exemplaren. Het moet ons goed doen, dat deze 29 dieren niet vanuit Zwitserland maar van Nederland werden ingevoerd. En dat de resultaten „meest succesvol" worden genoemd.

De Engelse fokkers hebben de goede lichaamsontwikkeling en de korte benen van de geïmporteerde dieren weten te behouden, hebben er iets meer kwaliteit, omvang en benen ingebracht en hebben vooral de kracht in de achterbenen versterkt.

De invoer heeft een grote stoot gegeven aan een snelle verhoging van de productie. Daarbij heeft één van de importen, die in 365 da-

gen 2022 kg melk produceerde, goed bijgedragen.

De **Engelse Saanengeit** rust voor een deel op vroegere import van Saanen, maar kreeg een stoot door de import van 1922. In 1925 werd voor deze groep een aparte afdeling geopend. Voor opname hierin waren twee eisen gesteld: bezit van een goede afstamming en van een type, dat met de standaard overeenkomt. Later, in 1936, werd dit gewijzigd en alleen ~~aanmerkelijk~~ gebeld van de afstamming, waarvoor een vrij ingewikkeld en nadien herhaaldelijk gewijzigd schema werd opgesteld. De punten van de Engelse Saanengeit zijn dezelfde als die van de echte Saanen. Daaruit volgt evenwel niet volstrekt, dat de rassen, wat betreft hun verschijning, identiek zijn. De Engelse Saanengeit heeft iets grotere maat, langere benen en iets andere kop (de snuit is iets langer, de gezichtslijn gewoonlijk recht en de oren zijn langer). Verder zwaarder van beenwerk en mooier gevormd in de achterhand.

Wat de productie aangaat, zijn de „Britse" Saanen de andere rassen voorbijgestreefd. Hoge producties met hoog gehalte en lange lactatie-periode.

In dit ras zijn type, hoge melkproductie, grote volgzaamheid en rust van de Saanen met de grotere maat, de bouw en weer goede kwaliteiten als melkdier van de beste gekruiste geiten van Engeland gecombineerd.

(Wordt vervolgd.)

Wat iedere maand te doen geeft

Zo langzamerhand is de tijd genaderd, dat de geiten weer gedekt dienen te worden. Dit is nog al eenvoudig en hier valt niet veel over te zeggen is onze eerste gedachte. Toch is dit niet geheel juist. In eerste instantie moeten wij ons afvragen waarvoor wij onze geiten houden en dat is voor de melk en in de tweede plaats voor de fok.

Bij die melk nu, is het van de grootste betekenis, dat het gehele jaar door dagelijks melk wordt verkregen en dat niet in een bepaalde tijd van het jaar overvloed wordt gewonnen en in een daarop volgende periode niets of alleen maar iets koffiemek. Wanneer wij één geit hebben, dan is er niet veel keuze. Deze wordt in de herfst gedekt en dan moeten we maar zien hoe lang ze doorgeeft, hetgeen ook nog veel van onze verzorging afhangt. Hebben we méér dan één geit, dan wordt de zaak wat anders. Het is dan wenselijk die geit, waarvan we de lammeren denken aan te houden, zo vroeg mogelijk in de herfst te dekken. De lammeren hiervan komen in het voorjaar en kunnen dan volop genieten van zon en gras, wat voor de gezondheid en groei van foklammeren van grote betekenis is.

Geiten, die alleen maar voor de melk zijn

en waarvan geen lammeren worden aangehouden, kunnen goed 2 maanden later gedekt worden, mits ze in de winter maar goed en doelmatig worden gevoerd en mits gezorgd wordt, dat ook de bok zijn vitaliteit behoudt door ook hem een goede verzorging te geven. Er behoeven dan geen moeilijkheden met dekken en tochtigheid te ontstaan. Op deze wijze maken wij het ons mogelijk het gehele jaar door melk ter beschikking te hebben. Ook is het wenselijk om late lammeren niet in de herfst maar in het voorjaar te dekken. Goed voor ogen moeten wij ons echter houden, dat foklammeren het liefst zo vroeg mogelijk in het voorjaar geboren dienen te worden. Onze fokgeiten moeten dus vroeg in de herfst worden gedekt.

De beste tijd om de geit te laten dekken is de tweede helft van de tochtigheid. De tochtigheid duurt meestal 24—36 uur; soms ook langer. Het dekken moet dus 12 tot 24 uur na de eerste brontverschijnselen plaats vinden. Het is overbodig een geit tweemaal achter elkaar te laten dekken. Met de eerste sprong wordt een overdaad van zaadcellen geloosd; met een tweede sprong mat men de bok alleen maar af en het heeft niets geen zin. O.

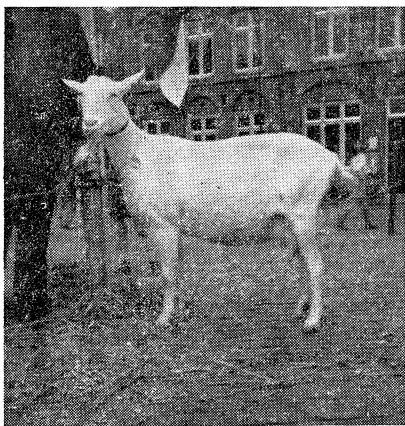
Verenigingsnieuws

ZEELAND

De afdeling geiten op de Fokveedag te Goes

Op Zuid-Beveland komen goede geiten voor. Dit is wel de belangrijkste conclusie, die we mogen trekken na de fokveedag te Goes. Een collectie van ruim 40 dieren werd getoond. Opvallend waren de uniformiteit en de kwaliteit der uiers. Als jurylid trad o.a. op de 83-jarige heer J. Versluijs van Serooskerke, die op het gebied van de geitenfokkerij zijn sporen heeft verdiend.

In de goed bezette rubriek geitlammeren werden eerste prijzen behaald door: Leuntje van D. Wiskerke, Wilhelminadorp; Klara 2 van M. Riemens te Nieuwdorp en Mientje van J. van Oosten eveneens te Nieuwdorp.

Dientje van Kasteelsweg 1364 S, geb. 9-5-'52

Kampioene fokveedag Goes 15-9-'55

Eig. D. Sandee, Nieuwdorp

Bij de boklammeren behaalde Freek van Kasteelsweg van de Geitenfokvereniging Nieuwdorp de eerste prijs. Het is een edele, vastgebouwde bok.

De niet-geregistreerde geiten werden gekeurd in 3 rubrieken, n.l. eenjarige, tweejarige en oudere geiten. Deze klassen waren matig bezet. Dit is op zichzelf een goed verschijnsel; immers de betere geiten dienen geregistreerd te zijn. A. Corstanje te Borssele behaalde met Adie de eerste prijs bij de eenjarigen. Het is een goed gelijnde geit met best uier. Hetzelfde geldt voor de eerste prijs van de tweejarigen, Nellie van L. de Visser te Wolphaartsdijk. De 4-jarige Saartje van W. Maat te Nieuwdorp behaalde de eerste prijs bij de oudere geiten. De beide laatst genoemde geiten zijn inschrijvingswaardig, maar staan nog niet in het Prov. Stamboek omdat ze op de gewone geitenkeuringen niet werden voorgebracht. Laten alle geitenhouders toch aan de gewone geitenkeuringen deelnemen!

De stamboek- en volbloedgeiten werden eveneens in 3 rubrieken gekeurd voor resp. een-, twee- en driejarige en oudere geiten. Bij de eenjarigen behaalde Maatje van Kasteelsweg van M. Steenblok te Nieuwdorp de eerste prijs. Het is een best ontwikkelde geit met goed uier. De tweejarigen vormden een beste klasse van 8 dieren, die opvielen door uniformiteit en adel. Drie eerste prijzen waren resp. voor Koosje van D. Sandee, Nieuwdorp, Pie van D. Wiskerke, Wilhelminadorp en Eva van D. van Liere te Heinkenszand. Uit de rubriek oudere stamboekgeiten kwamen de kampioene en reservekampioene voort, beiden geiten van de succesvolle fokker D. Sandee te Nieuwdorp. Kampioene werd Dientje van Kasteelsweg 1364 S, die deze titel al eens eerder behaalde. De res. kampioene werd de 9 jaar oude moeder van de kampioene Marie 1183 R. Beiden zijn het uitstekende robuuste geiten van fraai type en beste uiers; van Marie kan bovendien gezegd, dat ze nog weinig slijtage vertoont. De 1e prijs in deze rubriek was voor Lina van D. C. Hannewijk te Wolphaartsdijk; ook een geit van goed type en robuust, doch met een minder fraai uier.

D. Sandee vertoonde nog een uitstekende familie-groep, waarin de kampioene en res. kampioene voorkwamen en deze geiten, mede voorgebracht in de verenigingsgroep, deden de Geitenfokvereniging Nieuwdorp ook in die rubriek de eerste prijs behalen, vóór Wolphaartsdijk.

Het was een mooie keuring met geiten, die overal elders in Nederland een goed figuur zouden slaan.

C. d. E.

ZUID-HOLLAND

De geiten op de Vebo te Leiden

Op deze tentoonstelling was de rubriek „geiten” zeker één van de best bezochte afdelingen. De keuringen mochten zich in een grote belangstelling verheugen. Het was ook de moeite waard. Er waren niet alleen veel geiten, doch de kwaliteit was eveneens bevredigend.

De bokken waren klein in aantal, doch van behoorlijke kwaliteit. Kampioen werd de bok Markus van de afdeling Zwammerdam. Best type bok van goede ontwikkeling en met beste benen.

De geiten geboren voor 1952 waren van goede kwaliteit. Twee eerste prijzen konden toegekend worden en wel aan: 1a Grada 2 van C. P. Splinter. Best type geit en met best uier en goede benen. Werde kampioene van de tentoonstelling. 1b Jopie van J. Schenkeveld, Leiden. Iets grotere geit met best uier. Werde eerste in de productieklassse. Zij produceerde als 4-jarige 927 kg melk met 4,08 % vet.

De driejarige geiten waren gewoon met een best kopnummer, n.l. Nellie van B. Bruynes te Nieuw Venneep. Mooi type geit en van soliede bouw en met goed aangesloten uier. Werde reservekampioene.

Een extra goede klasse vormden de tweejarige dieren. De volgorde werd: 1a R.v.J. 60 van C. J.

van Tol, Lisse. Goed gelijnde geit met best achterstel. 1b Anna van H. Mooren, Oude Wetering. Fraai type, kon van voren iets vaster. 2a Jopie van P. Clement, Nieuw Vennep. Geit van goede kwaliteit. 2b Trees van H. Mooren, Oude Wetering. 2c Corrie van P. Rosenboom. Wat hoge geit met goede benen en uier.

De eenjarige geiten waren eveneens goed, doch matig uniform. Bovenaan kwamen: 1a Cora van C. P. Splinter, Leiderdorp. Correct gebouwde geit. 1b Ada van W. Hoogstraten, Leiderdorp. Goed ontwikkelde geit, iets minder in de benen. 1c Matje van H. Mooren, Oude Wetering.

De lammeren waren over het algemeen goed ontwikkeld en de benen waren eveneens behoorlijk goed. Bij een goede oppas beloven deze dieren wat voor de toekomst.

Een zeer mooie groep werd gevormd door de moeder met 2 afstammelingen van J. C. v. d. Stam te Nieuw Vennep. Dit moederdier heeft best gefokt.

De verenigingsgroepen waren uitgesproken best. Over de eerste twee kon enig meningsverschil bestaan, doch de arbiter hakte de knoop door en 1a werd de groep van Nieuw Vennep. Vijf mooi gelijnde geiten met beste uiers en over het algemeen goede benen. Een enkel dier was wat los voor. Niet veel minder was de groep van Leiderdorp, die 1b werd. Correcte geiten met zeer goede uiers en over het algemeen best ontwikkeld. Een tweede prijs was verder voor de afdeling Lisse met vijf behoorlijke geiten, die als groep iets meer uniform konden zijn.

Als laatste klasse kwamen de drie geiten van één eigenaar. Indien de éne eigenaar met melkgeiten komt en de ander met lammeren, dan is de concurrentie voor de laatste groep wel heel zwaar en deze vielen bij deze keuring dan ook uit. Een volgend jaar kan men deze klasse beter splitsen. 1a werd de groep van C. J. van Tol, Lisse. Beste melkgeiten. 1b de groep van H. Mooren.

De geiten waren op deze tentoonstelling best en mochten gezien worden.

S. DE JONG Szn.

De geiten op de Wester V Delft

Het is nog maar enige jaren geleden, dat op de jaarlijkse fokdag van de Wester V Delft, de geiten uitstekend vertegenwoordigd waren en ook van prima kwaliteit genoemd konden worden. Dit jaar was het anders en vooral het aantal dieren viel tegen. Waar blijven de afdelingen uit de omgeving, en ik denk b.v. aan Loosduinen en Vlaardingen? Laat men een dergelijke centrale dag toch benutten om de buitenstaanders ook eens te laten zien, wat de geitenhouders in een bepaald gebied klaar maken.

Bij de eenjarige melkgeiten kwam Loes van J. Mark, Rijswijk, aan de kop. Geit van goede ontwikkeling en goed type. 1b werd de reeds eerder genoemde Francien van Emons.

De tweejarige geiten werden aangevoerd door Trix van J. Bouwen, Rotterdam-O. Goedsoortige geit met goed uier.

De driejarige geiten waren van goede kwaliteit. De volgorde werd: 1a Nellie van D. Spruyt, Rotterdam-O.; 1b Silvia van J. Mark, Rijswijk.

Bij de oudere geiten kwamen oude bekenden zoals Frannie van Emons en Bea van Van Zwiene onbetwist aan de kop. Deze stonden er goed voor.

Van de drie bokken kwam Nelis 6 van Rotterdam-O. bovenaan. Goed type bok van goede ontwikkeling en prima verzorgd.

De groep van Rotterdam-Oost stond er iets minder voor en kwam deze keer voor een tweede prijs in aanmerking.

Een volgend jaar graag wat meer.

S. DE JONG Szn.

NOORD-HOLLAND

T.B.C.

Binnenkort zal weer de ronde gemaakt worden door de provincie, waarvoor elke afdeling bericht zal krijgen wanneer en hoe laat er gelegenheid zal zijn de geiten te laten onderzoeken op t.b.c. Zoals U weet gaat een ander geheel kosteloos, zodat we gaarne een ieder aanraden hiervan gebruik te maken en bespreek het met uw bestuur.

September

Zo langzamerhand is de Septembermaand de maand van de tentoonstellingen geworden. Hadden we voor enkele jaren zelfs vier in deze maand, nu zijn het er dan drie die steeds onze aandacht vragen. Zaandams najaarsmarktdag is uitgevallen.

Het is niet mijn bedoeling in dit artikel elke tentoonstelling uitvoerig te bespreken, maar meer een samenvatting, omdat de plaatsruimte dit ook al niet toelaat.

Jammer was het voor Alkmaar deels en voor Purmerend in meerdere mate dat Hoorn op 9 Sept. de rij opende met de reeks tentoonstellingen ten aanzien van de inzendingen der boklammeren. Immers, in Hoorn werden deze lammeren in het stamboek opgenomen en eventueel door de bond overgenomen, zodat naar Berkhout de onverkochte lammeren verhuisden. Vooral de Zaanstreek heeft zich dit jaar bijzonder goed geroerd, op alle drie plaatsen is de gehele Zaanstreek met een groot aantal (60—80 stuks) vertegenwoordigd geweest. In Hoorn waren slechts een paar dieren uit andere omgeving er bij en in Purmerend (15 Sept.) was alleen de Zaanstreek, terwijl Alkmaar de gunstige uitzondering maakte met inzendingen er bij uit de duinstreek en boven Alkmaar gelegen plaatsen. Men kan dus gevoegelijk zeggen dat Hoorn en Purmerend (op gebied van de geiten) in stand gehouden werd door de Zaanstreek. Men kan deze streek hiervoor dankbaar zijn, want indien deze plaatsen bij gebrek aan deelname uitgevallen waren, zou de kans groot geweest zijn dat voor de komende jaren geen plaats meer ingeruimd zou worden voor de geiten. In Purmerend ziet men b.v. geen paarden meer. Gewenst is dus zeker wel dat meerdere plaatsen naar een van deze keuringen komen. Het vervoer per auto is weliswaar niet goedkoop, maar in kringverband eendrachtig samen te werken kan er toch altijd een betere mogelijkheid geschapen worden tot deelname.

Purmerend had de aardige en gewaardeerde attentie voor elke 1e prijs een keurige roset te geven.

Alkmaar sloot de rij op 23 Sept. en deze werd een zeer waardige en bijzondere. In de eerste plaats waardig omdat de stad Alkmaar de gouden medaille ter beschikking stelde aan de afdeling geiten. Een dergelijke eervolle prijs werd nog nimmer eerder aangeboden sinds het bestaan van onze bond. De afd. Assendelft sleepte met 18 punten (volgens een apart puntenstelsel samengesteld) deze trofee in de wacht en hangt nu in haar medaillekast in het clubgebouw. Ten tweede werd een wisselbeker aangeboden door de studenten van Wageningen die de laatste jaren praktijk opdeden bij het R.V.C.-schap in Alkmaar. Het initiatief ging uit van de heer Hof en werd gesteund door de heren Galama, Swart en Minkema. Laatstgenoemde reikte met een gewaardeerde speech de beker uit aan de heer A. van Wageningen uit Oostzaan, die hem dus voor een jaar in bezit krijgt. Indien hij 2 x achtereen of 3 x in totaal gewonnen wordt, kan deze beker zijn eigendom worden. Het was een zeer sympathieke geste van de heren studenten, die hiermede blijken gaven met onze geitenhouders mee te leven. Ten derde: er waren in Alkmaar nog nooit te voren zoveel geiten aanwezig, ongeveer 120. Het bijzondere lag hierin, dat 's morgens in Alkmaar de geiten uitgemolken moesten worden, hetgeen nogal protesten opleverde. Ook de mogelijkheid tot deelname in de productieklassse was gereduceerd en eveneens de beoordeling in deze rubriek. Ongetwij-

Werft abonnees op „De Geitenhouder”!

feld zal hierover op de e.v. bondsvergadering gediscussieerd worden. Op het ogenblik wil ik in deze kolommen mij van een mening er van onthouden. Wat betreft de toevoeging van de rubriek „geit met de mooiste uier”, deze verdient navolging. De wisselbeker was hier de inzet.

Eén van de juryleden, n.l. de heer S. de Jong (Den Haag) deed de opmerking dat verschillende geitenhouders ook eens aandacht moesten schenken aan het toiletteren van sommige dieren. Iets wat hij vorig jaar ook reeds naar voren bracht.

Rest mij nog te vermelden dat bij de geiten Ria F 149 KS van A. van Wageningen te Oostzaan kampioene werd in alle drie plaatsen, de bok Richard G 973 (eig. afd. Assendelft) te Hoorn, de bok Panter H 964 (eig. afd. Koog-Zaandijk) te Purmerend en de bok Pinda H 965 (eig. afd. Bergen) in Alkmaar.

W. J. DE JONG

29 Sept. 1955.

Voorz. Prov. bond N.-H.

UTRECHT

Indrukken uit Utrecht

Na eerst de matig bezochte jaarvergadering van de Utrechtse Bond bijgewoond te hebben, was het mij een genoegen om op Donderdag 15 September op de grote veetentoonstelling te Utrecht de geiten te mogen keuren. Voor deze keuring, waaraan een flink aantal dieren deelnam, bestond beste belangstelling. De kwaliteit van de aangevoerde dieren was zeer uiteenlopend. Over het algemeen waren er goed ontwikkelde dieren van vrij goed type met als meest voorkomende fouten: losse schouders, weke rug en afwijkende standen van de benen. Wat dit laatste betreft mag de opmerking gemaakt worden, dat de hoofverzorging nogal iets te wensen overliet, zelfs bij enige beste geiten. Het bijsnijden van de hoeven moet ook niet, zoals nu soms gebeurde, op de tentoonstelling plaats hebben. Laat men dit toch regelmatig doen.

Voordat ik de verschillende klassen ga bespreken wil ik nog één opmerking maken en wel over het voorbrengen van de geiten. Dit gebeurt, en niet alleen in Utrecht, nog vaak met te weinig zorg. Laat men alle pogingen in het werk stellen om de dieren zo goed mogelijk uit te laten komen en hier ook alle aandacht aan besteden. Op dit gebied is er nog veel te verbeteren.

De uitslag van de keuringen was als volgt:

Oudere bokken. Gewone klasse met een bok van best type, n.l. Dirk Frits van Soest aan de kop. Jammer dat van deze bok van de moeder geen productiegegevens bekend zijn. Hij blijkt echter, volgens mededeling van collega Oostveen, goed te fokken, ook in de productie.

Jonge bokken. Deze konden me maar matig bekoren en er was slechts één kopnummer bij, n.l. Tabor van Mej. Stolk. Dit is een bok van goed type, sterke benen, doch met iets lang haar.

Melkgeiten geboren voor 1952. Vrij goede klasse. Twee eerste prijzen werden toegekend en wel aan: 1a. Willie van H. Jasperse. Goedsortige geit en voldoende sterk en met goed uier. 1b. Corrie van A. de Jong, Kortrijk. Deze geit kon van voren iets vaster zijn. Dit dier blonk uit door uievorm.

Melkgeiten, geboren in 1952. Matige klasse met te veel geiten met afwijkingen. Drie eerste prijzen werden toegekend en deze werden behaald door: 1a. Nellie van J. v. Woudenberg. Best ontwikkelde geit met niet te fraaie lenden en matige koten. 1b. Poppe van Mevr. Groenewegen, Waverveen. Geit van goed soort, was wat erg dik, best uier. 1c. Annie van J. Meinte, Hoogland.

Melkgeiten, geboren in 1953. Goede klasse. 1a. Gerrie van J. v. Woudenberg, Soest. Forse sterke geit van goed type, met alleen een bemerking op de benen. Wordt kampioene van de tentoonstelling. 1b. Mina van A. Appeldoorn, Soest. Sterke geit met niet te fraaie rug, goed aangesloten uier. Reserve-kampioene. 1c. Gré van C. J. Kraaij, Mijdrecht.

Geit van goed soort, kon in de benen iets sterker zijn.

Melkgeiten geboren in 1954. Matige klasse en er kon geen eerste prijs toegekend worden. Een tweede prijs werd behaald door Augusta van C. Schaatsbergen, Soest. Goed gelijnde geit met niet te sterke rug en benen.

Lammeren. Een grote collectie en hierbij waren een flink aantal goede dieren, die bij een goede verzorging iets beloven voor de toekomst. Men zal er wel goed rekening mee moeten houden, dat men de dieren ook de nodige mineralen verstrekt. 1a. Bimbo van Dr. Hagedoorn. Best ontwikkeld breed lam met sterke benen. 1b. Corrie van R. v. Vulpen, De Bildt. 2a. Jopie van C. Schaatsbergen, Soest. 2b. Joke van K. Huygen, Bunschoten.

Als laatste en meest belangrijke klasse kwamen de groepen van vier geiten uit één vereniging. Deze kunnen soms een goed beeld geven van de fokkerij in een bepaalde provincie en afdeling. In Utrecht moet men echter het opstellen van de groepen nog iets leren. Men stelde de dieren nog te onregelmatig op. Er moet naar gestreefd worden om een uniforme groep te krijgen. De uitslag van de groepenkeuring was: 1a. Afd. Soest. Goede groep van best ontwikkelde dieren en voldoende uniform. 1b. Afd. Eemnes. Vier goede melkgeiten met enige bemerkingen op de benen. 2. Afd. Hoogland. Matig uniforme groep en vooral één geit nam te veel. Derde prijzen konden toegekend worden aan de groepen van Mijdrecht en De Bildt.

Het was een aardige keuring en het verdient zeker aanbeveling om in de toekomst door te gaan met dergelijke provinciale keuringen. Dit kan voor de geitenhouders zeer leerzaam zijn.

S. DE JONG Szn.

OVERIJSSSEL

Verslag Provinciale Geitenkeuring 1955 voor Overijssel, gehouden op Zaterdag 10 September op de veemarktterreinen te Zwolle

Daar de Provinciale Geitenkeuring in Overijssel deze keer met bijzondere spanning werd uitgezien, vloeide voort uit het feit dat een treffen op dit niveau sinds de „Hellamito” in 1952 niet meer had plaats gevonden. Alleszins begrijpelijk was dan ook de grote tevredenheid toen bleek dat niet alleen de aanvoer praktisch gelijk was gebleven, maar vooral dat de gemiddelde kwaliteit zeker niet is gedaald en er zelfs een, zij het kleine, groep dieren werd getoond die de naam van de Nederlandse geitenfokkerij eer aandoet. Dat een lid van de Dora-familie uit Nijverdal zowel bij de mannelijke als bij de vrouwelijke dieren tot kampioen werd uitgeroepen, is vooral verheugend, gezien de grote invloed welke deze bloedlijn heeft gehad en nog steeds heeft op de geitenfokkerij in de gehele provincie. Ook de reserve-kampioenbok was een rechtstreekse afstammeling van de kampioengeit Dora II 1412 KS, fokker-eig. H. Jansen, Nijverdal. Alleen de reserve-kampioengeit is uit geheel ander bloed, maar mag daarom, vooral om haar 8-jarige leeftijd, niet minder met ere worden genoemd.

Naast genoemde kampioenbok Sjoerd 214, eig. geitenfokver. Zwolle, die om zijn extra soort en beste ontwikkeling een praktisch ideaaltipe laat zien, waren er in de rubriek oude bokken nog een 3-tal dieren opgesteld die met elkaar een goede indruk achterlieten. Ook de groep 1½-jarige bokken mocht, op één uitzondering na, worden gezien. Zij vonden in Voran 221, die bovendien reserve-kampioen werd, een goed ontwikkelde, typische koploper. We hadden hem graag nog even solieder in benen en bovenbouw.

Uit een zestal K.S.-dieren kwam de bovengenoemde kampioengeit om haar ontwikkeling, sterke bouw en best type bovenaan. Ze ging de 1e prijs delen met Jacoba B 648 K.S. en Martha 1399 K.S., beide van de heer J. Bastiaan te Zwolle. Ook goed ontwikkelde, soortige dieren, bij wie echter de bekende

tand des tijds een woordje komt meespreken.

Uit een héél goede, wat kleine rubriek productie-geiten kwam Dina II 1265, eig. H. v. d. Scheer, Olst, bovenaan. Een diep, mooi typisch dier, dat zich best bewaart, en reeds eerder werd genoemd als de reservekampioene. Zij werd direct gevolgd door Jeltje 1433 van H. Reitsma, Zwolle. In kwaliteit niet minder dan vorenstaande, doch met de beide andere dieren uit deze rubriek iets weinig massaal.

De 14 melkgeiten van 4 jaar en ouder hadden dooreengenomen goed soort. Ze werden aangevoerd door de ruime, typische Grietje 1446 van Wieringh uit Enschedé. Zij deelde de eerste prijs met Jannegien 1386, eig. G. Bouwhuis, Spoolde; goed in ontwikkeling en soort, uier kon even mooier. Verder Julia 1389 van W. v. d. Hoeve, Windesheim, en Grada 1391 van G. J. Steinvooort, Olst.

Uit een goede rubriek 3-jarigen kwam Hilda 1450, eig. J. Rigterink, Wilsum, vooraan. Mooie, typische geit met iets weinig uier. Ze werd direct gevolgd door Dina 1523 van H. Doorn, IJsselmuiden. Diepe, sterke geit met goed beenwerk.

In de grote, doch iets onregelmatige rubriek 2-jarigen was het de mooie, typische, sterke Wilhelmina 1490 van G. Brink, IJsselmuiden, die vooraan liep. Bezit ook mooi uier. 1b werd Ellie 1527, eig. H. Stoel, Zwolle. Wat groter dan vorenstaande, doch iets zwak in de koten. Julia 1491 van G. Brink, IJsselmuiden, kreeg vooral om haar goede soort 1c, terwijl de iets smalle Betje 1471 van H. de Boer, Willemsoord, die echter een best uier en goed beenwerk bezit, de rij van 1e prijswinnaressen in deze rubriek besloot.

De éénjarigen vormden een beste klasse. Voorop ging hier Catharina II 1536 van G. W. Vos, Nijverdal. Robuust, zeer goedsoortig dier met mooi uier. Ze werd gevolgd door Tonny 1519 van J. Huisman, Windesheim. Goed ontwikkeld en typisch dier met iets grote spenen. 1c werd Astrid 1525 van C. Stel, Ittersum. Eveneens goed ontwikkeld en typisch met iets voorlijke schouders.

De oudere lammeren vormden een beste, uniforme klasse met een over het algemeen goede ontwikkeling en veel soort. Ze werden aangevoerd door de lammeren van J. Bastiaan, Zwolle, J. Rigterink, Wilsum en J. Fix, Wilsum.

De rubriek jonge lammeren was als geheel wat onregelmatiger en iets minder van kwaliteit. Hier werd dan ook slechts één 1e prijs toegekend aan een goed typisch lam van J. Böhmers, Denekamp.

Bij de afstammelingengroepen bleek nog eens de goede nafok van Dora 1292 K.S., toen ze hier de 1e prijs verwierf. Ze werd direct gevolgd door haar dochter Dora II 1412 K.S. met 2 nakomelingen die de 2a-prijs verwierven, terwijl Jannegien 1386 met haar kroost de 2b-prijs kreeg. Een 3e en 4e prijs ging resp. naar de afstammelingen van Albertha 1464 en Jo B 413 K.S.

Bij de 3-tallen van één eigenaar was het J. Bastiaan uit Zwolle die met een groep wat oude, maar bestsoortige en goed ontwikkelde dieren met de eer ging strijken. Een 2e prijs was voor de wat minder massale, maar mooi typische groep van G. Brink, IJsselmuiden, terwijl de 3e prijs werd gedeeld tussen de groepen van G. Bouwhuis, Zwolle, en J. Rigterink, Wilsum.

De fokverenigingsgroepen van Nijverdal en Zwolle maakten weinig verschil. Het was ook hier weer de wat mindere soliditeit, vooral in het beenwerk van enkele oudere dieren uit Zwolle, die de balans in het voordeel van Nijverdal deed overslaan. Ook de met 2a en 2b bekroonde 5-tallen van resp. Windesheim en IJsselmuiden waren groepen uniforme, mooi typische dieren. Dat ook de laagst geplaatste groepen mochten worden gezien bleek wel uit het feit dat de derde prijs werd gedeeld door de verenigingen Olst, Wilsum en Ossenzijl.

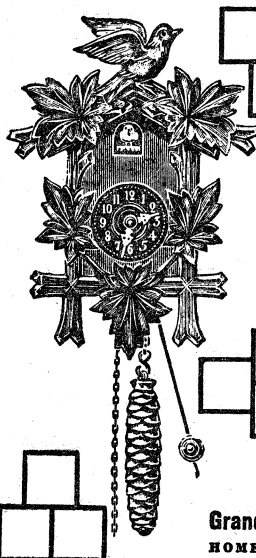
Met elkaar heeft de provinciale keuring weer eens laten zien dat de kern der fokkerij goed bewaard is gebleven. Juist dit is het wat voor de toekomst vertrouwen geeft. J. A.

Voor Bekers, Medailles, Lauwerkransen,
Lauwertakken, Kruisen, Schildjes, enz.

J. C. VERMEULEN — HALFWEG

Marialaan 72, Tel. 02907—307

Gevestigd sinds 1921

PRIJSVRAAG

Wegens ons 20-jarig bestaan stellen wij een beperkt aantal **ECHTE ROEPENDE SCHWARZWALDER KOEKOEKLOKKEN** beschikbaar.

Deze klokken zijn versierd met fijn handsnijwerk, hebben een bijna onverslijtbaar uurwerk en een regelbare slinger, waardoor ze precies op tijd lopen!

Bovendien brengen zij gezelligheid in Uw huis, want de **KOEKOEK „ROEPT” ELK KWARTIER!**

Prijsvraag:

In de open vakjes de cijfers 1 t/m 9 zó plaatsen, dat elk cijfer éénmaal voorkomt en de som van elke groep 15 bedraagt.

Wij sturen deze mooie klok tegen speciale prijs van f 15.95 franco rembourss met garantiebewijs voor 1 jaar aan hen, die binnen 10 dagen deze advertentie met oplossing inzenden,

Grand Comptoir Universel d'Horlogerie
ROMERUSLAAN 83 - POSTBUS 44 - UTRECHT.

Te koop:

EEN STAMBOEKGEIT met twee lammeren van 5 maanden oud. De uitslag van de controle 1954 is: van 4.3 jaar: 823 kg melk, 4,26 % vet, 263 dagen, 35 kg vet. Wed. **SCHAAKSES**, Colmond 6, Ubachsberg, **VOERENDAAL (L.)**.

Tot onze spijt zijn wij genooddaakt de aanmaak van onze A.B.W.A. te staken en zeggen wij U allen hierbij hartelijk dank voor het ons geschonken vertrouwen.

De zeer, zeer vele tevredenheidsbetuigingen zijn voor ons het bewijs, dat wij een pracht product brachten.

N.V. RHEDAZA - RHEDEN (Gld.)

Bij leden van de Bond van Geitenhouders in Gelderland zijn nog **ENIGE JONGE BOKKEN** van prima afstamming te koop.

Inlichtingen bij het secretariaat, Eusebinsbuitensingel 38, **ARNHEM**.

Te koop:

EEN PL. REGISTERGEIT, 2 jaar oud. M. gaf in 307 dgn. 918 kg melk met 6,12 % vet. En een 2-jarige **GEHOORND GEIT** van beste afstamming. Te bevragen bij **W. WIJERS**, Misterweg 102, **WINTERSWIJK**.

De Geitenhouder

Orgaan van de Nederlandse Organisatie voor de Geitenfokkerij

Secretariaat Ned. Organisatie
Administratie „De Geitenhouder” - Giro 175529
S. DE JONG Sz. — DEN HAAG
Altingstraat 189

Redactie
A. BLIKMAN — VELP (G.)
Schaapsdrift-Overbeek 27
Auteursrecht van alle artikelen voorbehouden

Advertentiën
F. v. d. PEYL — KRUININGEN
Markt 19

Melkcontrôle en Melkproductie bij de geiten in Noord-Holland

De melkcontrole bij de geiten heeft nooit een grote omvang aangenomen, ook niet in de oorlogsjaren, toen de geitenhouderij een periode van (betrekkelijke) bloei heeft beleefd. Vanaf 1940 tot en met 1954 waren in Noord-Holland gemiddeld per jaar 28 geiten in controle. Dit aantal vertoont grote schommelingen, in 1948 tot en met 1954 waren in Noord-Holland gemiddeld per jaar 28 geiten in controle. In 1948 waren 50 geiten in controle, in 1952 slechts 8 stuks. Het laatste jaar, waarvan gegevens bekend zijn, n.l. 1954, slaat met 46 gecontroleerde geiten lang geen slecht figuur en ook 1955 schijnt weer aanmerkelijk boven het gemiddelde van 28 te liggen.

Toch tonen deze aantallen wel aan, dat van een geregelde melkcontrole bij de geiten geen sprake is en dat op deze wijze over de productie-vererving van bokken moeilijk voldoende gegevens zijn te verzamelen om hierover iets met zekerheid te zeggen. De bokken, waarvan de meeste moeder—dochter-vergelijkingen mogelijk waren, zijn Hugo H 742 en Jacobus H 798, maar deze aantallen (resp. 5 en 6) zijn te klein om er conclusies uit te trekken. Wanneer we afzien van de vergelijking tussen moeder—dochters en alleen kijken naar het aantal op productie gecontroleerde dochters van de verschillende bokken, dan blijkt dit getal ook bedroevend klein. Slechts 3 bokken hebben (hadden) meer dan 5 dochters, wier productie nagegaan werd, n.l. Hugo (6 dochters), Jacobus (8 dochters) en Jager H 814 met 9 dochters.

Bij de geitenhouderij gaat het tenslotte in de eerste plaats om de melkproductie en daarom is het van belang, dat steeds meer geitenhouders overtuigd raken van het nut van de productiecontrole. Om de melkproductie bij geiten op te voeren, moeten eigenlijk slechts bokken worden aangehouden van geiten, die bewezen hebben met hun productie boven het gemiddelde uit te komen. Doch maar al te vaak moeten bokjes worden goedgekeurd van moeders zonder productie-gegevens, omdat er

anders een tekort aan dekbokken dreigt te ontstaan.

Wel valt te verwachten, dat met de invoering van het predikaat Keurstamboekgeit de belangstelling voor de melkcontrole zal toenemen, want slechts geiten, die aan bepaalde minimum-productie-eisen voldoen, kunnen voor deze eervolle onderscheiding in aanmerking komen.

In 1955 werden in Noord-Holland 9 keurstamboekgeiten ingeschreven.

Zoals bekend is de melkproductie van de geiten sterk afhankelijk van de leeftijd. Om eens na te gaan, hoe dat bij de Noordhollandse geiten verloopt, hebben we de melklijsten van 1948 t/m 1954 bekeken. Lijsten met een lactatieperiode korter dan 220 dagen of langer dan 340 dagen zijn buiten beschouwing gelaten. Ook de melklijsten die beïnvloed zijn door ziekte (mond en klauwzeer bijv.) zijn als abnormaal beschouwd en derhalve niet in de berekening opgenomen.

Allereerst hebben we nagegaan of de oorlogsjaren ook een ongunstige invloed op de melkproductie hebben gehad. Voor ieder jaar is daarvoor de gemiddelde productie berekend, waarbij we steeds vier leeftijdsgroepen hebben onderscheiden, n.l. eenjarige, tweejarige, driejarige en vier jaar en oudere geiten.

Daar er vaak maar weinig melklijsten per leeftijdsgroep bekend waren, heeft het geen zin hier alle cijfers te vermelden. In het algemeen bleek wel, dat de oorlogsjaren een nadelige invloed op de melkgift gehad hebben, vooral in de jaren 1944 en 1945 lagen de productiecijfers voor iedere leeftijdsgroep beduidend lager dan het gemiddelde over alle jaren. Het jaar 1946 week weinig af van het gemiddelde, zodat voor het nagaan van de invloed van de leeftijd op de productie de lijsten, die in de oorlogsjaren tot stand zijn gekomen, buiten beschouwing zijn gelaten en alleen de jaren 1946 t/m 1954 in de berekening zijn opgenomen. Na 1946 vertoont de productie in de verschillende jaren vrij grote schommelingen (de invloed van het slechte weer in 1954 is duidelijk merkbaar, want dat jaar ligt de productie voor alle 4 groepen lager dan in 1953) maar toch is de melkgift ge-

middeld **niet** toegenomen. In een tijdsverloop van 9 jaar is er dus geen sprake van productieverhoging, hetgeen wel jammer is, maar anderzijds ook volkomen verklaarbaar, als men het kleine aantal geiten, dat jaarlijks in controle is, in aanmerking neemt. De selectiemogelijkheid is te gering, bokken met een goede productie-vererving worden zo nooit onderkend.

(Wordt vervolgd)

Iets over de taak van bestuurders en andere functionarissen van Geitenfokverenigingen

Ieder volk is verantwoordelijk voor zijn regering, iedere geitenfokvereniging voor haar bestuur. Reeds eerder heb ik gewezen op de taak van de secretaris-stamboekhouder, die zeker aan minimum-eisen met betrekking tot enig administratief inzicht moet voldoen. De taak van de bestuurders wordt op verschillende wijze opgevat. Er zijn er velen, die niet meer doen dan hoogst noodzakelijk is voor het behoud van datgene, wat tot nu toe opgebouwd is, er zijn er ook, die hiermede niet tevreden zijn, maar alle mogelijke pogingen in het werk stellen, de vereniging vooruit te brengen en tot grotere bloei trachten te brengen.

Vele verenigingen danken hun behoud en vooruitgang aan enkele bestuursleden, meestal aan een actief voorzitter en secretaris. Vele gewone bestuursleden zijn er die niet meer doen dan de enkele bestuursvergaderingen en de algemene vergadering bezoeken en ja en amen zeggen op hetgeen de voorzitter en secretaris te berde brengen. Voor de voorzitter en secretaris is dit aan een kant erg gemakkelijk, want zij besturen de zaak erg licht en zij hebben weinig weerstand te vrezen. Dit brengt echter een gevaar met zich mede.

Op elk bestuurslid rust de plicht, alles voor de vereniging te doen, waartoe hij in staat is, het feit van de benoeming als bestuurslid sluit toch in, dat de leden vertrouwen in hem stellen en bij de verkiezing de hoop koesteren, dat hij geschikt is de belangen van de vereniging te dienen.

Een bestuursfunctie aanvaarden sluit dus in, de belofte zoveel als mogelijk is te dienen. Dit wordt zo vaak te eenvoudig en te licht opgevat.

Een actief voorzitter en/of secretaris kan veel voor een vereniging betekenen, maar nog veel meer, wanneer zij weten, daarbij gesteund en geholpen te worden door actieve gewone bestuursleden. Het werkt zoveel prettiger en vlotter.

Een goed voorzitter kan in deze zaken veel doen door het werk zoveel mogelijk te verdelen over **alle** bestuursleden.

Een voorzitter en/of secretaris, die ondanks vele pogingen geen medewerking krijgen van de andere bestuursleden, zullen hun werk op de duur niet met enthousiasme kunnen volhouden, terwijl een voorzitter of secretaris, die

de eigenschap bezit, alles zelf te willen doen en de andere bestuursleden overal buiten houdt, hiermede de gewone bestuursleden de lust ontnemt een functie naar behoren te vervullen.

Alles draait om een zo goed mogelijke samenwerking, waarbij ieder goed dient te beseffen, welke functie hij bekleedt en welke verplichtingen en taken hieruit voortvloeien.

Voor een zo goed mogelijk gebruik maken van het jaarlijks bezoek van de inspecteur en — zoals nu weer voor de deur staat — de insputting tegen t.b.c., dient door het bestuur in het belang van de vereniging en dus in het belang van haar leden, zo goed mogelijk te worden gezorgd.

Wij wekken ieder, die een bestuursfunctie bekleedt bij een fokvereniging, nog eens extra op, bij zichzelf te rade te gaan en zich af te vragen of hij zich ten volle wijdt aan de taak, die hem door de leden is opgedragen, en of hij voor 100 % het vertrouwen, dat de leden in hem gesteld hebben, waard is.

W. PIJPER.

VOOR DE VROUW

Gesmoorde knolraap.

1½ kg knolraap, ½ dl water, 30 gram margarine, 4 gram zout.

Snij de knolraap in plakken, schil deze dik en snij ze in reepjes van 4—5 cm lang. Zet de knolraap op met de gesmolten margarine, het zout en ½ dl kokend water. Smoor de knolraap hierin gaar, ± 30 min. Maak de knolraap af met iets suiker. Bind het vocht met wat met koud water aangemengd aardappelmeel. Rasp notemuskaat er overheen.

Pepermunt kussentjes.

250 gram poedersuiker, 1 eiwit, 4 druppels pepermuntolie.

Zeef de poedersuiker. Voeg al roerende de pepermuntolie en het losgeklopte eiwit toe. Blijf roeren tot een stijve massa is verkregen. Rol de massa op een met poedersuiker bestoven plank of schone aanrecht tot staafjes. Knip deze met een schaar in kleine vierkante stukjes. Laat ze op een koude plaats hard worden.

Zoute pinda's.

150 gram pinda's, 25 gram margarine of olie of frituurvet, fijn zout.

Pel de pinda's. Maak in de koekepan de margarine bruin of de olie of het frituurvet heet tot er een blauwe damp af komt. Voeg de pinda's toe en bak ze langzaam lichtbruin. Haal de pinda's uit de pan, laat ze uitlekken en strooi er fijn zout overheen.

Slemp.

2 l melk, ¾ gram saffraan, 7 gram thee, 8

kruidnagelen, stukje pijpkaneele, stukje foelie, 80 gram suiker, 20 gram maizena.

Bind de kruiden in een dun lapje, doe ze in de melk en breng deze langzaam aan de kook. Laat de kruiden in de melk zolang trekken tot er voldoende smaak aan de melk gekomen is. Druk van tijd tot tijd het lapje met kruiden voorzichtig tussen 2 lepels uit. Doe de suiker in de melk, laat ze met de aangemengde maizena nog even doorkoken. Neem de kruiden er uit, giet de slomp in een kan en schenk ze uit.

V. C.

Uit den vreemde

OVER DE BRITSE GEITENFOKKERIJ

(Vervolg)

De **Toggenburger** stond enkele jaren geleden in Engeland zeer hoog aangeschreven, maar heeft veel te lijden gehad van het feit, dat er beperkt zuiver bloed beschikbaar was en het gebrek, geen gelijke tred te houden met de vooruitgang in productievermogen bij de andere rassen.

De **Toggenburger** was het eerste Zwitserse ras, dat Engeland bereikte. Zes of zeven exemplaren werden van Parijs in 1884 geïmporteerd. Het succes met deze dieren bereikt, effende het pad voor meer import uit Frankrijk en Zwitserland.

In 1905 werd ook hiervoor een afzonderlijke afdeling van het Engelse Geiten-genootschap opengesteld, de eerste maal dat er voor een bepaald ras een afzonderlijk stamboek kwam. Want voor die tijd werden alle geiten maar in één stamboek ingeschreven. De voorwaarden waren zodanig, dat er voor gezorgd werd, dat alleen fokzuivere **Toggenburgers** of de nakomelingen van deze importen konden worden ingeschreven. Na die eerste is er in 1904 nog een bok geïmporteerd, daarna duurde het tot 1922 voor er weer vers bloed kwam en in die tijd waren de andere rassen zo op de voorgrond gekomen (voor de melkproductie o.a.), dat de belangstelling voor de **Toggenburger** taande. Wel bracht de komst van 8 bokken en 9 geiten in 1922 weer vers bloed en wat meer belangstelling, doch een verwachte hogere productie bleef uit. En alleen dit kan in de moderne tijd de belangstelling gaande houden. Misschien dat een nieuwe import hierin verbetering kan brengen.

De **Engelse Toggenburger** is groter, heeft een korter haarkleed en is vaak donkerder van kleur dan de **Toggenburger**. Het ras ontstond in Engeland door paring van geregistreerde **Toggenburgers** met geiten van gevarieerde, voornamelijk Zwitserse, afstamming.

In het begin van deze eeuw waren de **Toggenburgers** sterk favoriet en menige goede Engelse geit is door een **Toggenburger** bok gedekt, met het resultaat, dat veel dieren in de volgende generaties een **Toggenburger** type bezaten. Toentertijd werd er niet aan gedacht,

hiervan een speciaal „ras” te vormen, maar toen later de andere Engelse „types” werden gevormd, werd ook voor de Engelse **Toggenburger** deze mogelijkheid geopend. In 1925 werd een afdeling hiervoor opgericht.

De voorwaarden voor inschrijving en de trappen werden vrijwel gelijk gesteld met die voor de Britse Saanengeit. Later zijn hierin weer veranderingen aangebracht.

Het algemene type van de Engelse **Toggenburger** is geneigd te variëren met het percentage **Toggenburger** bloed, waarop die aanspraak kan maken. Wanneer dit percentage hoog is, is het type gelijk aan dat van het oorsprong-ras.

De laatste jaren is er evenwel een neiging geweest, weinig **Toggenburger** bloed te gebruiken (omdat de melkproductie van de **Toggenburgers** minder is dan van de Engelse **Toggenburgers**, zowel in kwaliteit als kwantiteit). Nu worden ook Engelse **Toggenburger** bokken gebruikt (waarin dus ook ander bloed) met het resultaat, dat de geiten groter zijn en meer beenwerk en meer inhoud hebben dan vroeger, terwijl ook de kop groot en lang is, met een rechte profiellijn en grotere oren. Kwaliteit en soepele huid zijn behouden, het haarkleed is kort, de bruine basiskleur is donkerder en benadert soms chocoladekleur.

Het **Engelse Alpenras** is in Engeland ontwikkeld. Wat betreft de kleur, zou het een zwartbonte **Toggenburger** kunnen zijn. De afstamming is duister; het is een product van het vroeger algemeen gevolgde systeem van kruisingen. Het Zwitserse bloed overheerste. Naar veler mening is de kleur afkomstig van een geit, behorende tot het Sandganer ras, die in 1903 via Parijs werd geïmporteerd en die, op een bles na, zwart van kleur was, met dezelfde witte aftekeningen, die ook de **Toggenburger** bezit. De stammoeder van verscheidene beroemde takken, waaronder menig dier, dat nu wat type betreft met het Engelse **Alpenras** overeenkwam.

In 1926 werd ook voor dit type een speciale afdeling geopend, waardoor weer verschillende, ook later weer gewijzigde eisen voor inschrijving werden vastgesteld. In 1943 is dit stamboek gesloten, wat dus inhoudt, dat geen geiten van onbekende afstamming meer in dit stamboek kunnen komen.

De aantrekkelijkheid van dit ras rust deels in de luister, die het haarkleed van een geit in goede conditie kan vertonen. Dit haarkleed is het mooist in de zomer. Soms komen als fout bruine tippen oud haar voor, soms ook crèmekleurige of lichtbruine aftekeningen, waar deze zuiver wit moeten zijn.

Wat betreft type is er weinig verschil met de Engelse **Toggenburgers**. Beide zijn in hoofdzaak Zwitsers, wat type aangaat. Het Engelse **Alpenras** is iets robuster met groter gewicht en zwaarder beenwerk.

Ofschoon dit ras wat betreft de melkproductie niet die reputatie heeft van de Saanen,

houdt het Engelse Alpenras zich goed staande.

Tot slot geven wij U nog een tabel, waarin weergegeven de aantallen dieren, die van 1949 tot 1953 in het „eindelijke” stamboek werden opgenomen.

R a s	O p g e n o m e n				
	1949	1950	1951	1952	1953 ¹⁾
Engels Nubier	113	118	113	104	109
Engels	948	737	435	417	454
Engels Apen	377	316	177	188	119
Engels Saanen	879	587	418	355	257
Engels Toggenburger	197	169	132	130	104
Saanen	146	108	104	123	79
Toggenburger	28	30	17	49	16
1) Tot 1-12-'53	2706	2065	2396	1366	1138

Ir. H. EIKELBOOM.

De Geit GREPEN UIT ZIJN GESCHIEDENIS EN ZIJN NUT

(Slot)

Tot de witte geitenrassen behoren zeer veredelde geiten. Een zeer gecultiveerd ras is de geit van **Langensalza** (gefokt langs de rivier Salza, nabij Erfurt in Duitsland). De dieren van dit ras zijn onghorend met fijne, korte beharing, gerekte, wigvormige bouw (melk-type), hanguiers en sterke, fijne benen. De productie is zeer goed (1000 l en meer per jaar). Dit ras heeft evenwel alleen plaatselijke betekenis, omdat het slecht bestand is tegen buitenlands klimaat.

De tot deze groep behorende **Saanengeit** is minder verijnd en heeft ook gemiddeld een belangrijk hoger levend gewicht. Deze geit is voor Nederland van overheersende betekenis geworden. Het oorspronkelijke fokgebied ligt in het Saane-dal (een rivierdal in Zwitserland). Het ras is van daaruit eerst in Duitsland geïmporteerd, vooral in Hessen waar de **Hessische Saanengeit** uit is voortgekomen. In ons land is zowel fokmateriaal uit Zwitserland als uit Hessen betrokken. Aanvankelijk had men moeilijkheden met het aanpassingsvermogen van deze bergdieren, maar door een verantwoorde nieuwvormingskruising met in Nederland voorkomende geiten, is onze witte onghorende (Saanen) geit voldoende weerstandskrachtig geworden. Het type loopt in de verschillende provincies wat uiteen.

Tenslotte zullen we ter aanvulling van dit overzicht een korte beschouwing moeten wijden aan de reeds genoemde **schroefhoornige geiten** (z.g. Priscusgroep) met schroefvormig gedraaide horens.

Bij deze vorm komen geen dwerggeiten voor. We treffen ze vooral aan in Z.O. Centraal- en Klein-Azië en Z.O. Europa (Balkan enz.), maar ook in Afrika (Egypte). De schroefvormige rassen ontleen hun voornaamste betekenis niet, zoals de sabelhoornige geiten, aan de melk- maar aan de **haarproductie** (bij

sommige rassen ook vlees, andere melk). Typisch bij deze dieren zijn verder de zeer grote lob-oren (hangend), de ramskoppen en de vele kleur-variëteiten. Van enkele rassen is het haar lang en zo fijn als wol. Sedert de 15de eeuw is in dit opzicht beroemd geworden de **Angora-geit**, voorkomend in Klein- en Midden-Azië. Bij deze dieren is het bovenhaar korter dan het onderhaar, dat tot 20 cm lang wordt. In de handel wordt het **kemelhaar** of **mohair** genoemd. Hiervan worden o.a. het pluche en de Perzische tapijten gemaakt. De haar- (of wol-) opbrengst per geit is echter niet groot (ongeveer 1,5 kg). De massa valt echter mee, omdat het zeer licht is. Vooral van jonge dieren is ze zeer waardevol. Op een leeftijd van 5 à 6 jaar krijgt het bovenhaar de overhand en dit is te hard en vrijwel waardeloos. De Angora-geit is roomkleurig, met een schitterend gekrulde „vacht”. Het wol-haar (onderhaar), dat het gehele lichaam (behalve kop en poten) bedekt, wordt als regel geplukt.

Nauw verwant met de Angora-geit, is de **Kashmirgeit**. Deze is groter en donkerder van kleur (tot zwart). Komt in Kashmir e.d. delen van Centraal-Azië voor en wordt voor hetzelfde doel gehouden als de Angora-geit. Men heeft deze laatste geiten vroeger o.a. ook in Frankrijk ingevoerd, maar hier acclimatiseren ze slecht. In Afrika en Midden-Amerika zijn de resultaten beter. Zowel de Angora- als de Kashmirgeiten vragen droge, hooggelegen streken voor een gezonde ontwikkeling. Hun betekenis is geleidelijk achteruitgegaan, mede ook door de opkomst der kunstzijde-industrie. Middelburg.

Ir. W. L. HARMSSEN.

Wat iedere maand te doen geeft

In de eerste plaats willen we het deze keer hebben over de bokhouderij. Het is momenteel midden in het dekseizoen en menige bok moet herhaalde malen per dag dekken. Gedurende de dektijd vreten de bokken vaak slecht. Het is dan noodzakelijk, dat extra aandacht aan de voeding wordt besteed. De bok kan het nu niet met alleen ruwvoer doen. Het is nodig, dat naast voldoende goed hooi, een matige hoeveelheid groenvoer, een zekere hoeveelheid eiwitrijk krachtvoer wordt gegeven. De hoeveelheid zal moeten afhangen van het aantal dekkingen en de conditie van het dier. Men moet er voor zorgen, dat het dier zijn normale conditie en vitaliteit blijft behouden. Als regel zal een ½ kg eiwitrijk krachtvoer gewenst zijn. In de dektijd is het verder wenselijk, de bok van overtollige beharing te ontdoen (baard b.v.). Verder geeft men in de dektijd voldoende, maar niet overtollig veel drinkwater.

Zover over de bokhouderij.

Verder wil ik wijzen op bevroren of al te nat en koud groenvoer. Het is wenselijk, dat het groenvoer in onbevroren en droge toestand wordt gegeven. De geit is gevoelig voor in-

gewandstoornissen. Zorg verder steeds voor voldoende goed en fris hooi in het rantsoen. Tot de volgende maand. O.

Verenigingsnieuws

NOORD-HOLLAND

Kringtentoonstelling 't Gooi 1955

Door de volkbreuk in Alkmaar was het niet mogelijk Zaterdag 27 Augustus op tijd in Ouderkerk a.d. Amstel te zijn, waar die middag de kringtentoonstelling Het Gooi zou worden gehouden. Gelukkig was het weer daar beter en hoewel er enkele druppels vielen, liet de zon zich ook af en toe zien. De organisatie was goed voor elkaar en het programma was keurig verzorgd. Jammer, dat het aantal inzendingen niet groter was.

In de rubriek 1-jar. geiten werd Ali F 303 van G. van Mansom no. 1, een goed gebouwde typische geit, op de voet gevolgd door Toosje F 319 van Spierenburg, eveneens een typische geit met een bemerking op de beenstand en een iets hellend kruis.

De rubriek 2-jarige geiten was een redelijke rubriek met goed kopnummer. Het was n.l. hier Jopie W 298 van C. Albers, die nummer 1 werd. 2 werd Joyce F 265 van Dekker te Blaricum en 3 Dini F 257 van G. v. d. Broek.

De rubriek 3-jarige F- en H-geiten bood als geheel een behoorlijke aanblik. 1 werd Tonnie F 195 van J. Punsellie, een best ontwikkelde geit met ruime romp, van goed type. 2 werd Rini van de afdelingssecretaris Vonk uit Hilversum, een geit van zeer goed type met veel adel. 3 was Cisca van C. Alberts, Kortenhoef. Voor deze rubriek was veel belangstelling, niet minder dan 25 dieren waren hiervoor aangegeven.

Van de lammeren was ditmaal maar een kleine aangifte: 3 stuks geboren voor 15 April en 7 stuks in de leeftijd na 15 April; dit is voor een kringtentoonstelling toch beslist te weinig. De enkele lammeren, die Hilversum aangevoerd had, maakten echter een goede beurt, in beide rubrieken nam deze afdeling de eerste prijs mee naar huis.

Bij de oude lammeren was eerste Joke van J. Spierenburg te Hilversum, gevolgd door Jannie van H. Westerink, Ouderkerk en Agnes van A. Vogelzang te Hilversum.

In de jongste rubriek bovenaan Gonnie van dezelfde. Tweede werd Marijke van C. van Beek te Ouderkerk en derde was Annie van H. de Rijk te Ouderkerk.

Over het geheel waren het matige rubrieken, aan de kop stonden een paar goedsoortige lammeren, kampioene van de lammeren werd no. 1 van de jongste groep, Gonnie.

Slechts twee bokken waren aangevoerd, eerste en kampioen werd Modderman H 878, van de afd. Ouderkerk; 2e Machien H 890 van dezelfde afdeling. Modderman is een behoorlijke bok met goed type, en voldoende ontwikkeld.

Bij de groepenkeuringen ging Hilversum met een uniforme groep van 5 geiten met de eer strijken. Een groep van Ouderkerk kwam op de tweede plaats en op de derde kwam de groep jonge geiten van Ouderkerk. De twee laatste groepen toonden niet die uniformiteit van de eerste.

Bij de rubriek afstammelingen van één bok stond alleen de groep van Modderman opgesteld. Deze kreeg een 2de prijs.

Tot slot de kampioenskeuring, waarbij de oudere geiten de boventoon voerden. De typische en ruime Tonni van Punsellie werd n.l. de kampioene, terwijl reserve werd de geit Rini, die in dezelfde rubriek als Tonni 1b stond. Rini heeft een pracht type. Wel succes dus voor de afd. Hilversum, die met weinig, doch goed materiaal op deze kringtentoonstelling verscheen. In de afd. Ouderkerk a. d. Amstel is

nog veel te verbeteren, zowel de kwaliteit als de kwantiteit moet omhoog. Met een goede bok valt hier nog wel iets te bereiken.

Alkmaar, Oct. 1955.

M.

FRIESLAND

Frieslands beste geiten kampten te Drachten

Zaterdag 24 September j.l. hield de Friese Bond van Geitenhouders zijn jaarlijkse Provinciale Geitenfokdag te Drachten op de Veemarkt. Er was een zeer goede belangstelling voor deze fokdag, zowel wat betrof het aantal ingezonden dieren als het zeer talrijke publiek. Het aantal ingezonden dieren neemt ieder jaar toe; vermeldde de catalogus vorig jaar 215 individuele nummers, dit jaar bedroeg dit aantal 308. Ieder jaar bewonderen we weer het grote enthousiasme van de inzenders. Van heinde en verre komen ze met hun dieren naar de centrale keuringsplaats, deze keer in Drachten; van Gaasterland en Sneek, van Oudebildtdijk en Midlum, van Holwerd en Ternaard. Een woord van dank aan de inzenders is zeer op zijn plaats.

In Drachten op de Veemarkt is het een goede gelegenheid om zo'n fokdag te houden, terwijl het weer helemaal meewerkte. In Drachten is sportief gestreden en de dieren werden veelal keurig voorgebracht. De juryleden hadden geen gemakkelijke taak.

Er ligt in de geitenfokkerij een zeker sportief element; dat was op deze fokdag ook weer duidelijk merkbaar.

De geitenfokvereniging Drachten regelde deze keer de ontvangst. Alles was keurig geregeld, zodat de keuring vlot kon verlopen. Er komt onze vrienden in Drachten een woord van hartelijke dank toe.

Wat betreft het totale beeld van deze fokdag, kunnen we zeker tevreden zijn. Dit houdt echter niet in, dat er geen wensen meer zijn. Aan het slot van de keuring werd er door de heer Ir. Keestra, Rijksveeteeltconsulent, dan ook terecht gewezen op het feit, dat er eigenlijk nog te weinig aandacht wordt besteed aan het afstammelingenonderzoek van de bokken. Het op de voorgrond plaatsen van de beter fokkende vaderdieren is een punt, dat alle aandacht verdient.

In de rubrieken lammeren stonden typische dieren aan de kop. In het onder eind was nog wel eens een bemerking op stand en gang. 1a-prijzen werden behaald door de lammeren van S. Meijer te Boer, J. v. d. Honing te Donkerbroek, E. Koornstra te Joure, H. Veninga te Oudega (W.) en Fr. Groen te Rohel. 1b-prijzen: A. v. d. Sluis te Lippenhuizen, J. v. d. Honing te Donkerbroek, J. Baltjens te Dronrijp, J. Kikstra te Dronrijp en G. Wijnstra te Drachten. 1c-prijzen: A. Wiegiersma te Aalsum, E. Bouma te Donkerbroek, M. Meijer te Wijnjeterp, H. de Jong te Tirns, G. Wijnstra te Drachten. 1d-prijzen: M. Meijer te Wijnjeterp, Gebr. Joekema te Peins, L. de Vries te Tietjerk en J. K. de Haan te Ternaard. Een 1e-prijs werd nog toegekend aan het lam van J. Faber te Berlikum.

De rubriek 1-jarige melkgeiten, welke vanwege de zeer grote aangifte in drieën was gesplitst, was een goede rubriek; het beenwerk kon soms wel eens iets correcter. De 1a-prijzen waren hier voor: Trijn-tje II No. 595 van M. Meijer te Wijnjeterp; fraai gelijnd met goed uier. Marijke II No. 588 van J. Karsten te Donkerbroek; goed ontwikkelde fraaie geit van het goede type. Sita's Roosje 243-5 van A. Wiegiersma te Aalsum; goed type, best beenwerk, goed uier, kon iets vaster in de bovenlijn. De 1b-prijzen waren voor: No. 567 van P. Platje te Grenspolder; goed ontwikkelde geit met wat veel ronding in de achterbenen. No. 623 van H. Heeringa te Woudfennen; goed type. Uulkje 12-5 van P. Jousma te Achlum; een goedsoortige geit van vaste bouw met een vrij goed uier. 1c-prijzen werden toegekend aan: Lutske 6 No. 470 van A. D. Hoogterp te onder Lieve Vrouwe Parochie; Ellie II

No. 35-5 van W. Terpstra te Deinum.

De rubriek **2-jarige geiten** was in tweeën gesplitst: volbloed en register. De volbloed geiten vormden een vrij goede rubriek met goede kopnummers. Het beenwerk kon in het algemeen iets correcter. De registergeiten waren best met vier prima kopnummers. De 1a-prijzen waren voor: Meiblomke 200-4 van G. D. Wiersma te Driesum en Olga 122-5 van J. Wijnsma te Rijperkerk. Beide goedsoortige geiten met goede uiers. 1b-prijzen: Marijke II No. 217-4 van J. v. d. Honing te Donkerbroek en Corrie van Gebr. Jansma te Oosterzee. 1c-prijzen: Mekke No. 101 van Joh. Lycklama à Nijeholt te Surhuisterveen en Saakje No. 24-4 van J. Wiersma te Zweins. 1d-prijzen: Jantje II No. 63-4 van S. Poort te Franeker en Ellie 30-4 van W. Terpstra te Deinum.

Rubriek **3-jarige melkgeiten** (gesplitst in volbloed en register): Goede klasse met beste geiten aan de kop. 1a-prijs (volbloed): Marijke 208-3 van A. Postma te Holwerd (tevens **kampioene**). Fraai typische evenredig gebouwde geit met best beenwerk en goed uier. 1a-prijs (register): Geit van L. de Vries te Noordbergum. 1b-prijzen waren voor: Grietje 242-3 van A. Vellinga te Hardegarijp en Marijke 244 van T. Terwische van Scheltinga te Tirns. 1c-prijzen: Anna 90-3 van A. Boskma te Giekerk en Janke 227-4 van E. Bouma te Donkerbroek. 1d-prijzen: Annie V 154-3 van J. en P. Hansma te O.B. Zijl/Hallum, 1e-prijs: Juweeltje III 128-3 van H. Heeringa te Woudfennen. 1f-prijs: Grietje II 209-3 van A. Wieringa te Aalsum en 1g-prijs: Lutske 105-3 van J. Betten te Beetsterzwaag.

Vierjarige en oudere melkgeiten (volbloed en register): De volbloed geiten: beste klasse met goede uier. De register geiten: 4 beste kopnummers met matige rest. De beide 1a-prijzen: Jantje II 201-2 van G. Mulder te Drachten en Anna 114-2 van B. Zeilstra te Lippenhuizen. Beide goedsoortige dieren met goede uiers. 1b-prijzen: Lutske IV 101-0 van A. D. Hoogterp onder L.V. Parochie en Akke 125-2 van M. Stienstra te Oenkerk. 1c-prijzen: Ymkje II 58-0 van K. P. Sikma te Oenkerk en Boukje 62-3 van P. Nicolai te Noordbergum. 1d-prijzen: Lore III 48-2 van S. Meijer te Boer en Hiltje 110-4 van Joh. de Boer te Suameer. Een 1e-prijs werd nog toegekend aan: Pietje II 214-2 van G. Wijnstra te Drachten.

Dekbokken: Typische, best ontwikkelde bokken. Bovenaan stond de best gebouwde, robuuste bok Wietse II 24-2, standplaats Midlum (1a-prijs). De best ontwikkelde, gelijkde bok Engelbert 22-4, standpl. Menaldum, kwam Wietse zeer dicht bij, maar moest het om zijn iets franse voorbenen toch verliezen (1b-prijs). De 1c-prijs was voor Olga Harm No. 16-4, standplaats Menaldum. Typische sterke bok.

De jonge bokken, geboren in 1955 vormden een vrij goede klasse; in het onderoend wat bemerkten op het beenwerk. 1e prijzen voor de bokjes gefokt door: J. v. d. Honing te Donkerbroek, S. Meijer te Boer, D. Merkus te Driesum en O. Dijkstra te Oosterwolde.

De **Productieklasse** was naar leeftijd gesplitst in 3 rubrieken.

De **2-jarige productieklasse** was goed met opvallend goede eerste prijs. Eerste prijs: Grietje 219-4 van M. Meijer te Wijnjeterp (tevens **res.-kampioene**) Fraai gelijkde vastgebouwde geit met goede uier. 2a-prijs: Harmke 159-4 van J. Benedictus te Aalsum. Sterke geit, goede uier, spenen iets grof. 2b-prijs: Hiltje X 216-4 van J. v. d. Honing te Donkerbroek. Best ontwikkeld, wat week in de bovenbouw.

3-jarige productiegeiten: Deze groep was niet zo goed als de 2-jarige. 1ste prijs: Jantje IV 87-3 van J. Benedictus te Roodkerk. Correct gebouwd. 2a-prijs: Harmke 151-3 van K. D. Oosterbaan te O.B. Dijk. 2b-prijzen: Harmke II 28-3 van J. Benedictus te Aalsum.

4-jarige en oudere productiegeiten: Beste rubriek. 1a-prijs: Hiltje VIII 303-0 van J. v. d. Honing te

Donkerborek. Mooi type. 1b-prijs: Pietje 124-9 van O. Dijkstra te Oosterwolde. Gelijkde, sterke geit. 1c-prijs: Marijke 71-9 van P. Postma te Wijckel. Fraaie, diepe geit. 1d-prijs: Juliana 156-6 van S. K. Damstra te Driesum. Sterke geit, solied (10 jaar oud). 1e-prijs: Beatrix 80-2 van S. K. Damstra te Driesum. Mooi type, met wat afwijkende spenen. 1f-prijs: Gerritje 170-1 van A. v. d. Sluis te Lippenhuizen. Gelijkde geit; iets overbouwd. 2a-prijs: Liesjes Olga van H. R. P. de Jong te Ouwsternijega. 2b-prijs: Paulina 81-2 van H. v. d. Gast te Tjerkgaast. 2c-prijs: Marijke 235-2 van J. v. d. Honing te Donkerbroek. 2d-prijs: Boukje 23-1 van P. Platje te Grenspolder.

De **familiegroepen** waren goed, met enkele collecties dieren van goed type. Een eerste prijs behaalden de groepen van: Ellie I van W. Terpstra te Deinum, van Minke II van S. Winia te Follega, van Harmke II van A. Wiegiersma te Aalsum en van Hiltje VIII van geitenfokvereniging Hemrik.

In de **Verenigingsgroepen** waren goede groepen en de vereniging Hemrik behaalde twee eerste prijzen! Ook de afdeling Trynwâlden behaalde met een goede uniforme groep een eerste prijs.

Aan het slot van deze zeer drukke keuring werden de Keurstamboekgeiten opgesteld. Aan 4 geiten kon opnieuw het predicaat K.S. worden toegekend, zodat Friesland thans 13 K.S.-geiten heeft.

D. STEENBEEK

DRENTE

Provinciale geitententoonstelling te Gasselter-Nijveen

Het zal niet zo vaak gebeuren, dat een burgemeester of een gemeentebestuur een Prov. Bond van Geitenfokverenigingen uitnodigen om de prov. tentoonstelling van geiten in hun gemeente te houden en er dan ook voor zorgen, dat er een prima keuringsterrein beschikbaar is. Dit was echter nu wel het geval in Gasselter-Nijveen. De zaak was best voor elkaar en hulde aan een dergelijk gemeentebestuur!

Er was een grote collectie geiten aanwezig en het geheel maakte een zeer goede indruk. Men blijft houden, dat er in sommige klassen wel eens dieren voorkomen, die men beter niet had kunnen aanvoeren, doch de algemene indruk was zeer goed.

Node miste ik het mannelijk fokmateriaal en een bespreking van de gekeurde dieren. Vooral dit laatste is leerzaam en de jonge geitenhouders of toekomstige geitenhouders kunnen hier veel van leren.

De uitslag van de keuringen was als volgt:

Klasse 1. Keurstamboekgeiten. Gewone klasse met enige goede dieren aan de kop. 1a Jantje 2270 van H. Heuving, Kloosterveen. Dit is een 9-jarige geit van best type met nog weinig slijtage. Werd reserve-kampioene. 1b Jantje 2766 van E. Thiewes, Gass.-Nijveen. Geit met goede romp, doch met enige bemerkings op de achterbenen. 1c Margje 2 2839 van H. Scholtmeyer, Bronneger. Best ontwikkelde geit, iets los in de schouders en niet te sterk in de koten.

Klasse 2. Oudere melkgeiten. Zeer goede klasse. Sommige dieren weken wat af in uier en achterbenen. 1a Grietje 2737 van E. Thiewes, Gass.-Nijveen. Best type geit met sterke bovenlijn en best kruis. Werde kampioene van de oudere geiten. 1b Trientje van L. Brandsema, Gieten. Goedsoortige geit met goed uier en sterke benen niet te fraai in de lenden. 1c Jannie van W. Kamstra, Eelde. Goede geit met sterke bovenlijn, doch wat los voor.

Klasse 3. Vijfjarige geiten. Iets onregelmatige klasse zowel wat betreft het exterieur als de beharing. 1. Sipke van J. Niezing, Bronneger. Beste sterke geit. 2a. Jannie 2 van R. Talens, Eelde. Geit met goede voorhand, doch die iets sterker kon zijn in de rug. 2b. Jellie 3015 van H. Heuving, Kloosterveen.

Klasse 4. Vierjarige geiten. Goede klasse. 1a.

Jantje 2 2916 van H. Brink, Norg. Goed type geit met goed uier. 1b. Annie 3 van G. Steenberg, Norg. Goedsortige geit met breed kruis, niet te sterk in de benen. 1c. Lena 2 van R. Talens, Eelde. Goed gelijnde geit met iets hellend kruis.

Klasse 5. Driejarige geiten. Gewone klasse. Over het algemeen beste uiers. 1a. Lammie van G. Wilms, Bronneger. Sterke geit van goed soort. 1b. Aaltje van F. Hummel, Kloosterveen. Goede melkgeit, doch van voren wat los en niet te sterk in de achterbenen. 1c. Tinie van H. Oosting, Eexterveen. Voldoende typische geit, waarvan het zwakke punt vooral in de achterbenen zat.

Klasse 6. Tweejarige geiten. Goede klasse, met vier beste geiten aan de spits. 1a. Roelie van E. Thiewes, Gasselter-Nijveen. Geit van best type, kon in de benen nog iets solieder zijn. Zij werd kampioene van de jonge geiten. Dit is een mooi succes voor deze fokker, die in beide groepen de kampioensprijs behaalde. Met het exterieur is hij er dus, laat hij nu aandacht schenken aan het vetgehalte van de melk. Dit is aan de lage kant. 1b. Hendrikien van Jac. Hoving, Nieuw-Buinen. Sterke geit met goede benen, de uiervorm had iets fraaier kunnen zijn. 1c. Jantje van B. Kruit, Nieuw-Buinen. Goede geit met iets afwijkende stand in de achterbenen. 1d. Aaltje van R. Wanders, Nieuw-Buinen. Best ontwikkelde geit met goed kruis, doch met bemerkingen op schouders en benen.

Eenjarige geiten. Oudste groep. Regelmatige en goede klasse. 1a. Fennie van W. Thiewes, Gasselte. Correct gebouwde geit met goed uier. 1b. Annechien van J. Thip, Bronneger. Goed type geit met extra voorhand, niet te sterk in de benen.

Eenjarige geiten. Jongste groep. Goede klasse. 1a. Jannie van A. Thiewes, Gasselter-Nijveen. Goed type geit met sterke rug, best uier. 1b. Annie van J. Moesker, Eexterveen. Behoorlijk goede geit, kon van voren iets breder zijn. 1c. Mina 4 van K. Weaver, Bronneger. Geit van goed soort met iets te lange spenen.

Het is verheugend, dat de eenjarige geiten zo goed voor de dag kwamen, want juist van deze jonge dieren moeten we het hebben. Hetzelfde geldt voor de lammeren, die in grote getale aanwezig waren. Deze waren over het algemeen goed ontwikkeld en van goed type. Een enkele keer kwamen afwijkingen in de benen voor. Het hoogst geplaatste lam behoorde aan H. de Vries te Gasselter-Nijveen.

Klasse 9 omvatte geiten met ten minste 2 dochters en deze klasse maakte een goede indruk. De volgorde werd: 1a. De groep van Thiewes. 1b. Groep van H. Aalders.

De verenigingsgroepen, waarvan er niet minder dan 10 werden opgesteld, gaven een aardig beeld

van de Drentse geitenfokkerij. Vier eerste prijzen werden toegekend en wel aan: 1a. Afd. Gasselter-Nijveen. Vijf uniforme geiten met beste uiers. Een enkele bemerking was er te maken op de benen. 1b. Afd. Bronneger. Iets onregelmatiger groep, doch over het algemeen beste uiers en goede benen. 1c. Afd. Eexterveen. Matig uniforme groep, over het algemeen goede dieren met niet te sterke achterbenen. 1d. Afd. Eelde. Goede groep van goed ontwikkelde geiten. Had waarschijnlijk ook een plaatsje hoger kunnen staan.

Men heeft ons in Drente veel moois laten zien. Een opmerking wil ik nog maken en dat is, dat men bij het voorbrengen van zijn dieren ook alle aandacht aan deze dieren dient te besteden, dus men let niet op het publiek doch op zijn dieren. Bij voorkeur rookt men ook niet tijdens het voorbrengen.

S. DE JONG Szn.

GELDERLAND

Centrale fokdag te Kerkwijk

In de kringen van de geitenfokkers in Nederland heeft de Bommelerwaard een beste naam en het is vrij algemeen bekend, dat dit ons beste fokgebied is voor de geiten. Elk jaar is men weer benieuwd welke dieren men daar aan zal treffen en of er vooruitgang te bespeuren is.

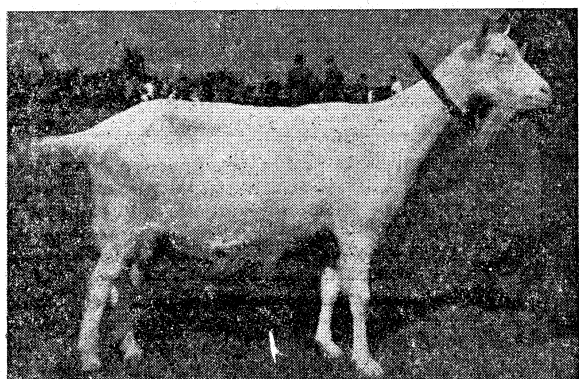
Schrijft men een verslag van een kringkeuring of fokdag dan is men zo gemakkelijk geneigd om te schrijven over „een goede geit”, „een beste geit”, „zeer goede klasse” enz., doch indien men een vergelijking zou kunnen maken met het beste wat Nederland op dit gebied levert, dan zou men waarschijnlijk iets voorzichtiger zijn in zijn uitdrukkingen. Bij de keuring te Kerkwijk wil ik echter voor de klasse Provinciale registergeiten met bekende productiecijfers rustig het woord „zeer goede klasse” gebruiken, want de dieren van deze klasse konden de vergelijking met dieren van andere keuringen zeker vlot doorstaan. Het waren over het algemeen best ontwikkelde geiten van zeer goed type, sterk beenwerk en goede uiers. De volgorde werd in deze klasse: 1a. Nareke van K. G. van Leeuwen, Kerkwijk; 1b. Liesje van A. Boon, Rossum; 1c. Corri van Adr. van Hemert, Bruchem; 1d. Mareke 2 van Adr. van Hemert, Bruchem; 1e. Lot van J. de Jongh, Neerijnen. Stuk voor stuk beste dieren. Reeds eerder schreef ik in ons blad, dat het zo belangrijk is, dat men de dieren netjes verzorgd voorbrengt en ook tracht de dieren zo goed mogelijk uit te laten komen. Sommige eigenaars van dieren van deze klasse kunnen hier ook wel rekening mee houden.

De provinciale registergeiten geboren voor 1952 vormden eveneens een goede klasse. Aan de kop kwam Marlene van W. J. Vos, Bruchem. Geit van best soort, doch iets slijt in de koten.

De in 1952 geboren Prov. registergeiten waren gewoon. Als eerste stond hier Ojo van A. de Waal, Neerijnen. Geit van best type, met goed kruis en goede benen, doch iets los voor. 1b was voor Olotta van Th. de Jongh, Opijnen. Best ontwikkelde geit met goed kruis, doch niet te sterk in de benen.

De kwaliteit van de jongere klassen viel niet helemaal mee. Men mist er uniformiteit, soms ontwikkeling, terwijl ook op de stand van de achterbenen nogal eens bemerkingen te maken zijn. Het lijkt me toe, dat dit voor de leiding van de geitenfokkerij een belangrijk punt is, want anders zou men het risico lopen, dat men af ging zakken. Dit zou wel zeer te betreuren zijn.

De groepen van vijf geiten uit één vereniging waren het bekijken waard. Enige prachtcollecties stonden opgesteld en deze zouden op een nationale tentoonstelling weer een goede beurt maken. Aan de spits kwam groep 1 van Bruchem. Mooie uniforme groep van goed ontwikkelde dieren met beste uiers. Hurwenen werd met een zeer correcte groep 1b. Stonden er best voor. Als derde volgde de groep

Vareke 746 K.S., geb. 11-5-1951

Kampioene Kringkeuring Kerkwijk

Fokker-eigenaar: K. G. van Leeuwen, Kerkwijk

Vader: Miele G 938. Moeder: Areke 670

Productie dier zelf: 3 j. 915 kg, 4.03 %, 297 dagen

Productie moeder: 6 j. 1052 kg, 3.62 %, 266 dagen

van Waardenburg. Iets minder uniform, doch overigens een zeer goede groep geiten. De 2a prijs was voor de tweede groep van Bruchem. Was iets onregelmatig. Rossum behaalde de 2b prijs, terwijl nog een derde prijs toegekend kon worden aan de groep van Gameren.

Een nieuwe klasse vormden de drie dieren van één eigenaar. Er waren groepen met drie melkgeiten, doch er waren ook groepen met lammeren er in, zodat een vergelijking wel wat moeilijk is. Een volgend jaar zou men deze klasse m.i. beter kunnen splitsen in een klasse van drie melkgeiten en een klasse van geiten en lammeren. Onbetwist eerste werd de fraai groep melkgeiten van A. van Hemert. 1b was de eveneens correcte groep van K. G. van Leeuwen, terwijl de 1c prijs de groep van A. Boon niet kon ontgaan.

De Bommelerwaard liet veel moois zien.

S. DE JONG Szn.

LIMBURG

Jubileumvergadering ter gelegenheid van het 15-jarig bestaan van de Geitenfokvereniging „De Opbouw” te Heerlerheide op 22 October.

Het openingswoord werd gesproken door Mevr. Biemans, die het een waar genoeg vond een zo groot aantal aanwezigen welkom te mogen heten. In haar welkomstwoorden betrok ze ook de heren uit Roermond, waaronder de algemeen secretaris dhr. Venner, die deze avond zouden opluisteren met enkele films. Speciaal werden verwelkomd de voorzitter dhr. Gielen en dhr. Ritzen die als medeoprichters beiden van meet af aan lid waren geweest van de vereniging en nu dus hun 15-jarig lidmaatschap vierden. Vervolgens gaf zij het woord aan dhr. Venner die in zijn inleidend betoog kort wilde zijn, vanwege de uitvoerige agenda, maar hij wilde toch van de gelegenheid, die hem geboden werd gebruik maken om de vereniging met dit derde lustrum oprecht geluk te wensen en daarbij betrok hij ook meteen de twee jubilarissen. Dhr. Venner beloofde, tijdens de koffietafel die nog te wachten stond, nog een klein woordje te zeggen over het wel en wee van de vereniging gedurende deze 15 jaren.

Vervolgens werden twee van de vier films, die op het programma stonden, vertoond en wel „Hoe er van een ouderwetse keuken met weinig geld een moderne inrichting gemaakt kan worden”, een film die speciaal werd vertoond voor de aanwezige dames en de film „Een land en zijn bomen”, een knap staaltje van natuuroptnamen. Beide films vielen bij de aanwezigen erg in de smaak.

Tijdens de welverzorgde koffietafel, die nu volgde, lieten de aanwezigen de geserveerde broodjes en de Limburgse vla, niet onaangeroerd, integendeel, de dames-serveersters hadden eer van hun werk en onder de vrolijke tonen van een accordeon werd deze koffietafel dan ook een van de hoogtepunten van de avond. Tijdens de bedrijven door maakten verschillende aanwezigen van de gelegenheid gebruik om een woord te zeggen.

Allereerst kwam voorzitter Gielen aan de beurt, die speciaal de dames-afdeling bedankte voor het vele werk, dat zij hadden gedaan om deze avond tot een ware feestavond te maken. Ook dankte hij Mevr. Biemans, voorzitter van de vrouwenafdeling voor de huldigende woorden aan het begin van de avond tot hem en dhr. Ritzen gesproken. Maar zoals het meestal is met mensen, die zich helemaal voor het werk van hun vereniging geven, zo was het ook met voorzitter Gielen. De hulde hem gebracht vond hij eigenlijk wel overbodig en dhr. Ritzen deelde deze mening ten volle met hem. Doch hiertegen kwamen de tweede voorzitter en de secretaris in opspraak en laatstgenoemde bood na een enthousiaste speech, waarin hij de voornaamste werkzaamheden, die zowel dhr. Gielen als Ritzen voor de vereniging hadden verricht, opsomde, beide heren een paar nuttige geschenken aan. Voorzitter

Gielen dankte nogmaals de leden en gaf het woord aan dhr. Venner, die in het kort het wel en wee van de vereniging in de afgelopen 15 jaar illustreerde. Speciaal de vrouwenafdeling is een succes geweest. Spreker spoorde aan op de ingeslagen weg te blijven voortgaan.

Na de bemoedigende woorden werden de dames extra actief, en in een zeer kort tijdsbestek, verkochten zij een groot aantal loten voor een verloting, die later op de avond gehouden zou worden, om de onkosten van deze avond te dekken en de kas wat aan te vullen.

Na de koffietafel werden de resterende films vertoond. De eerste nam de aanwezigen mee naar de Royal Agricultural Show, die in 1953 in Engeland gehouden werd en waarop tal van dieren werden geëxposeerd. De tweede verplaatste de toeschouwers naar een ander gedeelte van het Engels Dominion, en wel Nieuw-Zeeland. Daardoor kregen zij een kleine indruk van de omstandigheden waaronder reeds verschillende mensen uit hun eigen omgeving leven.

De loterij werd een hoogtepunt. Verschillende leden kwamen in het bezit van een of meer mooie prijzen.

Het verdere gedeelte van deze vergadering werd, opgeluisterd met aardige muziek, in gezellig samenzijn doorgebracht.

E.

Voor Bekers, Medailles, Lauwerkransen,
Lauwertakken, Kruisen, Schildjes, enz.

J. C. VERMEULEN — HALFWEG

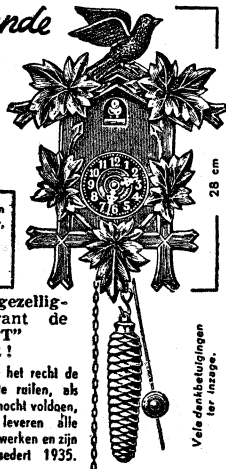
Mariaalaan 72, Tel. 02907—307

Gevestigd sinds 1921

Een verrassende aanbieding.

**ECHE ROEPENDE
SCHWARZWALDER
KOEKOEKKLOK!**

Deze klokken zijn versierd met fijn handnijlwerk, hebben een bijna onverlijtbaar uurwerk en een regelbare stinger, waardoor ze precies op tijd lopen

28 cm

Vele dankbetuigingen ter inzage.

Bovendien brengen zij gezelligheid in Uw huis, want de **KOEKOEK „ROEFT” ELK KWARTIER!**

Ieder die binnen 10 leden heeft het recht de dagen bestelt, sturen wij klok om te railen, als deze mooie klok tegen deze niet mocht voldoen, de speciale prijs van want wij leveren alle **15.95** franco rem- soorten uurwerken en zijn bours met garantiebewijs gevestigd sedert 1935 voor 1 jaar.

COUPON

Aan:
GRAND COMPTOIR UNIVERSEL d'HORLOGERIE
HOMERUSLAAN 83 - POSTBUS 44 - UTRECHT

Gelieve omgaan te zenden: echte roepende
Schwarzwalder Koekoekklok(kan) à 15.95

NAAM:

ADRES:

PLAATS:

Te koop :

VIER JONGE GEITEN, 2 Stamboek en 2 Hulpstamboek. Best soort, van prima ouders. De prijs is van f 25,— tot f 45,— per stuk. G. J. MULDER, Oudeweg 106, DRACHTEN (Fr.).

De Geitenhouder

Orgaan van de Nederlandse Organisatie voor de Geitenfokkerij

Secretariaat Ned. Organisatie
Administratie „De Geitenhouder“ Giro 175529
S. DE JONG Sz. — DEN HAAG
Altingstraat 189

Redactie
A. BLIKMAN — VELD (G.)
Schaapsdrift-Overbeek 27
Auteursrecht van alle artikelen voorbehouden

Advertentiën
F. v. d. PEYL — KRUIJNINGEN
Markt 19

OFFICIEEL

ABONNEMENTSGELDEN 1956

Het abonnementsgeld van „De Geitenhouder“ bedraagt voor 1956 weer f 2,—. Men kan dit het voordeligste overmaken per giro en wel door storting op gironummer 17.55.29 van „De Geitenhouder“, Den Haag. Desgewenst kan men het ook per postwissel overmaken.

Zij die voor meer personen betalen worden verzocht op het girostrookje of in een aparte brief duidelijk op te geven voor welke personen er betaald wordt.

Betaling moet geschieden vóór 15 Januari 1956. Na die datum wordt per postkwitantie over het bedrag beschikt en dan kost het U f 0,30 meer.

Mocht U besluiten om het abonnement op te zeggen, doe het dan voor 1 Januari 1956.

DE SECRETARIS

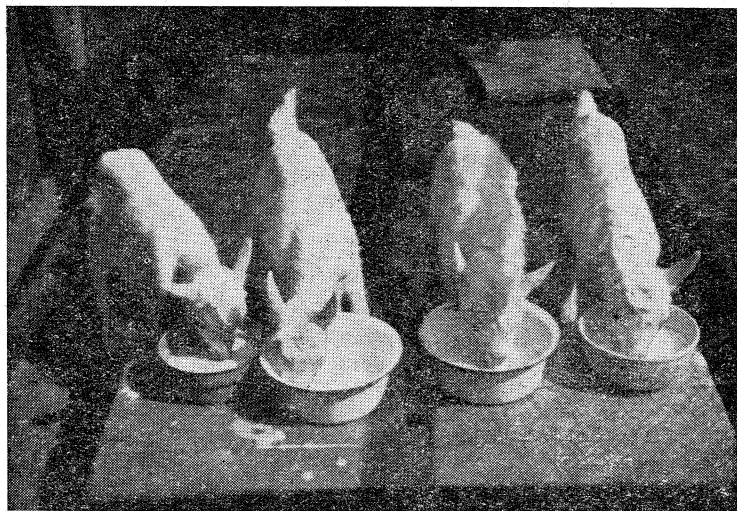
Fotowedstrijd 1955

De Nederl. Organisatie voor de Geitenfokkerij organiseerde in 1955 voor de eerste maal een fotowedstrijd. Een flink aantal geitenhouders heeft aan deze wedstrijd deel genomen en in totaal werden er 42 foto's ingestuurd.

Voor het beoordelen van deze foto's was een commissie benoemd, bestaande uit de heren: J. W. de Jong, Rotterdam, E. J. Bats, Voorburg en de secretaris van de Ned. Org. Deze commissie had geen gemakkelijke taak, want over het algemeen viel de kwaliteit van het ingestuurde materiaal niet mee. Er was te weinig zorg aan de foto's besteed en vaak stond de geit er slechts gedeeltelijk op en een andere veel voorkomende fout was, dat er naast één of meer geiten, te veel mensen of andere dieren op de foto voorkwamen.

Mocht er nog eens een wedstrijd uitgeschreven worden, dan kan men hiermede rekening houden.

De commissie heeft gemeend zes prijsjes te mogen uitloven, n.l. één eerste prijs, twee twee-

Eerste prijs

Inzender: P. Poot, Vlaardingen

de prijsjes en drie derde prijsjes.

Deze werden als volgt toegekend:

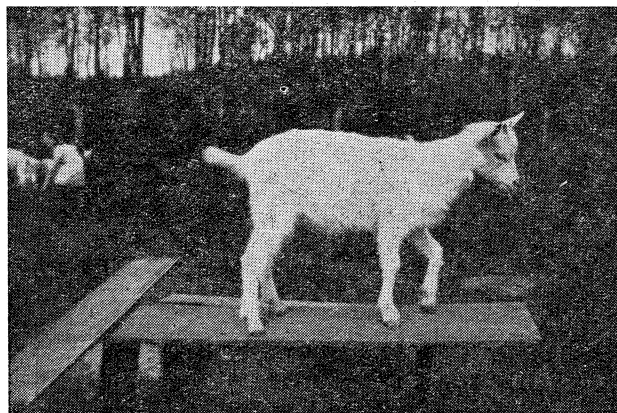
Eerste prijs voor een foto met vier drinkende lammeren van dhr. P. Poot, Stationsstraat 91, Vlaardingen, f 15,—.

2a prijs foto van dhr. G. de l' Ecluse, Sandelijnstraat 2, Maassluis, f 10,—.

2b prijs foto van G. J. Steinvooort, Holstweg 49, Olst, f 10,—.

De derde prijzen waren voor:

a. B. van Toor, Roebroekweg 53, Heerlerheide (L.), f 5,—.

2b prijs

Inzender: G. J. Steinvooort, Olst

2a prijs - „Jong geleerd, oud gedaan”

Ingezonden door G. de l'Ecluse, Maassluis

b. C. Baars, Emmaweg 15, Maarssen (Utr.),
f 5,—.

c. K. Wesstra, No. 54, Midlum (F.), f 5,—.

Een aantal van de bekroonde foto's zal in
dit nummer afgedrukt worden.

Mochten er personen zijn, die er prijs op
stellen om de ingezonden foto terug te ont-
vangen, dan dienen zij dat voor 1 Jan. a.s. aan
de secretaris op te geven.

De prijzen zullen aan de winnaars toege-
stuurd worden.

De commissie van beoordeling:

J. W. DE JONG, Rotterdam

E. J. BATS, Voorburg

S. DE JONG Szn., Den Haag

De maat is kostelijk

Bij onze rondgangen tijdens de geitenkeu-
ringen valt ons vaak iets op, wat m.i. nauw
met de voeding en verzorging van de dieren
te maken heeft. De afwijkingen, die wij hierbij
menen te constateren vallen naar twee kanten
uitéén.

Aan de ene kant een onvoldoende en aan
de andere kant een te overvloedige verzor-
ging. Beide komen herhaaldelijk voor en bei-
de zijn fout.

De onvoldoende verzorgde dieren vallen in
de regel duidelijk op. Het zijn vaak wat arm-
zalige diertjes, waaraan duidelijk te zien is,
dat ze op de één of andere wijze gebrek lijden.
Het type is soms nog wel aardig goed, soms
zelfs zeer goed, doch de ontwikkeling laat
veel te wensen over. Ook het schoonhouden
(borstelen) en het klauwbesnijden, is dan vaak
erg verwaarloosd.

Men ontmoet echter minstens even vaak de
beslist overdreven verzorging. De dieren zijn
dan vaak te veel opgepapt en te vet. Hierbij
hebben we vaak te doen met zeer goede fok-
dieren. Het zijn dan vaak dieren, die van
prima afstamming zijn met een beste melk-
productie, enz. Dat zal dan alles worden en
het gebeurt maar al te vaak, dat dan zo'n dier
totaal overvoerd wordt, spijsverteringsstoor-
nissen treden op en het is helemaal mis.

Vaak heerst bij de geitenhouders het idee,
dat de dieren die ter keuring worden aan-
geboden, dik be vleesd of vet moeten zijn.
Meerdere malen merken we dat. Tijdens een
keuring, waarbij een magere, doch zeer typi-

3a prijs

Inzender: B. van Toor, Heerlerheide (L.)

sche melkgeit bovenaan geplaatst werd, terwijl twee erg bevruchte geiten met wat te weinig uier lager gezet werden, maakte een, overigens serieuze, belangstellende de opmerking: „Moet dat magere spook nu bovenaan?” Het bleek mij, dat er meerderen van het talrijke publiek waren, die dezelfde mening waren toegedaan. Dit heb ik toen ter keuring nader toegelicht, doch het lijkt me goed ook eens in ons blad hierop te wijzen.

Het is absoluut niet zo, dat de dikste geiten de hoogste prijzen moeten hebben. Wij moeten een typische melkgeit met een mooie soepele, goed geplaatste en goed aangesloten uier weten te waarderen, al is het beest dan mager. Dergelijke geiten zijn trouwens ook bijna altijd mager, omdat ze veel van het verstrekte voer in melk omzetten. We moeten hierbij natuurlijk wel in het oog houden, dat het dier een goede constitutie moet hebben (dus voldoende sterk moet zijn) en niet door uiterste melkrijkheid te zwak wordt. Dat komt ook voor en dergelijke dieren komen natuurlijk op een keuring niet bovenaan.

Men moet nu uit het bovenstaande niet concluderen, dat alle geiten beslist mager ter keuring moeten verschijnen, om dan toch maar een goede melkgeit te lijken. Wanneer een dier in een goede conditie is, toont het beter. Er zijn genoeg geiten, die gemakkelijk in een goede conditie zijn te houden, zonder dat het nu echter vleesgeiten zijn.

Het is mijn bedoeling even te wijzen op die soort geiten (en dat zijn de beste), die door hun melkrijkheid in de regel mager zijn en daardoor enerzijds vaak te laag gewaardeerd en anderzijds wel eens door een overdreven voeding vernield worden.

De maat is kostelijk. Dit geldt ook voor onze opfokbokjes. We zien nogal eens dat de jonge bokken opgepapt worden. Ze blijven lang bij de moeder lopen en het zijn dan van die dikke, ronde diertjes. De eigenaar-opfokker is er dan vaak erg trots op en zegt: „Is het niet een mooie, dikke bok?” Maar als deze mooie, dikke bok in de loop van de zomer bij de bokhouder komt als toekomstige dekbok, dan begint het gesukkel. Het dier krijgt dan een heel ander rantsoen en wil niet eten. De spijsvertering raakt in de war en tegen de tijd, dat het dekseizoen begint en de bok juist in een uitstekende conditie moet zijn, is de mooie, dikke bok een armzalig diertje geworden, dat helemaal niet voor zijn taak berekend is.

Vaak is dan onvruchtbaarheid ook nog het gevolg. Ik krijg vaak de indruk, dat het al of niet bevruchten heel nauw samenhangt met de omstandigheden, waaronder het dier leeft. Hieruit moet men natuurlijk ook weer niet concluderen, dat alle onvruchtbaarheid aan een onjuiste verzorging is te wijten.

Jonge dieren moeten niet opgepapt worden. Het is helemaal verkeerd ze bij de moeder te laten en op te fokken met veel melk. Natuurlijk, ze kunnen de melk niet missen, doch de jonge diertjes moeten daarnaast al spoedig

leren iets ruwvoer te verwerken, want daar moeten ze het later practisch helemaal van hebben. Ze zijn dan eerst niet zo mooi dik en rond, maar dat is niet erg. Ze ontwikkelen zich later zoveel te beter en het zijn goede ruwvoer-verwerkers.

Op het bovenstaande wilde ik even wijzen, omdat daar m.i. de meeste fouten worden gemaakt. Voor de behandeling van het samenstellen van bepaalde rantsoenen, leent deze gelegenheid zich niet zo best. Er worden vaak zo veel verschillende voedermiddelen aan de geiten gevoerd en het ligt bij de ene geitenhouder weer heel anders dan bij de andere.

Het boekje „Voeding, verzorging en stalling van melkgeiten, dekbokken en lammeren”, dat voor een klein bedrag verkrijgbaar is bij de Nederlandse Organisatie voor de Geitenfokkerij, is een uitermate geschikt boekje, om zich in te verdiepen. Van dit boekje wordt door de geitenhouders nog veel te weinig gebruik gemaakt. Ook de Rijksveeteeltconsulentenschappen geven adviezen over het samenstellen van rantsoenen, enz.

D. STEENBEEK

Betekenis van eiwit en licht voor bokken

Op het proefstation te Dummerstorf (O.-Duitsl.) nam men uitvoerige proeven met bokken om na te gaan hoe de invloed was van verschillende voeding op de kwaliteit van het mannelijk zaad. In de eerste plaats ging men de betekenis na van het eiwit. Uit deze proeven bleek dat het noodzakelijk was, dat de bokken in de dektijd minstens 80—85 gram eiwit per dag ontvangen. Voerde men deze dieren slechts 60 gram per dag, dan maakten de dieren na 8 dagen reeds een moede indruk en de kwaliteit van het zaad werd belangrijk minder. Tevens viel op dat de bewegelijkheid van de zaadcellen achteruit ging en dat de levensduur van de cellen belangrijk korter werd. Men zal dus verstandig doen om in de rantsoenen van de bokken minstens 80 gram eiwit per dag en per bok aan te houden.

Men nam ook nog een proef met dierlijk eiwit in de vorm van ondermelk en men kwam tot de ontdekking dat deze ondermelk een zeer goede invloed uitoefende op de kwaliteit van het zaad. Dit bereikte men bij een dagelijkse gift ondermelk van een halve liter. Op dekstations waar de bokken het druk hebben kan men hiermee rekening houden.

Het is niet alleen van belang dat de bokken goed gevoerd worden, doch ook de verpleging is een punt van grote betekenis en ik denk dan aan het regelmatig borstelen en het bij-snijden van de hoeven. Het is echter ook van belang dat het dier voldoende licht heeft. Het beste zou zijn, zo de dieren regelmatig naar buiten konden en dan profijt trokken van het directe zonlicht. Dit is echter in de practijk

vaak uitgesloten, doch wel kan iedere bokhouder er voor zorgen, dat er behoorlijk licht in de bokkenstal is.

Op het bovengenoemde proefstation nam men ook proeven om de betekenis van het licht na te gaan. Men sloot het raam eerst gedeeltelijk af en later helemaal, zodat de bokken in het donker stonden. (Hoeveel van onze bokken hebben veel te weinig licht?) De gevolgen van de verduistering waren duidelijk merkbaar en wel in de eerste plaats doordat de bokken veel trager dekten, de hoeveelheid sperma liep sterk terug en de kwaliteit van het zaad was eveneens veel minder. Stonden de dieren helemaal in het donker, dan weigerden enige dieren om te dekken.

De ernstigste gevolgen van het tekort aan licht werden bij de jonge bokken aangetroffen. Bij deze stond ook de ontwikkeling stil.

Laat men er dus voor zorgen dat de bokken voldoende eiwit en ruim voldoende licht krijgen.

S. DE JONG Szn.

VOOR DE VROUW

Appelflappen, 10 stuks.

2 zure appels, 100 g bloem, 10 g margarine, 30 g suiker, 5 g gist, ruim $\frac{1}{2}$ dl melk, kaneel, rozijnen.

Kneed van bloem, zout, gesmolten margarine, suiker, en de met lauwe melk aangemengde gist een soepel deeg. Laat dit $\frac{3}{4}$ uur dichtgedekt op een warme plaats rijzen. Schil de appels, verwijder het klokhuis en snijd ze in blokjes. Rol het deeg uit op een met bloem bestoven tafel tot een vierkante lap, snij hiervan 8 cm grote vierkantjes. Bedek 1 hoek van de vierkantjes met het appel mengsel. Laat de randen vrij en maak ze vochtig. Sla de lege hoek over de gevulde en druk de randen met een vork op elkaar. Leg de flappen op een vetgemaakt bakblik en bak ze in een hete oven gaar, 20 à 25 minuten.

Bezit men geen oven, dan: leg de flappen in een vetgemaakte koekenpan, sluit deze met een deksel en bak ze zachtjes. Keer na 10 minuten de flappen met een pannedeksel en bak ze aan de andere zijde gaar en bruin.

Appeldrank.

6 grote appels, 60 g suiker, $1\frac{1}{2}$ dl kokend water, rozijnen, kaneel.

Was de appels met schil en al. Doe er het klokhuis uit en snij ze in stukjes. Bedek ze met suiker, kaneel en rozijnen toe. Voeg het kokende water toe en laat de appels zachtjes $\pm$ 30 minuten trekken. Niet koken. Zeef het vocht en geef de drank warm of koud. Verwerk de appels en rozijnen in appelflappen.

Appelcake.

250 g zelfrijzend bakmeel, 175 g suiker, 75 g boter of margarine, 1 dl melk, 2 appels, 1 ei.

Roer de boter met de suiker tot room, voeg het ei toe en roer dat er doorheen. Voeg bloem toe en bij kleine scheutjes de melk. Roer de gesnipperde appel door het deeg. Doe het in een ingevette vorm en bak het in een matig warme oven gaar en lichtbruin.

Bij gebrek aan een oven: Doe in een pan kokend water, zet hierop de vergiet, zodat het water ook bij koken de onderkant van het vergiet niet raakt. Smeer een vetvrij papier met boter in en leg dit in het vergiet. Stort hierin het deeg en dek het zorgvuldig met een ingevette deksel toe. Laat het water zachtjes koken. De cake is gaar wanneer een ingeprikte breinaald er schoon uit komt.

V. C.

Wat iedere maand te doen geeft

Het wordt nu zo langzamerhand de tijd om weer eens iets over de wintervoeding te gaan zeggen. Het is altijd een bijzondere zorg de geiten op de juiste manier de winter door te brengen en in de eerste plaats behelst die zorg de voeding. Zonder een goede voeding wordt er niet veel bereikt. Er zijn een paar punten bij die voeding, die speciaal in het oog gehouden moeten worden en dat zijn:

1. Voldoende voeder;
2. Goed en fris voeder;
3. De juiste verhouding;
4. De juiste aanvulling.

Onder punt 1 verstaan we, dat het dier voldoende kg voedsel per dag moet ontvangen. Krijgt het dier niet voldoende, dan heeft ze geen verzadigd gevoel en is het vaak onrustig.

Punt 2 wil zeggen voeder van een goede kwaliteit, niet muff en schimmelig en ook niet stoffig. Het moet dus lekker en fris zijn. Vooral t.a.v. het hooi is dit van belang.

Punt 3 wil zeggen, dat we een juiste verhouding weten te scheppen in de te verstreken voedingsmiddelen onderling. Niet een overdaad aan bieten en een tekort aan hooi en ook niet 14 dagen volop hooi en daarna alleen maar stro, omdat men anders met het hooi niet rond komt.

Het is gemakkelijk deze goede verhouding te vinden wanneer men maar zorgt, dat steeds 2 à 3 kg goed hooi de basis in het rantsoen blijft. Daarnaast kan men dan wat wortel- en knolgewassen geven en evt. nog wat aanwezig groenvoer. Aan wortel- en knolgewassen zal een dagelijkse gift van hoogstens 3 kg per dag niet moeten worden overschreden.

De juiste aanvulling hangt af van het doel waarvoor men de geit houdt. Is het een dier dat wordt gemest voor de slacht, dan heeft men een andere aanvulling nodig als voor een melkgeit. De laatste interesseren ons het meest en voor deze zal de aanvulling moeten bestaan uit eiwitrijke koekjes, brokjes of meel met $\pm$ 23 % V.R.E. Voor elke liter melk die het dier geeft zal dit ongeveer $\frac{1}{4}$ kg moeten zijn. Jonge geiten geve men iets extra.

Ook drachtige geiten zal men steeds enig krachtvoer moeten verstrekken, ook in de droogstand.

Als regel kan men zeggen dat een aanvulling met graanmeel bij de wintervoeding als onjuist moet worden beschouwd, omdat men dan de verhouding tussen eiwit en zetmeelwaarde te ruim maakt. De dieren worden dan wel vet, maar worden niet juist gevoerd. O.

Melkcontrôle en melkproductie bij de geiten in Noord-Holland

(Vervolg)

In totaal hadden we de beschikking over 273 melklijsten.

Onderstaand staatje geeft een indruk omtrent de verdeling van de melklijsten naar de duur der lactatieperiode. Hierbij is gewerkt met intervallen van 20 dagen.

Leeftijd	220-240	240-260	260-280	280-300	300-320	320-340	totaal
1 jaar	7	7	23	24	5	1	67
2 jaar	5	4	17	34	11	1	72
3 jaar	2	6	12	25	9	—	54
4 jaar en o.	7	3	22	33	8	7	80
Totaal	21	20	74	116	33	9	273

Hieruit blijkt, dat de meeste melklijsten een lactatieperiode van 260—300 dagen hebben, n.l. bijna 70 % van het totaal aantal.

De gemiddelde productie op de verschillende leeftijden is als volgt:

Leeftijd	Aantal melklijsten	Kg melk	% vet	Aantal melkdagen
1 jaar	67	518	3.74	274
2 jaar	72	704	3.78	281
3 jaar	54	799	3.67	280
4 j. en o.	80	842	3.65	283

Duidelijk zien we, dat de productie met het toenemen van de leeftijd stijgt, vooral het verschil tussen 1- en 2-jarige geiten is opvallend. Stellen we de melkgift van de 4 jaar en oudere geiten op 100, dan worden de verhoudingsgetallen resp. voor de 1-jarigen 62, 2-jarigen 84 en 3-jarige geiten 95.

Ook blijkt, dat de 1-jarige dieren gemiddeld een iets kortere lactatieperiode hebben dan de 2-jarige en oudere, dit verschil bedraagt ongeveer 7 à 8 dagen.

De gemiddelde opbrengst van alle geiten bedraagt 717 kg melk met 3.71 % vet in 280 dagen. (In 1954 was de gemiddelde opbrengst van 43 geiten in N.-H. 650 kg met 3.75 % in 278 dagen.)

Ir. Rol, die de productie van de Ned. melkgeiten over 1947 t.m. 1950 naging (zie Geitenhouder van April 1953) vond als gemiddelde bij: 1-jar. geiten 560 kg; 2-jar. 687 kg; 3-jar. 800 kg en 4 jaar en oudere geiten 804 kg melk.

Wanneer we deze cijfers vergelijken met die van de N.-H. dieren, dan valt vooral op, dat de 1-jar. geiten in N.-H. nogal veel onder het

landsgemiddelde blijven (ruim 40 kg), de andere leeftijdsgroepen kunnen echter best meekomen, vooral de 4-jarige en oudere geiten.

In De Geitenhouder zijn destijds ook gepubliceerd de gemiddelde cijfers over 1953 en 1954. Ook hieruit blijkt, dat de gemiddelde productie van de 1-jar. geiten, gerekend over heel Nederland, hoger is dan in N.-Holland. In 1953 produceerden de 1-jar. geiten in Nederland gemiddeld 543 kg, in 1954 gem. 559 kg.

Het vetgehalte van de N.-H. geiten (gem. 3.71 %) is ruimschoots voldoende, gezien ook de eis van minimaal 3.25 %, voor K.S.-geiten.

Hierboven zijn de gemiddelde productiecijfers gegeven, doch de individuele cijfers vertonen grote schommelingen. In onderstaande tabel staat voor elke leeftijdsgroep de hoogste en de laagste opbrengst vermeld.

Leeftijd	Maximale opbrengst	Minimale opbrengst
1 jaar	1102 kg (in 280 dg.)	250 kg (in 227 dg.)
2 jaar	1473 kg (in 286 dg.)	295 kg (in 226 dg.)
3 jaar	2263 kg (in 305 dg.)	309 kg (in 229 dg.)
4 j. en o.	1424 kg (in 315 dg.)	310 kg (in 269 dg.)

Ook het vetgehalte loopt sterk uiteen en wel van 5.16 % (2-jar. geit) tot 2.03 % (bij een 4-jar. geit).

De opbrengst van 2264 kg melk in 305 dagen voor een 3-jar. geit is wel fantastisch hoog, dit komt neer op een gemiddelde dagopbrengst van ruim 7 kg. Deze lijst werd in 1948 gemaakt door de geit Joke H 1391, het vetgehalte was ook ruim voldoende, n.l. 3.65 %.

Bovenstaande cijfers tonen wel aan, dat de productie van de geiten een grote variabiliteit vertoont, zodat men met doelbewus fokken zeker nog tot een belangrijke productieverhoging kan komen. Een eerste vereiste hiervoor is echter, dat de melkcontrole bij de geitenhouderij meer toepassing moet vinden. Misschien is dan in de toekomst ook eens iets te zeggen van de productie-vererving van de bokken in Noord-Holland.

Alkmaar, Oct. 1955.

D. M.

Stalkeuringen

Wenst men van zijn geiten de hoogste productie en een lange levensduur, dan is het niet alleen nodig, dat de dieren goed gevoerd worden, doch dan is een goede stal evenzeer noodzakelijk. In sommige verenigingen organiseert men voor dit doel z.g. stalkeuringen. Deze kunnen buitengewoon goed werken, indien de geitenhouders de adviezen van de keurmeesters opvolgen.

In Zuid-Holland gebruikt men voor deze keuringen de volgende puntenschaal:

1. **Algemene indruk.** Maximum 20 punten. De algemene indruk is natuurlijk van zeer groot belang. We letten er dan op of de ruimte, waar de geitenhouders over beschikken kunnen, goed gebruikt wordt. Of de dieren los lopen en of de stal gewit is enz.

2. **Zindelijkheid geit.** Dit onderdeel spreekt voor zichzelf en behoeft niet nader toegelicht te worden. Maximum aantal punten 15.

3. **Zindelijkheid stal.** Maximum 10 punten.

4. **Behandeling hoeven.** Nog al te vaak komt het bij onze geitenhouders voor, dat men in de wintermaanden verzuimt om de hoeven van de geiten bij te houden. Men heeft wel eens angst, dat men dit niet doen mag, omdat de dieren b.v. drachtig zijn. Gaat men echter rustig te werk, dan kan men dit zonder bezwaar iedere maand bijhouden. Dit onderdeel is zeer belangrijk, omdat bij slechte hoofverpleging de dieren moeilijk gaan staan en verkeerde beenstanden kunnen krijgen. Aantal punten max. 15.

5. **Licht en lucht.** 15 punten. Vele geiten staan nog te donker en een raampje in de stal is noodzakelijk. Men doet verstandig om dit tegelijk draaibaar te maken, zodat men ook ventileren kan. Ventilatie is vooral in het voorjaar zeer noodzakelijk. Vele stallen zijn dan te warm.

6. **Voedergelegenheid.** 10 punten. De ruifjes zijn vaak te hoog en de zindelijkheid van de voerbakken laat nogal eens te wensen over. Regelmatig schoonmaken en dan b.v. losse bakjes of schaaltes nemen is zeker aan te bevelen.

7. **Mestafvoer.** Het is van groot belang, dat de dieren een zachte en droge ligging hebben. Laat men dus voor wat stro zorgen. Maximum 10 punten.

8. **Zolder.** 5 punten. De fout, die men hier nogal eens aantreft, is dat de zolder niet stofvrij is. Spinrag dient men ook regelmatig te verwijderen.

Op deze manier bekijken we dus de gehele stal en verder tevens de hoofverpleging. Het beste resultaat heeft men, indien men een keuring van de stallen in het begin van de winter houdt en b.v. in Maart weer en dan prijzen geeft, niet alleen voor de stal, die het hoogste aantal punten heeft, doch ook voor de stal, die het beste verbeterd is.

Regelmatig hebben we in Zuid-Holland dergelijke keuringen en ik kan ze ook voor andere gebieden aanbevelen.

In Denemarken heeft men in 1954 voor het eerst ook stalkeuringen georganiseerd. De opzet is daar geheel anders. Men heeft eveneens een totaal van 100 punten, doch dit aantal punten wordt geheel anders verkregen en wel als volgt:

1. De kwaliteit van de geitenstapel ... 20 pnt.
2. Melkcontrole en boekhouding van de geiten 20 pnt.
3. Productie 20 pnt.
4. Voeding en verpleging v. de geiten 20 pnt.
5. Stalverhoudingen en hygiëne 20 pnt.

Totaal 100 pnt.

Bij de Deense stalkeuringen let men dus meer op de dieren en worden er voor de stal en de

verpleging en voeding slechts 40 punten toegekend.

Er zijn natuurlijk meer variaties mogelijk, doch hoofdzaak is, dat men als afdelingsbestuur deze zaak eens aanpakt.

S. DE JONG Szn.

Haal ze er in

De fijne gedachte die onder de titel „Niet Versagen” in De Geitenhouder, 18e jaargang no. 10, door de heer J. Versluys worden ontwikkeld, verdienen o.i. gelezen en nog eens gelezen te worden, want ze zijn het overdenken waard! Wat ons betreft, ze zijn uit het hart gegrepen.

Met de heer Versluys willen wij niet versagen en nog een aanvulling maken op zijn mooie gedachten over de jeugd. De pessimist, zegt hij, ziet onder die jonge mensen niets dan sportliefhebbers en futlozen. Juist, maar ook die pessimisten hebben recht op hun plaatsje in onze mooie en langdurige vereniging. Welnu, dan ligt er voor hen een heerlijke taak juist deze sportliefhebbers in onze rijen te halen.

Immers, is ook het geitenhouden niet een schone sport?

Het is ons uit de praktijk gebleken dat de vreugde, de favoriete voetbalclub te zien winnen, verbleekt bij de genoegdoening die jonge lieden van deze leeftijd koesteren als hun geit op de keuring een goed figuur slaat.

Wij hebben een jongeman gekend, die tot verleden jaar al zijn tijd verdeed met kijken naar voetbalwedstrijden en die de mond vol had over doelpunten, hoekschoppen en through-uasses.

Op onze aandrang is hij lid van de vereniging geworden en bij de voorjaarskeuringen kwam hij met twee fraai gelijnde geiten ter keuring. Geiten die gezien mochten worden, met best achterstel. Nooit heeft een doelpunt mij zo bevredigd als deze geitenkeuring, was zijn enthousiaste uitroep. Toch was deze jongeman toen nog niet volkomen van zijn verleden bevrijd en verlangde er naar nog eens een wedstrijd te zien. Dit werd echter een grote teleurstelling voor hem. Hij had ons namelijk uitgenodigd mee te gaan naar de wedstrijd, omdat, zoals hij zei, een groot man in het veld zou zijn.

Echter door zijn serieus zich bezighouden met onze mooie fokkerij kon hij het daar geleerde niet zomaar overboord zetten. Daarom mogen wij even zijn oordeel over het elftal hier herhalen: Matig uniforme groep; men stelde ze nog te onregelmatig op; over het algemeen goed ontwikkelde spelers van vrij goed type met als meest voorkomende fouten: losse schouders; weke rug en afwijkende standen van de benen.

En wat de grote man aangaat: best ontwikkelde speler met niet te fraaie lendenen, matige koten, kon in de benen iets sterker zijn en

iets solieder in de bovenbouw; toch wel een goedsortige, typische speler, doch met iets te lang haar.

Ge begrijpt lezer, wat er in deze jongeman moet zijn omgegaan. Sinds deze dag heeft hij zich met nog meer ijver op de fokkerij geworpen, waarin hij volledige bevrediging vindt.

Waarmee wij maar willen zeggen, haal ze in onze vereniging, die sportliefhebbers. Het gaat ons niet direct om de hele bommen, maar laten wij de twijgen en de bladeren erin harken. Tot heil van onze vereniging en de economische positie van ons land.

Groningen.

M. BOONSTRA

Verenigingsnieuws

FRIESLAND

De Kringkeuringen in Friesland

De 5 kringen van Geitenfokverenigingen hebben in Augustus en September ieder een goed geslaagde fokdag gehouden. De deelname aan deze kringfokdagen neemt ieder jaar toe. Velen beschouwen deze kringkeuringen als een soort voorexamen voor de Provinciale fokdag. Het is een uitermate gunstige gelegenheid kennis te nemen van de stand van de fokkerij in een bepaalde streek.

De kringkeuring te Jubbega (10 September 1955) kenmerkte zich als één van zeer goed gehalte. Ook op de andere kringkeuringen was goed materiaal, doch Jubbega liep er wel iets uit.

De Kring „Oost-Friesland” hield de kringkeuring te Zwaagwesteinde in het kader van de winkelweek aldaar. Hier was goed materiaal aanwezig. De opkomst was zeer groot. Een 130-tal dieren werden aangevoerd. Er werden dan ook veel bekroningen gegeven. Jammer, dat het weer het laatste gedeelte van de keuring zo slecht werd.

Zwaantje III van W. B. de Jong, Teatske van Alie Kestra en Henny van A. de Boer te Bergum behaalden in de rubriek 1-jarige geiten een vlotte eerste prijs. Goed typische geiten met goede melktakens.

De 2-jarige geiten vormden een goede klasse met 5 mooie geiten bovenaan. Goede uiers. 1ste prijzen: Olga van J. Wijsma te Rijperkerk, Joukje III van L. de Vries te Garijp, Renske van P. Nicolai te Noordbergum, Meiblonke van G. D. Wiersma te Driesum en Wietske van Kooistra te Hardegarijp.

De overlopers waren goed. 1ste prijzen: K. Koop, S. de Boer, P. Nicolai, Joh. de Vries, J. Huizinga, allen te Noordbergum.

3-jarige geiten: Goede klasse met beste dieren aan de kop. De geiten Grietje van A. Vellinga te Hardegarijp, Anna van A. Boskma te Giekerk, Doetje III van J. de Boer te Giekerk, Jantje IV van J. Benedictus te Roodkerk, Rikje van D. Merkus te Driesum, Hennie XI van K. Pranger te Wouterswoude en Alie van F. Visser te Molenend behaalden een eerste prijs.

4-jarige en oudere geiten: Vrij goede klasse; goede uiers; in het onderreind wat slijtage. 1ste prijzen: Beatrix van S. K. Damstra te Driesum, Hiltje van Joh. de Boer te Suameer, Boukje van P. Nicolai te Noordbergum, Imkje II van K. P. Sikma te Oenkerk, Boukje II van L. de Vries en Irene van E. Kloosterman.

De rubrieken lammeren waren zeer groot. Aan de kop stonden prima dieren. Hier was echter ook een gedeelte bij, dat eigenlijk op een kringkeuring niet thuis hoorde. Door de geweldige stortbuien werd de keuring van het laatste gedeelte zeer bemoeilijkt.

Kampioene van de keuring werd: Beatrix No. 80-2 van S. K. Damstra te Driesum.

Kring „Noord-West Friesland”.

De kring „Noord-West” van de geitenfokverenigingen in Friesland hield Zaterdag 3 September te Menaldum haar jaarlijkse geitenkeuring. Er waren een groot aantal geiten ingezonden van zeer goede kwaliteit. Het keuren was dan voor de jury ook geen gemakkelijke opgave.

Dank zij aller medewerking had de keuring een vlot verloop. In het Stamboek werden 6 geiten en één lam opgenomen. Begonnen werd met de keuring van de 1-jarige geiten. Dit was dooreengenomen een goede rubriek. De ontwikkeling liet bij sommige dieren iets te wensen over. Ook was de stand in de achterkoten iets te week. Niettegenstaande deze opmerkingen moet toch gezegd worden, dat het type van vele dieren en de vorm van de uier uitstekend waren. De met een eerste prijs bekroonde geiten waren van zeer goede kwaliteit.

Aan de kop stond Ellie II No. 35-5 van W. Terpstra te Deinum. Dit was een goed ontwikkelde diepe geit met veel adel en een mooi uier. Zij bracht het later tot reserve-kampioene. Wij kunnen niet alle geiten individueel bespreken, maar willen nogmaals opmerken, dat ook de op haar volgende geiten gezien mochten worden.

De 2-jarigen overtroffen de 1-jarigen nog in kwaliteit. Aan de kop stonden twee beste dieren, waarbij de jury tenslotte het mooiste type de voorkeur verleende, ondanks een paar kleine bemerkingen op de onderdelen. Deze 1a geplaatste Jantje II No. 63-4 van S. Poort te Franeker bezit wel haast het ideale type. Zij is fraai gelijnd en diep. Een kleine bemerking op de speenplaatsing en op de sterkte in de achterbenen moet echter worden gemaakt. 1b werd Sneeuw witje 60-4 van G. Meijer te Herbayum. Dit is een ruime best ontwikkelde geit met goed beenwerk.

De rubriek 3-jarige en oudere geiten was eveneens van goede kwaliteit, ofschoon dooreengenomen iets minder dan de beide voorgaande rubrieken. Bij sommige dieren begon de leeftijd reeds een woordje mee te spreken, hetgeen vooral tot uiting kwam in de sterkte van het beenwerk en de aanhechting van de uier. Desniettegenstaande stonden hier toch verschillende goed gebouwde geiten welke in alle opzichten nog gaaf waren. Een lange levensduur is ook voor een geit van groot belang, want zulke dieren zijn het meest economisch. De 1a-prijs behaalde Lutske IV 101-0 van A. D. Hoogterp te L.V. Parochie. Zij is best ontwikkeld, ruim en gelijnd, doch iets gerekt van bouw. Het beenwerk en de uier zijn goed. Zij werd later uitgeroepen tot kampioene.

De rubriek lammeren, geboren vóór 15 April, was dooreengenomen goed, doch wel iets onregelmatig van kwaliteit. Enkele dieren konden dan ook niet bekroond worden. Daartegenover stonden een flink aantal dieren welke goede beloften inhouden voor de toekomst.

De rubriek lammeren, geboren na 15 April, was zeer goed en dooreengenomen van een betere kwaliteit dan de rubriek oudere lammeren. Het waren goed gelijnde dieren met correct beenwerk. Van enkelen was de beharing iets lang of het kruis iets kort. Met belangstelling zien wij de verdere ontwikkeling tegemoet.

Tenslotte werden nog een tweetal collecties van fokverenigingen opgesteld. De 1a-prijs was voor de collectie uit Franeker. Dit was een vrij uniforme, uit 6 dieren bestaande, groep. Individueel waren de dieren goed gelijnd en van goed soort. De uniformiteit in uierontwikkeling en -vorm was goed. De 1b-prijs was voor de collectie uit Oudebildtdijk, eveneens bestaande uit 6 dieren. Deze groep deed in kwaliteit zeer weinig onder voor de groep uit Franeker. Het was een vrij uniforme groep gelijnde dieren met dooreengenomen goede uiers. Bij een paar dieren liet het beenwerk iets te wensen over.

Hiermee was deze geslaagde en goed bezochte keuring ten einde.

NOORD-HOLLAND

In memoriam P. Clement

Op 21 November overleed, na een langdurig gedragen lijden, op 77-jarige leeftijd te Nieuw-Vennep de heer P. Clement.

Met hem is één van de oudere garde en een goed mens van ons heengegaan.

Ruim dertig jaren is hij actief bestuurslid geweest van de Noordhollandse Bond. Hij was een rustig man van weinig woorden, maar wat hij zei, was weldoordacht. Hij was correct en ging recht door zee en hield niet van franje. Van veel betekenis is ook zijn baanbrekend werk in de geitenfokkerij geweest in de Haarlemmermeer. Met dankbaarheid zal hij in onze herinnering blijven. Ongetwijfeld zal zijn verscheiden, vooral voor zijn vrouw, een leegte achterlaten. Een troost is het te weten, dat hij in zijn Heiland is opgenomen.

Hij ruste in vrede.

W. J. DE JONG, voorz. N.-H. Bond

Kring „Zaanstreek”

Indrukken tijdens het t.b.c.-onderzoek

Logio zijn de indrukken als je een paar dagen mee gaat op t.b.c.-onderzoek door de streek. Om ze alle hier neer te schrijven is niet te doen, enkele wil ik aan de openbaarheid prijs geven. Allereerst moet ik zeggen dat het aantal ingespoten dieren (211 stuks) onze verwachtingen overtroffen heeft. Toch had het aantal deelnemende dieren nog groter kunnen zijn op deze eerste dag, daar is dan echter voor nodig dat in alle afdelingen nog meer activiteit aan de dag gelegd wordt, zowel door bestuur in de afdelingen als door de geitenhouders zelve. Dit moet niet gezien worden als een klacht in 't algemeen, want in verschillende afdelingen is heel grote activiteit betoond. Hier en daar werden ze bijna van huis tot huis gestuurd, elders troffen we flinke samenkomsten, ook werd er te elfder ure nog verzocht daar en daar naar toe te willen gaan. Aan vele gevallen werd voldaan, maar soms raakten we zo in tijdnood dat we er niet meer aan konden toegeven. Soms moesten we hele stukken te voet afleggen omdat daar geen auto kon rijden of was de weg over een groot deel opengebroken. Dit waren tegenvallers voor ons en deed ons verplichten steeds harder te lopen en te rijden. Rust werd ons praktisch niet gegund, in nog geen half uur werd in een café een sobere lunch genuttigd, laat staan dat we tijd hadden bij iemand een kopje koffie te drinken. Meermalen werd ons dit onderweg aangeboden, en, hoe verzet we ook op koffie zijn, we konden daar natuurlijk geen gevolg aan geven. Echter hebben we zo tegen half twaalf, eventjes maar, een uitzondering gemaakt, wie zal het ons kwalijk nemen. Twintig kostelijke minuten was je toch maar kwijt. Kortom, het zijn twee dagen geweest van rennen, racen tegen het klokje. 's Morgens om kwart over acht werd de eerste, 's avonds om zes uur de laatste geit ingespoten. Zo hier en daar, vooral later op de dag, moest soms lang gewacht worden op onze komst, wat vanzelf een vervelende lange tijd duurt, maar we hebben gedaan wat we konden, zo snel en zo veel mogelijk dieren opnemen. Bewondering had ik voor iemand die ongeveer twee uur op post stond te wachten op ons. Hij durfde niet weg te lopen, anders zouden we het niet gevonden hebben. Inderdaad, anders hadden we het niet gevonden, ondanks dat ik als gids meereed, ofschoon ik al direct werd toegevoegd om de administratie bij te houden. Op een gegeven moment werden we, op de controledag, wegens ziekte van een geit, verzocht een smal dijkje op te rijden. „Kunnen we daar keren?” vroeg Dr. van Eck. Ja, dat kan makkelijk, er is een verharding. We kwamen het aan de weet,

een lege zak moest er aan te pas komen om het slippen van het achterwiel te verhelpen. Ook maakten we het mee dat een paar geiten niet terug kwamen op de controledag, omdat zij reeds geconstateerd hadden dat de geit „goed” was. We geven hier geen gevolg aan en gingen op huisbezoek, dit is natuurlijk veel te veel tijdrovend werk. Men moet toch kunnen begrijpen dat we zelf de controle moeten uitvoeren. Wie schetst echter onze verbazing dat juist uit deze wegblijvers er één positief reageerde. Hier werden we vriendelijk en belangstellend ontvangen, elders weer minder. Ook wist men soms van onze komst niets af. En het resultaat van het onderzoek wilt U weten? Slechts (of toch nog?) drie reageerden positief. Ongetwijfeld is het weer een belangrijke gebeurtenis geweest, en als een ieder goed het belang bewust is, is het te hopen dat volgend jaar zo mogelijk nog groter deelname is, maar ook dat nog meerderen tot samenwerking bereid zijn en zich dan moeite getroosten met hun dieren naar een verzamelplaats te komen. We waren dit jaar tevreden, best tevreden zelfs over de deelname, maar toch... als ze allemaal eens meewerkten zou het resultaat van zo'n inspannende dag zelfs nog groter voldoening geven.

W. J. DE JONG

ZUID-HOLLAND

25-jarig bestaan van de

Geitenfokvereniging Berkenrode te Rockanje

Op Vrijdag 18 Nov. herdacht men in Rockanje het 25-jarig bestaan van de geitenfokvereniging. Opgericht met 22 leden is het ledenaantal in de loop van de jaren aan grote schommelingen onderhevig geweest. In de oorlogsjaren is men zelfs aan 250—300 leden toe geweest, doch na de oorlog is het aantal weer teruggelopen en thans heeft men nog plm. 40 leden.

De voorzitter, de heer Briggeman, vertelde iets over de oprichting van de vereniging door de heer Roest en sprak vooral waarderende woorden aan het adres van de heer Jb. Snoey, die vanaf de oprichting bestuurslid geweest is en aan de heren Bakker, Goedendorp en Van de Berg, die vanaf de oprichting lid van de vereniging zijn. Het een en ander ging gepaard met een stoffelijke blijk van waardering.

De secretaris, de heer Rietdijk, had uit de notulenboeken het een en ander nagezocht over het aantal leden, de deelname aan keuringen en tentoonstellingen, hetgeen het grote belangstelling gevolgd werd.

Hierna kreeg de heer Snoey het woord, die de geschiedenis van de vereniging voor een groot deel op rijm gezet had en hiervoor een applausje ontving. Hulde aan deze stoere werker.

Ondergetekende bracht de gelukwensen van de Prov. Bond over en vertelde iets over de betekenis van de geitenhouderij en in het bijzonder van de geitenmelk, de K.I. bij geiten en over eventuele exportmogelijkheden, die op het ogenblik zeer gering zijn.

Besloten werd om de zaak in Rockanje weer aan te pakken, zodat we weer tot een keuring enz. kunnen komen.

Mannen van Rockanje, zet door.

S. DE JONG Szn.

Voor Bakers, Medailles, Lauwerkransen,
Lauwertakken, Kruisen, Schildjes, enz.

J. C. VERMEULEN — HALFWEG

Mariaalaan 72, Tel. 02907—307

Gevestigd sinds 1921

Te koop:

VIERJARIGE, DRACHTIGE VOLBLOED-
GEIT. - J. WIJNSMA, RIJPERKERK (Fr.)